

DOROHOIUL

Studiu și documente

DE

GH. GHIBĂNESCU

PROFESOR,
MEMBRU CORESPONDENT AL ACADEMIEI ROMÂNE,
SENATOR

(Publicațiune făcută supt auspiciile Primăriei com. Dorohoi)

I A Ș I

ATELIERELE GRAFICE «LUMINA MOLDOVEI», BULEV. ELISABETA 2

1924

Îubite Domnule Tomazin,

Îți înclin acest volum, în care am schițat pe scurt nașterea târgului Dorohoiului, creșterea acestui târg în viața politică și economică a țării de sus, legată de trecutul acestui oraș.

Prin graba ce ai pus de a sprijini apariția acestui volum, ai dat putință să rădici orașului dumitale cel mai frumos monument, care va trăi, va crește, va spori prin noi cercetări cu caracter istoric și arheologic.

De la studiul arheologic a lui Odobescu, care a legat activitatea lui de arheolog prin studierea a două județe de la un capăt la altul al țării: Romanatii și Doroholul, mai mulți alții au cercetat trecutul Dorohoiului, atât locali cât și străini.

V. A. Ureche, avea în de aprodpe dragoste orașul D-voastră. Gh. Burghilea și-a legat și el numele de o activitate culturală, care cinstește și persoana și orașul Dorohoiului. Pr. Ciocoiu a dat la iveală frumoase cercetări asupra județului și târgului Dorohoiului, iar păr. Furtună este un emul al multor cercetători, ce s'au inspirat de la comorile sufletești ale poporului. Pr. Dubău este un pasionat scotocitor al trecutului din partea de nord al județului și el ne duce cu mintea la Filipescu Dubău, autorul Dicționarul Geografic al jud. Dorohoiului.

În așa frumoasă tovarășie, lucrarea mea vine la timp și unește în o prietenească colaborare de muncă cinstită și modestă pe toți acei ce au închinat târgului Dorohoiului cel mai ales rod al sufletului lor!

Târg de vamă în partea de sus a Moldovei, în drumul spre Hotin și Camenița-Podoliei, în pragul secl. al XV-a, Stefan Vodă cel Mare, leagă viața acestui târg de mănăstirea zădită de el către sfârșitul acestui veac. Din secl. XVI—XVIII-a, toată viața politică și administrativă a țării de sus a fost legată de orașul Dorohoi, centru de viață al vornicilor mari de țara de sus.

Războierile de teritorii suferite de țara Moldovei în secl. XVIII—XIX prin răpirea Bucovinei și luarea Basarabiei au produs rane

adânci în corpul județului Dorohoiului. Fruntăriile sale au suferit schimbări mari spre apus, nord și sud.

Intregirea Moldovei în hotarele sale cele vechi ale lui Ștefan Vodă cel Mare a dat prilej Dorohoiului să-și recapete vechea sa splendoare, și să slujească ca punct de legătură între moldovenii înstrăinați din raiaoa Hotinului și între cei din Cordon.

În această nouă chemare de politică culturală națională, Dorohoiul este menit să devină centru de radiare a noi energii de neam în partea cea mai expusă a țării și neamului nostru. Dorohoiul trebuie să pilduiască superioritatea noastră etnică asupra elementelor slave de tot soiul ce ne copleșesc în colțul de nord al țării noastre.

D-ta, D-le Tomaziu, care închei frumos șiraoa celor sortiți la conducerea intereselor comunei orașului Dorohoi, vei fi o verigă luminoasă în lanțul de alți primari, ce vor avea cinstea să diriguiască municipalitatea Dorohoiului și vei sluji de pildă frumoasă pentru ceilalți.

Încheiu cu urarea să ajungi să-ți îndeplinești tot programul întru săvârșirea îmbunătățirilor materiale și morale ale orașului D-tale.

Prieten devotat

Gh. Ghibănescu

Iași, 1924 Martie 20.

L I S T A

De primarii Comunei Urbane Dorohoi, cari au funcționat cu începere de la anul 1851

No. curent	Numele și Pronumele	Funcțiunea	A n i i
1	Mihalachi Ștefanovici	Efor	1851—1854
2	Banul Mihalachi Manolachi	President Efor	1855
3	Manolachi Capșa	"	1856
4	Comisul Ioan Gherghel și	(în locul de President	1857
5	Stolnicul Mihail Ștefanovici		
6	Nobilul G. Ciornei	Efor Presed.	1858
7	Manolachi Mavrodin	" "	1859
8	Gheorghe Mavrodin	" "	1860—1861
9	Mihail Ștefanovici	" "	1862
10	Maiorul Budișteanu	President	1863
11	Aga Iancu Atanasiu	"	1864
12	D. Emanoil Gavril	Primar	1865
13	Manoil Gavril	"	1866
14	Iancu Anastasiu	"	1867
15	Alecu Radu	"	1868—1870
16	Ion Tăutu	"	1871—1872
17	Alecu Scolar	"	1873—1876
18	Iordache Burghеле	"	1877—1878
19	V. Calcântraur	"	1879
20	Ioan Panaitiu	"	1880
21	Iorgu Misihănescu	"	1881—1883
22	Vasile Calcântraur	"	1884—1886
23	Iancu Dimitriu	"	1887—1888
24	Ioan Panaitiu	"	1889—1892
25	Vasile Calcântraur	"	1893—1894
26	Iorgu Cernovodeanu	"	1895
27	Neculai Mihail	"	1896
28	Gh. Giurgiuveanu	Vice-Președinte	1897—1899

No. curent	Numele și Pronumele	Funcțiunea	A n i i
29	G. G. Burghele	Primar	1897—1899
30	Ion Coroi	"	1900—1901
31	Gh. Marcu	"	1902—1905
32	Onisfor Gherghel	"	1906
33	Gh. Marcu	"	1907—1910
34	Romulus Bălănescu	"	1911—1912
35	Const. Andrei	"	1913
36	G. G. Burghele	"	1914—1915
37	Stefan Scriban	"	1916
38	Const. Cuparencu	Președinte	1917
39	Const. Prasa	"	1918
40	Colonel I. Dimitriu	"	1919
41	Gh. Florescu	"	1919
42	Gh. Timuș	"	1920
43	D. Coroi	"	1921
44	Jean Gorgos	"	1921
45	Ernest Canano	"	1922
46	C. Cuparencu	"	1922
47	G. G. Tomaziu	"	1922

GEORGE TOMAZIU

Președintele Comisiunii interimare urbei Dorohol

Ch. Ghibănescu

autorul „Suretelor” și „Ispisoacelor”

SURETE ȘI IZVOADE XII

(Studiu și documente Dorohoiene)

Schiță istorică despre Dorohoi-

§ 1. *Inceputurile.* Nu e ușor de a spune precis când și în ce împrejurări s'a început viața în târgul Dorohoiului. Pare însă că începuturile acestui târg cad înainte de descălecatul Moldovei, într-un câț și la Dorohoi, ca și în multe alte târguri de la noi din țară, viața s'a legat cu mult înainte de venirea descălecătorului Bogdan.

E de ajuns a pomeni câteva târguri ca : Suceava, Baia, Hârlău, Bacău, Tecuci, Bârlad, Vaslui, Iași, *Dorohoi*, pentru a vedea că în toate aceste târguri era un început de viață orășanească, când a venit stăpânirea Voevozilor Moldovei ; pe când orașe ca Roman, Huși, Botoșani, își încep viața lor după descălecat.

În lipsă de date istorice, cari să ne spună de începuturile multora din orașele noastre, noi putem ceti în însăși tulpina cuvântului felul cum s'a urzit viața. Așa în *Roman*, zis sute de ani *Novograd*, celim numele Voevodului Roman (1392) care a zidit cea din urmă, și deci cea mai nouă cetate ; în *Botoșani*, cetim numele boerului *Botăș*, (1400) ; în *Huși* cetim numele boerului *Hușul*, *Gusul*, o formă rutenizată prin cancelaria paleoslovenicului Gânscă, (1495).

§ 2. *Etimologia.* Ce să însemne cuvântul *Dorohoi* ? În tulpina acestui cuvânt noi vedem un radical slav, anume *malorus*. Limbile slave de sud, *bulgara* și *sârba* nu posedă cuvântul *dorohoi* pentru *drum*, *cale*. La Bulgari avem pentru noțiunea *cale*, *drum*, următoarele cuvinte : *drum*, (gr. δρόμος *pâti*, *pâteca* (пѣти, пѣтека), de unde românește : *Putna*, *răspântie*, *potecă*. Iar în Sârbă avem *drum*, *put*, *puta* (via), *putnic* (viator).

Deci nici poziția geografică, nici influențele culturale sociale și economice nu ne fac a vedea în numirea topografică a *Dorohoiului* o influență slavă de sud.

Tot așa în l. Polonă avem cuvântul *droga* pentru le *chemin*, la *route*, la *voie* ; *cale*, *drum*. Limba Polonă ne dă forma veche slavă a cuvântului *droga*=*drum*, fără fenomenul *Polnoglasiei*, care e specific graiurilor *velico* ruse și *malo* ruse : *glas*=golos ; *mlac*=moloc ; *grad*=gorod ; *vlas volos* ; *glav*=golova ; deci *droga*=doroga.

În l. rusă cuvântul *dorogo*, are și paronimele sale *dorogo*, *dorogoi*=scump, cu accentul pe antepenultimă și pe ultimă. În rostirea de astăzi a cuvântului *Dorohoi*, cu accentul pe ultimă, am greșit

de am vedea pe slavul *dorogoi*—scump, căci din cele mai vechi timpuri în mintea celor ce se așezase cu șederea în Dorohoi era ideea că stau la *drumul mare*.

Așa în 1738 târgoveții zic: „la *drumul mare*“ ce vine de la Dorohoi (pag. 1); *drumul* Verbia ce merge la Dorohoi (pag. 44); „căci fiind târgoveți birnici și petrecători din părinți și strămoșii lor la acel loc în *drumul mare*“ (pg. 63).

Deci *Dorohoi*, *Dorogoi* însemnă *drum*, la drum mare.

§ 3. *Originile*. Târgul Dorohoiului își datorește originile sale legăturilor comerciale, ce s'au stabilit între țara Moldovei și orașele din Podolia și Polonia. Negustorii, cari își făceau comerțul lor în spre țara Moldovei, ș'au ales în drumul lor pe valea Jijiei locul rădicat și încunjurat cu apele ozerului, formate din apele Jijiei și afluenților săi, ca cel mai bine așezat, mai bine apărat pentru a-și încredința localnicilor avutul lor; și după aproape două veacuri și mai bine de la așezarea unei vieți de târg, marele Ștefan Vodă l-a fixat târgul prin zidirea mănăstirii sale cu hramul Sf. Nicolae cătră 1495.

Negustorii cari își făceau comerțul lor în spre Dorohoi erau *maloruși*, din părțile Podoliei; ei grăiau multe cuvinte cu *polnoglasie*, dintre cari și *dorogo*.

Polnoglasia e un fenomen fonetic specific limbilor slave de nord. Ea se produce în cazurile când grupul *ăr* și *ăl* este precedat și urmat de o consoană; în slava bisericească, în serbă și cehă este egal cu *ra*, *la*; în polonă cu *ro*, *lo*, iar în rusă cu *oro*, *olo*. Dr. Vondrac, în a sa Kirchen—Slavische Chrestomathie, Göttingen 1910 zice: „4. Polnoglasia (*tolot*, *torot*) nu se găsește încă în textul Evangheliei lui Ostromir, de cât de două ori în cuvintele *новѣгородѣ* și *волѣдимирѣ*, și o dată în Calendar *перѣзньмѣ*.“ (pg. 137).

De sigur că cei ce au copiat în 1056 evangheliarul pentru Ostromir au păstrat textul paleoslovenic al originalului, așa cum se fixase de traducătorii din suta IX și X după Hristos. Când a fost pus însă să scrie în text numele de *Novogorod* și *Volodimir*, le-au scris în polnoglasie, așa cum se rostiau de contemporanii lui Ostromir în secol XI, când de sigur că alunecarea spre polnoglasie era un fapt împlinit.

Nu greșim dacă socotim secl. XII ca începutul polnoglasiei, și deci nu putem pune o dată anterioară acestui secol începuturilor vieții Dorohoiului.

§ 4. *Comerțul de cai și epe cu Polonia și Podolia*. Cătră începutul secol XII se pun temeiurile orașului *Kamenîța* din Podolia. Ars de Tataři prin 1240 orașul se prefăcu, se împodobi, și Catedrala poartă inscripția din 1361, având hramul Sf. Petru și Pavel.

Camenîța a jucat un mare rol în viața politică și economică a Moldovei. Oraș de margină, dinspre Hotin, boerii Moldoveni nu arare ori își găsiră loc de refugiu în zidurile acestui oraș însemnat,

Încunjunurat de toate părțile de apă, *ca o potcoavă*. Cronicile țării vorbesc mult de Camenița, iar domnii Moldovii încă din secol. XIV-a au depus jurământul de fidelitate către regii Poloniei în Camenița. Așa în 1404 Aug. Alexandru Vodă cel Bun depune jurământul de fidelitate „8 камѣнниці“ (Ulianițki 15). Tot la Camenița „вз камѣнниці“ se întăresc scrisorile de închinare ale lui Alexandru cel Bun în 1407 (Ulianițki 16).

În Camenița avem o veche biserică moldovenească din secol. XVII-a, semn de legătură strânsă între viața religioasă a noastră cu mulți din refugiații noștri boeri ce trăiau în Camenița, depărtare 22 km. de Hotin. Deci în acest oraș al Podoliei se exteriorizase multă viață românească.

Câtă vreme regiunile Podoliei au fost prădate și arse de neamurile turco-mongole, a fost greu să se așeze o viață stabilă comercială în regiunea Galiției și a Podoliei. Marii industriași din Ungaria, Silesia, Polonia și chiar din orașele Hanseatice nu se puteau expune rizicului de a-și trimite mărfurile lor, ca să cadă în mâinile tâlharilor. Numai după ce viața s'a normalizat au putut trece și prin văile râurilor noastre negustori *cu* și *după* mărfuri de ale noastre, cum ar reeși din diploma Bârlădeană din 1134, zice d. N. Iorga (Doc. V. 596).

În tractatul comercial a lui Alexandru cel Bun din 1407, dat în Suceava (Arh. ist. I. 1, 131), cetim următoarele : iară exportându-se cai sau *epe* spre Camenița în Podolia se va plăti *în Dorohoi* vama Siretiului, iar în Hotin vama Cernăuțului. Aceasta este vama pentru cai și *epe*¹⁾.

Deci vama Dorohoiului era de 2 groși pentru *cal* sau *iapă*. După 35 de ani, Ștefan Vodă reînnoește în 1460 aceleași dispozițiuni vamale : „iar cine va duce cai sau *epe* la Kamenîța, ceia ce are să dea la Siret aceia va da la Dorohoi то имет дати оу доро-хоуиѣ), iar ceia ce era să dea la Cernăuți aceia va da la Hotin. Aceiași este vama *pentru epe* ca și pe cai“ (такж ест мыто отъ Кобылъ яко и отъ кони). (I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare II, 274).

§ 5. *Cobălele*. În Moldova se pomenește astăzi numai de un sat *Cobâla*, în județul Dorohoi, cotuna Șendricenilor (M. Frunzescu, Dicționar topografic 1877).

Mai este o Cobălă în Basarabia, jud. Soroca, despre care am scris și o monografie în prefața vol. IX de Surete și Izvoade.

¹⁾ În același tratat cetim taxele vamale ce se plăteau la Siret și Cernăuți : „Scoțind vite din țară la Liov, se va plăti la Suceava un groș de o vită mare, pentru 10 porci, 10 oi, 100 veaverițe ; iar 6 groși se vor plăti de cal sau *iapă* ; în Siret 2 groși. Ducând vita în Târțar a se va plăti de toată vita în Suceava 4 groși, în *Iași* 2 groși, în Tighina 2 groși.

.. În Galiția liber este a se exporta caii moldovenești cel în valoare de 3 grivine ; liberi sint și caii ungurești, plătindu-se la locul cumpărăturii de tot calul 4 groși, în Suceava 2 groși.

În documentele secl. XV însă noi găsim știri de mai multe *Cobâlce*, și anume :

În 6944 (1436). Mai 4, se pomenește de o *Cobâlca* pe Ichel, în loș pustiu, pe care Ilie Vodă o dă lui Dima Uranie și fratelui său Petre, ca și *Peresecina* din vârf până la gură și câte sate vor putea să-și facă să le fie lor drept uric (Uricar III, 109).

În 6945 Sept. 9 (1436). Iliș Vodă dăruiește satul Selevestre-
nii *ов кобылае* „în Cobâlce“ lui Stan Mesehnă.

În 6975 Oct. 2 (1466) Ștefan Vodă întărește lui Luca Căteș, ginerele lui Babeș cum și femeii sale Luna și fratelui ei Ivașco, feciorii lui Stan Babeș răscumpărarea ce au făcut cu 280 zloți în Cobâlca de sus, de la Albul biv spatar (Ion Bogdan, Doc. lui Ștefan Vodă I. 122 ; Surete IV, 81 ; Surete XIII. 16).

Pentru această Cobâlă de sus se aduc de proprietarul ei Gh. Cuciuc în 1838 nu mai puțin de 5 documente între 6975—7168.

În 6978 Iulie 18 (1470). Ștefan Vodă întărește comisului Barsă și fratelui său Șişman dania ce li-o face Ana sora Dobrului logofăt în satele *Кобалчинини* și *Билосовци на Днистри* la Hotin (satele Cobâlceni și Bealosăuți), sate pe care Ana le cumpărase de la Neamț Ghidu, fiul Anei.

În 6980 April 25 (1472) Ștefan Vodă dă mănăstirei Putna satul Ostrița pe Prut, cumpărat de la pan Tabuci din Cobâlce *пан Табуч от кобылеу* și de la frații săi Pojar și Nastasia.

Probabil că acest Tabuci din Cobâlce, e Dorohoian ca și Stan Babici, pe partea de jos a satului Cobâlă.

În 6989 Febr. 1 (1481). Ștefan Vodă cumpără cu 200 zloți tătărăști un sat în Cobâlă „*8 кобылае*“ anume Selivestrii, îmbe judeciile „*ѡба кѡти*“, de la nepotul lui Dragoș Viteazul și-l dă Mariei Lolcă schimb pentru Borilești și Drăgoțești, pe care le dă mănăstirii Tazlăul.

În 6990 April 15 (1482) Ștefan Vodă întărește lui Cozma Uricariul cumpărătura ce a făcut cu 560 zloți în satul Cobâlce de la Nistru „*кобыла на днистри*“ de la Șteful Spinean și femeia lui Tetea, fata Camilei.

În 7002 Mart 11 (1494) se vorbește de o jumătate sat la Cobâlă anume Cărneștii „*половина село на кобзлеу на имѣ крзницѣ*“ pe care Mihail și Ghițul o cumpără cu 80 zloți. Pe vremea lui Iliș și Ștefan, când erau ei în pace „*коли были 8 мирѣ*“ se vorbește că acel sat a fost a lui Bonciac al Stanei.

Tot în 7002 Mart 11 (1494) se vorbește de acelaș sat „*8 кобзлеу*“ anume supt moghilă „*под Могилѣ*“ unde a fost Ioan Ulmeanu „*8 верестѣ*“ pe care Toma îl cumpără cu 110 zloți tătărăști de la Bonciac.

În 7036 Mart 4 (1528). Petru Vodă Rareș dă lui Roman Hamza a patra parte din Piticeni pe Cobâlce „*8 кобылеу*“ partea din jos, la Bacău, cumpărate cu 320 zloți tătărăști de la Sima vist. încă supt Ștefăniță Vodă (Uricar XVIII. 104).

În 7056 Mart 23 (1548) Lupu Berheci cumpără cu 500 zlofi două părți din jumătate de sat' din Piticenii pe Cobăla „НА КОБЛА” unde a fost curtea strămoșului lor Petrică Pitic, iar acum se numește Piticeni (Uricar XVIII 136).

Găsim dar în secl XV-a patru regiuni numite Cobăla: КОБЛА, КОБЛАХ, КОБЛАІА, КОБЛАХ, КОБЛАХЪ, regiuni vaste, în care puteau să-și facă sate, fiind locul pustiu; de oarece pentru a patra parte din jumătatea din jos din Piticeni de pe Cobăla s'au plătit 320 zloți; deci toată moșia făcea atunci 2560 zloți!

Față cu aceste forme variate, Ion Bogdan se întreabă: nu înțeleg de ce acestor localități li s'a dat numele 8 КОБЛА „la lapa sau la lepe”? 8 КОБЛА e locativul singular (КОБЛА'к din КОБЛА) sau e nominativul plural? De sigur aici avem a face cu casus generalis, unde înțelesul locativului predomină cu sufixul X.

Și Ion Bogdan încheie nota cu această reflexie: „se numiau astfel probabil locurile unde se creșteau hergheliile de cai, ce erau cu mult mai numeroase în acel secl XV-a ca azi”. sl. КОБЛА *iapă*.

Dacă de la localități trecem la numele vechilor stăpâni ai acestor locuri cu herghelii mari de cai și epe, prindem aceste nume: *Petrică Pitic* la Bacău, *Stan Babici* la Dorohoi, *Cămilă* la Nistru, *Bonciac Stan* la Movilă.

Toate aceste localități, numite *Cobăle*, erau moșii întinse pe o vale întreagă, pustie de sate, bună de pășuni, și numele și l'au luat *nu după proprietari*, ci după *întrebuințarea* pământului.

De ce atâtea Cobăle în spre *Bacău*, în spre *Cernăuți*, în spre *Dorohoi*, în spre *Soroca*? Tratatul comercial a lui Alexandru cel Bun ne dă explicarea: articolul care era mai căutat la export în regiunea Cernăuți și Hotin, deci spre Galiția și Podolia, erau cai și *epele* moldovenești.

Marii boeri în secl. XIV și XV, se îndeletniceau cu prăsila epelor în regiunile mai aproape de frontieră și de vamă. Dorohoiul căzând pe drumul Hotinului, ce ducea la Kamenîța, s'a desvoltat aici pe moșiile lui Stan Babici acele întinse herghelii de *epe* de prasilă, care își aveau un singur debușeu, la Kamenîța. Și atunci nenumărați negustori și argați maloruși au fost venit prin țară pe la noi și au numit locurile cu nume slave, iar *trahtul* lor cel mare fiind din Cobăle prin *Dorohoiu*, au dat numele localității, după *trahtul* cel mare de care și căruțe cu herghelii, ce treceau spre frontieră, cum în jos s'au numit *Putne* toate aceste *trahturi* comerciale.

Epele moldovenești căpătase atâtea nume în țările vecine, că numai așa se explică de ce în tratatul de închipare al Moldovei la Turci se prevede între alte și 40 *epe fătătoare* (Let. III° 552) ca dare de pescheș, pe lângă șoimii proprii Carpaților, din care urmau a se da ca pescheș tot 40 pean.

Dacă Kamenîța a început a trăi viața sa către 1200, sau ceva mai înainte; apoi și *Cobăla de la Dorohoi* ca și însuși *Doro-*

hoiul au început a se urzi pe la 1300, dacă nu cu ceva mai înainte, de oare ce pe aceste locuri era *tract* însemnat în 1407.

Mai toate aceste regiuni vin la cel puțin 100 kilometri de parte de frontieră, căci de ar fi fost așezate *Cobâlele*—hergheliile de epe—chiar pe fruntarii, s'ar fi putut ataca herghelia și furturile de cai ar fi fost destul de dese.

Regiunea Cobâla din Dorohoi era prielnic de a se ține herghelii de epe, lăsată în libertate. În vale ozerul Dorohoiului, mare și larg sluji drept adăpătoare, dealurile văgăunoase ascundeau ochiului dușman și haină că acolo ar putea fi herghelii; în sfârșit terenul era cel mai prielnic având pe lângă ozer cele mai bune pășune de dealuri păduroase.

La ce servea acest mare transport de epe spre Galiția și Podolia? Probabil că transporturile fiind făcute cu caravane de cai, trebuia nenumăraților negustori *nenumărați cai și epe* ca să poată face față negoțului lor. Și atunci căraușii maloruși, venind în țară după cumpărături de cai și epe, au dat nume slave atât locului, unde se creșteau epele „*8 КОБИЛЕ*” cât și șleahului celui mare ce ducea la Hotin și Camenița numindu-l *Dorohoi*—Дорога, cu sufixul străvechiu *Oiu*: Дорогѣнскаго Дорогоиу, care a devenit *oiu* prin vocalizarea lui *n* medial, fenomen cunoscut în fonetica românească.

§ 6. *Dorohoiul în secl. XV.* Cronicarul Urêche ne spune în Letopisețul său că Alexandru cel Bun a întocmit boeriile în țară, și că el a împărțit vorniciile mari în două: *una* pentru țara de jos, făcându-l și *vornic Bârladului*, și *alta* pentru țara de sus făcându-l și *vornic Dorohoiului*: „vornic mare din țara de sus, giudecător tuturor din țară cine are strâmbătăți și globnic de morți și de șugubini ce să fac în partea lui și *vornic Dorohoiului*” (Let. I, 138).

Cele ce spune Ureche nu corespund adevărului, căci vornicia s'a bifurcat nu în secl. XV-a, ci în al XVI, după Lăpușneanu. Așa ne spun documentele interne. Era însă în obiceiul cancelariei vechi domnești de a se da nume unor mari boeri după orașe și *ținuturi*, fără să le spună natura serviciilor publice, ce îndeplineau față de domn și țară.

Iată o listă de mari boeri, ce se determinau cu particula *ot* în felul următor: Șandru *ot Neamț*, Șârbea *ot Vaslui*, Bârlea *ot Hârlău*, Jurj *ot Șomuz*, Vlad *ot Siret*, Negru *ot Bârlad*, Hodco *ot Țeafin*, Lazar *ot Tutova*, și iarăși *Dragoș ot Dorohoi*. Fost-au acești vechi boeri simpli latifundiari din loc, ori înalți demnitari ai domnului, întru cât mai ales în ceia ce privește pe *Mihail ot Dorohoi* îl vedem că ocupă primul loc în listă și era zis *pan*.

Eu cred că în organizarea târgurilor noastre *cu ocoale*, acești mari boeri *proprietari teritoriali din loc*, îndeplineau și servicii de stat, ce nu le putem fixa astăzi, lipsindu-ne arătările documentare. Unii din ei și-au legat numele lor de anumite sate: *Șerbea*—Șerbești, *Hotco*—Hotceni, *Bârlea*—Bârlești, *Negru*—Negrești, etc.,

Deci din ecoul unor asemenea vechi stări de lucruri, cronicarul Ureche scrie pe la 1645 că Alexandru cel Bun a organizat la Dorohoi o vornicie a țării de sus, cu atribuții administrative și judecătorești, de și vornicia mare de țara de sus apare cătră 1566.

Dorohoiul fiind un centru vamal încă din 1407, s'a organizat aici o viață fiscală, de care n'avem știri precise ; dar nu putem trece cu vederea că acel *Mihail Dorohoiianul*, care apare și cu porecla de *Șăul* sau *nevolnicul*, fiind *stângaciu*, să fi fost și cel dintăiu boer cu însărcinări fiscale din partea domnului, de oare ce el apare răzleț în documente între 6915 și 6942 (1407-1434), aproape deci toată domnia lui Alexandru cel Bun.

Iată știrile despre dânsul : *Mihail Dorohoiianul* în 6915 (Ul. 16), 6916 (Arh. ist. 1.1. 132) 6919 *Mihail Șăul* (Cronica Romanului I, 103) *Mihail Nevolnicul* (Surete și Izvoade I 195), 6922 ocupă cap de listă (T. Codrescu I, 49) 6927 (Arh. ist. 1.1. 110), 6928 (Venelin 61), 6929 (Ul. 26), 6930 (Ul. 27) 6931 (Surete I, 22). 6932 (Surete I, 15) 6933 (Acad. Rom. peceti 144) 6935 (Arhiva XXV, 176 ; Anal Acad. XXXV 131) 6936 (Uricar XVIII 1 : Iorga Doc. V 393, Arh. ist. 1.1. 121 ; Uricar II 249 ; Ispisoace și zapise 1.1. 3 ; Surete V. 110) ; 6937 (Arh. ist. 1.1. 122) 6938 (Iorga Doc. VI 413) 6939 (Arh. ist. 1.1. 122) ; 6941 supț Iliăș ; Vodă (Ul. 34 . Uricar XVIII 49 ; Ispisoace 1. 1. 6), 6942 (Ul. 42 Uricar XVIII 4).

Două zeci și șapte de ani acest *Mihail* ot Dorohoi boer fruntaș în divan și-a îndeplinit însărcinarea sa fiscală la Dorohoi, așa că-l putem numi cu drept cuvânt întemeetorul vieții de stat în Dorohoi.

Tot în secl. XV-a se pomeneste de un alt mare boer ot Dorohoi : *Șandru*, *Șândrică*, *Șandricin* „vechiul stăpân, care și-a legat numele de satul *Șandriceni*“, în vecinătatea Dorohoiului, și despre care sat avem toate actele cu începere din secl. al XV-a.

Șandru ot Dorohoi în 6961 supț Alexandrel Vodă (Ulianițki 81, Uricar XVIII, 22 ; Iorga Doc. V. 394 ; Arh. ist. 1. 1. 103, 142).

Șândrică ot Dorohoi în 6963 supț Pătru Vodă Aaron (Ul. 41, R. Roseti, Cronica Bohotinului 45).

Șândrică Tolocico în 6964 supț Petru Vodă (Hurmuzachi app II, 669, Ul. 87) 6966 supț Ștefan Vodă (Cr. Rom. I. 119 ; Ion Bogdan Doc. lui Ștefan Vodă I 9) 6973 (Iorga Doc. VI 73).

Șandru ot Dorohoi 6972 (Ul. 104) ; 6985 (Cr. Bohotinului 46).

Deci între 1455-1477, adică alți *douăzeci și doi* ani un alt boer de samă din marea familie a lui *Tolocico* își leagă numele de însărcinările de stat în Dorohoi, iar *Șandriceni* e satul format de urmașii lui *Șândrică Tolocico*.

Iată știri de înaintașii și urmașii acestui *Șândrică Tolocico* (Arh. ist. I. 1 157).

Vlad (Tolocico) supț Alexandru cel Bun

Șândrică Tolocico

Purece spătar	Ivașco, Tolocico	Oliușca,	Ivanco, Tolocico jitnicher Danciu, Petriman	Vasilisa =Copaciu Mihailaș Copaciu
------------------	---------------------	----------	--	---

Cel întâiu oraș, care și-a dezvoltat *vornicia*, a fost Suceava capitala țării. Documentele secl XV-a pomenesc de acel *Oană vornic* de Suceava. Din această vornicie s'a dezvoltat apoi portăria de Suceava, care s'a unit cu hătmănia după 1590.

Cu aceste știri puține despre Dorohoi ajungem la anii când marele Voevod Ștefan zidește în 1495 ctitoria bisericii cu hramul Sf. Nicolae pe coama dealului, împrejmuit de jur în jur de apele ozerului Jijiei. Inscripția sună astfel:

БЛАГОЧСТЕННИИ И ХРСТОЛЮБИВНИИ. ІСО ШТЕФАН ВОЕВОДА. БЖІЮ МАТИЮ | ГОСПОДАР ЗЕМАН МОЛДАВСКОЙ. СЫН БОГДАНА ВОЕВОДА. І. СЗСАДА | СЫН ХРАМЪ. ВЪ ИМА. НИЖЕ ВЪ СТЫХЪ ОЦА НАШЕГО АРХІЕРАРХА И ЧЮ | ДОТВОРЦА. НИКОЛАА. И СЪВРЪШИША. ВЛТО. ЗГ. МСЦА ОКТОВРІ | И ІА ГОСПОДСТВА ЕГО. ЛѢТО. А. И. ДВѢТО ТЕКЖІЕЕ.

„Blagocestivul și de Hristos iubitorul, Io Ștefan Voevod cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldaviei, fiul lui Bogdan Voevod a zidit acest hram în numele marelui Ierarh și făcător de minuni Nicolae; și s'a sfârșit în anul de la zidirea lumii 7003 luna lui Octombrie în 15 zile, iar al domniei sale al 39-a an curgător“.

§ 7. *Dorohoiul în veacul XVI.* În secl. XVI viața municipală a început să se dezvolte în târgul Dorohoiului. Toată moșia târgului fiind domnească, ca a tuturor celorlalte târguri din țară, Domnia a avut interesul să sporească numărul așezărilor de case și dugheni în preajma bisericii domnești, de și locul fiind îngust, aproape o *peninsulă*, nu putea cuprinde multe case și dughene. Toți locuitorii târgoveți căpătase de la domnie hrisov de așezare și drituri de folosință la vatră de casă, imaș pentru vite și fânețe pentru alișverișul lor.

Pentru înlesnirea târgoveților cu cele de hrană, cum și pentru buna îngrijire a uliților, fiind toate drumuri săpate, a podurilor și altele s'au dat târgului un *ocol*, adică dreptul ca pe o rază de câțiva kilometri din jur în jur toate așezările de sate, de seliște, de cășle și odăi, să slujască târgului la angarale și alte havalele. Din cuprinsul acestor *ocoale* puteau folosea diferiți slujbași, în cap cu vornicul de Dorohoi, ca gloabe judecăți, și administrație.

Știri documentare de ocolul Dorohoiului avem ceva mai târziu, în secl. al XVII; dar cum despre multe alte orașe și târguri avem știri documentare din acest veac și chiar din al XV-a, deducem că și târgul Dorohoiului își avea ocolul său, care cuprindea sate nu numai din ținutul Dorohoiului, ci și din cel al Hârlăului cum erau *Șândricenii*.

Tot în acest ocol mai intrau satele *Cobâla, Măgura, Păscarii*

și *Buhaiul* care își aveau *vornicii* și *vătămarii* lor, ca acel *Andreica* vataman la Cobâla, *Onciul* vataman la Măgura, *Bușurca* vataman la Păscari, *Vasile* vătămăna la Buhaiul (N. Iorga Doc. V. 532).

Așa în 7089 Febr. 20 (1581) Iancu Vodă Sasul întărește mănăstirii din Greci satele Onchiteștii la Soroca, Necoreștii pe Cracău la Neamț și Silișcanii pe Bașău, *ațarnător de ocolul Ștefăneștilor*. „Cu mila lui Dumnezeu Iă Iancul Voievod am miluit a noastră rugă mănăstirea din Greci, unde iaste hramul arhierelui și de minuni făcătorul Nicolae, cu un sat pe Bașău, anume *Silișcanii* și cu loc de moară în Bașău, care... au fost al nostru drept domnesc ascultător de ocolul Ștefăneștilor...” (Surete ms. XIV. 317).

Ocoalele târgurilor n'aveau în vedere împărțirea administrativă sau fiscală a ținuturilor (derjave), sau judecătorească a județelor (voloste și județ), ci una municipală și economică.

Ca dovadă aducem textul ispisocului domnesc a lui Petru Vodă Schiopul din 7099 April 30 (1591) ce vorbește de Broșteni. „Noi Petru Voievod... această adevărată slugă a noastră credincioasă *Stamate stolnicul* a slujit noao,, ne-am miluit înșine și am dat și l'am miluit pre dînsul cu un sat... anume *Broștenii în ținutul Dorohoiului*, care a fost al nostru drept domnesc, ascultător de ocolul Ștefăneștilor (прислано къ околъ штефанештинъ), Surete ms. XIII. 772.

Deci și la Dorohoi ca și la Ștefănești satele, care intrau în raza ocolului lor, puteau să fie din alt județ, dar sarcinile le făceau ținutul în a căruia ocol intrau. Așa din cele 2 sate ascultătoare de ocolul Ștefăneștilor, Broștenii intrau în Dorohoi, iar Selicicanii în Hîrlău.

Tot în secl XVI-a, și ținutul Hușii își avea ocolul său, care se întindea chiar peste Prut, cum spune ispisocul lui Iancu Sasul din 7090 (1582) „care această bucată de loc de fînaț de *peste Prut despre răsărit*, fiind dreaptă a noastră domnească și *supt ascultarea ocolului ținutului Hușii*.”

Cum să ne explicăm faptul curios, că Gheorghe *Reicherstorff*, autorul cunoscutei Chorografii a Moldovei din 1541. (Tesar de monumente istorice III. 125) nu pomenește nimic de Dorohoi? În adevăr iată ce zice vorbind de orașe; acum să însemnăm și anume câteva cetăți și orașe mai alese: Ele sunt: Swczowa, Chotjna, Nempczs, Romaniwijwar, Bahloijazwar, Waslo, Zorwca et Orhei; item Huztwaros, Tartharos, Barlat ac Romanwasar, et plae-reque alia oppida et castella, (idem 138).

Eu cred că Dorohoiul în 1541 era o ruină, ca și Șendricenii din apropiere, în urma năvalii și prăpădului, ce au făcut Tatarii în 1510, căci iată ce zice Cronicarul Ureche: „în anul 7018 Bet Gherei Sultan, feciorul Hanului, fără de veste cu mulțime de Tatari pe trei locuri au intrat în țară și au pradat de la Orhei până la Dorohoi, și apoi pe Prut în sus „(Let. I², 183).

Iar mai jos scrie. „Așijderea pe la 7021 (1513), același Bet Gherei, ficiorul Hanului au intrat din nou în Moldova de au pradat

toată țara până la Iași și au ars țirgul Iașii și ținutul Cărligăturii și au ajuns și pină la Dorohoi... iar Bogdan trimeșind pe *Corpaci* i d. *Arbure*, hatmanul cu oaste i-au bățut și au perit de ai noștri 700, iar 300 au scăpat în 25 August, Joi, anul 7021" (Let 1^a, 184).

Mai bine deci de 30 ani Dorohoiul nu s'a rădicat ca țirg, fiind scrum și cenușe, pe cînd Șendricenii sat învecinat au ramas pustiit 100 de ani. De aceia Reicherstorf nu-l pomenește ca țirg.

§ 8. Dorohoiul și dregătoriile sale.

În Dorohoi găsim în acest veac următoarele categorii de slujbași :

a) *Șoltuzul* cu 12 *părgari*, adică primarele cu 12 consilieri comunali (germ. *Schultheiss* und *Bürger* ; magh. *Porgar*-părgari). Numai țirgul Bărladului posedă multe acte emanate dela șoltuzii orașului. Celelalte țirguri păstrează puține acte municipale ; între acestea e și Dorohoiul ; și chiar de s'ar fi păstrat o bucată de vreme, a fost o împrejurare tristă și excepțională, care a adus instrăinarea și perderea tuturor actelor vechi ale Dorohoiului.

În părțile Dorohoiului începuse a se introduce și termenul leșesc *voit* (pol. *wójt*, maire, jube), pentru a arăta pe șoltuz. Așa în 7144 Sept. 14 (1635) supt Vasile Lupu vorbindu-se de un act din acest an, prezentat într'un proces din 1796 de către pitarul Ion Gherghel, se zice că actul era iscălit de Borăleanul *uricar*, Ioan *șoltuzul de Dorohoi*, cu 12 *părgari* și de Miron biv *voit*, Grozav biv *voit* și Stefan *staroste*, Vlasan *Staroste*, Aici biv *voit* este biv *șoltuz*.

b. *Vătag* de Dorohoi, o slujbă mai mult militară polițienească, din care apoi a eșit vel *căpitanul* de Dorohoi. Atribuțiunile vatagului și ale vel căpitanului le cetim în actul din 1775 Sept. 9 adus mai sus la pagina 65.

Vătaf, *vătaș* (mirus *vataga*, bande de voleurs, capitaine de brigants, praefectus pastoribus ; rus *vataga*, pêcheurs, pol *wataga*, compagnie, bande, camarades, ceh *vatajka* capitaine de Cosaques), surveillant, intendant, préposé, huissier.

c. *Diregătorul* de Dorohoi—Botica—cu atribuțiuni neprecise, dar din cari a trebuit să iasă mai apoi *ispravnicul*, căci a *direge* și a *isprăvi* cuprind în sine rostul atribuțiilor ocazionale și trecătoare, ce le îndeplinea cineva, ca mai apoi să rămîie statornice, dacă natura serviciului cerea aceasta. De unde mai înainte pentru zidit o casă, pentru dres un pod, pentru privighiat ceva, se rînduia cîte un *ispravnic*, care își scria numele și pe lespede de piatră a bisericii, pentru *dusul la bun capăt* al treburilor unui județ, ca judecată, ca finanțe, ca administrație, deci ca să le *isprăvească*, slujbașul însărcinat ca ispravnic a fost un slujbaș permanent, ca apoi să se rînduiască cîte doi ispravnici, mai ales în jumătatea a doua a secol. XVIII-a.

Iată o însărcinare dată ispravnicului de Dorohoi, în 1742 : „Ne poștește Măriia Sa Pașa ce au mers la Hotin pentru niște *ogari* ca săi trimetem de aici, deci să cauți să cerci și unde vei

afla 2 ogari buni frumoși săi iai și săi trimeți la Hoțin la capichiahe, însă ogarii unde să vor găsi săi iei după poroncă, iar nu fără bani, ce săi plătești cu bani, căci nu voim a să face jav“ (N. Iorga, Doc VI. 282).

d. *Ureadnic* de Dorohoi, Vasile *ureadnic* Dorohoiului *Ас-пероужскаго*, der Beamte, slujbaş, dela adv. *Урѣдникъ* gut, ordentlich diriginer; serb, *Уредникъ* leiter, rector, administrator; sinonim cu *Управитель Урѣдникъ*, (comendat).

Din cele spuse de Episc. Melhisedec în Cronica Hușilor reiese că *ureadnicul*, aproape identic cu *diregătorul*, era un slujbaş domnesc, nu municipal, care aducea la îndeplinire *isprăvia*, ordinele domnești, ca podvoade (cărături), cai de olac, cai de jold, și toate celelalte angării; apoi tot el aduna și încasa *gloabele*, *camânșu*, *feria* și altele (Ep. Melhisedec Cronica Hușilor 34). De și fiecare taxă își avea încasatorii săi: *podvodari*, *joldunari*, *olăcari*, *bezmânari*, *dăbilar*, *deseatnici*, *gorștinari*, *camânari*, *globnici*, *deșugrbinari*, *vinărici*, *pogonari*, *elotași*, etc. cel care îi privighia și-i controla era *ureadnicul*, *diregătorul*, *ispravnicul*.

e. *Vornicul* de Dorohoi își avea începutul după Ureche, de vremea lui Alexandru cel Bun. Probabil că cei doi mari boeri: *Mihail și Șândrică Tolocico*, cari au vornicit la Dorohoi 55 de ani în plin secol al XV-a, își aveau atribuțiile lor întinse în tot *ocolul* Dorohoiului, unde puteau globi pe oameni de deșugrbină, dar nu de acele gloabe, care cădeau în atribuția stăpânului moșiei, cum cetim că a fost silit Mihai Vodă Racoviță în 7233 Iulie 10 (1725) să oprească pe *Vornicii de Dorohoi* de a globi pe săteni de Prelipca, care aparțineau Hărlăului și nu *ascultau de ocolul Dorohoiului*, de orice alte dabile ce se cuvin stăpânului moșiei—era spătarul Stroici—afară de șugubine și morți ce s'au întâmplat „*căci și mai înainte* vreame n'au fost obicei s' se amestece vornicii prin sate la alte gloabe, fără numai șugubinele și morți.... la acele au avut ei treabă“ (N. Iorga Doc. V. 535).

Iată ce cetim despre aceste atribuțiuni ale vornicului de Dorohoi, către 1740: „vornicului Iordachi Ruset“ omului pe care îl va pune vornic la țîrg la Dorohoi să fie volnic a păzi *diregătoria* sa și a apăra pe oameni despre unii și alții să nu-i supere; însă de la țîrgoveți alt nemică să nu ia, fără numai *gloabele obicinuite* și *vitele de pripas* ori ce fel s'ar afla la țîrgoveți. Iar vel căpitan de Dorohoi să nu se amestece acolo la țîrgoveți, nici la gloabe nici la vite de pripas. (Din Condica lui C. Mavrodat Vodă, Iorga Doc. VI, 223).

E locul a pune aici față în față și veniturile vorniciei celei mari a țării de sus, tot după aceiași condică a lui C. Vodă Mavrodat (Idem 228): „și să aibă a căuta venitul vorniciei din țara de sus, pe obicei și să ia de față mare ughi 12 șugubină, și doi galbeni ciobotele feciorilor, și ori unde ar afla șugubină sau morți de om, ori în țîrgu domnesc, ori în ce sat să ia venitul. (idem 273).

Dar vorbind de vornicul de Dorohoi implicit ne ducem cu mintea la vornicia țării de sus, cu reședința în Dorohoi.

§ 9. *Vornicia țării de sus*. Gr. Ureche cronicarul greșește, când afirmă, că Alexandru cel Bun a înființat cele 2 vornicii : de țara de jos (Barladul) și de țara de sus (Dorohoiul). Vornicia e mai veche la noi în țară ca domnia lui Alexandru cel Bun.

Primul vornic amintit în uricile domnești, este *Vlad*, care îl găsim ca vornic între 6900—6930, adică între 1392 și 1422. În lungă această vornicie a lui Vlad, apar și alți vornici intermitenți : *Duma*, *Negru* și *Oană*, cari par a fi mai mult vornici de Suceava, cum se intitulează adresa *Oană*, alias *Ioan*.

Al *doile vornic* e dat *Cupcici* între 6930—6943, adică între 1422—1435, variind cu alți vornici : *Jurj*, *Dan* și *Cristea*, iarăși, cred, vornici de Suceava, cari find se vede mai personali se schimbau o dată cu schimbările domnilor și situațiile politice.

În lunga dar domnie de 32 ani ai lui Alexandru Vodă s'au perindat la vornicie doi vornici : *Vlad* și *Cupcici*.

Al *treile vornic* e dat *Petre Hudici*, care schimbă adesa cu *Duma Braevici*, al *patrulea* vornic, cu *Sima* al *cincilea* vornic între anii 6944—6965, adică între 1436—1457, anul începător de domnie a lui Ștefan cel Mare. Desele frământări la domnie între frați, veri și nepoți, toți urmași ai bunului Alexandru Vodă au adus acele dese schimbări de *marî* vornici.

Marele Ștefan Vodă a schimbat în cei 48 ani de domnie a sa în Moldova următorii 6 vornici : *Goian* (6965—6971), *Crasneș* (6972—6979), *Bode* (6979—6984), *Hrană* (6986—6993), *Dragoș Boul* (6994—6998), *Boldur* (6999—7014).

Urmează dar că într'o sută de ani politica internă a țării Moldovei a chemat la vornicie,—cea întâi boerie în erarhia boerilor de divan— *11 vornici*, cari au reprezentat toate luptele interne dintre diferiții domni, ce se dușmăneau de moarte între dînșii, căci în acest al XV-a veac nu logofeția era prima boerie în divan, ci vornicia.

Cu secol. al XVI-a se schimbă situația boerilor de divan și anume logofătul ia pasul față de vornic ; și de unde logofătul era șeful suprem *numai* al cancelariei, fără a trece prin filiera erarhică a boerilor divaniști, cu urmașii lui Tăutul logofătul, erarchia boerilor cuprinde în cercul său și logofeția ; dânsa reprezentând cea mai înaltă treaptă în divanul domnesc, cum a rămas apoi în tot cursul vremilor.

Vornicii ocupă capul listei boerilor de divan și în secol. al XVI-a, dar nu vornicul era pezidentul divanului, ci logofătul.

Între Bogdan Vodă (1504) și Alexandru Vodă Lăpușneanul în a doua domnie (1564) găsim acești 11 vornici : *Jurj* (7014), *Dragoș Boul* (7016—7023) ; *Petre* (7024—7031), *Hrană* (7032—7036), *Grozav* (7037), *Efrem Hurul* (7038—7048), *Borce* (7050—7056), cu revenire de 2 ori, *Gavril* (7057—7060), *Ioan Nădăbaico* (7061—7063), *Ioan Moțoc* (7066—7069) și *Spancioc* (7071).

Unii din acești vornici reprezintau politica măreață și tradițio-

nală a lui Ștefan Vodă, ca *Dragoș Boul* și *Hrană*; și era o categorie întreagă de boieri bătrâni, cari au condamnat toată politica lui Ștefănuță Vodă, între care *Arbureștii* și *Găneștii*, vechi părcălabi de cetăți și portari de Suceava, și-au găsit moartea în această ciocnire politică pașională. Iar frământările sângeroase între urmașii lui Petru Vodă Rareș, mai ales luptele urmate de omor între Despot Vodă, Lăpușneanu Vodă și Tomșa Vodă au făcut clasice personaele lui *Moșoc* vornicul și a lui *Spancioc* vornicul.

Am dat aici o listă completă de vornici, pentru a dovedi că aserțiunea lui Grigore Ureche Cronicarul e departe de adevăr. În zbuciumata și tiranica domnie a Lăpușneanului—din a doua domnie—a lipsit divanul 4 ani în șir. Nici un act de divan nu se găsește în ființă, ceea ce arată că Domnul a domnit în tiranie.

Cu venirea în scaun a tânărului Bogdan Alexandrovici—se simți nevoia unei organizări interne.

În acest timp pare că s'a împărțit țara în județe. S'a dat țării o nouă administrație, și pentru un mai amănunțit control s'a bifurcat vornicia țării în două boerii: vornicia țării de jos cu reședința în *Bârlad*, și vornicia țării de sus cu reședința în *Dorohoi*.

Aceasta s'a întâmplat în 1568. De atunci dar apar în documentele interne cei doi vornici: *dolneai zemli* i *gorneai (vișneai) zemli* i vornicii țării de jos și ai țării de sus.

1. *Crăciun* 7076, 7077, 7078, 7079 este cel dintâi vornic, care are supt a sa administrație țara de sus, supt domnia lui Bogdan Alexandrovici. Coleg la vornicia țării de jos a fost *Ionașco Zbiarea*, cel tăiat de Ioan Vodă cel cumplit în ziua de Paști (Let. 1^a 224, 436).
2. *Păcurar* 7080, 7081, supt Ioan Vodă cel Cumplit, și înlocuite apoi cu
3. *Ioan Grumeza* 7082 supt același Voevod. Amândoi aceștia au avut de coleg la vornicia țării de jos pe *Dumbravă*.
4. *Bilăe* 7083, 7084, 7085, 7086, 7087 supt Petru Vodă Șchiopul, în a căruia politică se declarase partizan odată cu *Cozma Murgul* și cu *Slăvilă* hatmanul (Let. 1^a, 227, 229, 462). Coleg la vornicia țării de jos a avut pe *Cozma Murgul*.
5. *Slăvilă* 7087, 7088 a înlocuit pentru puțin timp pe Bilăe, trecând de la hătmănie.
6. *Jurăscul* 7088, 7089, 7090 supt domnia lui *Iancu Vodă Sasul*, având la vornicia țării de jos pe *Condrea Bucium*.
7. *Vartic* 7091 *supt Pătru Vodă Șchiopul, având coleg la vornicia țării de jos pe *Condrea Bucium*, care trece la politica lui Pătru Vodă.
8. *Eremia Moghilă* 7092, 7093, 7094, 7095, 7096, 7097, 7098, supt Pătru Vodă Șchiopul, coleg având la vornicia țării de jos pe *Condrea Bucium* în 7092 și pe *Vartic* în anii următori.
9. *Andrei* 7099, supt Pătru Vodă Șchiopul, având coleg la vornicia țării de jos pe *Eremia Moghilă*.

10. *Ioan* 7100 supra *Aron Vodă*, având coleg la vornicia țării de jos pe *Condrea Bucium*, căruia mai apoi i se taie capul odată cu Bărlădean logofătul și cu Paos vornicul (Let. 1^a, 240, 476).
11. *Toma* 7101, 7102, 7103 supra *Aron Vodă*, având coleg la vornicia țării de jos pe *Moțoc* în 7101, 7102 și apoi pe *Gheorghe* în 7103.
12. *Gligorcea Cracunovici* 7104, 7105, 7106, 7107 supra *Eremia Moghilă Vodă*, întru cât supra efemera domnie a lui Ștefan Vodă nelucrând divanul n'avem liste de boeri. Coleg la vornicia țării de jos a avut pe *Nestor Ureache*.
13. *Cristea Ghenovici* 7108, 7109, 7110, 7111, 7112, 7113, 7114, 7115, 7116 supra *Eremia Moghilă Vodă*, având coleg tot pe *Nestor Ureache* la vornicia țării de jos.
14. *Pătrașco* 7117, 7118, 7119 supra *Costandin Vodă Moghilă*, având coleg tot pe *Nestor Ureache*, la vornicia țării de jos, acesta fiind atunci toată țara și divanul.
15. *Gavril Mârza* 7120, 7121, 7122, 7123 supra Ștefan Vodă Tomșa, de și domnia agitată a acestuia și luptele interne cu partizanii Movileștilor a făcut ca divanul să nu lucreze și să ne lipsască cărțile domnești cu listele de boeri. Coleg la vornicia țării de jos a avut pe *Ursul* (Vartic?).
16. *Nicoară Prăjescul* 7124, 7125, 7126, 7127, 7128 supra *Radu Mihnea* și *Gașpar Grațian*, coleg având la vornicia țării de jos pe *Dumitru Goia* și pe *Coste Băcioc*.
17. *Gorjan* 7129 supra *Alexandru Iliaș*, coleg cu *Ionașco Gheanghea* la vornicia țării de jos.
18. *Nicoară Prăjescul* (a 2-a oară) 7130 Mart supra Ștefan Vodă Tomșa, coleg cu *Ionașco Gheanghea*, în locul căruia apoi trece.
19. *Dumitrașco Ștefan Ceaur* 7130 April 7131 supra Ștefan Vodă Tomșa, coleg având la vornicia țării de jos pe *Ionașco Gheanghea*.
20. *Nicoară Prăjescul* 7132, 7133, 7134 (a treia oară) supra *Radu Vodă Mihnea*, coleg având la vornicia țării de jos pe *Ionașco Gheanghea*.
21. *Lupul* 7135 supra *Miron Barnovschi Moghilă Vodă*, coleg cu *Ionașco Gheanghea*.
22. *Gavrilăș (Mateiaș ?)* 7136, 7137, supra *Miron Barnovschi Vodă*, coleg tot cu *Ionașco Gheanghea* la vornicia țării de jos.
23. *Lupul* 7138 (a doua oară) supra *Alexandru Vodă Coconul*, 7139 supra *Moise Vodă Moghilă*, coleg cu *Lupul Prăjescul* la vornicia țării de jos.
24. *Ionesco Cujbă* 7140, 7141 supra *Alexandru Vodă Iliaș*, coleg având în vornicia țării de jos pe *Lupul (Coci Vasile)*.
25. *Ionașco Cehan (Racoviță)* 7141, 7142 supra *Moisă Vodă Movilă*, coleg cu *Vasile Lupul (Coci)*, care în April ajunge domn.

26. *Pătrașco Bașotă* 7142 Mart, supț Moisë Movilă, coleg cu *Ionașco Cehan Racoviță* vornic țării de jos.
27. *Dumitrașco Șoldan* 7142 April 7143, 7144, 7145 supț Vasile Vodă Lupul, coleg la vornicia țării de jos având pe *Savin Prăjescu*.
28. *Toader Petriceaico* 7146l, 7147, 7148, 7149, 7150, 7151, 7152, supț Vasile Vodă Lupu având coleg la vornicia țării de jos, pe *Dumitrașco Șoldan* între 7146—7148, pe *Toderașco* în 7149-7151 și pe *Gligore Ureache* în 7152.
29. *Toma Cantacuzino* 7153, 7154, 7155, 7156, 7157, 7158, 7159, 7160, 7161 supț Vasile Vodă Lupu, având coleg la vornicia țării de jos pe *Grigorașco Ureche* între 7153—7155 Mart, și apoi pe *Gheorghe Ghica*, viitorul domn între 7155 April și 7161, când Vodă Lupu se retrage din scaun.
30. *Eustratie Dabija* 7162, 7163, 7164, 7165 supț Gh. Ștefan Vodă, 7166-7167, supț Gheorghe Ghica Vodă ; având colegi la vornicia țării de jos pe *Ștefan Boul* între 7162,—7165 supț Gh. Ștefan Vodă și pe *Ilie Șeptelici* între 7166, 7167 supț Gheorghe Ghica Vodă.
31. *Ioan Prăjescu*, 7168, 7169 supț Ștefan Vodă Lupu ; coleg având la vornicia țării de jos pe *Toma Cantacuzino*, revenit în boerie cu ruda sa, domnul.
32. *Ilie Șeptelici*. 7170, 7171 supț Eustratie Dabija Vodă, coleg având la vornicia țării de jos pe *Toma Cantacuzino*.
33. *Solomon Bărlădeanu* 7172, 7173 supț Eustratie Dabija Vodă coleg la vornicia țării de jos cu *Toma Cantacuzino*.
34. *Vasile (Costache)* 7174, supț Gh. Duca Vodă, 7175, 7176 supț Ilias Alexandru Vodă, având coleg la vornicia țării de jos pe *Solomon Bărlădeanu* sub Duca Vodă și pe *Miron Costin* sub Ilia Vodă.
35. *Grigore Hăbășescu* 7177, 7178, 7179 supț Duca Vodă având coleg în vornicia țării de jos pe *Miron Costin*.
36. *Gheorghe Catargiu* 7180 supț Duca Vodă, coleg cu *Miron Costin*.
37. *Ionașcu Balșe*, 7181 supț Ștefan Vodă Petriceaicu, 7183, 7183 supț Dumitrașcu Vodă Cantacuzino, având coleg la vornicia țării de jos pe *Gligorașcu Gheorghe* supț Petriceaicu Vodă și pe *Miron Costin* supț D. Cantacuzino Vodă.
38. *Gligorașcu Gheanghe* 7184 supț Antonie Rusit Vodă, 7185, 7186 7187, 7188, 7189, 7190, 7191, supț Gheorghe Duca Vodă, având colegi la vornicia țării de jos pe *Ilie Șturza* supț Ruset Vodă și pe *Gavril Costachi* supț Duca Vodă.
39. *Alexandru Ramadi*. 7192 supț Dumitrașco Cantacuzin Vodă având coleg pe *Gavril Costachi* la vornicia țării de jos.
40. *Ioniță Racoviță* 7193, 7194, 7195, supț Constantin Vodă Cantemir, având coleg la vornicia țării de jos pe *Gavril Costachi*.

41. *Ioniță Balșe* 7196, 7197, 7198 supt Costachi Vodă Cantemir, având coleg la vornicia țării de jos pe *Vasile Costachi*.
42. *Velicio Costin* 7199, 7200 supt Costantin Vodă Cantemir, având coleg pe *Vasile Costachi* la vornicia țării de jos.
43. *Neculai Donici* 7201 supt Cost. Duca Vodă, la vornicia țării de jos fiind tot *Vasile Costachi*.
44. *Dumitrașcu Mitre Apostol* 7202, 7203, supt C. Duca Vodă, 7204, 7205, 7206, 7207, 7208 supt Antioh Vodă Cantemir, având la vornicia țării de jos tot pe *Vasile Costachi*.
45. *Pavăl Ciocârlan*, 7209, 7210, 7211 supt C. Duca Vodă, având la vornicia țării de jos pe *D. Mitre Apostol* în 7209, pe *Iordachi Ruset* în 7210 și 7211.
46. *Lupul Bogdan* 7212, 7213 supt Mihai Vodă Racoviță, având coleg la vornicia țării de jos pe *Iordachi Ruset*.
47. *Neculai Costin* 7214, 7215 supt Antioh Vodă Cantemir, având coleg la vornicia țării de jos tot pe *Iordachi Ruset*.
48. *Lupu Costachi* 7215 supt Antioh Vodă Cantemir, *Neculai Costin* fiind trecut ca vornic țării de jos.
49. *Manolachi Ruset* 7216, 7217, supt Mihail Vodă Racoviță, la vornicia țării de jos fiind trecut *Lupul Costachi*.
50. *Ion Sturza* 7218, supt Neculai Vodă Mavrocordat, 7219 supt Dumitrașco Vodă Cantemir, având colegi la vornicia țării de jos pe *Neculai Costin* în 7218 și pe *Iordachi Ruset* și *Lupu Costachi* în 7219, din cauza războiului de la Stănilești.
51. *Ilie Catargiul* 7220, 7221, 7222, 7223, supt Neculai Vodă Mavrocordat, având colegi la vornicia țării de jos pe *Gavril Miclescu* în 7220, și pe *Lupul Costachi* în 7221—7223.
52. *Ion Sturze* 7224, 7225, 7226, 7227, 7228, 7229, 7230, 7231 supt Mihai Vodă Racoviță, având colegi la vornicia țării de jos pe *Lupul Costachi* și apoi pe *Darie Donici*.
53. *Stefan Roset* 7232, 7233, 7234 supt Mihai Vodă Racoviță, la vornicia țării de jos fiind *Darie Donici*.
54. *Gavril Miclescu* 7235, 7236, 7237, 7238, 7239 iarna supt Grigore Ghica Vodă bătrânul, având coleg la vornicia țării de jos tot pe *Darie Donici*, ce trece apoi vel logofăt.
55. *Costachi Roset* 7240, 7241, supt Grigore Ghica Vodă, vornic mare al țării de jos fiind *Ion Paladi*.
56. *Iordachi Cantacuzino Deleanul* 7241, supt Cost. Vodă Neculai Mavrocordat, la vornicia țării de jos fiind *Sandul Sturza*.
57. *Constantin Roset* 7242, 7243, supt Grigorie Ghica Vodă, la vornicia țării de jos fiind trecut *Iordachi Cantacuzino Deleanul*.
58. *Ioan Neculce* 7244, 7245, 7246, 7247, 7248 supt Grigore Vodă Ghica, la vornicia țării de jos fiind *Iordachi Cantacuzino* apoi înaintat *Cost. Roset*.

59. *Iordachi Roset Cilibiul* 7249, 7250 supt Gr. Ghica Vodă și C. Neculai Vodă Mavrocordat, la vornicia țării de jos fiind C. *Roset*, apoi *Costachi Razul*.
60. *Radu Racoviță* 7251, 7252 supt Ion Nec. Mavrocordat Vodă, la vornicia țării de jos fiind C. *Razul* apoi *Iordachi Cantacuzino Deleanul*.
61. *Manolachi Costachi* 7253, 7254, 7255, supt Ioan Neculai Mavrocordat Vodă.
62. *Radu Racoviță* reia vornicia țării de sus supt Grigore Ghica în 7255, 7256 și 7257, supt Cost. Vodă Mavrocordat, coleg la vornicia țării de jos fiind C. *Razul*.
63. *Ioan Bogdan* 7258, 7259, 7260, supt C. Mihai Cehan Racoviță Vodă și 7261, 7262, 7263 supt Matei Ghica Vodă coleg având pe C. *Razul* și pe *Radu Racoviță*.
64. *Mihalachi Sturza* 7264 supt Matei Ghica Vodă, la vornicia țării de jos fiind *Man. Costachi*.
65. *Iordachi Balșe* 7264, 7265 supt Mihai Cehan Racoviță Vodă, la vornicia țării de jos fiind tot *Manolachi Costachi*.
66. *Vasile Roset* 7265, 7266 supt Scarlat Grigore Ghica Vodă, la vornicia țării de jos fiind *Manolachi Costachi* și apoi *Lupul Balșe*.
67. *Dumitrașco Paladi* 7267, 7268, 7269, 7270 supt Ioan Teodor Calimach Vodă, la vornicia țării de jos fiind *Lupul Balșe* apoi *Andronachi*.
68. *Lupul Balșe* 1763 supt Gr. Calimah Vodă, la vornicia țării de jos fiind *Mihail Sturza*.
69. *Ioan Sturza* 1764, supt Gr. Alexandru Ghica Vodă, la vornicia țării de jos fiind *Ioniță Paladi*.
70. *Ianachi Costandachi* 1765, 1766, supt Gr. A. Ghica Vodă și 1767, 1768 supt Grigore Calimah Vodă, la vornicia țării de jos fiind *Ioniță Paladi* și apoi *Lupul Balșe*.
71. *Ilie Costachi* e ultimul vornic al țării de sus, care ocupă acest loc în divanul Cnejei Moldovei supt ocupația Rusască între 1769—1774, și apoi 1775, 1776 supt Grigore Alex. Ghica Vodă decapitulat.

Vornicia se împătește cu domnia lui Cost. D. Muruz Vodă cu începere de la 1778, când găsim în divan 4 vornici: *Dum. Sturza*, *Ștefan Sturza*, *Ioan Cantacuzino* și *Lupul Costachi* așa că se pierde rațiunea de a fi al vorniciei țării de sus, cu reședința în Dorohoi, și vornicia se multiplică după rațiuni de stat, pentru o mai bună administrație a intereselor publice.

Deci vornicia țării de sus, cu centrul politic în Dorohoi a ținut 210 ani de la 1568—1778.

§ 10. Cislătarii din 1591. Nu putem trece cu vederea peste *Catastihul de cisla de țărani de la toate finituri și curtiani și vătăji și neamuri și popi* făcut în 1591 Februarie 20 supt Petru

Schiopul, întru cât avem date de populațiunea țării în genere, cum și a *Dorohoiului*. (Hurmuzachi XI, 219 de N. Iorga).

În acest an Moldova cuprindea 22 județe, nu 24 ca în 1566, întru cât *Belgradul* și *Tighina* încetase în mod definitiv a mai fi socotite ca regiuni moldovenești, ele fiind încorporate la Bugeacul tătarăsc, iar în Moldova dispăruse Adjudul ca județ și se formase județul *Bărlad*, din desvoltarea administrativă a ocolului *Bărladuii*.

Ținuturile în 1591—7099 fevr. 20—erau : Soroca, Hotin, Iași, Fălciu, Orhei, Neamțul, Tecuci, Vaslui, *Bărlad*, Covurlui, *Tutova*, *Dorohoi*, Chigheaciul, Suceava, Hrălău, Lăpușna, Cernăuți, Roman, Totruș, Bacău, Cărligătura și Putna.

Toată țara Moldovei avea în 1591 Fevr. această populație pusă la cislă :

„Sisle țerăi ai 7099 Fevr. 20“

36543 oameni, cari plătesc birul țăr ănesc.

4948 curteni

1417 popi cari plătesc birul popesc.

626 vataș „vătămăni, căpităniile *militare* și *administrative* ale satelor

3020 nemiș, „neamuri, boeri de țară (mazili)“.

46554 sau în suflete aproape 300000 locuitori.

Pentru Dorohoi—oraș și ținut—vine această populație :

1306 istov țărani

204 sāraci

24 vatași

124 curteani

50 neamiși

121 popi

1829 peste tot, ceia ce ar da o populație de suflete aproape zece mii.

Tot în Hurmuzachi (XI, 227) avem socoteala *gorștinei* de oi din toată Moldova, tot în 1591 Mai 22 cu lista cumpărătorilor gelepi, iar pentru Dorohoi revine aceasta :

τηνὸν τοῦ τωραχῶν a găsit ci slagorștinei 3011 oi cu câte 37 de aspri noi, și fac aspri 111.400. Și ie-a luat Teodor Speriliotis—

Σπεριλιώτης—și lusuf ceaușul—τσαούχης.

„Încă a găsit și de la o casă din ținut 1310 oi cu câte 50 de aspri noi, fac aspri 65.500. Și le-au luat gelepii—η τσελεπιδες—după cum se arată numele lor în alt catastih. Și socoteala de mai sus e exactă“.

Deci Dorohoiul a dat pentru groștina de oi, cumpărate de negușitorii turci—Gelepii—un total de 4321 oi, care reprezentau în aspri—*banii vechi*—176.900 aspri. Dacă 120 aspri făceau un leu vechiu, urma că ținutul Dorohoiului dădea din gorștină 1474 lei.

Pentru a ne da sama de valoarea economică și deci fiscală a ținutului Dorohoiului, îl vom pune în față cu cele 4 județe vecine :

Hotinul la Nord-Est, Hârlăul la sud, Cernăuții la Nord-Vest, și Suceava la Apus :

	țărani de îstov	săraci	vatași	curteni	nemiși	popi	TOTAL
Hotin	1916	232	41	77	122	95	2483
Cernăuți	1095	68	41	17	66	69	1356
Suceava	4000	568	34	181	61	220	5064
Hârlău	1055	(240 fără ocoale) 14 (355 ocol Botoșani 56 ocol Șipotele)		109	34	81	1944
Dorohoi	1306	204	24	124	50	121	1829
	9372	1723	154	508	333	586	12676

§ 11. *Dorohoiul în sec. XVII-a.* Târgul Dorohoiului n'are astăzi actele sale vechi de proprietate asupra moșii târgului. Ele au fost cândva. Probabil că Ștefan Vodă cel Mare, zidind mănăstirea sa în ostrovul izerului Dorohoiului către 1495, a înzestrat târgul cu o moșie, ca și pe alte târguri : Bârladul, Vasluiul, Hușii, Târgul-Frumos, etc. Iar în secl. al XVIII-a hârtiile au fost furate prin înșelăciune, și s'au pierdut.—vom vedea cum.

De sigur însă că cu dezvoltarea vorniciei țării de sus, cu sediul în Dorohoi, viața economică a Dorohoiului a sporit, și din jăriște în care a fost în secl. al XVI târgul, a sporit în suta a 17-a ca și în satele din jur cum sânt *Șendricenii*. Așezămintele au fost aceleași ; în plus s'a înființat *vel căpitănia* de Dorohoi, despre care actele secl. al XVIII-a vorbesc ca de ceva existent la Dorohoi, pusă supt ordinele vel vornicului de țara de sus.

În regestele de acte aduse de proprietarii moșieri vecini cu moșia Dorohoiului în păra din 1838 avem peste 50 acte din secl. al XVII-a ce vorbesc de satele din împrejurimile Dorohoiului : *Popeni, Șendricenii, Miclăușani, Fărceni, Prelipca, Cobâla, Dumeni, Lozăni, Verbiia, Broscăuți, Saucenița* ; în toate aceste acte se vorbesc de oameni din Dorohoi, de slujbași din Dorohoi, de evenimente petrecute în preajma Dorohoiului. Șoltuzii, vatajii, vatamanii, ureadnicii, *voiții*, diregători, parcalabi, curteni, popi, căpitani, trec în pomelnic ca marturi ori faptași în diferitele împrejurări.

§ 12. *Vel căpitănia de Dorohoi.* Slujba căpităniei a fost la început de natură militară, și corespundea termenului de *sutaș*, adică mai mare peste o sută de soldați. Din însărcinarea militară, căpitănia a devenit o slujbă administrativă, unind în persoana sa puterea executivă cu cea judecătorească. Când în 1775 Sept. 9 Vodă

Gr. A. Ghica rânduește vel căpitan la Dorohoi pe *Proca Roman*, în cartea de numire îi enumeră atribuțiunile : 1) să odihnească pretoți locuitorii acelei margini despre toată supărarea și strâmbătatea. 2) ascultau de vel căpitan toți locuitorii de prin sate cum și vornicii lor, el fiind organul administrativ, care avea a aduce la cunoștința satelor ordinele domnești. 3) Putea să certe pe toți acei cari nu ascultau de ordinele lui, și la nevoie să le dea pedeansă la grea urgie, după avizul domniei. 4) Era prima instanță judecătorească, și numai acei ce nu se vor odihni cu judecata lui vor putea veni să se judece la divan, ca instanța de apel. 5) Vel căpitănia avea anumite venituri, fixate după obiceiul vechiu. 6) În special vel căpitanul de Dorohoi își întindea atribuțiunile sale și asupra ținutului Hârlăului, și ispravnicul de Hârlău n'avea voie de a se amesteca la veniturile ce i se cuveniau de drept vel căpitanului de Dorohoi în tot cuprinsul ținutului Hârlăului, venituri provenite din gloabe și alte amenzi penale.

În conдика lui C. Mavrocordat (N. Iorga Doc. VI.) avem foarte multe ordine administrative, dintre care unele privesc pe *vel căpitan de Dorohoi*.

În aceste porunci cetim natura atribuțiunilor vel căpităniei :

1). La Cotnari ungurul Dumitru Păuleț ia în căsătorie pe o fată de Moldovan. De dragul fetei, mirele se duce cu nănașu-său — era ortodox — la tatăl său, la D. Păuleț, îl ia de barbă și-l silește să se boteze. Afând de această siluire, prefectul de Iași Manziș se jăluește lui Vodă ; Vodă rânduește pe vel căpitan de Dorohoi să le ia sama și să înștiințeze pe Măria sa, trimițând pe împricinați la divan. (N. Iorga Doc. VI. 213).

2). La Dracșani ocolul Botoșenilor se omorise 2 jidani și un rus. Domnia află de la alții acest fapt, despre care vel căpitanul de Dorohoi — era Iliș — nu înștiințase domnia la vreme. Ce fel de diregători sunteți și ce grije purtați de nu mi-ați înștiințat, ci am avut știință de la alții, zice Vodă (pg. 222).

3). Același Iliș e rânduit boer hotarnic la Popăuț (pg. 231).

4). Turcii din raioa Hotinului făcând dese năvăliri și prădăciuni în ținutul Dorohoiului, domnia dădea în sama vel căpitanului de margină să păzască trecerea ; de aceia numai cu ravaș domnesc se putea trece. Așa Ceaușul pașei de Hotin ca să poată urmări niște Turci ai săi capătă pitac de la domnie că are slobozenie a merge la vornicul de Botoșani, ca și la vel căpitanul de Dorohoi, să poată urmări pe Turcii cei răi (pg. 283).

5). Locuitorii din raioa Hotinului mulți împinși de nevoi treceau Prutul și se așezau prin satele din ținutul Dorohoiului, în zelul seu, îi opria și le făcea tot telul de șicane ca să nu se așeze pe teritoriul județului său. Vel căpitanul îi silia pe acești oameni să taie lemne, să are țarinile și să cosască fân. În caz că unii din aceștia veneau și se așezau de istov, domnia dă ordin că pe unii

„ca aceștia să-i lese să se așeze și atunci să ne faci știre la care vei avea răspuns. (pg. 295).

6). O samă de 20 liude slujitori și oameni străini venise din raia să se așeze pe margină pentru pază. În neștirea lor ei începuse a tăia din păduri lemne de foc și a-și face pari. Vel căpitan știind poruncile anterioare, înștiințază pe Vodă că din vechi asemenea drituri n'au avut, și de aceea *sfătuește pe Vodă să le facă opreală*, căci aduc mari stricăciuni satelor. Ei s'au retras în raia. Acuma aflând ei de mila domnească că le dă pământ au cerut să vie îndărăpt. La aceasta vel căpitan răspunde că n'are nimic a se amesteca, *numai zic să aibă cevaș vream de răsuflare* (pg 306).

7). În 1740 la darea poclonului steagului, se rânduise la un loc să dea cu ținutul Hârlăului și ocolul Botoșanilor. Cum vel căpitan de Dorohoi avea supt a sa rânduială țin. Hârlăului, orându-i 2 feciori de căpitan să împlinescă satul Socrujani a lui Buzilă. Făcându-se neorândueli, vel căpitanul dispune să nu se mai schimbe nimeni cu cisma, ci „ori cine trebuie să-și aibă cisma la satul lui“. (No. 663. N. Iorga Doc. VI, 308).

8). Iliș vel căpitan de Dorohoi, neputând scrie starea ținutului se roagă domniei să-l lese pe după Sf. Gheorghe (No. 1068 pg. 355).

9). Dările din județul Dorohoi strângându-se cu greu, din cauza îndolenței slujbașilor zloțași, se dă ordin vel căpitanului de Dorohoi—Iliș—, „și acum mai mult a urni pricina ca aceasta că nu puteți scoate banii, nu vom mai îngădui domnia mea, de vreme ce de pe la alte ținuturi acum fac istovul, ce să puneți toată nevoia asupra slujbei“ (No. 940 pg. 341).

10). Pentru lefitele Ienicerilor de la Bender neajungând sfertul al 7-a se cer bani cu dobândă de 10 la pungă. În acest scop se face cunoscut vel căpitanului de Dorohoi că ținutul Dorohoiului și ținutul Hârlăului cu ocolul Botoșanilor a fost pus la dare de ajutorință de 1000 lei. (No. 1042 pg. 351).

11). Pentru încărcatul și transportul agârlăcului lui Samsongi hanu Hotinului, se dă ordin vel căpitanului de Dorohoi să ia 71 cară din satele de lângă olatul Hotinului No. 1077 (pg. 356).

12). Se întâmplase din cauza schimbului regimului fiscal, cu fixarea șferturilor că mulți săteni birnici și chiar răzeși să fugă din ținutul Dorohoiului în raiaoa Hotinului. Pentru înlăturarea lipsurilor provenite din aceasta se dau noi ordine vel căpitanului de Dorohoi în care cetim printre altele și acestea : „pentru pământurile acelor oameni ceau fugit în raă, bine ai făcut de ai socotit să le dai la alți oameni să le samene, mai ales acelor ce au venit acum în ținut ; cât despre călugării cari își au acolo moșiile, e bine ca să ia dela noi veniți aceiași dejmă care o luau de la cei fugiți în raia“ (N. 1078 pg. 356).

13). Tot vel căpitan de Dorohoi e însărcinat „ca pentru o

samă de cameni de pe la sate, ce sau lasat a nu plăti sfterul a^x 2-a și sau făcut că sunt fugiți, din nou săi cerci, și să le iai baniț peceților, și să le mai iai și îndestulare pentru osteneala zloțașilor“ (N. 1114 pg. 361).

§ 13) *Moșia târgului Dorohoi*. Târgul Dorohoiului n'are documentele vechi de proprietate, așa cum cred că i-au fost hărăzite de Ștefan Vodă cel Mare, ctitorul Sf. Neculai domnesc și întocmitorul tuturor așezămintelor zise municipale, cu orânduirea zestrei târgurilor, cu stabilirea moșiilor dăruite spre hrana târgoveților și cu așezarea ocoalelor. Luând ca pildă *Bârladul*, care păstrează uricul în original; luând ca pildă *Vasluiul*, care îl păstrează în suret, luând ca pildă *Huși*, cari l'au avut până către 1800, cum atestă Episc. Melhisedec, luând ca pildă *Crasnoe târg* care are amintire de asemenea uric; nu greșim când zicem că și Dorohoiul și-a avut uricul său tot de la Ștefan Vodă cel Mare.

Acest Voevod a fost înzestrat târgul Dorohoiului cu o moșie destul de întinsă, din sus în jos, dar mai ales spre Nord-Vest, unde era înlesnit a se întinde cu donațiunea din loc gospod, aici venind ozerul, care era o bogăție naturală a locului și prielnic crescătorilor de cai și epe—*cobăle*. Dacă am lua ca normă că raza unor asemenea moșii donative târgurilor era de circa 10 kilometri, moșia Dorohoiului se întindea în formă circulară din jur în jur până la hotarele moșiilor mărginite și despre care vorbesc vechile documente..

Abia se întemeiasă moșia, și domnii ulteriori lui Ștefan Vodă se grăbesc a face donațiuni din moșia târgului boerilor proprietari din împrejurimi.

Așa în 1522 Iunie 1 (7030), Ștefăniță Vodă miluește pe sluga sa Șendrici, cum și pe Vasutca și pe Neacșa, fetele lui Sima, frate cu Șendrici, cu satul Șilișeu de jos și cu o *bucată de pământ rămasă din hotarul târgului Dorohoiului*: (Acad. Rom. LII 34). Voiu avea ocazie în volumul, ce voiu consacra moșiei Șendricenilor, să lămurim latura moșiei târgului Dorohoiului despre Șendriceni.

Caminarul C. Mille, hotarnicul rânduit în 1850 astfel delimitează moșia târgului Dorohoiul despre Șendriceni :

„din colțul despre miazănoapte a locului numit 'Strahova linie', dreaptă la vale spre miază noapte peste o vâlcea și la deal pe „podîș peste obârșia unei văiugi și peste dealul Țiganului până la „poalele acelu deal, iar de acolo linie cam chezișă în spre apus „peste trei craci de pârâu în colțul moșiei Păscarii, unde stă și „moșia târgului cu colțul din sus“ (pg. 60).

Toată tradiția târgoveților de Dorohoi—mulți puțini câți erau, și erau foarte puțini și rari în locul îngust al vetrei târgului—spune că locul dat de Vodă (Ștefan cel Mare) a fost pentru hrana târgoveților (pg. 30, 35). Acești târgoveți fiind trăitori din moși strămoși la *drum mare*, sau mai lămurit *petrecători* la drum mare, lă

s'a dat pământ de hrană lor și vitelor lor din locul domnesc, și cu dreptul ca din fânul ce li va prisosi să vânză.

Târgul Dorohoiului arzând în 1510 din năvălirile Tătărăști, s'a reclădit cu greu; așa că în tot decursul secl XVI-a viața sa a fost precară și abia după Lăpușneanu, organizându-se vornicia țării de sus, cu reședința în Dorohoi, târgul a început a spori prin crearea câtorva elemente de stat și municipale inerente unui oraș reședință de vornicie mare. Mai toate instituțiile administrative ce privesc comuna și statul apar mai temeinic în suta XVII-a; dar din acest secol încep și rășluirile din trupul moșiei târgului.

Târgoveții atestă că moșia Trestiana, ce vine la răsărit de moșia târgului Dorohoiu, și are ca hotar despărțitor apa Jijiei, și-a mărit întinderea cu părți rășluite din târgul moșiei Dorohoiului (p. 21). Tot acei târgoveți atestă că și moșia Broscăuții, ce vine spre sud-est de Dorohoi tot prin rășluire și-a fost mărit trupul, luând sau dându-i-se danii din moșia târgului (p. 20). Când se vor cunoaște toate actele Broscăuților sau ale Trestianei, atunci se va ști dacă a fost vorba de rășluire, ori de știrbire prin danie de părți din trupul moșiei târgului, cum obișnuiau să facă domnii pe sama târgurilor, și cum cetim cu vatra moșiilor din jurul Hușilor ori a Vasluiului, și cum cred că s'a petrecut și la Dorohoi, dacă în mintea urmașilor târgoveți, dania și mila domnilor a fost socotită ca rășluire cu vicleșug de proprietarii moșiilor. Dar nu numai Șendricenii, Trestiana, și Broscăuții au fost mărite cu părți din trupul moșiei târgului Dorohoiului, ci dania s'a întins și asupra Dumenilor (p. 22, 64).

Din cele ce se știu asupra daniilor din moșiile târgurilor domnești, sistemul acesta a fost în floare în sec. XVIII-a, după ce se isprăvise cu dania de moșii rurale. Daniile de la Dorohoiu verifică acest fapt istoric. Isprăvindu-se și aceste donațiuni din moștile târgurilor, a început a se da ranguri onorifice de boerie, lucru ce va fi practicat în sec. al XVIII cătră sfârșit.

În 1720 se iscă proces între târgoveții de Dorohoiu și proprietarul Cobălei, spătarul *Stroici*, că ar fi rășluit o parte din hotarul moșiei târgului. Se rânduește în cercetare pe D. Macri ban, pe Andrei șoltuzul de Dorohoi, pe Ciomărtan Grigore, pe clucerul Albotă Sandul pe cei doi Gafencu uricari, Dumitraș și Miron, pe Toader diaconul, pe Guște Gheorghe din Dorohoi, pe T. Buleandă pe Vornicul Ilie și Durac cu 12 oameni șezători în Dorohoi, în total 23 de oameni, din care iscălesc 20. Se cer acte; n'au nici unii, nici alții „și n'au avut nici despre vreo parte ispisoace să le arăte din semne. În semne” (p. 61). Se recurge la dovada prin *brazdă în cap*; și se alege 6 oameni bătrâni, cari au jurat în biserică și au *mers cu brazda în cap* pe unde au știut că a mers hotarul „stâlpul” din culmea dealului.... la vale spre apus pe din sus de fântâna putredă... de acolo printr'o poeniță... și în jos pe

pârâul Cobâlei până în hotarul Șendricenilor... fântâna Strahovei în deal... până în poiana Cobâlei“.

Cobâla vine în latimea dinspre *sud-vest* a Dorohoiului.

Cobâla e moșie veche, și anterioară așezării târgoveților în Dorohoi. Cel mai vechiu document adus asupra Cobâlei este din 6975 oct. 2 (1466). Aici își făcuse așezare de casă *Babiș*, ai căruia urmași, Stan Babiș, fiu, Ivașcu Babiș și Luna cu bărbatul ei Luca Căuteș nepoți, răscumpără moșia de la spătarul Albul.

Moșia a mers din neam în neam până la Gociul diacul și sora lui Agafia, măritată după Ștefan Brăescul, când în 1636 Iulie 30 își împart Cobâla în două. Dar Gociul ademenit de cumnatul său Gavril Brăescul, dă danie partea sa din Cobâla lui Dumitrașcu Brăescul, postelnicul, în 7165 Noemb. 4 (1656), și Gh. Ștefan Vodă întărește dania în Mart 12, acelaș an (1657).

Gavril Brăescul apucase a schimba cu Ionașcu Țira, dându-i acestuia jumătatea sa din Cobâla pentru jumătate sat Balcovățul la Hotin; dar în 1660 Ghenar 29 (7168), Dumitrașcu Brăescul post. schimbă cu Ionașcu Țira dându-i partea sa jumătate din Vlădeni la Turia și-și ia pe sama sa jumătate din Cobâla, fostă a fratelui său; și din acel timp—1660 Ghenar—Dumitrașcu Brăescul post. rămâne proprietar pe toată Cobâla; în 1666 April 5 (7174) el își ia hotarnic pe Alex. Hacıul vornic de poartă și-i alege Cobâla,

De la Dumitrașcu Brăescul post. Cobâla trece la fiul său Stroici Brăescul spatarul; iar de la acesta la fiul său Dumitrașcu Stroici postelnicul, care capătă în 1738 Aug. 1 întărire domnească de la Gr. Ghica Vodă pe toată Cobâla și Prelipca (pg. 41). Dumitrașcu Stroici Brăescul e strămoșul Stroieștilor de astăzi.

Iată de ce moșia Dorohoiului n'a putut avea stămtorare și râșluri despre Cobâla, fiindcă era proprietate însădită din vechi și cu hotare bine definite, și cu stăpânirea legată din neam în neam.

În latura dinspre *răsărit* vine Trestiana, care se desparte de Dorohoiu prin apa Jijiei. Și zice hotarnica: „apa Jijiei să fie hotar despărțitor între moșia Trestiana a domniței Elenii. A. Balș visterniceasa și moșia târgului Dorohoi, din piatra ce desparte Trestiana de Broscăuți și în sus cu cursul apei până la moșia Păscari“ (pg. 59) Pare că Trestiana a căpătat danie o parte din trupul moșiei târgului Dorohoi în 7255.

Dec. 11 (1746) de la Ioan Neculai Mavrocordat, de și asupra acestui ispisoc s'a adus bănuiala de plastografie (pg. 18).

Dar Cobâla își are o nouă latură în istoricul ei. În partea de jos, fiind mai mult pădure de tei (лиш, липка) i s'a dat numele și de *Teiuș*, care în gura malorușilor, cari au botezat satul *Cobâla* după *iepe*, i-au zis Cobâlei de jos „la Teiuș“—при липка, de aici *Prelipca* „Teiușor“. Această diferențiere de nume i s'a dat încă din suta a XVI-a. În 1631 Aug. 26 (7139) stăpân în Prelipca,

alias Cobâla de jos, era Prodan, căruia Moise Vodă Moghilă i-o dă din drept loc domnesc, căci îi fusese slugă bătrână și credincioasă. În 27 Aug. acelaș an, Borâleanul uricarul și Gorgul din Dorohoi sânt rânduiți să o hotărânicească. După alipire i se dă carte de stăpânire în 1623 Aug. 2 de acelaș domn Moise Moghilă. De la Prodan moșia trece prin danie la Grigore Ureache spatarul cel mare în 1638 Iunie 27, iar în 1639 Inuie 27 i se întărește stăpânirea lui Gr. Ureche spatarul asupra Prelipcăi.

De la Gr. Ureche moșia Prelipcăi trece la fiul său Neculai Ureche și jupânesei lui Safta.

În 1651 Mai 16 moșia trece la fii lor Dumitrașco parcalab și Paraschiva fata lor, și aici se zice că Prodan a dat'o danie Urecheștilor.

Paraschiva Ureche se mărită în 1651, spre toamnă, cu Dumitrașco Brăescul postelnicul și Vodă Gheorghe Ștefan îi întărește stăpânirea în 1657 Sept. 22.

Cele 2 Cobâle, *de sus* de supt codru, și *de jos la Teiu* — Prelipca — au fost unite în mâna Sîroiceștilor de la 1655 până după 1738, când iar se despart, căci în 1838 peste Cobâla de sus era stăpân Gh. Cuciuc, sudet rosienesc, iar peste Cobâla de jos — Prelipca — era stăpân Iancu Stroici și Iancul Ghișescu banul (pg. 15).

Numele de *Trestiana* ne-ar duce cu mintea la tulpina *trestie*, planta care crește la iaz, la baltă; și în adevăr în Trestiana cetim rădăcina sl. трѣсть malorusă трѣста groser. Koth, Sumpf, heleșteu, baltă. Aici Jijia fiind vărsată în ozerul cel mare, era cel mai propriu loc de *trestiuș* în balta ozerului Dorohoiului. Din cele mai vechi timpuri deci hotarul moșiei spre răsărit era heleșteul cu trestii și papură al ozerului Jijiei, și la acest loc i s'a dat porecla tot ruteană de *Trestiana*. Azi Trestiana e unită cu Dorohoiul, mai ales după ce Jijia și-a fixat malurile în cursul apei sale; și deci a fost lesne ca în măsură ce apele Jijiei se cuprindeau în matca lor, moșia' Trestianeî dincolo de ozerul Jijiei, să cuprindă o mare parte din trupul moșiei Dorohoiului. Domnul Ion Vodă Mavrocordat întărind stăpânirea înaintașilor lui A. Balș visternicul pe toată Trestiana din apa Jijiei îi cedase și o parte din trupul moșiei Dorohoiului, cuprinsă cu apele ozerului; aceasta în 1746.

În latura despre *Sud-est* vin Broscăuții, cari în 1838 erau ai postelnicului C. Plaghino, vestitul boer care provoacă un proces mare de lămurirea hotarelor despre moșiile învecinate Broscăuților și acest proces a format atâtea dosare, din care cel dat de noi supt Nr. II, a fost și motivul acestei publicațiuni de documente, întru cât în el cetim cele mai multe știri despre Dorohoi și împrejurimi.

Broscăuții cuprindeau în ei *trei* trupuri de moșii, *Lozănii*, *Trebujăni* și *Broscăuții*, și proprietarul Broscăuților de la 1838 nu

voia a le uni pe toate într'un singur trup de moșie,—ci le lua ca trei moșii alăturate, contrar arățărilor documentare. Cele trei numiri de moșii sânt numai trei coturi ale unei și aceleiași moșii, întru cât în hotarnica Broscăuților din 1668 Aug. 27 (7176), se arată că Broscăuții se mărginesc la meazănoapte cu târgul *Dorohoiului*, iar la miazăzi cu moșia *Verbia*, și deci nu avea în cuprinsul lor celelalte două denumiri topografice.

Broscăuții ne duc la *Broască*, după cum Lozenii ne duc la *lozia* (sl. лоза), iar Trăbujeni ne duce la sl. кос, бұзина, *soc*, deci toate aceste denumiri ne duc la vechile mlaștini, cari strângeau în ele *broaștele* creșteau pe maluri *lozii* și *soci* mulți, și, deci s'a putut numi multe coturi de pe moșie : la *lozii*, la *soci* de acolo *Lozeni*, *Trăbujeni*, dar toate țineau de Broscăuți.

Broscăuții n'au acte, căci zice proprietarul lor în 1838 „iar scrisorile Broscăuților s'au răsărit din învechitele vremi“ (pg. 10) ; totuși iată ce cetim despre Broscăuți.

În 1735 April 12 (7243). Cost. Nicolae Mavrocordat întărește vornicului Sandul Sturza stăpânire pe satul Broscăuți, cu hlizele sale Lozenii și Trăbujeni, căpătat prin cesiune de la mânăstirea Suceviței. Aceasta în 7243, Ghenar 15 (1735).

Tot în acel an și cu acelaș hrisov. Ghica Vodă sporește moșia Broscăuții cu o parte de pământ din trupul târgului Dorohoi, așa că cu această danie se îngustează moșia lăsată târgoveților spre hrană.

Călugării de la Sucevița—căpătase această moșie de la Anița soția lui Pavel Rugină comis. Cum însă Pavăl Rugină fugise din țară, din cauza politicei duse contra lui Grigore Ghica bătrânul, care —potrivit timpului— ia și confiscă pe sama domniei moșia Broscăuții. Aceasta în 1730 Mart. 2 (7238).

În politica dușmănoasă a lui Gr. Ghica bătrânul contra domniei lui Mihalache Răcoviță— cea de a treia — satul Broscăuți a avut de îndurat mai multe. Domnia îl luase pe seama sa, dar și familia Rugina izbutise să-și țină pentru sine satul Broscăuții.

Anița soția comisului Pavăl Rugină, era fata lui Ionășcuță Nacul și a soției sale Măriuța. La măritatul ei cu Pavăl Rugină i s'a făcut dotă satul Broscăuți, în schimbul satului Goești de la Cârlișgătura, ce-l căpătase danie de la mătușa ei Anița Urecheoaea, fata Drăgușcului, și soră cu mama ei Măriuța, și care neavând copii din trupul ei a înfiat pe nepoata sa Anița, fata surorisă Măriuței. Aceste fapte se petrec în 1714 Febr. 18 (7222), căci tot atunci Neculai Vodă Mavrocordat întărește vânzarea Goeștilor.

Ionășcuță Nacul dă satul Broscăuți danie Episcopului de Rădăuți Calistru ; dar după moartea lui dania se strică, domnia revine asupra confiscării și Anița Ruginoae își reia moșia Broscăuților pentru sine,

În 1838 arbitru Lascarache Mihalache spatar pentru a curma

procesul dintre Broscăuți și târgul Dorohoiului închee ca hotarul să meargă „din Jijia veche, din podul Holovcâi, drept spre apus peste apa Jijiei la piatra din piscul lui Beldiman, și tot pe culme până la sfârșitul acestui deal“ (pg. 59).

După acest mic excurs asupra tuturor moșiilor megieșite cu Dorohoiul, rămânem cu convingerea că din toate părțile, afară de latura Cobâlei moșia târgului Dorohoiului a fost îngustată prin danie, începând încă din 1522.

Ș. 14. *Pierderea documentelor Dorohoiului.* Umbla vorba că Episcopul Dosoftei al Rădăuților ar fi văzut însemnate undeva toate moșiile, cari intrau în trupul moșiei târgului Dorohoiului. Acea listă de moșii s'ar fi fost păstrat în notițele scrise în slavonește pe o Evanghelie veche slavonească, scrisă pe pergament, în 7009 Aug. 15 (1501) din ordinul marelui Voevod Ștefan, pentru biserica „a domnească cu hramul Sf. Neculai din Dorohoi. Fiind pricina de hotare între Dorohoi și megieșitele moșii, Dosoftei Episcopul da o carte de blăstăm în 1760 Febr. 20 (7268), pentru aflarea unui vad de moară ce ar fi fost a mănăstirii, și ca dovadă se cerea să se aducă de față la divan Evanghelia slavoră de la Sf. Neculai, Parohul bisericii Sf. Neculai, arhimandritul Ierotei Lemnic, primește cartea de blăstăm și ia cu sine Evanghelia învinuită „făcându-i-se cuvințioasa cercetare s'a găsit scrisă toată pe pergament în limba sârbească încă la anii 7009 Aug. 15, având și dedicații în numele fericitului întru slăvita pomenire domn Ștefan Vodă, anume pentru biserica domnească din târgul Dorohoiului, iar însemnările văzute de Episcopul Dosoftei nu s-au găsit astăzi, pentru că multe fețe sânt tăiate și dosite din trupul Evangheliei“ (pg. 21).

Dar arătările Episcopului Dosoftei din 1760 corespundeau unui real adevăr. Târgoveții de Dorohoi aveau în mână vechile hrisoave domnești de miluire, după care ei își țineau în tihnă stăpânire moșia târgului spre hrana lor și a vitelor lor cu pășune îndejuns, ba și cu dreptul de a vinde fânul din prisos.

Se întâmplă într-o zi că starostele breslei negustorilor văzînd că hrisoavele îi sînt de tot rupte și ferfeneșite, se hotărăște a se duce la divan și a-și înoui dresese, Boer mare în divan era și Alistarh Hrisoscoleu vistiernic. Acesta văzînd că e chip de a-i sfterisi documentele, pune la cale și „fiind boer mare și cu stare la acea vreme au umblat după acel târgoveț și cu mijloace i-au luat dresese locului de a mîndă“ (pg. 62).

În ce scop? Același boer și Alistarh Hrisoscoleu vistiernic căpătase danie de la Ion Vodă Neculai Mavrocordat un hrisov de danie pe tot locul târgului Dorohoiului, cât loc a fost domnesc și dat târgoveților până la acea vreme de la alți domni.

Pe baza acelui hrisov de miluire începuse a dijmui pe târgoveți și a le lua de a zece ca la toate celelalte moșii. Dar ei

s'au sculat ca un singur om și au plecat cu jalbă la divanul domnului Grigori Vodă Ghica, care judecând pricina a dat târgoveților alt hrisov împotriva hrisovului lui Ion Vodă, hotărând ca târgoveții să trăiască în pace despre vistierul Alistarh și nime să nu-i supere cu nemica nici cu *boeresc*, nici cu *bezmăn de casă*, nici cu *dejmă din țarină din fânațe*, sau dintraltă ceva*.

Se uitase însă a se aplica măsura lucrului judecat, ca adică să se ia hrisovul de miluire a lui Ion Vodă și să-l rumpă, pentru a nu mai avea ascultare la vre-un divan. Vistierul își luă hrisovul la sine; îl păstră pentru zile mai bune și așteptă. Prilejul i se ivi în curând, rășluind de la târgoveți vechile hrisoave ale târgului, și „*de atunci și până acum—era în 1764—nezicând nimica, și acel hrisov de danie ținându-l de nu l'a mai ivit până acum*“.

Fiul său, Iordache Hrisoscoleu agă, deschide din nou procesul în 1764; și în 2 Noembrie Grigore Alex. Ghica Vodă judecă și dă hotărârea următoare:

a) Toți târgoveții de Dorohoi să trăiască în pace despre aga Iordache Hrisoscoleu.

b) Dejma din țarină, sau din fânațe sau din prisacă cu stupi să nu se supere mai mult.

c) Bezmen de casă sau din grădini să nu ia nimăruî nemică.

d) Volnici să fie a se hrăni pe locul târgului, unde le-a fi voia.

e) Să-și pască dobitoacele după cum s'au hrănit dintru început.

f) Au a da dejma de a zece din pâne, adică numai pentru grâu.

g) Fânul cel vor face mai mult de cât pentru hrana dobitoacelor, pentru alijverişul lor vor plăti dejmă după obicei.

Acest proces isprăvit, târgoveții și-au dus traiul lor mulțumit că Vodă le-a dat dreptate a se hrăni pe moșia târgului, și a-și face alijverişul lor din fânul ce le prisosia.

După doi ani—în 1766—șoltuzul de Dorohoi—Vasile Durăscul—e chemat să aleagă hotarul Dorohoiului despre Dumeni, care intrase la hotărătura făcută de Calistru arhimandrit în hotarul târgului Dorohoi, și anume în bucata ce fusese dată miluire logofătului Sandul Sturza de la Cost. Mih. Cehan Racovița Voevod și alipită către Broscăuți.

Punctul de atingere cu moșia târgului era „o piatră veche din malul Jijiei lângă iazul Holovcâi“. (pg. 64).

§ 15. *Biserica Sfântul Gheorghe din Herța*. Târgul Herței aparținea din vechi ținutului Cernăuțului. Cu rășluirea Bucovinei, guvernul de la Iași a rotunzit *ocolul* Herței cu cele peste 20 sate, sliște și cășle ce rămăneau dincoace de fruntaria nouă a Bucovinei—Cordonul—și l'a prefăcut în ținut, cu reședința în Herța.

Ținutul cuprindea următoarele sate: *Fundul Herței, Movila, Pilipăuții, Oroftiana, Molnița, Streanga, Sinihău, Godinești,*

Mamornița, Lucovițele, Novoselița, Budele, Beceștii, Mogoșeștii, Fundoaea (Holban), Culiceni, Tarnauca, Probotești, Ținteni, Hreanca. În toate aceste sate erau în 1803 numai 1771 de locuitori birnici, deci o populație de circa 8855 suflete; iar în 1820 trăiau 1891 birnici, și deci o populație de circa 9455 suflete.

Targușorul Herța număra în 1803, numai 507 birnici deci o populație de circa 2536 suflete, din care jidovii numărau 300 birnici, sau 1500 suflete sau 58 % jidovi iar în 1820 Herța avea 543 birnici, și deci 2615 suflete, din care evrei birnici 339, sau 1695 suflete sau 64 % jidovi. Numărul acesta era sporit prin jidovii de la țară, cari în 1803 erau 24, iar în 1820 erau 62.

Ținutul Herța mai numără ¹⁾: 49 (49) preuți, 7 (13) diaconi, 6 (18) postelnici, 44 (78) slujitori isprăvnicești, 4 (11) rupte de ale visteriei, 10 ruptași, 2 mazili.

Targușorul vechiu al Herței a crescut pe domeniul moșiei Ținteni a răzășilor, cari din vechi erau în legături de pământ cu boerii Herța din secl. XVI-a.

Aici și-a făcut viața *Ilie Holban* pitarul pe moșia tatălui său Teodor Holban armaș, fericitul tată a 6 băieți: *Vasile, Toader, Ilie, Andrei, Gheorghe* și *Ștefan* și o fată: *Maranda* măritată cu V. Morțun în 1770 „atunci când s'a luat de la mâna Turcilor ținutul Hotinului la vremea Muscalilor“ (pag. 67).

Holbăneștii sânt de fapt *Dămian*, urmași ai lui Vasile Dămian *treti* logofătul și scriitorul de cronici pentru marele logofăt Tudose Dubău.

Dintre feciorii lui *Ilie Holban*, unul din ei *Gheorghe Holban* „s'a dus de la mine de acasă far de voia mea și mergând la Țarigrad s'a însurat și a murit de ciură“ (pag. 68). Dar cum sângele apă nu se face și tatăl tot tată „fiindu-mi milă i-am făcut și lui parte pentru sufletul lui“ „și i-am făcut o sfântă biserică la târgul Herța, cu care biserică am cheltuit 1500 lei“ (pag. 68).

Tatăl în dorul lui de a fi precis și drept față de copiii săi, le face socoteală de partea lui *Gheorghe*, ca să nu fie învinuit că l'a părtinit, sau că le-a răsluit dreptul lor. Bătrânul tată arată că fiul său *Gheorghe* a avut lăsați la el spre păstrare 180 lei; partea lui fiiască i s'a venit 200 lei „de la casa mea, după cum am dat și celorlalți fii ai mei partea“ iar 1120 „le-am pus de la mine la această sfântă biserică“ (pag. 68).

Gheorghe Holban se dusese de mult la Țarigrad, căci, zice *Ilie Holban* tatăl său—el este acela care a venit de la Țarigrad cu știrea despre numirea ca domn a lui Teodor Calimah Vodă, sau cum se spunea în limba timpului „a venit de la Țarigrad cu *mujdeaoa* ¹⁾ lui Calimah Vodă“. Pentru aceasta tatăl său i-a dat 2^{ca}, într-o câr era obiceiul în țară ca să se dea cal de olac.

1) Parantezele arată cifrele din statistica de la 1820. (pg. 708).

Acestea s'au petrecut în vara an lui 1758 când s'a urcat în scaun Ion Teodor Vodă Calimah.

Îl e Holban pitarul își face testamentul său în 1785 August 14. După 9 ani vine de la Țarigrad Elenco Holban, fată răposatului Gheorghe Holban, fost *baş capuoglan*, și-și cere de la unchi săi, *frații tatăni-meu*. Vasile, Teodor și Andrei Holban să-și dea și ei parte dreaptă din averea tatălui său; „*acum* dar viind și eu aicea am apucat pe unchi mei, ca să-mi dea partea de avere tatălui meu”. Tustrei unchii îi spun că dânsa n'are nici o parte, căci „din partea ei s'a cheltuit cu biserica Sft. Gheorghe din Herța”.

Am văzut că bătrânul Ilie Holban pitarul cheltuisese 1500 lei cu zidirea bisericei, dintre cari numai 380 lei erau ai lui Gheorghe Holban. Atunci pioasa Elenco Holban se hotărăște să închine biserica Sf. Gheorghe din Herța, bisericii Sfântului Ioan Botezătorul de la Kuruçeşmea de la Țarigrad, unde a fost îngropat tatăl său, mort de ciumă (pg. 69).

Iată însăși vorbele Elencăi Holban: „răposat tatăl meu depărtându-se de aici la patria sa, la Țarigrad, unde căsătorindu-se a petrecut până la sfârșitul vieții sale: apoi părintele său, răposat Ilie Holban pitar, înștiințându-se că fiul său—adică tatăl meu—s'a săvârșit, a ales din partea sa de moștenire a tătanimeu și a zidit o biserică durată în târgul Herța, pe moș a răzășască, unde se cinstește și să prăznuește hramul sfântului mare mucenic și purtător de biruință Gheorghe (pag. 69).

O dată afierosirea făcută, Elenco Holban se duce la Iași, la Vodă Mihai C. Suțu Vodă, și capătă hrisov de întăritură pentru acest dar. În 28 Iulie 1794, Mihai C. Vodă Suțul dă hrisov de întăritură afierosirii, după ce marele logofăt de țara de jos Ion Canta cercetase trăinicia afierosirii și dacă lucrul afierosit este drept al donatoarei. În dovedirea acestor drituri se produc următoarele acte: diata lui Ilie Holban din 1785 Avg. 14; dania de afierosire a Elencăi din 1794 Iunie 17; scrisoarea răzeșilor Ținteni din 1794 Iunie 24 de pe moșia Ținteni, *ce acum se numește Herța*, că dăruiesc bise icei Sf. Gheorghe din Herța, locul pentru țințirim, care va cuprinde din talpa bisericii *câte 30 stânjeni de fiește care parte ceia ce face circa 2000 mp.*); Zapisile de dăruire către bis. Sf. Gheorghe a mai multor case: una pe locul lui Iordachi Ghica; altă casă dată de Nastasia Hândăgiasa, tot pe locul lui Iordachi Ghica; o dugheană pe roate făcută de biserică; o casă de școală lângă biserică, făcută tot din banii bisericii; scrisoarea lui Neculai

1) *mușdea*, *mujdea* nouvelle, în mrom. *mușdea* înseamnă răsplata pentru oștire: ex. tr'oară, tr'oară li lo mujdea=repede, repede l'a înștiințat (St. Mihaileanu Dicționar M-român Buc. 1901).

starostele de cibotari din Herța prin care dau bisericii venitul breslei lor.

După preambulul hrisoavelor sale de danie ar urma că cel mai curat gând creștinesc îl anima pe Țărigrădeanul Voevod, în daniile sale. În adevăr în aceeași zi, 28 Iulie când Vodă Suțul înțarea aferosirea Elencăi Holban către biserica Sf. Ioan de la Kurușeșmea, mi uia biserica Sf. Gheorghe din Herța cu 400 lei pe an din banii răsurilor Țiganilor gospod: «hotărâm prin acest al nostru domnesc hrisov ca pe tot anul să aibă a lua câte 400 lei din adunarea banii răsurilor ce se strâng la 4 dăjdii a Țiganilor gospod, câte 5 parele de leu, cari bani să-i ia de la nazirul Țiganilor gospod de două ori pe an, adică câte 200 lei la Sf. Gheorghe și 200 lei la Sfântul Dimitrie» (pg. 72). Ba ce e mai mult; el începuse a milui biserica încă de la 1 Iulie cu mortasipia târgului Focșani, dându-i câte 24 bani de toată vita mare (pg. 72).

Milele și daniile lui Vodă Suțul curg într'un mod uimitor în cursul anului 1794. Așa la 30 Iulie îi face danie câte 20 lei pe lună din vama cea mare gospod, care să-i fie pentru făclii, lumânări de ceară, untdelemn și tămâie; această milă o va lua la fiecare capăt de lună, din trei în trei luni, iar din vama Ocnei va lua pe an câte 150 lei la ziua hramului 23 April. în ziua de Sf. Gheorghe; îi mai dă 20 liude poslușnici, slobozi de orice dare către domnie. Tot el mai inzestrase biserica cu odăjdiiile preuțști și alte trebuincioase bisericii (pg. 75); la 2 August dă milă mortasipia târgului Tuzăra din ținutul Orheiului, tot câte 24 bani de toată vita mare (pg. 73); la 5 August dă dania mortasipia târgului Folești sau Kelearsă din ținutul Iași, din partea Băsărabeană iarăși câte 24 bani de toată vita mare (pg. 74); La 28 Sept. îi face danie 20 salașe de Țigani rudari, din dreptii Țigani domnești; la 28 Oct. rânduește o epitropie asupra bisericii în persoana lui *Andrei Holban* stolnic, unchiul donatorii Elenco Holban și a hatmanului C. Ghica. Această epitropie avea să îngrijască de buna administrație a tuturor fondurilor bisericii provenind din dugheni, din ocna, din Țigani și din mortasipiile târgurilor; iar câți bani vor mai prisosi să aibă a-i trimite la proestosul svintei mănăstiri de la Kurușeșmea pe tot anul de două ori ca să se folosească și acest sfânt și Dumnezeuesc locaș din domneștile noastre mile (pg. 77).

Dar mil le merg sporind și în anul 1795. La 7 Ghenar 1795 i se afierosește mortasipia târgului Fălticeni, tot câte 24 bani de toată vita mare; la 17 Ghenar i se dă mortasipia târgului Dorohoi, tot câte 24 bani de toată vita mare; la 5 April i se dă mortasipia târgului Stroești tot câte 24 bani de toată vita mare; la 8 April i se dă mortasipia târgului Chișinăului tot câte 24 bani de toată vita mare (pg. 79).

§ 16. *Vatra târgului Dorohoiului se dăruiește bis. Sf. Gheorghe din Herța.* La 14 April Vodă Suțul în dorul său de a spori

veniturile bisericii Sf. Gheorghe din Herța crede că pe lângă mortasipia târgului Dorohoi, câte 24 bani de vita mare să-i mai dea și tot venitul din vatra târgului Dorohoiului, cât e loc domnesc; „iată că-i afierosim și vatra târgului, ce iaste dreaptă a noastră domnească” urmând „a-și lua venit după rânduiala ce să urmează și la ale târguri, ce sânt date a'tora de alți luminați domni.

Iată care erau veniturile, ce urma să le strângă de la toți cei ce ședeau cu locuințele și dughenile pe vatra târgului Dorohoiului:-

- 1) Câte 2 bani de toată vatra de vin.
- 2) Câte 1 ban de toată vatra de rachiu.
- 3) Dohotul ce se va vinde va fi numai al bisericii.
- 4) 80 de parale, se va plăti de orice gospodăru, pe toată ușa ce va fi la uliță.
- 5) Un leu se va lua de la tot gospodăru, ce va șede la mahala.
- 6) Biserica va lua aceste venituri numai în bani, nu și în lucru.
- 7) Femeile sărace și fără feciori nu vor da nimica.
- 8) Scaunele de carne vor plăti ca la alte târguri.
- 9) Un stup se va lua de sămânță la fiecare 50 de stupi.
- 11) Nu se va lua nimica din vânzarea peștelui, a pâinei și a lumânărilor.

Iată un întreg lanț de venituri, ce legau pentru deapănarea târgului Dorohoiului de soarta bisericii Sf. Gheorghe din târgul Herței.

În ce scop milostivul Voevod M. C. Suțu se grăbia a înzestra biserica Sf. Gheorghe din Herța cu atâtea mile? Să fi fost dragostea sa de ctitora donatoare Elenco Holban? Poate! Să fi fost faptul că afierosirea bisericii Sf. Gheorghe s'a făcut către biserica Sf. Ioan din Kurușeșmea, pentru că acolo s'a fost îngropat Gheorghe Holban baș-capuoglan, tatăl donatoarei Elenco? Poate!

Dar faptul real stă în altă parte: Vodă Suțu, de pe când era simplu grec Țarigrădean, zidise cu a sa cheltuială biserica Sf. Ioan de la Kurușeșmea, cum ne spune unul din epitropii donatori, Gheorghe Ghica vel logofăt, care în 18 Ghenar 1795, văzând atâtea mile domnești către biserica Sf. Gheorghe din Herța, mai ales că se hotărâse a o face de piatră și a-i mări cuprinsul, îi dăruiește tot locul pe care e zidită biserica și cu locul țințirimului „dau danie acestei sfinte biserici din târgul Herța—care este durată de răposatul Ilie Holban pe moșia mea târgul Herței—tot locul pe care este binaoa bisericii cu țințirimul cat va fi trebuință pentru trebuința îngropării morților” (pg. 79). Logofătul Ghica zice în actul său de danie că *biserica Sf. Ioan de la Kurușeșmea este a înălțimei sale Mihail Costantin Suțul Voevod*.

Iată de ce milostivul domn se grăbește a încheia seria milelor sale cu o donație mare, dar nedreaptă, lipsind de dreptul său de proprietate pe vechii stăpâni ai moșiei Vârful Câmpului.

În 21 April 1795 Vodă Suțul afierosește bisericei Sf. Gheorghe din Herța toată moșia *Vârful Câmpului* de la ținutul Sucevei „fiind moșie dreaptă a noastră domnească, dar fiind cuprinsă de răzeșii împrejurași nu aducea domniei mele nici o dobândă“ (pg. 81).

Iar în 25 April același an pentru a înlesni ctitorilor bisericei Sf. Gheorghe să stea judecăților la divan cu un singur hrisov general de miluire, nu cu desaga de documente, dă ca nici un alt domn, un hrisov general, rezumând în el nu mai puțin de 16 hrisoave de miluire, dintre care scoate mortasipia târgului Foleștii sau Kelearsă din ținutul Iașilor, partea de peste Prut.

În timp de 9 luni de zile milele lui Mihai Suțu Vodă au curs gârâ pe sama bisericei Sf. Gheorghe din Herța, încheind cu o vădită samavolnicie cu donația moșiei *Vârful Câmpului*, care nu era domnească, ci era a stolnicului *Ioan Cheșcu*, cum s'a dovedit din pâra, ce a pornit depozitul stolnic la divanul domnesc încă de la 12 Dec. 1795 și întărită din nou în sama stolnicului I. Cheșcu în 1798 Aug. 10 de către Alexandru Ion Vodă Calimach (pg. 95).

Lămurirea acestor mile escesive și acestui fapt samavolnicesc ne o dă Alex. C. Muruz Vodă în hrisovul său de danie din 1804 Mai 15, când închină biserica Sf. Gheorghe din Herța mănăstirii Sf. Spiridon din Iași, împreună cu toate veniturile sale, din care și acela ce-l încasa de pe vatra târgului Dorohoiului.

§ 17. *Intinderea moșiei târgului Dorohoiului.* Când în 7243 April 12 (1735). Sandul Sturza vornicul căpătă danie de la C. Nec. Mavrocordat Voevod o parte din moșia târgului Dorohoiului și o alipi către trupul moșiei sale Broscăuții (pg. 10, 30), rânduindu-i hotarnici—C. Silion medelnicerul, Izmană biv vel șatrar, Miron Gafenco uricar și V. Dărăscul șoltuz de Dorohoi (p. 22) se silesc a măsura atât partea dăruită către Broscăuți cât și restul rămas târgoveților spre hrană.

În 1735 toată moșia târgului Dorohoiului avea 122 *odgoane latul și 281 odgoane lungul*.

Aceiași hotarnici ne arată că odgonul era de 30 stânjeni; ar reeși deci că moșia târgului Dorohoiului avea în 1735 nu mai puțin de 3660 *stânjeni latul și 8430 stânjeni lungul*.

Dacă stânjenul ar fi avut 8 palme *gospod*, 0,27 m. reducând la palme și deci indirect la metri, ar reeși această întindere; Latul 122 odgoane sau 3660 $\frac{1}{2}$ stânjeni sau 29280 palme sau 7905 m. 60. Lungul 281 ogoane sau 8430 stânjeni sau 67440 palme sau 18208.80, m. deci suprafața moșiei târgului Dorohoiului așa întreagă cum era la 1735 ar fi cuprins 14395 Ha. 1489 m. p.

Din această mare și întinsă suprafață, având în lat 8 kilometri și în lung 18 chilometri. Vodă C. Nec. Mavrocordat dăruiește boerului său Sandului Sturza vornic o mare întindere în aceste măsuri :

latul 72 odgoane sau 2160 stânjeni sau 17280
palme sau 4665.60 m.
lungul 101 odgoane sau 3030 stânjeni sau 24240,
palme sau 6544.80 m.; deci în hectare 3053 Ha.
5418 m. p.

Deci după 1735 moșia lăsată târgoveților spre hrană s'ar fi redus la 11341 Ha. 6071 m. p.

Aceasta ar fi fost măsura, dacă palma ar fi fost cea domnească de 0.27 m. lungime. Cum însă se bănuiră de boerii rânduiri hotarnici în 1838 că ar fi fost *palma de om de mijloc*, adică de 0,25 m., și cum semnele între care urma să se măsoare lățimea locului moșiei târgului Dorohoiului erau de mult fixate pe teren prin *semne afilonice*: *movilița de peste Zahorna* și *movilițele despre Păscari*, măsurându-se distanța dintre aceste 2 semne au eșit 1500 stânjeni în 50 odgoane, sau 3000 m.

Iată măsurile moșiei târgului după hotarnica din 1838 :

latul 50 odgoane sau 1500 stânjeni sau 3000 m.

lungul 180 odgoane sau 5400 stânjeni sau 10800 m.

Deci suprafața moșiei târgului Dorohoiului în 1838 era de 3240 Ha. Ce distanță este dar între 11341 Ha. cât cuprindea moșia târgului în 1735, și cât era acum în 1838—tocmai după 100 ani—abia 3240 Ha! S'au răsluit dar despre Trestiana și alte laturi—cu toate semnele afilonice—nu mai puțin de 8000 m!. Când și cum? documentele tac, dar jurnalul comisiei din 1838 e plin de asemenea bănueli că s'ar fi răpit loc mare despre Trestiana (pg. 21) despre Trăbujeni și Lozeni, (pg. 13) despre Popeni, despre Miclăușani și Fărceni (pg. 32).

Pentru toate aceste mari rășluri s'au depozat târgoveții nu numai de pământ, dar și de acte, cum sună jurnalul: „ale căror documenturi li s'au răpit cu viclesug de către cei dintâi stăpânitori ai Trestianeii“ (pg. 21).

§ 18 *Văira târgului Dorohoiului se dăruiește măn. Sf. Spiridon din Iași.* Un neguțitor arman Hagi Bogoz Apiczade, adică Hagi Bogoz fiul lui Apic—Agicoglu—împrumutase pe Mihai C. Suțu Vodă cu 3000 lei în 1 Oct. 1801. Neavând cu ce-i plăti, Vodă a vândut biserica Sf. Gheorghe din Herța pentru acești 3000 lei, ca una ce era metoh afierosit bisericii Sf. Ion Botezătorul de la Kurucesne din Țarigrad—*clitoria sa*. Bis. Sf. Gheorghe era destul de bogată, cum însă dobânzile sporiau datoria, vărul lui Hagi Bogoz Apiczade, un oarecare Ovanez Apiczade face jalbă către domn, că fiind rânduiește epitrop averii vărului său încă din 23 Sept. 1802 el cere în vânzare la soltan—mezat biserica Sf. Gheorghe din Herța, cu toate averile sale pentru plata datoriilor vărului său Bogoz. În actul de împrumut adevăresc și beizadelele Suțului :

Domnul primește jalba, dar mirat de singularitatea ei, rânduiește veliții boerii să cerceteze *adânc*. Boerii fac istoricul clitoriei

bisericii Sf. Gheorghe din Herța; cum ea a ajuns metoh bisericei Sf. Ioan de la Kuruceșme; care i-au fost milele hărăzite; și află că mortasipia târgului Focșani pe nedrept a fost dată milă bisericei Sf. Gheorghe din Herța, în 1794 Iulie 1, grăbindu-se a face o nedreptate cu patru săptămâni înainte de a întări afierosirea Elencăi Holban, către biserica Sf. Ioan de la Kuruceșmea, de oarece mortasipia târgului Focșani fusese dată încă din 1784 Septemvrie 20—decu cu 10 mai înainte—danie și miluire de către Alex. C. Mavrocordat Vodă fiicei sale, luminatei domnițe Ralu Mavrocordat; și cum după dreptate și după lege hrisoavele cele mai vechi sânt mai tari de cât cele mai nouă, miluirea lui Mihai Vodă Suțul este nulă și neavenită.

Să se vândă la soltan-mezat o biserică, era lucru neobișnuit! Marii boeri divaniști „cu întregime luând sama” „și cu căzută răvnă” „și cu cuviincioasă sprijinire” „negăsind a fi nici după lege” „nici după plăcerea lui Dumnezeu” „și mai vârtos nepravoslavnic” „și fără cuviință” „și urât” „a se vinde lăcașul lui D-zeu în ivală” „strigându-se prin oraș”, „și prețuindu-se” „(făcându-se aceasta și o pildă răi către alții)” „lucru hulit de către oameni” „vrednic de toată judecare” „împiedică vânzarea. Atunci Vodă face cuviincioasă înștiințare că de va voi cineva „sau boeri, sau din mănăstiri, sau din biserici” să ia asupra-și această biserică a Herței. Vodă Muruz hotărâse încă din 1803 Decembrie ca biserica Herței cu toate ale ei venituri să rămăie pe sama bisericii Sf. Dimitrie de a Kuruceșmea.

Iată însă că se ivesc noi datornici. Un anume Evstatie Pencovici Petre, supus austriecesc, care și el cere parte în veniturile bisericei din Herța, întru cât avea de luat 20000 lei datorie dela Mihail Vodă Suțul, și care în nevoia sa de bani încredințase chiar acestui P. Pencovici toate dresăle bisăricii. Atunci biserica Sf. Dimitrie de la Kuruceșma neputând plăti singură ea și acei 20000 lei datorie, dezistă de a lua asupra-și biserica Herței.

Între timp se ivesc și alte încurcături. Școala obștească din Țarigrad, mergând rău, se hotărî de către soborul patriarhiei să se mute la Kuruceșmea, fiind sat prea chibzuit pentru învățatură, din Fanarul Țarigradului. Urma să se zidească școală și să se chibzuiească dascalii. Cum însă școala n'avea alt venit de cât cel hărăzit de C. Muruz Vodă—aceasta către 1780—in moșia Hotărnicenii, de peste Prut—și cum acel venit era mic și neîndestulător pentru zidire de local și îndrumare de dascali, s'a scris lui Vodă A. C. Muruz, și fraților săi beizadele, ca să ia asupra-le toate cheltuielile. Muruzeștii toți: beizadelele Dimitrie și Panaiofachi; Vodă Alexandru Muruz cu fiul său Constandin plătesc banii rânduiți și iau asupra-le moșia Hotărnicenii cu toate veniturile sale.

Dar o parte din venitul moșiei Hotărniceni—apoi ținut aparte cu capitala Leova și ascultător de ispravnicul de Fălcu—fusese hărăzit și la mănăstirea Sfântului Spiridon în scopul de a se face

spital *din nou în mănăstire*. Costandin Muruz n'apucase a face nici una nici alta. Fii săi însă în dragostea și respectul de cuvântul dat al tatălui lor iau asupra-le toate sarcinile. Alexandru Vodă Muruz zidește „cu a sa cheltuială” în această mănăstire a Sf. Spiridon o casă pentru bolnavi, iar celelalte beizadele rădică sarcinile școalei de la Kurușumea, și plătesc toate datoriile către Apicoglu și Pencovici, și anume beizade Dimitrie Muruz a plătit 2 părți din 5 (adică 12000 lei); beizadea Panaiotache a plătit 1 parte din 5 (adică 6000 lei), iar beizadea Constandin Muruz fiul lui Alexandru Vodă Muruz plătește 2 părți din 5 (adică 12000 lei); și așa s'a isprăvit datoria către cei doi creditori, luându-se de la ei chitanța de izbrânire.

Și așa biserica Herții fiind plătită de datoriile ce apăsau asupra ei de 30000 lei se trecu metoh închinat mănăstirii Sf. Spiridon din Iași cu toate acareturile și veniturile sale, după cum se înșiră în hrisovul de danie la pag. 93—94.

Dela 1804 toată administrația veniturilor moșiei târgului Dorohoiului se face de Epitropia Casei Ospitalelor Sf. Spiridon. E greu a spune acum știri mai nouă din arhiva Sf. Spiridon, căci este neorânduită după întâmplările din vremea războiului.

Epitropia a administrat neturburat până la 1851, când s'a înființat Eforia urbiei târgului Dorohoiului. Incasarea veniturilor fiind în conflict, Epitropia a căutat să se scape de toate veniturile moșiei târgului Dorohoiului și după multe și trăgănate corespondențe în 1885 se cade la învoială a se răscumpăra vatra târgului cu toate veniturile sale aferente către Epitropie, de către Primăria Comunei Dorohoiului cu infima sumă de 7000 lei.

Iată principalele dispozițiuni din actul transacțional încheiat între primarele de după vremuri al Dorohoiului—*I. Dimitriu* și Epitropia Sf. Spiridon—*A. Liteanu* și *Vas. Gheorghian*.

Art. 1. Epitropia Casei Ospitalelor Sf. Spiridon din Iași renunță la toate drepturile și pretențiunile sale contra Primăriei comunei Dorohoiul și contra târgoveților și cedează comunei aceluia târg toate drepturile sale asupra orașului și vatra târgului cu drepturile de bezmăn, de taxe, de dijmă și altele, după documentele de dănuire ce le posedă.

Art. 3. Comuna Urbei Dorohoi a plătit și Epitropia Generală a Casei Ospitalelor Sfântului Spiridon declară că a primit ca compensare pentru drepturile de mai sus citate o dată pentru totdeauna suma de 7000 adică șapte mii lei.

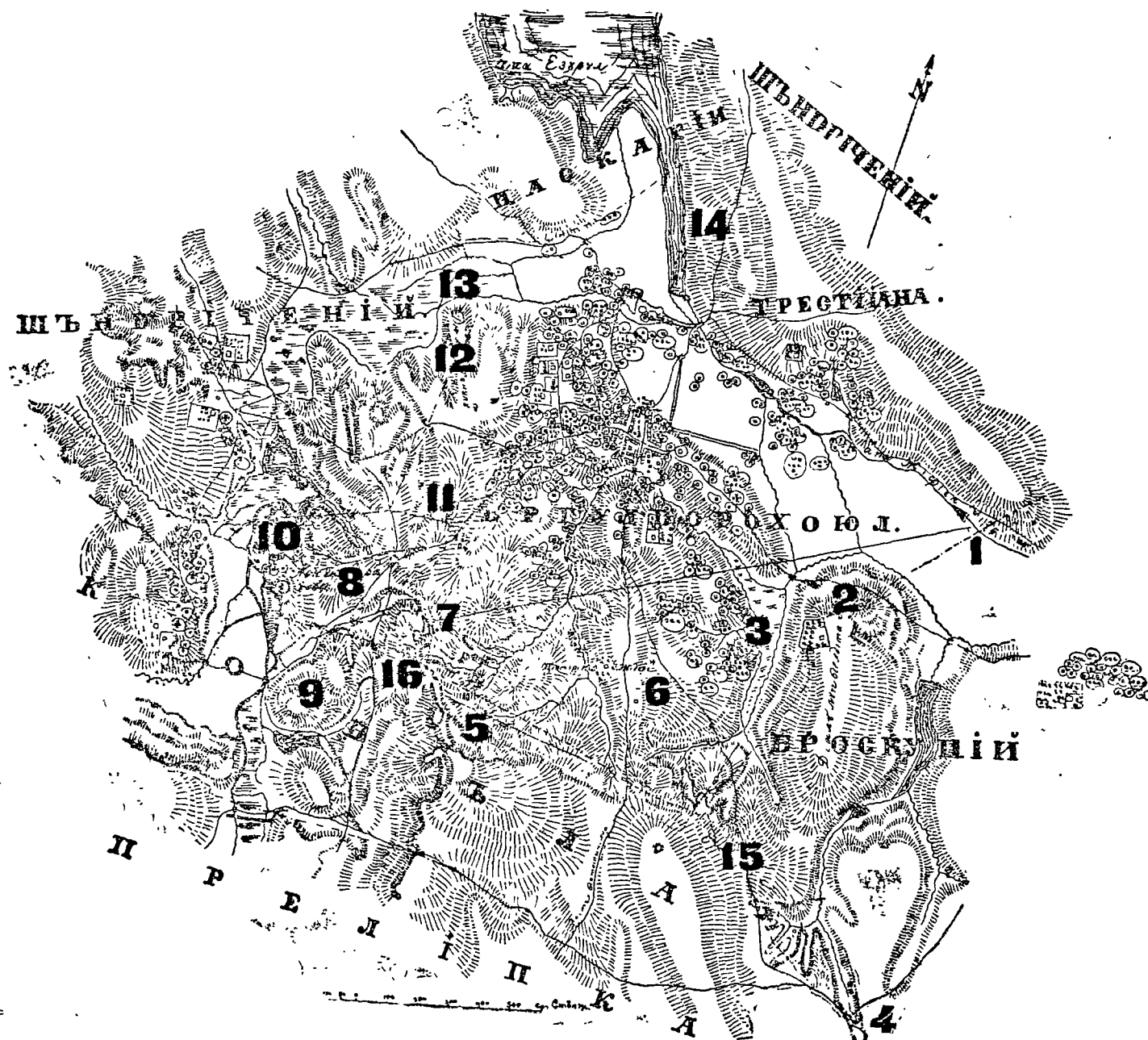
Iași, 8 Ianuarie 1924.

Gh. Ghibănescu

1	2	3	4	5	6	7	8

TĂLCUIREA NUMERELOR }

1. piatră piste Jâjâe la vadul Holovcâi.
2. piatră în piscul dealului Beldiman.
3. vie Curteștilor pe locul târgului.
4. piatră colț Cobâlei și Prelipcăi în coasta Broscăuților.
5. Culmea dealului.
6. piatră lângă drumul Botoșanilor aproape de mormintili jidovești.
7. piatră în Holmu dispărțitoari moșiei târgului de locul Strahovii.
8. sărături.
9. iezătură.
10. piscu pe hotarul Șândricenilor și a Strahovii.
11. Colț Șândricenilor și a Strahovei în coasta târgului.
12. punctul de sub dealul Țiganului.
13. Colț moșii târgului și a Păscarilor în margine Șândricenilor.
14. Colțul de sus a moșiei târgului și a Trestienii în apa Jâjiei despre holaru Păscari.
15. punctul până unde urmează socotința de a se prelungi linia de la No. 4 spre apus.
16. Vâlcă.

„ Planul de față după aprobația ce i sau făcut gășândușă în totul potrivit cu starea locului să adiverește.
1850 Avg. 18.
C. Mile caminar, hotarnic moșiei târgului.

„ Planul de față aprobarisindusă întru cât să atinge negieșii între moșia târgului Dorohoiu și între moșia Cobâla, sau gășit potrivit cu starea locului în stăpânirea de astăzi, de aceia să adiverește. 850 Avgust 18.
sardari Dumitru Kiriazi hotarnic moșai Cobâla

„ Măsurat și însemnat întocmai cu stare locului de cătră supt iscălitul Inginer de ținutul Dorohoiului 1850.
sărdar A. Mavrodin.

Foto-Zinc, LUMEA

100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000	11	12	13	14	1500 stânjant
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														

SURETE ȘI IZVOADE XII

(Documente Dorohoiene)

I. 7246 Avg 1 (1738) Iași. Grigorie Ghica Vodă întărește postelnicul Dumitrașco Stroici moșiile sale Prelipca și Cobăla.

16° Grigorie Ghica Voevod, bojieiu milostieiu gospodaru zemlia Moldavscoi.

Iată au venit înainte domniei mele și a tuturor boiarilor noștri a mari și a mici, boiarul nostru *Dumitrașco Stroici biv postelnic, fișorul lui Stroici Spătariul, nepotul lui Dumitrașco Vistiarnicul*, și ni au arătat dresă pre moșia *Prelipca* satu întregu la ținutul Hărlăului, care moșie le iaste lor și hotarătă de *Vasilie Haču vornicul de poartă* la veleatul 7174 April 5 (1666), precum *văzum* și mărturie scriindu că din poronca răpousatului Duca Vodă bătrânul au mers la Prelipca moșia lui Dumitrașco Vistiarnicul având pricină de cătră Sauceniță, moșia lui *Gavril Brăescul*, și au strânsu mulți oameni înpreșur, cari au știut aceli locuri precum liau imblat hotarăle și dacă au îndireptat acei oameni hotarile sau și învoit cu Dumitrașco Visternicul, Gavril Brăescul pentru o bucată de loc čau fostu asuprită cu niște stâlpi de piatră dată spre Sauceniță, di câtăva vreamă în desine sau învoit și au împărțito în doai și sau tocmit să ție Prelipca până în capul iazului, *čau fostu iazul popii lui Firica čau șăzulu în Prelipca*, și din capul iazului dispre Prelipca, pre părău în *drumul Verbii*, până în capul hotarului și Sauceniții să ție iar până în capul iazului popii lui Firica și hăleșteu să le ție dumnialor frățește, iar din ȝos de iazu să fie a Saucenițănilor, și din matca hăleșteului mergi hotarul printre loză la coada hăleșteului, și sau pus stâlpu de piatră în piscu în mezu la mijlocul pământurilor, cari pământuri sau împărțit în doai. și dintracela stâlpu sau pus alt stâlpu *la drumul cel mare ci vini di la Doroholu*, și iar iaste la mijlocul pământurilor, și de la acela stâlpu sau pus altu stâlpu între drumuri la spini, și altu stâlpu sau pus în piscu diasupra *hăleșteului lui Romașco* și hăleșteul lui Romașco iaste în partea lui Dumitrașco vist. iar altul din ȝos de acela iaste a lui Gavril Brăescul; și din stâlpul ce iaste diasupra hăleștenilor piste *hăleșteul ce la ținut Cozma*, dreptu în drumu la capetele ogoarălor Sauceniții dispre săliște Prelipcii dreptu în muhe dialului în piscu, sau mai pus un sămnu, și di la acela sămnu tot pe muhe dialului în dreptul locului peste spinii cei mari, sau pus stâlpu în vârful dialului, și dintracela stâlpu la vale, pe din

gos de pomotul popii lui Timușu și... până la ostrăpisoc și de la ostrăpisoc, tot grindul, pe unde au ținut de vacu amândoi satili pintru o poiană ce iaste în codru, ce se chiamă *Prestae* așa au mărturisit toți oamenii cei bătrâni cum au fostu de *Dobrinăuți* sau plătit *Sauceniții* o moarte de omu, și țanu ei de mult vacu acel locu și sau lăsatu să fie tot lor și sau închiatu hotarul de cătră *Sauceniță*.

Așjdere dămu și întărimu boiarului nostru de mai sus numit lui *Dumitrașco Stroiciu* post și cu săliște *Cobăle* satu întregu alătore cu *Prelipca* tot la ținutul Hărlăului, precum niau arătat și diresă și iar le iaste lor și hotărâtă de răposatul *Dumitru Macrei biv vel ban* la veleatul 7228 Mai 20 (1720) precum văzum și mărturie scriindu că din porunca domnii sale lui *Mihai Vodă* au mersu la târgul *Dorohoiului*, jăluind târgoveții că le impresoară *Stroiciu spătarul* o bucată di locu din hotarul târgului cătră hotarul *Cobăle*, și mergând acolo, au strânsu oameni buni megieși din sus și din gos, anume *Dumitrașco Gafenco* uricariul și *Albotă Clucer* și *Toader Buliandră*, ispravnicul vlădicăi lui *Calistru* și *Duracu* și *Ilie vornicii d. Dorohoiu* și cu toți târgoveții și *Toader Diaconul* din *Broscauți*. începându-se hotarul *Cobălei* dintrun stâlp de piatră ce iaste pe costeșă di cătră hotarul târgului *Dorohoiu* deasupra *Trebujenilor*, purcegând hotarul *Cobălei* în spre apus; de aice merge hotarul *Cobălei* alătore cu a *Dorohoiului* și dându pricină *Stroiciu* spătar, cum mergi hotarul *Cobălei* pe un locu, iar târgoveții au dat samă că iaste pe altu locu, și neavându nici despre o parte ispisoace să le arăte din sămne în sămne hotarele, nici altă dovadă, am socotit și leam zis lăsavor să giure oameni bătrâni, și să meargă cu brazda în capu pe unde mărgu hotarele, și au primit *Stroiciu* spătar să giure *Dorohoenii*. Deci au socotitu și au alesu șasă oameni bătrâni di târgu di *Dorohoi*, anume *Ștefan Dăriescul*, și *Costandin Sirnenco*, și *Gheorghiiță Guțco* și *Pătrașcu* și *Andrieș Leșcenco* și au giurat acești oameni în bisărică, și au purces cu brazda în capu șau pus un stâlp de piatră în culme dialului, de acolo au purces la vale totu înspre apus, pe din sus de fântâna *Putredii* șau pus un stâlp de piatră întrun dambu și la capul iazului lui *Melenciucu*, din sus de acolo printr'o poeniță din luncă pe din gos de o fântână și în gos pe pârâul *Cobălei*, până în hotarul *Șândricenilor*, și din fântâna *Strahovei* la dialu alătore cu hotarul *Șândricenilor* până în poiana *Cobălei*.

Așa au aflat hotarul *Cobălei* despre *Dorohoiu* și despre *Șândriceni*. Deci și Domnia mea dacă am văzut aceli mărturii încredințate acelor boiari hotarnici, am datu și de la domnie mea și am întărit boiarului nostru mai sus numitului *Dumitrașco Stroiciu*. post. pe aceste moșii mai sus numite *Prelipca* și *Cobăla* ca să fie lui și de la domnie me dreaptă ocină si moșii și uricu și întăritură cu

tot venitul neclătită nerușeită stătătoriu în veci ; și altul nimea să nu să mai amestece peste ačasta carte a domniei miele.

„Ias lt. 7245 August 1.

locul peceșii gospod. în tuș roș.

Sturza. vel logofăt.

procitoh vtori (al doile) logofăt.

„Simion Keșco uricariu am scris.

„Divanul apelativ. Copia aciasta poslăduinduse cu originalul din cuvânt în cuvânt și gășinduse întocmai să adeverește de către divan spre a se da epitropiei averilor mănăstirii Sf. Spiridon potrivit cererei ce au făcut prin adresa cu No. 713.

Leon A. Bran, Iancu Silion. (l. p. divanului)

postedit șef, Scorpan.

Secția III. No. 5228- 1847, Iunie 19 zile.

11. 1838 Dec. 18 (Dorohoi). **Jurnal de alegerea trupului moșiei Dorohoiului despre toate megieșile moșii.** Anul una mie opt sute trei zeci și opt, luna Dechemvrie în optsprezăci zile.

Comisia intrupată în târgul Dorohoiu spre a cerceta localnic prigonirile de hotară următoare între moșiile megieșite cu *Bros-căuși* și cu *pământul dăruit din locul acestuiaș târg*, afară de mărginirea moșiei *Dumenii*, unde pricinile să găsească îngrădite prin luminatul hrisov a prea înălțatului nostru domnului stăpânitoriu, precum la rându să va arăta, luând în cea cu amănuntul observație numărul de *șapte delli*, ce înființează pretențiile de impresurare și anume cu No. 707, 713. 462, 1281, 327 cu osăbit loc a dellii supt No. 707, precum și dellile supt No. 2000, și 84, din cari această din urmă sau priimit de la judecătoria ținutului Eși pe temeiul dezlegării sfatului ocârmuitoriu, precum iarăși la rând să va arăta ; și după o stăruitoare cercetare a numerarisitelor dellii dezvălindusă că iale înființează un singur *profăș*, potrivit cu temeiurile cuprinsă în rezoluția din 26 Mart anului curgătoriu însemnată pe *docladul* cu No. 139 ce să găsește la începutul dellii obștești ; după a căreia rezoluție înțalesul pomenitele mai sus *șapte delli*, urmează a sluji numai ca suplimenturi în culegerea acelor mai neapărate obiecturi, comisia pe temeiul jurnalelor ce au încheiat la întrunirea ei, și anume :

a) Din zăci Octomvrie supt No. 320 aflată la fila 368 a dellii obștești.

b) Din 27 Octomvrie supt No. 362 de la fila 450 ; și

c) Din zăci Noemvri supt No. 382 aflătoriu la fila 482, au îndepiinit astăzi lucrările ce iau fost încredințate, lămurind prin

acestu de față jurnal toate împrejurările în osăbire cu treptăluiria în următoarele cinci secții.

I. *Plinirea formelor* către acei ce nu sau înfățișat la comisie în urma chemărilor făcute.

II. *Acturile adevărtoare* pentru acei ce au venit la comisie și au înfățișat documenturi întâi după o simplă împărtășire și alte pofitoriri, iar apoi după închizășluire pe carte de blestem.

III. *Ingrădirea cercetări* în cât să atinge de trupul moșiei Dumenii după dezlegările date întru această de ocărmuire.

IV. *Titlurile doveditoare* fondosului moșiilor aflătoare în gâlcevire.

V. *Pretențiile feților* impricinate în osăbire pentru fieștecare din acestea moșii și glăsuirea documentelor cu potrivită înțelegere după starea locului, dovedindu adevărata aplecație a glăsuirei lor și dezvălindu ființa adevărului precum să arată mai gios pe rând.

I. In privirea formelor legiuite prin așezământ, mai întâi făcândușă cuvenitele chemări feților impricinate, sau urmat a veni la comisie nici arbitrii nici vechili de la aceste trei moșii :

A) Din partea epitropiei pământescului spital pentru moșia târgului Dorohoiu, căriia epitropii în urmă mai trăgând corespondenții de care să găsăși vrăstată della acestei cercetări, și după dezlegările date de către înalta ocărmuire, mai scriindusă și la zăci a trecutei luni Octombre supt No. 325 ca pe temeul punerilor la cale s sfatului ocărmuitoriu ce sânt înalt întărite și împărșite prin circulara marii logofeții a dreptății supt No. 7336 aflătoare la fila 361 a dellii, să binevoiască a trimite până în termen ce zăci zile, atât pe vechil cu documenturile, cât și din boerii arbitri pe dmlui *Aga Alecu Sturza* sau dumnialui *spătariul Vasili Veisa*, ori dumnialui *Comisul Iordachie Theodorul*, după acturile ce să văd la filele 295 și 314 a dellii din care, actul din urmă au urmat pe temeul cererii chiar a Epitropiei cuprinsă în adresul ei cu No. 234 către divanul respectiv a țării de sus, sau priimit la 19 Octomvrie *podpiscă* din canțelieriia epitropiei, ce să vede la fila 411 a dellii, iară vreo lucrare după aceia nici până astăzi nu sau văzut, în cât comisia potrivit dezlegărilor împărtășite prin pomenita mai sus țirculară cu No. 7366 sau găsit datoare a limpezi împrejurările de hotar după pritențiile megieșilor lăsând la competenția instanțiilor giudecătorești a rosti dacă Epitropiia în urma tânguirilor ce au pornit încă de la 26 August 1832, după della cu No. 462, mai poate avea dreptate a innainta proțșul de care Epitropia sau ferit astăzi impotrivă de atâtea stăruințe cu care au fost îndemnată.

B) Din partea moșiei *Trestiana* și a locului numitu *Strahova* după pritenția pornită de *Măria sa Ecaterina Sturza doamnă*, pentru care la 15 Ghenari 1834 sau înființat della supt No. 1282, și la care rânduit fiind vechil dumnialui *Căminariul Gherasim Hăncul* au înfășoșat la comisie cu opis iscălit de el documenturile

ce sau fost încredințat cum să vede la fila 200 a dellii; însă după ce aciastă moșie au trecut la stăpânirea dumsale *visternicului Alecu Balș* carile au și înoit aceeași reclamație prin protestul din 1 Octomvre, aflator la fila 415 a dellii; comisia sau îndreptat către dumniului *visternicul* prin adresa din 10 Octomvre supt No. 324 alăturându-i lămurită prescriere de pricină și pofindul ca săși triimeată vechil, după cum să vede pe fața a doua din fila 380; pentru care împărtășire sau priimit mai întâi *podpisca sârđarului Alecu Chinezul* din 14 Octomvre alăturată supt No. 408 a dellii, și apoi adresa aceluș Chinez din 17 Octomvre arătătoriu că dumniului *visternicul Balș* ar fi dus la moșia sa *Ağudul*; dar apoi de și în *podpisca* întâi nu să arată o asămănea împrejurare totuș călătoriu boeriu au avut îndestulă vreme a să înștiința de chemare și a veni sau a triimite vechil formalnic la comisie, ce nu sau putut stavili pentru încredințările arătate prin rezoluția pusă pe *olnoșănia* giudecătoriei de Dorohoiu, alăturată la fila 428 a aceeaș delle, în cât și în privirea pornitelor reclamații din partea moșiei *Trestiana* rămâne iarăș la cunoștiința ramului giudecătoresc a să arăta dacă della cu No. 1282, poate a să mai lănțui prin cercetări de care astăzi proprietarul acei moșii *Trestiana*, cu diadinsul sau ferit și

C) Din partea epitropiei sfântului mormânt în privirea *monăstiri Bârnova* pentru *ezărul cel mare*, și pentru locul numit *Păscarii* ale cărora stare și documenturi să găăsescu cu înclinare către limpezirea hotarelor de la moșiile învecinate, despre care pornind jalobă epitropiia pomenitei monastiri, și înștiințândușă doai delle supt No. 1416 și 270, de și vechilul rânduit de către dinsa dumniului *pitar Vasiliu Voicovici* au dat la comisie documenturile ce i sau încredințat pe lângă opisul și cerirea sa iscălite la 23 a trecutei luni April și alăturate la filele 203 și 204 a dellii până după întrunirea mădulărilor comisiei la 10 a trecutei lunji. Octomvrie, împărtășindusă din nou epitropiei cuvenita știință prin adresa cu No. 341 sau priimit *podpisca* din 15 Octomvrie ce să vede la fila 410 din aceeași delă, iară urmare cu venirea vechilului nu sau văzut; pe lângă care nu sau înfășoșat la comisie.

1) dumniului *hatmanul Anastasia Baștă* părtaș în moșia *Popenii*.

2) Vechilul dmsale *visternicului Nicolai Roznovanul* pentru moșia *Măgura* sau *Ibănești*.

3) dumneei *Smaranda Codreanu* părtașă în moșia *Săndriceni* cu giumătatea din sus și cu mărginire în *ezăr*. Cărora de sau și scris de către comisie cu îndestulă pofitorire după dovezile aflătoare în dellă, dară așa precum neunirea acelor feță nau pricinuit, împedecarea lucrărilor de la starea locului apoi sau și lăsat a să arata împrejurările despre fieștecare la rândul unde vor face parte.

II. Așijderea în privirea formelor după a căror legiuire au urmat a veni la comisie fețele chemate să însămniază mai ȝos anume persoanele în ființa căror comisia au îndeplinit cercetarea de la starea locului.

1) dumnialui *postelnicul Costachi Plaghino* din partea căruia de au și urmaf rânduire de vechil pe dmlui *medelnicerul Costi Vasilii* după *vechilimeaoa* ce se vede alăturată în copie legalizată la fila 120 a delii, însă potrivit cu înscrisul dumniali răspunzătoriu la adresul comisiei cu No. 364 și anume acest din urmă la fila 461, iară acela dintăiu la fila 562 au rămas a înfătoșa însuși dreptățile pritenției pentru despresurare moșilor stăpânite de dumnialui.

2) dumnialui *Gheorghii Cracalie*

3) dumnialui *banul Gigoraș Stroescul*

4) dumnialui *Căminarul Manolachi Gavriil* pentru moșia *Miclăușenii* după înscrisurile lor aflătoare la filele 124 și 125 a delii.

5) dumniai *vornicasa Plohira Demake* pentru moșia *Fărceonii*, care cucoană de sau și fost apărat de înfătoșare supt cuvânt a nu să invinovăți după vreme având cerșută rânduire de epitropie asupra nevrâșnicilor sale fiice, ale căroră sunt moșiile *Fărceonii* și *Corlătenii*, după cum mai pe largu cuprinde înscrisul dumniale aflătoriu la fila 110 a delii; însă pe temeiul dezlegării ce i sau făcut prin adresul cu No. 169 de la fila 114 au urmat cu înfătoșarea după înscrisul dumniale, ce se vede la fila 130 aducând și dovezile după cum să va arăta la rând.

6) dumnialui *Costachi Dasiadi* vechil pentru moșia *Verbia* și *Văculeștii* după vechilimeaoa înfățișată pe lângă înscrisul său, ce să vădu la filele 148 și 152 a delii.

7) dumnialui *spătarul Costachi Dimitriul-Arbore*.

8) dumnialui *banul Ion Ghițăscul*, și 9) dumnialui *Ostavnoiu rosiences Cipitan Arbure*, pentru moșia *Saucenița* după înscrisul aflătoriu la fila 260.

10) *Iarăși*, d. *banul Ion Ghițăscul* și 11) d. *Iuncul Stroici* pentru moșia *Prilipca*, după înscrisul de la fila 208.

12) d. *Gheorghe Cucuc* pentru moșia *Cobala*, după înscrisul ce să vede la fila 432.

13) d. *banul Costachi Gherghil* și 14) d. *comisul Ion Gherghil* pentru moșia *Șândricenii*, după înscrisurile aflătoare la filele 136 și 140.

15) d. *Dimitrii Vărgolici*. 16) d. *stolnic Theodor Mavrodin*,

17) d. *Căminarul Mihail Mironescu* și 18) d. *stolnicul Manolachi Mavrodin* vechil din partea orfanilor săi frați; toți acești pentru moșia *Popenii* după înscrisul ce să vede la fila 162 a delii obștești.

19) dumneari *pomeșnita Zoița Potlog* partașă în moșia *Lozna* după înscrisul său aflătoriu la fila 554; și în sfârșit.

20) Prea cuvioșia sa Ioan arhimandritul *Ierotheiu Lemnic* episcopul bisăricei domnești din acest târg Dorohoiu, după înscrisul său de la fila 448 a acieș delle obștești. Peste tot doai zeci înși afară de proprietarii moșii Dumenii, căruia nici chemarea nu i sau făcut, ca pentru proces curmat după cele arătate mai sus. De la care fețe comisia au primit în cercetarea sa 235 documenturi după limpezirea de mai jos.

24 di la vechilul dsale post. C. Plagino, după doai opisă aflătoare la filele 119 și 458 din dellă.

23 de la proprietarii moșiei Miclăușăanii după doai opisă arătate la filele 126 și 399.

18 de la dumneai vorniciasă Plohira Demache, pentru moșia Fărceonii după doai opise de la filele 131 și 1402.

11 de la vechilul dumisale căminarului *Spiridon Andreiu Pavlu* pentru moșiile Verbiia și Văculeștii, după doai opise aflătoare la filele 249 și 488.

26 de la proprietarul moșiei Saucenița după doai opisă aflate de la filele 261 și 468.

40 de la proprietarii moșiei Prelipca, după doai opisă alăturati de la filele 209 și 501.

19 de la Gh. Claciuc pentru moșia Cobâla după un opis aflător la fila 433.

9 de la dumneiai pomeșnița Zoița Potlog, pentru moșia Lozna după opisul aflător la fila 555.

2 de la d. banul C. Gherghil, pentru moșia Șendricenii, după un opis alăturat la fila 137.

9 de la vechilul episcopiei sfintei mănăstirii Bârnova pentru ezărul cel mare și locul numit *Pascarii*, după un opis lipit la fila 204.

3 de la d. Caminariul *Gherasim Hâncul* pentru moșia *Ireștiiana* și locul numit *Strahova*, după un opis aflătoriu la fila 200.

47 de la proprie rii moșiei Popenii, după doai opisă ce au dat însuși ei, și dupa un opis trimis de giudecătoriiă ținutului Dorohoiu, pentru documenturile ce au fostu răsărite la un *Vasile Stârcea*, precum să gasăscu alăturate la filele 163, 442, și 446 a dellii obștești.

2 de la d. *Dimirie Curt*, pentru o vie cunoscută pe locul târgului *Dorohoiu*, după care de și urmiază osebită dellă a giudecătorieiă ținutului Dorohoiu cu No. 7 înjghebată după pritenția pornită tot din partea dumisale post. C. Plaghino, însă precum din întinderea acestei vii să înființează dovadă de stăpânirea târgului de a cărui impresurare epitropia pământescului spital sau tânguît la anii 1833 de când sau înființat și della cu No. 462, precum sau arătat mai sus ; apoi comisiia spre limpezirea adevărului sau împrumutat glăsuire

acelor documenturi a viei, ale cărora opisul să găsește ală-
turat la ȋtarisita dellă cu No. 7; și ȋnsfărsit
2 de la preacuvioșia sa *arhimandritul Lemnic, epitrop biseri-
cei domnești din acest târg Dorohoiul*, carile sau indemnat a
stăruii pentru dreptățile târgului, după ce au văzut lăsare epi-
tropiei pământescului spital, după cum să vede ȋn scrisul
său din 27 Octomvire alăturată la fila 448 a dellii obștești.
235 adică doai sute trei zăci și cinci documenturi peste tot și
osăbit șasă spreăci hărți topograficești afară de acea ob-
ștească ce sau alcătuit acum de dumnilui *Gheometiul Karl*
Osvat trecut fiindu ȋn rându documenturilor. d. post. C.
Plaghino după opisul ci să vede la fila 119 a dellii obștești,
ale căror documenturi ȋnfățișare la comisie sau făcut după
următoarele ȋmprejurări:

a) La 30 a trecutei luni Maiu când această comisie gă-
sindusă ȋn lucrările de la starea locului au avut priimate ȋn cer-
cetarea sa 110 documenturi, după lista lipită la fila 322 a delli,
prilejindusă ȋmpăciuirile din partea epitropiei pământescului spital,
și altele ce să cuprind ȋn *docladul* din aceiaș zi cu No. 236 află-
toriu la fila 330 sau fost depozitarisit acele documenturi supt
pecețile feților ȋmpricinate și după a lor ȋnscris cerere ȋn *păstra-
rea giudecătoriei ȋnitate* mai ȋnainte adică de a să fi primiit
carte de blăstăm de la ȋnalt preasfințitul chirliach al țării pentru
netăgăduirea documenturilor.

b) După primirea cărții de blăstăm trimesă la 21 Iunie pe
lângă *predpisania* respectivului divan a țării de sus cu No. 409
aflătoriu la fila 302 și după același documenturi despecetluirea
urmată la 10 Octomvire supt adiverirea chiar a pecetluitorilor, cum
să vedi la fila 378 a dellii ȋmpărtășindule cuprinderea cărții de blăs-
tăm sau indemnat a *pridastlivisi* cu al doile rând de opisă al doile
rând de documenturi; ȋn sfărsit

c) ȋn privirea nătagăduirii documenturilor urmând cerire din
partea dmsale post. C. *Plaghino* asupra dmsale *caminariul Spiridon*
Andreiu Pavlu după adresul ce au dat comisiei precum să vede la
fila 412 și care sau ȋndestulat cu răspunsul primiit de la vechilul
dmsale caminariul, cum să găsește la fila 487, pe lângă care au ȋn-
fățișat și documenturile cerute de d. post. Plaghino, iar din partea
tuturor celorlalți proprietari urmând iarăș reclamație asupra d.
postelnicului pentru neȋnfătoșarea condiceii de scrisorile *Brosăuți-
lor* și cu osăbire pentru dosirea unei hotarnice din anii 7274
Iunie, despre care să va arăta la rândul său, ȋmprejurare ce este
anume comandită comisiei de cătră divanul respectiv a țării
de sus prin a sa *predpisanie* supt No. 4810 alăturați la fila 336
a dellii, nu sau dovedit așteptata ȋndestulare, pentru că dumnealui
post. prin răspunsul ce să vede alăturat la fila 564 a aceiaș delli
au ȋncredințat că nu are asăminea condică, ȋn cât pesingură lista
documenturilor, ce să arată mai sus au mărginit comisiia toate

lucrările cercetării sale în fondos, lăsându iarăş la deslegarea prăvilor prin canalul judecăţii a să hotări de poate fi neclintită înfăţoşare de alte documenturi în urma înfăţoşării ce sau făcut fieşteacăruia din proprietari pentru înrînire cărţii de blestăm privitoare către acei ce ar tăgădui cu veghetă voe înfăţşare documenturilor sale.

III. În privirea acestor documenturi către fondosul proţăsului supus în cercetarea de la starea locului, comisia mai înainte de a lămuri a lor fiinţă şi mai înainte de a face vreo aplicaţie a glăsurii cuprinsă în ele cu sămnurile şi măsurile de pe faţa pământului, luîndu povod atît din rezoluţie pusă pe *docladul* cu No. 139 ce să găseşti la începutul *Dellii* obşteşti, cît şi din acturile aflătoare în Della cu No. 327 ce slujaşti de suplement către Della obştească, pe de o parte sau lămurit că luminatul hrisov a Prea Înălţatului nostru domn din 23 Septemvre 1835 cu No. 113 şi 527 ce sau dat la mina dumisale *postelnicului Plaghino*, cuprinde în scris doarî principale condiţii şi anume :

a) Întărirea hotărîrei ce să întinde pe atîtai numai pe cît şi moşia *Dumenii* (pentru că în faptă documenturile celorlante megieşite cu dumnialui postelnicul moşii nu sau văzut şi nici sau cercetat pînă astăzi).

b) Intemeerea acestii întărituri ce să razimă pe *figodichia* proprietariului Dumenilor carile nau urmat a să înfăţşa la giudecată nici după publicaţiile întinsă prin gazetă pentru *hodul* ce sau dat dellilor desfiinţatului departament a pricinilor străine la introducerea aşazământului organic, şi nici după anume chiemări ce l sau făcut, precum să arată pe larg în jurnalul divanului respectiv a ţării de sus din 1 Mart anului 1834 alăturat la fila 2 a deliî suplimentate cu No. 327 şi care jurnal să găseşte înalt întărit întru toată a lui întindere prin şitarisitul mai sus luminatul hrisovu, carile tocmăi din acestea împregiurări sau răzîmat pe *anaforaoa* nu a divanului domnesc, ci a marii logofeşii a dreptăţii din 3 Sept. 1835 cu No. 4901, iar pe de altă parte comisia sau lămurit că cercetarea în fondos a moşiiilor megieşite cu dumnialui post. Plaghino *afară de Dumenii* este cu atît mai mult dezlegată şi supusă cursului giudecătorescu, cu cât stălpirea din 4 Aug. anului 1834, acea prevestitoare peste coastele moşiei Dumenii şi din sus şi din gos săvârşită de dum. post. *Manolachi Drăghici* sau descuviinţat şi sau desfiinţat cu lucrul prin o din nou anume rînduită comisie, după dovezile arătate mai gios ci să află în originaluri lipite la della suplimentală cu No. 327, în număr de 7.

.
Din cari toate acestea sau prelămurit mai sus neîndoelnic să dovedeşte că şi înainte şi în urma luminatului hrisovu ce sau dat la mîna d. post. Plaghino au rămas a să face prin cercetare

cursului giudecătorescu, limpezirea sămnelor de hotară, și nu să pot socoti astăzi supt acea îngăduire pe care o propune dumnia-lui post. prin răspunsul din 11 a trecutii luni Noemvre, alăturate la fila 562 «a delii» obștești.

IV. Pe asemenea temeiuri comisiia pășind cătră cercetarea fondosului a tuturor moșiilor înpricinate, *afară de Dumeni*, mai întâi lămurește titlurile doveditoare ființei fieștecării în deosebi după treptăluirea de mai gios :

1) Pentru moșia *Broscăuții* a dum. post. *Plaghino* căt care acest boer mai cere întrupare de alte doaf moșii anume *Trebu-jăni* și *Lozănii*, nu mijlocescu urice rostitoare că ar fi în faptă *trii* moșii arătate, din pricină că *scrisorile Broscăuților sau răsărit-din învechită vreme*, și cererea ds. post. să întemeiază astăzi pe acturi de a megieșitelor cu Broscăuții locuri, din cari unile pomenescu de Broscăuți, Lozeni și Trebu-jăni cu înțălegere ca de niște moșii întregi, precum o așa coprindere are și *ispisocul de danie pentru pământul dezlipit din locul târgului Dorohoi la anii 7243 April 12*. Dară apoi comisia viindu la înțălegere că pravilișasca putere a unui act este numai aceia ce razimă pe înfi-ințata dovadă a unui adevăr neclintit, iar nu pe împrumutată po-vestire lipsită de dovezi, nu sau putut îndestula cu propunerea d. post. Plaghino, având de vie pilduire chiar moșia Prelipca, me-gieșită cu Broscăuții, care de și după scrisori este o singură moșie, însă de învechită vreme atât prin obișnuita poreclire a obștiei, cât și prin tablile finansului este cunoscută supt numire de doaf sate în osebite, adică *Prelipca* și *Horlăcenii*, mai urmând asămi-nia cazuri și pentru *Trestiana cu Stahov*, precum și pentru *Bră-ești* cu *Busuoceni*, a căroră închipuire să vede arată pe hartă, căci dacă ar fi îndestul rostirea ispisocului de danie, prin care la anii 7243, Apr. 12 domnul C. Nicolae Vvod, pomeneste că sau lipit locul dăruit cătră hotarul *Broscăuților* și a *Lozănilor* și a *Trăbujenilor*, satele date *Vornicului Sandul Sturza...*, apoi cu acelaș cuvânt și pe temeiul altui mult mai învechit ispisoc a dom-nului Iliiaș Alexandru Vv. din anii 7176 Aug. 27... precum și alte câteva cu asămine cuprindere; ar trebui a să înțălege că Lozenii și cu Trebu-jăanii, sânt numai coturi de a Broscăuților, pentru că acel ispisoc duce pe Verbiia alătura cu Broscăuții, iar nu cu vreuna din seliștele cerute astăzi de d. postelnicul și că *dacă Broscăuții din sus să mărginescu cu târgul Dorohoiu*, iară din gios cu Ver-biia, apoi de sine să înțelege că în mijloc nau putut fi și alte moșii întrupate, precum, d-lui post. Plaghino propune; cu toate acestea potrivit cu *prințiptum* arătat mai sus pentru legiuita putere a acturilor, comisiia au căutat a descoperi adevarata ființă cuve-nită moșiilor d. post. Plaghino, nu din scrisori înderecte, care nu sunt pe Broscăuți, ce din chiar dovezile Broscăuților înființate pe știința și pe mărturisirea învechiților proprietari acei moșii, la care comisiia au dezvălit următoarele :

a) „Că învechitul proprietar a Broscăuților au fost Ionășcuță Nacul prin cumpărătură dinpreună cu giupăneasa lui Măriuța, sora Aniței, fetei Drăguțăscului, mătușa Irinei giupăneasa lui Ioan Manuil, iar neavând Anița Urichioaia fiică dintru sine, au luat fată de suflăt pe Anița fata lui Ionașco Nacul și a surorii sale Măricuții de o au crescut și siau dat pomană un sat în Cărligătura anume Goeștii, care sat lau vândut Ionașco Nacul, iară dacă sau căsătorit fiicăsa Anița după Pavăl Rugină iau dat Ionășcuță Nacul satul Broscăuții în locul satului Goeștii ce sau vândut“, după cum pe largu să arată în ispisocul domnului Nec. Alesandru Vv. din 7222 Fevr. 18 .., din care lămurit să înțelege că Anița Ruginoae nau avut mai mult de cum sângur satu Broscăuții.

b) Că după ce Anița Ruginoaea au pribegit din țară cu bărbatul ei comișul Pavăl Rugină, rămâind satul Broscăuții iarăși pe sama înzăstrătorului Ionășcuță Nacul, și el la moartea sa dăruind il episcopului de Rădăuți Calistru cu giudecata domnului numit mai sus, sau stricat acea dăruire, lăsândușă îndreptată Aniței Ruginoae a despozarisi cu satul ei Broscăuții.

c). Că după aceasta Anița Ruginoae în faptă au dezpozarisit dăruindul mănăstirii Sucevița, care danie deși nu se vede astăzi, însă mijlocește zăpisul săborului acei mănăstiri din 7243, Ghenar 15... prin care zăpis să zice cum Anița Ruginoae au dăruit pomenitei mănăstiri satul Broscăuți, cu Lozării și cu Trebujării ce sânt întrun hotar, și călugării au făcut țesație vornicului Sandului Sturza acea danie a Ruginoaei, pentru că au acoperit el Sturza niște trapezarii și chilii din mănăstire și pentru că luândușă pe sama domniei satul Broscăuți sau fostu dăruit tot pomenitului boieru vornicul Sandul Sturza, din care se înțelege lămurit că dacă până la pribegirea Aniței Ruginoaei și după aceia până la moartea înzăstrătorului Ionășcuță Nacul, ce au dăruit episcopului de Rădăuți Calistru, nau fostu cunoscută ființa mai mult de o moșie Broscăuții ; apoi cu adăugitele numiri de Lozării și Trebujării nu să poate astăzi întări socotința că Broscăuții, Lozării și Trebujării ar fi trei deosăbite moșii.

d). Că spre această mai slujește de dovadă însuși actul din anii 7238 Mart 2, înfățișat tot de vechilul d, post. Plaghino... prin cari dmlui Grigore Ghica vodă luind pe sama domniei moșiile Aniței Ruginoaei pentru cuvântul pribegirii ei, le pomeneste în următoarele cuvinte : „și moșiile Ruginoaei acestia findu Broscăuții sat întreg și Lozării și Trebujării“. Dupe cari apoi în privirea vornicului Sandul Sturza adaoge pomenitul domn : „am dat și am întărit cu acest sat Broscăuții cu moșii ce sânt acolo și Lozării și Trebujării“, poftorind în urmă iarăși“ ca să fie dmsale acest sat Broscăuții cu morile de acolo și Lozării și Trebujării“ ziceri după a căror neschimosită înțelegere nu să poate socoti că Lozării și Trebujării ar fi moșii întregi în osăbire una de alta și în osăbire iarăși de Broscăuți, pentru că în faptă nici să arată să fi avut Ruginoaea mai mult de cum satul Broscăuții.

e), Că moșia Broscăuții trecută fiind de la vânzătorii ei către Ionășcuță Nacul prin cumpărătură — și de la acesta către comisiunii Pavăl Rugină prin zăstre — apoi luând o iarăși Ionășcuță Nacul cu dritul rudirii — și de la dânsul trecând către Episcopul de Rădăuți Calistru cu dănuiri, — și după aceste dândusă lui Ioan Neaniul spătar cu giudecată, — și apoi luîndusă pe sama domniei — deci dăruîndusă vornicului Sandul Sturza — iar de la acesta trecând moștenitorii săi până la anii 1819, când sau vândut prin mezat moșia Broscăuți — nu se vede pornită macar o singură jalbă din partea a vreunui din proprietarii înșirați mai sus și în trăgănarea vremii peste 150 ani cu cerere de a se da ființă de trupuri întregi Lozânilor și Tribujânilor, de câte ori au urmat tânguiri pentru împrejurarea Lozânilor și a Tribujânilor, de atâtea ori sau pomenit și de Broscăuți, ca de un obiect principal de care au fostu nerăzlețite numitele celelalte doai. Și în sfârșit.

f). Că însuși zăpisul vânzării din anii 1819 Mart 21.. cuprinde o dezlegată rostire, adecă pentru o moșie anume Broscăuții și cu alte silește ce se numesc Lozâni și Tribujâni *i parte de loc dăruit din moșie târgului Dorohol*, în cât după împregiurările și temeiurile arătate mai sus, comisia nu s'au putut uni cu pretenția d. post. Plaghino, ca săi dezbată atâta pământ cât ar fi de trebuință pentru întruparea a trei moșii întregi: Broscăuții, Lozâni și Tribujâni, afară de locul dănuit.

Asupra acestor dumnealui post Plaghino au întâmpinat înfățișând următoarele doai acturi.

1). Un zăpis din anii 7201 Mai 30.. prin care zăpis arată nepoții. Gociului că au vândut lui Hrumuz gialebul a lor dreaptă otcină și moșie un sat anume Lozâni ce sânt în ținutul Dorohoiului cu tot hotarul lor, și cu vad de moară întrapa Jijia, *care este ales despre hotarul Broscăuților până în drumul Sascăi* și celelalte.

2) Cartea domnului Mihai Racoviță Vv. din anii 7234 Mai 29.. prin care rânduește hotarnici pe Stroici spătarul, Sandul Albotă clucerul și pe Dumitru Gafencul uricariul, ca să aleagă tot hotarul acei săliști Lozâni, despre alte hotară dând și martorii; cerând d. post. pe temeiul acestor doai acturi a să cunoaște măcar Lozâni de un osăbit trup; dară însă după luare aminte ce au făcut comisia formalităților acestor documenturi, ia au descoperit următoarele împregiurări:

a) Că zăpisul de la No. 1 nu să găsește întărit cu nici un act din partea ocăruii spre a rămânea ferit de toată îndoiala, și nici măcar lucrare în curgere de 33 ani nau avut după cum să lămură din însuși cartea d-lui Mihai Racoviță Vv. arată mai sus.

b) Că actul de la No. 2 nu numai că nici el na avut lucrare pentru că alegerea rânduiților nu se vede nici până astăzi, dar încă la începutul rândului al patrului să găsește întocmite cu înghesuire printre rânduri și cu altă cernială, adecă unde au fostu scris *care*

este din hotarul Broscăuților, sau prefăcut care este ales despre hotarul Broscăuților..... și dar de către comisie să lasă ca prin canalul giudecății să se hotărască pravelicește dacă aceste documenturi pot să aibă neclevetitul haractir după împregurările arătate.

Cu toate acestea pentru că Comisia au avut în vedere un ispisoc de la domnul Gheorghe Ștefan Vv. din anii 7165 Mart 12, trecut la No. 3 a opisului înfățișat de proprietarul moșiei Cobălii, prin care să pomeneste de Gociul diacul de Lozâni, mai urmând și alte documenturi cu aceștia cuprinderi ce se va arăta la rândul lor; apoi îndoiala ce nu poate mijloci, este în atâta numai că au fostu Lozâni și că sau stăpânit de Gociul nefiind însă aceasta îndestul a să înțelege că Lozâni au fostu sat întreg și osăbit în a sa ființă, căci precum prescisele doai documenturi de la No. 1 și 2 mărginește pe Lozâni între Broscăuți și între drumul Sascăi, iar drumul Sascăi să găsește neîndoelnic acolo unde este și vadul Sascăi, la țarmurile Jijiei adică în pravățul movilei Sascăi; apoi de ar fi și fostu Lozâni vreodinioară trup osăbit de moșie trebuie a să înțelege că tot de cătră d. post. să stăpânește astăzi întru unire cu Broscăuții, pentru că așa au stăpânit și Anița Ruginoae și așa luândușă pe sama domniei la anii 7238 Mart 2 de către domnul Grigore Ghica Vv. tot așa sau dăruit vornicului Sandul Sturza, în cât nu rămâne de cum a să lămuri despre mărginirea adevăratelor hotară a Broscăuților cu Lozâni și Trebujâni, precum să va arăta la secția V din acest jurnal.

2. Pentru *pământul dezlipit din locul târgului Dorohoi și lipit cătră Broscăuți, Lozâni, și Trebujâni a d. post. Costache Plaghino, mijlocescu următoarele urice :*

a) 7243 April 12. Zapisul domnului C. Nicolae Vv... prin care pomenit domn au dat și au miluit pe vornicul Sandul Sturza cu o bucată de loc îngrădită în măsuri și în semne firești, și

b) 7244 August 12. Ispisocul domnului Grigorie Ghica Vv... întăritură celui de mai sus și cu întocmai cuprindere; pe lângă care mai urmează și alte documenturi atingătoare de acest loc. Însă acelia cuprinzând lanțuri de proțesuri pentru hotară, sau lăsat a să arăta la secția V, unde sau regularisit limpezirea a acestui feliu de documenturi.

3. Pentru *moșia Miclăușeni a dumisale banului Grigorie Stroescu, Caminarul Manolachie Gavril, și Gheorghie Cracalie, mijlocescu iarăși următoarele acte :*

a). 7134 Ghenar 7. Ispisoc de la domnul Radul Vv. întăritură altui mai vechiu, ce au fostu miluire lui Nicolae Visternicul cu un sat anume *Miclăușeni*. În ținutul Dorohoiului, care sat au fost a Eălicăi hatmanului și

b). 7139 Mart 23. Ispisoc de la domnul Moisei Moghilă Vodă întăritură satelor Căcăcenii și Miclăușenii din care acest din urmă satu au fostu a Balicăi hatmanului.

c). 7150 Mart 25. Cartea Divanului cu 21 iscălituri și peceți a *veliților* boiari din acea vreme, prin care se întărește vânzarea ce au făcut *Mărîca vorniceasă* pre satul Miclăușăni și pre hotarele pre unde au ținut Balica hatmanul lui Gavril hatmanul suitarul dumisale căminarului Manolachi Gavril.

d). 7150 April 6. Ispisoc de la Vasile Vv. întăritură vânzării de mai sus pre aceleași hotară. pe unde au ținut Balica hatmanul.

e) 7165 Avg. 8. Ispisoc de la Gheorghe Stefan Vv. prin care întărește Hăbășeșt lor satul Miclăușăni ce au fost întăritură de Vasile Vv. *fratelui său Gavril Vornicul* :

1) 7174 April 21. Ispisoc de la Duca Vv. pentru giudecata urmata la acea vreme, după care sau întărit satul Miclăușăni *în stăpânirea lui Miron Costin*.

...Toate aceste documenturi sânt trecute în Opisul dat de proprietara Miclăușenilor *vorniceasa Demake*.

4. Pentru moșia *Vârcenii* a nevrăsnecelor fiice răposatului vornic Neculai Dimachi, din partea cărora comisiia au strămtorat pe dumneai *vorniceasa Plohira Demachi*, ca să le aperi dreptățile in lipsa epitropiei ce nau apucat încă a să înființa, urmează iarăși dovezile de mai gios :

a) 7134 April 30. Suret de pe ispisocul domnului Miron Bârnovschi Vv. de miluirea sfintei monastiri Dragomirna cu un sat ce se numește *Fârcenii* la ținutul Dorohoiului, și cu vadu vechiu de moară pe râul Jijiei. *care sat au fost a Balicăi hatmanului*, a căruia ispisoc originalul se găsește de K. K. direcția a averilor clirosului din Bocovina.

b) 7139 Sept. 2. Iarăși suret de pe ispisocul Domnului Moisei Movilă Vv. întăritoriu celui de mai sus.

c) 7176 Avg. 27. Carte de giudecată de la mitropolitul țării și tot divanul *veliților* boeri, prin care să dă satul *Fârcenii* în stăpânirea *vornicului Miron Costin*.

d) 7224 Iunie 20. Ispisoc de la Mihai Racoviță Vv. prin care dă moșiile *Căcăcenii* și *Fârcenii* lui *Pantele Frangole* pentru *datoriile ce au avut la Miron Costin*.

e) 7238 Iunie 11. Carte domnească de la Grigore Ghica Vv. pentru hotărâțul moșiilor *Căcăcenii* și *Fârcenii*.

f) 7238 Iunie 14. Carte de blăstăm de la Antonie mitropolitul Sucevei pentru nețăgăduirea hotărârilor de cătră cei ce vor ști a moșiilor *Căcăcenii* și *Fârcenii*.

g). 1764 Iune 30. Cartea de giudecată de la Mitropolitul țării și divanul *veliților* boeri, întărit și de domnul Alexandru Ghica Vv. prin care să dă moșia *Fârcenii* în stăpânirea banului Iordache Hrisoscoleul, pre cum toate aceste documenturi să găsească trecute în opisul dumisale *vorniceșii Plohira Demachi*.

h). 1779 Mai 4. Invoiala lui Ilie Cracalie pentru împresurarea ce au făcut moșia *Fârceni* cu moșia sa *Miclăușenii*.

5) Pentru moșia *Verbiia* a casii răposatului *căminar Nicolae*, fratele dumisale *căminarului Spridon Andrei Pavlo*, de care să și epitropisești pomenita casă, mijlocescu următoarele urice:

a) 7091 25. Copie scoasă din condica de la sfânta Mitropolie adevărită de spătarul Costandin logofăt mitropoliei — fiind clucer — de giudecata ce a fost între Gheorghe Episcopul de Rădăuți cu ai săi frați și surori, ficii lui Ioan Movilă marele logofăt, și între călugării dela mănăstirea Voronețului prin care sau dat dreptate lui Gheorghe Episcopul, de au răscumpărat moșia *Verbiia* cu *ezerul anume Trosna* și cu 4 mori în Jijia și lau afierosit la mănăstire Sucevița, precum sau văzut din hotarnica Verbiei făcută la anii 1806 Iulie 7 de banul Ioan Vărnăv, vornicul Ioan Tăutu (fiind paharnic) Ioan Keșcul stolnic și spătarul Ștefan Gherghel (fiind jîtnicer)...

b) Ispisoc *fără veleat* de la Pătru Vv. întăritor giudecății de mai sus și dându-i moșia *Verbiia* Episcopului de Rădăuți Gheorghe și fraților săi și altor neamuri...

c) 7176 August 27. Ispisoc de la domnul Iliaș Alexandru Vv. pe moșia *Verbiia*, arărând și sămnile hotară despărțitoare de către Broscăuți...

d) 7254 Mai 1. Cartea d-lui Costandin Cehan Racoviță Vv. întăritoare și lămuritoare semnelor cuprinse în ispisocul de mai sus, care... pe lângă mai urmează și alte dovezi ce se vor lămuri la rândul lor.

6. Pentru moșia *Saucenița* a dmsale *spatariului Costandin Dimitriul Arbure* cu alți partași nu sau văzut urice de a dreptul întăritoare acestei moșii, lămurindu-să din o carte a dumisale Grigore Ghica Vv. de la anii 7239 Iulie 12 că *scrisorile moșiei Saucenița sânt răsărite*. Cu toate acestea că *Saucenița* iaste moșie întreagă să dovedește prin împărțala ce din vechiu au curs între proprietarii acestei moșii, precum la rând să va arăta, pe lângă care dmlui spat. Costandin Arbure în urma stăruinților comisiei au înfățișat 14 *hotarnice* și alte îndestule cărți domnești, iarăși de hotărât din cari unele nau apucat a să pune în lucrare.

7. Pentru moșia *Prelipca* a dumisale banului *Ioan Gh. țăscul* și dumnialui Iancul Stroici, de și să lănurește că din o prea învechită vreme că au fost unită cu moșia *Cobâla*, și în urmă răzlețindusă au mai păstrat numirea *Cobâla de gios* însă că sau ales în urmă moșia cu totul osăbită supt nume de *Prelipca* și cu însușirile câte după legea țării, haracterisăscu un sat întregu să dovedește din următoarele acturi,

a) 7139 August 26. Ispisoc de la domnul Moisei Movilă Vv. prin care au milit cu o silește de sat anume *Prillpca ce este de ocolul Dorohoiului* pe sluga sa *Prodan* pentru că iau fostu slugă bătrână și la slujit cu dreptate.

b) 7139 August 27. Cartea aceluiași domn către *Borolianu uricariul* și *Gorgul din Dorohoiu*, poronctoare că să miargă și să aleagă satul *Prelipca* pe hotărâle cele bătrâne.

c) 7141 *Agust 2*. Carte de stăpânire tot de la Moisei Movilă Vv. dată slugii sale lui Prodan spre aceia ca să fie tare și puternic așa ține și așa apăra a lui otcină și moșie seliștea Prelipca de la ținutul Dorohoiului.

d) 7146 *Iunie 27*. Carte de stăpânire a domnului Vasilie Vv. dată lui *Ureche spatarul cel mare* spre apărarea hotarului satului Prelipca.

e) 7147 *Iunie 27*. Carte aceluiași domn Vasilie Vv. întăritoare stăpânirii lui *Ureche spatarul cel mare* spre siliștea Prilipca.

f) 7159 *Mai 16*. Zapis de la *Nicolai Ureche și giupăneasa lui Safta*, adiverit de marturi prin cari dăruesc o siliște anume Prelipca ce este la ținutul Hârlăului cu locuri de heleșteu întracel hotar, și cu locuri de moară, *fiului lor lui Dumitrașcu parcalabul și fiicei lor Paraschivei*, pe care sălește o au avut și ei pomană de la Prodan sluga lor, de lau comandat și lau grijit cum iaste obiceiul lumii.

g). 7160 *Săpt 22*. Ispisoc de la domnul Gheorghe Ștefan Vv. întăritură lui *Dumitrașco postelnicul și a giupănesei sale Paraschivei* daniia de mai sus pe o săliște de sat anume *Prelipca* ce iaste la ținutul Hârlăului, cu locuri de hăleșteu și de mori întracel hotar.

h). 7246 *August 1*, Ispisoc de la domnul Grigore Ghica Vv. prin care întărește lui Dumitrașco Stroici postelnicul două sate în osăbire una de alta anume Prelipca și Cobăla.

8. Pentru moșia *Cobăla* a dumisale *Gheorghie Cuciuc* așijderea mijlocesc următoarele urice:

c). 6975 *Octomvre 2*. Ispisocul de la *fericitul întru slăvita pomenire domnul Ștefan Vv. întăritoriu satului Cobălia de sus unde au fost casa lui Babiș pe răscumpărarea Lucăi Cavtăș și soției sale Lunii și fratilui ei Ivașco, feciorii lui Stan Babiș, de la Albul spatariul, care ispisoc să vedă și cu pecefile atât a Mitropolitiunii Teoctist cât și cu unele din a veliților boeri.*

b) 7142 *Iulie 30*. Ispisoc de la domnul Vasilie Vv. întăritoriu Agafiei giupănesel lui Ștefan Brăescul și Gociului Diacul a lor driaptă otcină și cumpărătură, din ispisoc de la Moiseiu Moghilă Vv. o sălește anume *Cobăla supt pădure* în ținutul Hârlăului.

c). 7165 *Noembrie 4*. Zapisul lui Gavril Brăescul, prin care arată că având giumătate sat de Cobăla, moșie ce iaste în ținutul Hârlăului, și giumătate au fost a Gociului din Lozâni iar Gociul au dăruit giumătatea sa lui Dumitrașco postelnicul; deci sau învoit ca să aibă a-stăpâni în giumătate, fără a mai stârni pricină pentru că așa sau așăzat ei în de ei.

d). 7165 *Mart 12*. Ispisoc de la domnul Gheorghie Ștefan Vv. întăritură lui Dumitrașco postelnicul pe giumătate de sat de Cobăla de la ținutul Hârlăului între Șândriceni și între Saucenița ce iau dăruit lui Gociul ot Lozâni, din care să lămurește că Prelipca sau numit Cobăla de gios.

e). 7168 *Ghenarie* 29. Zapis de la Ionașcu Țăra prin care arată cum sau tocmit și au făcut schimbătură cu Dumitrașco Vis-ternicul luând de la acesta giumătate de sat de Vlădeni la Turlia, și dândui giumătate sat de Cobăla ce iaste la ținutul Hărlăului carile lau ținut cumnatul său Gavril Brăescul, și au făcut schimbătură cu pomenitul mai sus Ionașco Țăra, pentru altă giumătate sat anume Balcovatul la ținutul Hotinului, și cu aceasta sau întregit moșia Cobăla.

9. In privirea moșiei *Lozna* a dumilorsale *pomeșnița Zoîța Potlog* și rosienescul *maior Hristiian Smit*, pentru ale cării moșii înfățișare de documenturi, de și comisiia din *povodul* răspunsului ce au primit de la dumneei Zoîța Potlog... intrând cu raportul său către domnescul divan... au mijlocit pornire din Eși a pomenitei cucoane și triimitei documenturilor acei moșii Lozna asupra căruia raport au priimit *predpisaniia* aceluș domnesc divan... în cuprindere că sau pus în lucrare cererea comisei; însă așa precum pre de o parte opisul însoțit către numerarisita *predpisanie* să găsește cu o prescriere cu totul prescurtată pentru niște ispisoaace de la arhieriei, alte ispoace de la egumeni, și alte ispisoaace de la alți părinți călugări, despre care comisiia au venit în nedumerire a le putea alege și a le mai cere, iar pe de altă parte văzândusă că dumneei Zoîța Potlog au și înfățișat câte documenturi au avut precum să găsescu trecute în opis... au căutat din acestea a să încredința pentru ființa moșiei Lozna, la care sau lămurit din o carte de judecată a divanului urmată la 1 Dech. 1835... ce mărturisește moșia Lozna sat întreg pe care temeiu și comisia astăzi întru asămine au cunoscut.

10. Pentru moșia *Săndricenii*, a dumilorsale *banului Costachi Gherghil*, *comisul Ioan Gherghil* și *comisul Vasile Bosie*, pătași în giumătate din gios, iar casa răposatului *spătar Enachi Gherghel*, cu stăpânire în giumătate din sus, mărginunduse în ezăr nu sau văzut uricele înființătoare acestui sat, din pricina neînțățării dumisale *Smaranda Codrianul*, după împregiurările arătate mai gios :

a) La cea întâi deschidere a Comisei scriindusă ca să vie cu toate documentele... numita Cucoană intrând cu jălobă către marea logofeție arătătoare că toate hărțile sale să găseasc pecetluite, sau priimit opisul acelu departament... în cuprindere că așa precum sau rânduit anume comisie spre catagrafiare hărților răposatului Gherghil, apoi să se urnească lucrarea de aicea până când să va săvârși aceasta și să vor încredința documenturile feții covenite, și

b. După al doile deschidere a Comisei... i sau pus în vedere pomenitei Cucoane că au avut îndestulă vreme a să îngriji despre catagrafierea documenturilor și după urmare să le înfățoseze Comisei prin vechil... dar însă și la această chemare nau fost următoare, de și au dat cuvenita *podpiscă*... Cu toate acestea

din înfățișatele doă acturi de cătră d. banul Costachi Gherghil și anume :

1. 7129 Noem. 18. Ispisoc hotarnic de la domnul Alexandru Vv. arătătoriu hotarilor moșiei Șandricenii.

2. 7224 Dechemvre 9. Asemenea ispisoc de la Domnul Neculai Vv... Comisia sau încredințat că moșia Șandricenii au fost din învechime precum și astăzi sat întregu.

11. Pentru siliștea Păscarii și *Ezărul cel mare* a sfintei mănăstiri Bărnova de și mijlocescu documenturile date la Comisie, precum sau arătat la rândul scrisorilor primite, însă nestărnuind vechilul epitropiei sfântului mormânt... sau lăsat acest loc necerțat în puterea lui, mai vârtos că după deslegarea primită la Comisie din partea giudecătoriei acestui ținut Dorohoiul... sau zmult din localnica cercetare dellă... opritoare de a să mai priimi pe la tribunale jalobe de înpresurare. Inprumutândușă Comisia din glăsuirea documenturilor primite de la vechilul sfântului mormânt, numai în atâta cât au fostu de trebuință a să *limpezi marginile hotarului din sus a moșiei târgului Dorohoiu* care după vreme sau dăruit..

12. Așijderea pentru moșia *Trestiana*, cu toate că d-lui vist. *Alecu Balș*, cunoscut acum de proprietariu acestui pământ nau urmat a veni... însă despre ființa acestui loc cu acela numit *Strahova* slujăște de dovadă ispisocul de danie de la domnul Ioan Nicolae Vv. din anii 7255 Dek. 11. Înfațosat la Comisie de d-lui *căminarul Gherasim Hâncul* în copie adiverită de giudecătorii ținutului Eșii la 24 Dek. 1836... cu adăugită clevetire că țitarisitul mai sus ispisoc ar fi *plastograf* după cum să va lămuri..

13. Pentru moșia *Popenii* ce să stăpânește cu părtașie adică giumătatea din sus de cătră d. *hatmanul Anastasie Baștă*, iar giumătate din gios de cătră d-lor *căminariul Mihail Mironescul, stolnic T. Mavrodin* și *sărdariul D. Vărgolici*, pe lângă carii mai au împărtășire și orfanii Mavrodinești ale căroa vechil este d. stol. *Manolachi Mavrodin*, după împrejurările prescrisă în jaloba dată respectivului divan a țării de sus ce sau recomenduit giudecătoriei acestul ținut Dorohoiu... mijlocescu următoarele urice :

a) 7101 Mart 12. Zapis de la *Lupul Domca* din satul Popenii ținutul Dorohoiu, prin care arată că uricul unei părți ce o au avut el în pomenitul satu care este la valea Ibănesei, punându-l zălog pentru *trei dabili* lui *Gheoryhie Parcalabul de Hotin*, și neavând cu ce plăti nici el, nici neamurile lui, au lăsat ace parte numitului mai sus Gheorghe părcalabul.

b) 7106 Febr. 25. Ispisoc de la domnul Ieremia Movilă Vv. scris în Suciavă de Pepelea, în cuprindere cum au dat și au întărit lui *Dumitru portariul din Suceava* o parte de moșie din satul Popenii ținutul Dorohoiului, din ispisoc ce au avut de la Aron Vv. de danie de la soacrăsa Maria Pristescoia deosebit de alți copii și nepoți, și ispisoc ce au avut Maria Pristescoia pe acea

parte de moșie de la Pătru Vv. de cumpărătură de la frații lui Potovschie, arătând și sămnele despărțitoare acei părți.

c) 7149 Febr. Scrisoare de la Isac Stârcea și giupaneasa lui Mariia, prin care au dat și au lăsat fiului lor lui Grigorașco dreptate și împuternicire ca să chieime și să strângă pe toți vecinii a-nume arătați ce au fostu la Popeni și sau fostu răsipiți unii în țara Ungurească, iar alții aici în țară, și adunându-i la urma lor să fie la Grigoraș.

d) 7158 April 14. Carte Domnului Vasile Vv. poroncitoare lui Toader Gherman ca să miargă și să aliagă hotarul Popenilor o bucată de loc ce sau împesurat din cât au ținut Balica hatmanul și în urmă au cuprinos călugării de la Suceviță cu hotarul Măgurii sau Ibăneștii, arătând și semnele ce se vor lămuri la rândul lor.

e) 7172 Mai 9. Cartea domnului Evstratie Dabija Vv. de giudecata ce au urmat între Mariia giupăneasa lui Ioan Stârcea fata Harmanthei, și fata ei Tofana, și ginereșu Ioan Muntianul cu Gheorghe Stârcea pentru giumătate de sat de Popeni ce este la ținutul Dorohoiului pe Ibăneasa, de care sau văzut și dreasă din zilele lui Stefan Vv. dându-i dreptate lui Gheorghe Stârcea pe giumătate din Popeni partea din gios. cum și de ar eși vânzătoare sau schimbătoare giumătate din sus să aibă tot ar Gheorghie Stârcea a să protimisii, fiind el rudă mai de aproape.

f) 7175 Febr. 9. Carte de stăpânire de la domnul Ilieș Alexandru Vv. dată giupănesei lui Stârcea Vornicul spre aceia ca să fie tare și puternică a ține și a opri partea de otcină din Popeni ce au fostu a Mariei giupăneasa lui Isac Stârcea, care au fost dat zestre lui Macri, iar Macri au făcut schimbătură cu Vasile Stârcea vornic.

g) 7176 Septemvrie 4. Cartea de soroc de la același domnu, Ilieș Alexandru Vv. dată la mâna lui Gheorghe Stârcea, pentru ca să chieime la giudecată pre Mariia giupăneasa lui Isac Stârcea și pe Constantin Macri, și pe giupăneasa lui Toader părcălăbul pentru o giumătate de sat de Popeni, ce au fost răscumpărat Gheorghie Stârcea.

h) 7176. Sept. 27. Carte de stăpânire tot de la domnul Ilieș Alexandru Vv. dată lui Miron Stârcea și Andronic Pârful și altor feciori a lui Vasile Stârce, pe giumătate de sat de Popeni din ținutul Dorohoiului, care otcină au fost a lui Isac Stârceu, și să o fie cu vecini și cu heleșteul, și cu tot venitul ce este pe acea giumătate de sat și cu moară. Precum toate aceste mai sus arătate documenturi... sau luat de la un Vasile Stârce la care sau găsit rărsite.

i) 7176 Iunie 10. Cartea aceluiaș domn Ilieș Alexandru Vv. de pâra și giudecata ce au avut Miron Stârcea, și vărul său Andronic Pârful și nepoții lor, feciori lui Vasile Stârce și Ionașco, toți nepoți lui Isac Stârcea, împărțitorul celor de mai sus, iar I-

sac Stârcea ru faptele lui cele răle ce au fost umblat de au fost jăcuit pe Gavrilaşco ce au fost logofăt şi iau fost luat multă avuţie, de o au pitrecut în casa lui, el au dat lui Gavrilaşco logofătul giurăţate de sat de Onutul de sus ce este la ţinutul Cernăuţilor cu vecini şi cu mori, şi cu tot venitul, neavând el nici o treabă, pentru care sau giudecat cu legea ţării şi sau dat în stăpânirea nepoţilor lui Isac Stârcea, pomeniţi mai sus giurăţate de sat de Popeni, partea din gios, ce este în ţinutul Dorohoiului cu heleştai şi cu moară şi cu vecinii, ce vor fi pe acea parte din gios cu tot venitul.

k) 7178 Mai 10. Ispisoc de la domnul Duca Vodă cel bătrân scris în Eş de Andrei Mihul şi întăritoriu actului de mai sus.

l) 7224 Mai 14. ispisoc de la domnul Mihai Racoviţă Vv. scris în Eş de Vasile Neagul pentru pâra ce au urmat între Vasile Stârcea postelnicul fecior lui Ioan Stârcea, nepot lui Vasile Stârcea cel bătrân din Şărbăneşti, şi între Constantin Părvul ce au fost sătrariu mare pentru giurăţate de sat de Popeni de la ţinutul Dorohoiului de pe lbăneasa partea din gios. Scriind cum Maria giupăneasa lui Isac Stârcea au lăsat tot satul Popeni dănuire lui Vasile Stârcea din Şărbăneşti ca să o grijască în viaţă şi după viaţă; apoi cu giudecata domnului numit mai sus, şi pe temeiul ispişoacelor ce sau văzut la mâna impricinaţilor, sau ales, şi sau hotărât cum să se urmează atât cu giurăţate de sat de Popeni parte din sus, cât şi cu giurăţate parte din gios, mărghinindusă părtaşilor fieştecăruia cât i sau cuvenit. Deci cu toate că mijlocesc şi alte îndestule documenturi pe moşia Popenii, însă comisia încredinţându-să de înfiinţata întregime acestei moşii, pe temeiul uricilor prescrisă mai sus au lăsat celelalte a să arata în secţia V unde sau regularisat limpezire hotarelor pe temeiul dovezilor adunate; şi în sfârşit.

14. Pentru pământul ce au rămas până astăzi în stăpânirea târgului Dorohoiu supt numire *locul pentru hrană târgoveţilor*, de la care propinaţiile să adună parte de către Epitropii pământestii monastirii a Sfântului Spiridon din Eşi, în folosul făcătorului de bine instituit a obştescului ospital, iar parte în agiutoriu cheltuelilor bisăricii tot din acest târgu cu hramul sfântului Ierarh Nicolai ce sau zidit de către fericitul întru slăvita pomenire domn Stefan Vv. neînfaşându-să nici boeriu arbitru, nici vechil din partea aceia Epitropii după împregiurările arătate la litera A. Secţia I din acestu jurnal nu sau putut dobândi alte lămuriri de cum acestea arătate mai gios.

1. Că moşie târgului să găseşte în aceieşi categorie, precum Trestiana şi pământul lipit către Broscăuţi, apărându-să de glăsuirea ispişoacelor ce mijlocescu pentru arătatele mai sus doadă locuri pe temeiul că dănuirile Trestienii şi a Broscăuţilor nu sânt alta de cât răşluiri din însuşi trupul moşiei târgului.

2. Că învechitele documenturi înfiinţătoare moşiei târgului.

-să găsescu perdute, după cum să lămurește din o carte de blăstăm din anii 7268 Fevr. 20, dată de Dosoftei Episcopul Rădăuților pentru acei ce ar tăinu un vadu de moară a pomenitei bisărici și alte afierosiri sfântului jârtfelnic, cum și moșii de care numitul Episcop sau lămurit din însămnările păstrate în o Evanghelie și pentru care Epitropul de acum a bisericei domnești prea cuvioșia sa arhimandritul Ierotheu Lemnie, au înștiințat pe Comisie prin adresul său din 27 Octomvre. . aducând în original atât carte de blăstăm a Episcopului Dosoftei cât și Evanghelia căria făcândușă cuviincioasa cercetare sau găsit scrisă toată pe pergament în limba sârbiască încă la anii 7009 Aug. 15 având și dedicația în numele fericitului întru slăvita pomenire domnu Stefan Vv. anume pentru biserica domnească din târgul Dorohoiu, iar însămnările văzute de Episcopul Dosoftei nu sau găsit astăzi pentru că multe fețe sânt tăete și dosăte din trupul Evangheliei, în cât nici o lămurire nu sau putut dobândi, și mai ales după neînțășoare a nescăiva documenturi ce poate să vor fi păstrând la Epitropia pământescului ospital ..

Pe lângă acestea tot în privirea moșiei târgului Dorohoiu giudecătoria ținutălă au îndreptat la Comisie adresul boerilor statorniciți cu lăcuința în Dorohoiu, fiind din 25 Maiu 1838, prin care au propus a fi cunoscuți dumnealor de proprietari moșiei târgului pe temeiul că pământescul ospital nui este hărăzit fondosul, ce numai *propințiile* mărginite în cinci articule. Deci cât în privirea însușimilor de proprietă, așa precum aceia înființază dritul realnic, în care comisiia nu este competentă a să pogoră cu cercetarea de la fața locului rămâne ași căuta dumnialor pretindatorii prin canalul giudecătoreșcu; iar cât pentru titlurile adiveritoare fondosului moșiei din care s'ar putea înțelege întinderea acestui loc, Comisia îndemnândușă a le cere dovezi, de care însuși prin înscrisul dlorsale țitarisit mai sns, arată că liar avea, au priimit o copie adiverită de giudecătoria țin. Dorohoiu la 3 Iulie 1835, supt No. 2519 de pe hrisovul domnului Grigorie Alex. Ghica Vv. din anii 1764 Noemvrie 2 *prin care să dă dreptate târgoveșilor de Dorohoiu a să apăra despre asupririle stăpănitorilor din Trestiana și a rămâne întemeiați pe învechitele lor privileghii, ale căror documenturi sau răpit cu vicleșug de către cei dntăi stăpănitori ai Trestiane*; pe lângă cari au arătat tot acești boeri și alte dovezi lămuritoare în cât să întinde dreptatea pământescului ospital, însă și actul întâiu și acelea din urmă atingândușă de drituri realnice... sau lăsat a să dezbate prin cursul giudecății după a pravililor dezlegare și hotărîre; tot supt aciașă regulă lăsândușă și al doile cerire a târgoveșilor după rezoluția însămnată pe ea.

V. După ce Comisiia au prelămurit în secțiile de mai sus toate măsurile privitoare în formă către înfățișarea părților înpricinate, și în fondos către adiverirea titlurilor pentru moșiile supusă

cercetării, ia au pășit a însămna pretențiile și alături a lor aplicație pe temeiul documenturilor precum să arată mai gios, adecă :

Pretenția dsale post Costachi Plaghino de ași întregi pământul dăruit din locul târgului Dorohoiu prin sâmne firești si pe întinderea măsurilor de stânjini domnești, atât in lung cât și in lat, după următoarele ponturi.

a) Despre Trestiana pe la puncturile : 1) *Movila Găunoasă*, 2) *Valea Bilaucăi* și 3) *drumul mare ce vine de la Ibănești*.

b) Despre moșia *Popenii* pe la puncturile : 4) *o fântână închipuită de d-lui post. Manolachi Drăghici* că ar fi *Putreda* ; 5) *Piatra înfundătoare Dumenilor* la colțul din sus ce sau pus după stălpirea tot a dumisale Drăghici din anii 1834.

c) Despre moșia *Miclăușenii* puncturile : 6) *Capul iazului*, unde sau făcut colțul din gios a Dumenilor după aceeași stălpire din anii 1834, 7) *locul unde d-lui post. Plaghino* întărește a fi *balta Sacă* în fundul văii *Mușchioaei*, iar

d) Despre moșia *Fărcenii* pe la puncturile : 8) *o movilă* pe care d-lui post. Plaghino arată că ar fi cea numită deasupra *Carasului* după hotărnicia *Miclăușănilor* ; 9) *iazul Carasului*. 10. *Râțul Tîjiei* închipuit de d-lui post. Plaghino, până la care tot d-lui post. crede că sau pogorât din învechime iazul *Carasului* Sprijinindusă întru aceasta de următoarele dovezi.

a) 7243 April 12. Ispisocul de la domnul Cost. Nicolae Vv. scris în Eși de d. Iogofăt Constantiniiță, prin care sau dăruit vornicului *Sandul Sturzău*, o bucată de pământ din locul târgului *Dorohoiu*, după alegerea ce au făcut medelnicer C. Silion, *Ioan Goroveiu* vel căpitan de *Dorohoiu* și *Miron Gafenco* uricarul cu alți târgoveți.

b) 7253 Dechemvre 14. Mărturie hotarnică de la C. Silion med. Izmană biv vel șatrar, *Miron Gafenco* uricarul și *Vasile Dă-răscul biv șoltuz* ot *Dorohoiu*, cari hotărând satul *Broscauții* arată și pentru pământul dăruit din locul târgului *Dorohoiu* că sar fi măsurat cu stânjăn gospod.

c) 1834 Aug. 4. Jurnalui de lucrări și descoperirile făcute prin d-lui post. Manolachi Drăghici, sârdar Ion Cocotă și gheometrul *Ioan Haubiț...*

d) 1765 Oct. 14. Cartea dvmnului Alexandru Ghica Vv. prin care au rânduit hotarnici pe T. Isăcescul biv vel șatrar, V. Crâstea biv vel șatrar, i Stefan Tabără vornic de poartă ca să hotărască locul dăruit și anume despre *Dumeni*, pentru că paharnicul Donici neodihnindusă cu hotărârea vornicului Tabără au fost luat alți hotarnici, cari neavând în vedere ispisosul de danie ce arată sâmnele au făcut impresurare spătarului C. Sturza.

e) 1765 D c. 1. Mărturia hotarnică de la arătații mai sus Ștefan Tabără vornic de poartă, *Ilie Buznea*, *Vasile Cristea* șatrar și *Vasile Dărăscul biv șoltuz* de *Dorohoiu* cu alți marturi, cari.

arată că din poronca Domnului A. Ghica Vv. au mers de au hotărât pământul dăruit anume despre Dumeni.

f) 1795 April 20. Cartea de la d. Mihai Costantin Suțul Vv. prin care rânduiește pe banul Costantin Vârnav, ca mergând la locul de pricină despre Dumeni să scoată pietrele puse de trei logofăt Ioniță Uricarul, și să întregiască pământul dăruit după semnele cuprinsă prin hrisovul de danie a domnului Costantin Nicolae Vv. în lungime până la Fântâna putredă, iar în lățime să urmeze anume după o hotarnică ce este din anii 1765 Dech. 1 de la Ștefan Tabără.

g) 1795 Iunie 10. Mărturia hotarnică de la banul C. Vârnav de lucrarea ce au făcut.. în privirea cărora pretenții și a documenturilor înfățișate de d-lui post. Plaghino, comisia întrunită în cea mai pătrunzătoare cercetare au descoperit următoarele :

1) că de la anii 7243 de când sau făcut dănuirea locului lipit către Broscăuți, după hrisovul d-lui Cost. Nicolae Vv. și până la anii 1834 când sau apucat de stâlpire d-lui post Drăghici de sau și lănuit necurmatele profeșuri între stăpânitorii Broscăuților și a Dumenilor, din cari sau prilejit un șir de hotărnicii și hotărături : însă în toată curgerea vremei de 99 ani nu au urmat măcar odată nici rostită jalobă din partea stăpânitorilor de Broscăuți nici poroncă din partea ocârmuirii de a se întrupa locul dăruit în măsurătoare de stâneni, năzuind apurare și pritenjiile proprietarilor și hotărârile giudecăților către singura înființarea sâmnelor pomenite prin dăruitorul hrisov ; și din așa împregiurare nemulțămindusă d-lui post. Plaghino nici cu lucrarea *asessorului* giudecătoriei țin. Dorohoiu, comisul Dumitrie Balica sau prilejit dobândirea jurnalului dmisale post. Drăghici, de carele să vor arăta la rând nepotrivirea cu toată amănunțimea, căci de și giudecata din anii 1795 Mart 24 pomenește că spat. C. Balș să stăpânească pământul dăruit, cum scrie hrisovul în stânjâni, însă tot acea giudecată au incuviințat mărginirea sâmnelor cuprinsă în hrisovul din 7249 April 12, iar apoi prin cartea d-lui M. C. Suțul Vv. din acelaș an April 20 prin care au rânduit pe banul C. Vârnav ca să stâlpească la fața locului după cuprinderea țitarisaitei mai sus giudecați ; nu să pomenește nimica de măsuri, ce numai de semne cu următoarele cuvinte : „Drept aceia dar scriu dumitale, luând „cartea domniei mele să mergi d-ta la starea locului, unde de „față să fie vechilul d-sa'le stolnicului cu scrisorile Dumenilor, „cum și vechilul d-sale spătarului, adunând d-ta și lăcuitori de „prin sate, și întâiu să cercetezi d-ta semnele ce să arată prin „hrisovul de danie a răposatului domn C. Nicolae Vv., ce zice că „merge din sâmnu în sâmnul lungul acei bucăți de loc și câte pietre vei afla scoase din locul lor după cum grăește hrisovul să „le pui d-ta iarăși la locul lor, și din Fântâna putredă în gios vei „urma d-ta după o hotărnicie ce este la d-lui spătar din leat 1765 „Dec. 1.“

2) Că tot în această curgere a vremii de 99 ani, și după aceleași urmate prigoniri, nu sau ivit măcar o dată gâlceavire pentru Fântâna putredă că ar fi la un loc și nu la altul, ce deapănarea de cătră toți megieșii precum și de către hotarnic au fost cunoscută una și aceeași fântână numită Putreda.

3) Ca după aceleași temsiuri *așilonce* sau păstrat mărturisirea pentru *drumul Ibăneștilor ce merge la Căcăceai* pentru *iazul Carasul* și pentru *râțul Jijiei*; iară

4) Că dacă fântâna de la No. 4 scociorătă la 1834 de cătră d-lui post. Drăghici ar fi avut cândva ființă cunoscută și ar fi purtat numire de *Putreda*, atunce negreșit în curgere unui întreg veac nar fi uitat stăpânitorii Dumenilor a o cere de hotar macar o singură dată în șirul a atâteor hotărături ce au mijlocit între Popeni și Dumeni pentru a să folosi cu o mare bucată de loc, adecă până la linia ce să vede însămnată pe hartă în N. 4 și 11, și în același cuvânt nici stăpânitorii Trestianeii cari atât din învechime cât și astăzi să găsescu în prigonire de proțas cu stăpânitorii Popenilor după della trimeasă de judecătoriaa ținutului Eșii.. nu sar fi sfiit nici ei a cere aceeaș fântână de la No. 4. pentru a să folosi cu o mare parte de locu, adică până la linia ce se vede însămnată pe hartă cu N. 4 și 12., *mai ales când mijloacele țivile au atârnat apururi în priința celor întâi*, pentru că razeșii de Popeni nu sau putut măsura cu Alestarhu Hrisoscoleu marele visternic, cu Nicolae Roznovanu marile logofăt, și cu Ioan Starza Voevodul țării. Cu toate acestea comisia nemărginindusă în singură înțelegere pe care au statornicit omului giudecata firească, și lăsând pentru sămnele propuse de d. post. Plaghino întregit haracterul ce i se iartă de iuridica prezumție, ia sau întors a lămuri împregiurările mai întâiu din însăși documenturile înfățișate de d. post. Plaghino, și apoi din celea ale megieșilor după cum se arată mai gios anume :

9. După ispisocul de miluire din anii 7243 April 12 de la domnul C. Neculai Vv, trebuie a să înțelege fără nicio îndoială, că *drumul mare ce vine de la Ibănești și fântâna Putredă* înființază un singur punct, ce să dovedește din așutorul resiproc (sic) a pomenitelor doai semne, adecă drumul pe fântână și fântâna pe drum, unde să mărginește pământul dănuit prin următoarele ziceri „de „acolo drept înainte la o movilă ce să chiamă găunoasă (Nr. 1) și „de acolo tot înainte la drumul ce vine de la Ibănești la o fântână ce să chiamă *Putrida*“, ziceri cari afară de firescul lor înțeles, mai sânt încunghurate și de următoarele *haracteristice* :

a). Că în originalul ispisoc de la un săm n până la altul săm n, este făcută depărtarea perioadelor cu puncturi roșii; deci zicerea „*ce vine de la Ibănești la o fântână ce să chiamă Putrida*“, găsindusă unită între doai puncturi roșii, nu lasă înțelegere că aiurea ar fi fostu drumul și aiurea fântâna; în vreme când de la drumul

(No. 4) propus de d. post. Plaghino mijlocește o întindere de 254 stânjeni domnești.

b). Că în cât merge hotarul până la movila găunoasă (No. 1) dănuitorul ispisoc pomeneste cuvântul *drept*, iar dela movila găunoasă lasă acestu cuvântu, scriind de acolo tot înainte până să zice *dreptu*, în vremea când pretenția dum. post. Plaghino de la movila găunoasă (No. 1) până la fântâna (No. 4) să abate în sus mai mult de cum și dacă ar cuvânta ispisocu fiecare *drept* după cum pe hartă anume să arată; afară de aceia că ar avea să treacă și peste o altă movilă cu 46 stânjeni mai înainte de movila găunoasă (No. 1).

După hotarnica din 7253 Dekem 14 de la med C. Silion, șatrul Izmană și alții cari hotărând moșiile răposatului vel logofăt Sandul Sturza, anume Broscăuții, Trebujânii și Lozânii arată acei hotarnici și despre locul dănuit că sar fi măsurat cu stânjen de optu palme domnești să descopere că redactivul acestei hotărnicice au scăpat din vedere a regularisi și următoarele nepotriviri:

a) Idiotismul limbei românești în cuvinte, cum și haractima scrisului în slove, ce fac o înființată dovadă că redactorul hotarnicei nau fostu moldovanu.

b) Insușimile lucrărilor cuvenite unei hotărături, căci pomeniții hotarnici scriu, cum din porunca domnului Ioan Ion Nicolae Vv. au fostu rânduiți a hotări satul *Verbie* moșia sfintei monastiri Suceviță, precum și moșiile d-sale Sandului Sturzai vel logofăt anume *Broscăuții*, *Trebujânii* și *Lozânii*, în vreme când nu este pildă ca cu o singură poroncă să să fi hotărât moșii a deosebiți proprietari, *pentru că aceleuși porunci trebuind a rămâne în mâna proprietarilor spre a se număra în rândul documentelor sale*, ar mijloci nedumerire la care au dat pomeniții hotarnici acea poroncă de hotărât, adecă la mânăstirea Sucevița pentru apărarea Verbiei, sau la Sandul Sturza pentru apărare Broscăuților; cu toate că astăzi pretenderisita poroncă nu să ivește nici de la dum. post. C. Plaghino, nici de la dmlui D. Caminar Spiridon Andrea Pavlu, la care se păstrează documenturile moșiei Verbiia.

c). Rostirile ce trebue să aibă neclevetită aplicație la starea locului, în privirea căroră să desvălesc următoarele nepotriviri:

1). Că pomeniții hotarnici arată cum Dumitrașco Stroici stăpânitorul Cobâlei au pus pricină zicând că intră hotarul Cobâlei în hotarul Broscăuților, în vreme când Stroici nu putea să pricinuiască de cum că intră hotarul Broscăuților în hotarul Cobâlei.

2-a). Că pomeniții hotarnici în despărțire Broscăuților de către târgul Dorohoiu arată că în piscul cel nalt ce este în culmea dealului spre apus însămnat pe hartă cu *No. 13* ar fi găsit față piatră hotar vechiu, în vremea când comisia cercetând 234 documenturi nau găsit nici cum pomenire măcar că sar fi pus vreo dată piatră hotar în acel pisc.

3-a). Că de la pomenitul pisc (No. 13) apucând spre amiază

zi prin capul Cobălei, arată hotarnicii că au trecut peste o vâlcea numită *Balcinul* și tot înainte spre amiază, apoi *peste drumul mare ce vine de la Botoșani* și în urmă peste Obârșia pe la capul Prelipcii, iar la starea locului o asemenea *marșerută* nici cum nu să aplicarisăște, pentru că de se va socoti Balcinul la No. 14, atunci neîndeplinită rămâne trecirea peste al doile obârșie prin capul Prelipcei, iar de să va socoti Balcinul la No. 15, unde d. post. socotește că au fost siliștea Trebujanilor, atunce lipsind cu totul al doile obârșie rămâne și drumul Botoșanilor nu din gios, ci din sus de Balcin, și

4-a). Că ajutorul ce chiamă acești hotarnici de la întinderea moșiilor *Verbiia* și *Căcăcenii*, nu numai că nici de cum nu să unește cu pravățul sâmnelor prescrisă de dâșii, dar încă să găsește improprietăți scoposului lor după cum lămurit să vedi pe hartă, și

d). Forma din lăuntru și dinafară cuvenită unui act, de care pomenita hotarnică să găsește lipsită după însemnările de mai gios :

1-a). Că ea scrisă fiindu pe o filă nerătează, din neștiința comisiei împregiurare își are lipită o mai noaî filă rătează și de schimbată calită a hârtiei.

2-a). Că iscăliții hotarnici Med. C. Silion, Izmană biv vel șatrar, și Miron Gafenco uricariul, să vădu iscăliți cu aceiași mână ce au scris și hotarnica, pentru că de și iscălitura medelniceriului C. Siion, comisia nau avut prilej a o vedea fiind că d. post. Plaghino nau înfășoșat mărturia pe a căror temeiul sau făcut hrisovul de danie, unde ei să gășescu iscăliți ; iară pe acei doi din urmă și anume Izmană biv vel șatrar, și Miron Gafenco uricariul iau găsit iscăliți în alte mărturii întărite fiind cu acturi domnești, care să află în asămănare și cu o întreagă nepotrivire, precum și pentru *Vasile Dărăscul biv șoltuz ot Dorohoiu* nu mai puțină îndoială urmiază de privilegiile necuviințe, de vreme ce acel Dărăscul să găsește iscălit cu același condeiu și cernială, carile au scris numele lui și a altor marturi în hotarnica din 1 Dechemvri 1765 de la Ștefan Tabără vornic de poartă, și

3-a). Că în ce chip asupra pomenitei hotarnice, nu să vede poruncă de rânduire hotarnicilor, așa nu să vede asupra ei nici întăritură din partea ocârmuirii, pentru care pricină nici lucrarea nu au putut avea până astăzi în trăgânarea vremii de 94 ani, în cât o așa hotarnică clevetită cu metehnele prescrisă mai sus, comisia nau putut să o priimască de agiutor cătră fântâna de la No. 4, dacă supt închipuirea că lungimea pământului dăruit sar fi măsurat în stânjăn domnescu, pentru că o asămeni rostire doi din aceiași hotarnici nau însămnato în mărturie, și întâi iar când adecă *au făcut deslăpirea din locul Târgului*, pe care sau întemeiat isposnicul dănuirii, și de aceia nu sau încuviințat vreo dată condiția stânjănului domnesc, nici prin al doilea hrisov de la domnul Gr. Ghica Vv. din anii 7244 Aug. 12, nici prin giudecățile urmate în

vechime, nici prin însăși giudecata desființatului departament a pricinilor străine din 23 Dec. 1831.... nici prin jurnalul divanului apelativ din 1 Mart 1834, și nici prin luminatul hrisov a prea în-nălțatului domn din 23 Săpt. 1835...

— 3. — După jurnalul din 4 August 1834 cuprinzător lucrărilor dumisale *Postelnicului Manolache Drăghici*, care prin ispitirea măsurii de stânjăn domnescu sau întâlnit cu fântâna de la No. 4, și au cunoscuto *Putreda*, când tot o dată răzămat pe doaa struncinate sofisme, *întăiu* ca fiind danie domnească au trebuit să fie și stânjănul domnescu, ca cum ar fi vroit a zice că moșia Mihăișanii din însuși numirea ei trebuie să rămâe încă ; și al doilea că valea de la No. 4 numindusă *Putreda*, ca cum ar fi vroit a zice că în Popeni nu pot fi alte tagme de cât *popi*, nici în Broscăuți alte ființe de cât *broaște* ; și pe temeiul arătatelor doaa ispoace sau apucat cu de adinsul de stâlpiri și fără sfiială au rășluit moșiile proprietarilor nejudicate. Comisia înțelege că în privirea acestor.... și câte să vor arăta în punctul al 7-a din secția V. sânt pre îndesule a măsura greutatea lucrărilor dmsale Drăghici, și nui rămâne de cum mai întâi a însămna că din o mărturie hotarnică a banului C. Vărnay pe moșia Vărcenii din 1779 Iulie 15.... și dovedește că *valea Bilauca sau numit și Putreda* : și al doile pentru măsurătoare stânjănului domnescu a face următoare luare aminte, că adică d-lui Drăghici nau avut a să povăui de altă hotărâre de cum a desființatului departament al pricinilor străine, precare răzămândusă jurnalul din 1 Mart 1834 a divanului apelativ ; iau poruncit ca acea hotărâre so aducă întru împlinire. Iar hotărîrea pomenitului departament nu numai că nemică nu glăsuște de stânjăn domnescu, dar mai vârtos nici cum nu să întemeiază pe măsuri, năzuind anume la sămnele hrisovului dănuitoriu după pilda tuturor acturilor ce mijlocescu în aciasă pricină, și pe care leau avut în vedere la ceretarea proțasului, căci deși prin un period rezonarișăște de măsuri, însă hotărârea sa o au mărginit rostită prin următoarele cuvinte : „pentru aceasta sau hotărât ca d. post. C. Plaghino săși aibă stăpânirea neclintită și cu toată deplinătatea întocmai pe sămnele hrisovului domnului C. Nicolae Vv. și a hotarnicei din anii 1765 Dek. 1. dândusă dmsale post. după a giudecății hotărâre și aciastă carte a departamentului“. Iar apoi de vreme ce și hotarnica pomenită mai sus din 1 Dek. 1765 nu cuvintează de măsuri, ce numai de sămne, precum să va arata la rând, comisia nu poate astăzi socoti ca lucrarea dsale Drăghici cuprinsă în jurnalul din 4 August 1834 sar putea numi aducere întru împlinire a hotărârei desființatului departament, ce mai vârtos aducerea proprietarilor la învălire și a comisiei de astăzi la obosire pentru că lucrarea dsale Drăghici arbitrală și neporuncită să găsește protivnică hotărârei pe care ocărmuirea iau trimes ca să o aducă întru întocmai împlinire după cele arătate în secția III din acest jurnal.

— 4. — După hotarnica din anii 1765 Dechemv. 1 de la Stefan

Tabără vornic de poartă, Ilie Buznea, Vasăle Crăstea biv vel șatrariu și marturi Vasile Dărăscu biv șoltuz ot Dorohoiu cu alții, comisia de și nau avut trebuință a o cerceta fiind mărginitoare Dumenilor de cătră locul dăruit stăpânitorilor de Broscăuți, însă pe de o parte văzândușă că dumnialui post. Plaghino o au dat spre a dovedi prin ia fântâna Putredă că ar fi la No. 4 iar pe de altă parte urmând obștească reclamație din partea proprietarilor megieși cu d. post cerând ca să scoată o altă hotarnică tot de la acest hotarnic din anii 7274 Iunie, după cum să arată împrejurările cu lămuriri... comisia... au încuviințat a limpezi adevărata înțelegere a pomenitei hotarnice întru aceia numai ce să atinge de Trestiana, de Popeni și de Miclăușani, precum să arată mai glos, anume:

a) Hotarnica lui Tabără din anii 1765 Dechemv. 1, glăsuște acestea „și dmlui spatar C. Sturza să aibă a stăpâni din fântâna „Putreda și tot drumul ce vine de la Ibănești și merge la Căcăcenii după hotarnica veche“, apoi de și la fântâna (No. 4) nu să vadă acum nici cum, și nici au putut fi, pentru că răspântina ce să vede prin *Jidovini* adânci... de sar și închipui că au umblat drumul mare, pe lângă fântâna cu No. 4.. drumul pe acolo nar fi nici cum acel ce merge la Căcăcenii... pentru că umblarea acelui drum este la *podul lui Stamate* pe țarmura stângă a Jijiei, avânduși răspântina sa deasupra bahnei ce să trage din valea Bilaucăi (No. 16).. de la care punct un drum să îndreapteză cătră podul lui Stamate... și altul cătră satul Căcăcenii pe deasupra văii Mușchioaei... în a căruia obârșie nu au fost baltă sacă iar pentru această baltă să va lămurii... că este unit cu drumul și dâmbul cari în fundul Muschioaii nici cum nu se găsesc.

b) Tot hotarnicul Tabără mai cuvintează: „și fiind și d-lui *pah. Darie Donici* față niau răspuns că nare nici o dovadă a trece peste fântâna Putredă și piste valea Bilauca“.

Din care acestea Comisia s'au lămurit că *fântâna Putredă nu poate fi aiurea de cum în albiia văii Bilauca...* unde este și drumul ce vine de la Ibănești și merge la Căcăcenii, și unde aceste sămne drumul și fântâna le cere unite ispisocul de miluire din 7243 April 12... iar că fântâna Putredă este acea de lângă No. 16, nu lângă No. 4, mijlocescu următoarele dovezi:

1. Pacinica stăpânire de un întreg veac, în cari proprietarilor Trestienii și Dumenilor și a însuși Broscăuților nici prin minte nu liau trecut a năzui vreodată la fântâna de la 4 cunoscând apururea și mărturisind de afilonică fântâna Putredă de lângă No. 16.. iar cât de împresurarea moșiilor sale numește împresurătoare numai pe moșiile *Trestiana, Dumenii, Miclăușenii, Fărceii, Verbiia, Saucenița, și Prilipca Cobăla*, iar de Popeni nici o pomenire nau făcut ca de o moșie asupra cării însuși dumnialui au cunoscut că nu are cuvânt ai pricinui învăluire.

2. Din scrisorile moșiei Popenii... să mărturisăște învechita

îngiumătățire a moșiei Popenii... Comisia sau mărginit a țitarist aceeași carte de stăpânire de la domnul Ilieș Alexandru Vv. din anii 7176 Săpt. 27.. prin care sau întărit stăpânirea lui Miron Stârcea și Andronic Pârful pe giumătate de Popeni din ținut. Dorohoiului ce au fost otcina lui Isac Stârcea și să o fie cu vecini și cu hăleșteul și cu tot venitul ce este pre acea giumătate de sat și cu moară..

3. Despărțirea hotarului Popenilor despre Dumeni este sta-tornicită cu ispisocul lui Vasile Vv. care ispisoc de și nu să găsește astăzi față, însă lau avut în vedere hotarnicii din anii 7268.. Noem. 7, precum în urmă și domnul Grigorie Ioan Vv. la anii 7269 Iunie .. Deci cu toate că pomenitele mai sus doaă acturi s'au prihănit cu giudecata din anii 1795 Mart 24 și a cării originalul Comisiia să îndoește că d. post. îl va înfătoșa, însă de sar și ivi iarăși el ar slui în privire numai locului de danie lipit de Broscauți iar pentru hotarul dintre Dumeni și Popeni acturile de mai sus au rămas nevătămate, dovedindusă aceasta cu negălcevița stăpânire urmată și până astăzi. Așa dar sămnele cuprinsă în ispisocul hotarnic al domnului Vasile Vv. din anii 7158 Febr. 10 (1650), fiind acestea : capul iazului Șipotenilor (No 11)—Piscul din sus de lac (No. 23)—lacul (No. 24).— Vâlcea (No 25).— Piatra de lângă moghila mare (No. 26)—altă movilă în hotarul Popenilor (27)—mijlocul unei văi (No. 28)—capul unui pisc (No. 29) drumul văii ce merge la Ibănești (30)—stânca de piatră din sus de fântâna Putredă (No. 16).

Apoi din toate acestea să dovedește că și drumul mare și fântâna Putredă... trebue a să mărturisi... la No. 16 mai spre apus de drumul cel nou acela ce merge la podul lui Stamati.. Iar lucrarea Domsale căminari Mihail Gherghel asesorul giudecătorei acestui ținut Dorohoiul,—prin care arată că sar fi dovedit fântâna Putredă cea de la No. 4, nu poate avea temei pentru următoarele împregiurări :

a)... Jaloba Dumisale post. Plaghino în cuprinderea cu fântâna dovedită Putreda s'ar fi astupat de proprietarul moșiei Popenii.

b) că dmlui Drăghici post.. au hotărât localnică cercetare despre astuparea sau destuparea fântânii Putreda.

c) Că... deadreptul s'a răzămat lucrarea pe arătarea a opt marturi din satul Broscauți, cari... zic următoarele : „mărturisescu în frica lui Dumnezeu după adevărată știință ce avem că pomenitele comisii (din anii 1834) după cercetările și cercările ce au făcut atuncea au dovedit a fi fântâna Putreda chiar cea la care am fost astăzi“.

d) Că mărturia altor trei lăcuitori din Popeni... nu slujește spre alta de cum a dovedi silnicita lucrare în casa dsale post Plaghino.

—5.—În privirea mărturiei din anii 1796 Iunie 10 de la *Constantin Vărnăv biv vel ban...* Comisiia au însămnat că această măr-

turie sau urzit de cătră același redactor carele sau îndeletnicit și cu alcătuirea hotarniciei medeln. C Sălion cu veleat 7253 Dek. 14 (vezi punctul 2) și că adevarata mărturie a banului C. Vărnăv de sar ivi astăzi în locul acestei ce sau umbrit până acum, negreșit ar lipsi din mijloc înpleticirile și sar curma îndoelile ce au născut prefețiile d-sale post. Plaghino. Acest adevăr să lămurește prin următoarele temeuri :

a) Că banul C. Vărnăv ca un cunoscătoriu rânduilor țării nau putut trage asuprași mai multe însușimi cu stălpirea ce au făcut, de cum numai în cât sau fost încredințat prin poronca d. Mih. Suțul Vv. din 20 April 1795., Zicerea de *balta sacă* necuprinsă în hotarnica lui Tabără., nu să pot crede făptuiri de a banului C. Vărnăv.

b) Că purcezând de la *movila găunoasă* cătră *fântăna Puredă*, cuvântul adăogit „și tot înainte can sus” este o iscodire., cari zicere de moldoveni nu poate fi.

c) Că după ce banul C. Vărnăv nu arată că a măsurat nici cu ce tel de stânjen., Zicerea „unde să împlinește măsura stânjelor pomenite în hrisovul de danie” este... un Silikizmos în idio-tizmul limbii, căci redactorul nau scris măcar *stânjelor pomeniți*, ci *stânjelor pomenite*.

d) Că această mărturie... își are lipită al doile filă și este scrisă cu mai multe feliui de cernele, din cari să înțelege că redactorul acestor doaă hârtii au fost monoton, și în zădar sau trudit a tăinii meșteșugirea cu prefacerea unora din slove.

e) Că chiar de ar fi adevărată iscălitura d-sale banului C. Vărnăv, iarăși nar putea păstra o lucrătoare putere fiind eșită din înțelesul documentărilor și din porunca domnului ce lau rânduit a face stălpire.

— 6.— În obiectul măsurilor *locului dănuit*, care măsură au protejat complicațiile proțăsului și lupta d-sale post. Plaghino cu megieșii săi, Comisiia de și sar fi scutit de îndeletnicirea acestui obiect pe temeiu că unde mijlocescu semne fixate, acolo nu poate fi promisișă condiția măsurilor, înțelegândușă că celei întâiu sânt ne-supușă strămutării, iar celea de al doilea nici să arată prin ispisocul dănuirii pre la ce locuri sau făcut, lăsând a să zice că în toată sistema adevărului matematicescu nu să cuprinde *prințipiūm* a chema măsurile pe semne iar nu sămnele pe măsurī, și că în măsurătoarea ogdonului nu să poate păstra acurateța scutită de îndoeli : Pricina pentru care și giudecățile lănuite au năzuīt apururea la sămne, iar nu la măsurī, însă pentru că stăruința dumisale postelnicului Plaghino au fostu și este ca să i să întregească locul dănuīt în măsurătoare de stânjeni, comisiia spre a dezlega și această clăuză, nau lăsat fără îndestulare pe pretendentul boeriu și întru aciasta sau povățuit de următoarele temeuri.

Intălu. Luândușă aminte glăsuirea hrisovului dănuitor vornicului Sandului Sturzăi din anii 7243 April 12 (1735) în carele să

zice că alegătorii hotarnici împreună cu târgoveții din Dorohoiu măsurând tot hotarul târgului în lung și în curmeziș cu odgon de 30 stânjani și stânjenul de opt palme și afară de 180 de odgoane lungul și 50 odgoane latul ce au lăsat de hrana târgoveților, alesau și dumisale vornicului o bucată de locu de câtră hotarul satului d-sale, care măsurând tot cu acel odgon, sau aflat 101 odgoane lungul și 72 odgoane latul, și de unde sau deslipt această parte de loc dumisale vornicului de câtră hotarul târgului sau pus samne iar sâmnele sânt acestea.

a. Stâlpul de la vadul numit moara Holojcăi (No. 31).

b. Movila de piste Zahorna de la curmături (No. 32).

c. Movila Găunoasă (No. 1).

d. Drumul de la fântâna Putredă (No. 16).

Al doilea. Luândusă iarăși aminte plăsmuire hrisovului de miluire *Alistarh Hrisocoiu* din anii 7255 Dek. 11, în carele să zice că au dăruit „și din cea parte de Jijiea din hotarul d-sale „Iordache Sturza, biv vel logofăt, și în alte hotară a satelor din „ținutul Dorohoiului ce să megieșescu cu locul domnescu», iară sâmnile sânt acestea:

a. Locul unde trece Jijiea (33).

b. Piatra din dial, hotarul Păscarilor (34).

c. Valea Hluboca (35).

d. Movila din zarea dialului, unde sau făcut stâlpu vechiu de probă (36).

Deci comisiia asupra acestor ziceri și sâmne vroind a face aplicație pe fața pământului, și din alte cercetări neputând dovedi cu ce felu de palmă anume au măsurat hotărnicii din 7243, pentru că cea mai mică deosebire în o palmă aduce o înșămătoare deosebire în mii de stânjani și după îndestul cercări la sfârșit am găsit măsura de una mie cinci sute stânjeni în cincizăci odgoane curmezișul locului ce au fost lasat pentru hrana târgoveților, îndepinindusă cu desăvârșire numai între singure doaă afilonice puncturi și anume într'o moviliță din curmătură de peste Zahorna (32) pe care o pominește hrisovul din 7243 April 12, înfătoșat de dlui post Plaghino, și între morile din zarea dialului dispre hotarul Păscarilor (acum Șandricenii), pomenită prin hrisovul din 7255 Dec. 11, înfătoșat de vechilul moșiei Trestiana. Asupra căriia măsuru nu poate mijloci nici o îndoială, *întăiu*, pentru că parte din movila (36) este statornicită și cu alte mai învechite ispisoaice de la domnul Alexandru Ilieș Vv. din anii 7120 Noembrie 18 și de la domnul Neculai Alexandru Vv. din anii 7224 Dech. 9... cum și prin ispisocul hotarnic de la domnul Vasilie Vv. din anii 7150 April 4... și *al doilea* pentru că măsurătoare pe așa direcție înlesnindusă prin opcina ce să întinde pe deasupra Jijiei, închizlănțește ferirea despre toată greșala provenită de la cotifuri și dar aiciasă măsură mărginită între arătatele mai sus doaă sâmne, ce sânt adiverite și cu acturi comisiia împărținduo în 1500 stân-

jăni supt formă de scară geometricească, o înșămnează pe acest de față jurnal împreună cu palma înființată din arătata măsură spre a sluji de aplicație și la celelalte măsuri cuprinsă în dănuitoriul hrisov din 7143 April 12.

a) *masstabu de 1500 stânjeni* : = 0.13 m.

b) Jumătate palmă a scării de mai sus — 0,125 m.

c) Jumătate palmă proastă — 0.12 m.

d) Jumătate palmă domniască — 0.135.

După înființarea acestii geometricești scări, comisiia spre neștirbirea lucrărilor sale, au găsit de neapărat a lămuri măsurile cuprinse în țitarisitul hrisov după următoare treptaluire.

5400 stânjeni (180 odgoane), lungimea totală a locului domnesc, însă :

3030 stânjeni (101 odgoane) partea din lungimea târgului ce merge alături cu pământul dăruit Broscăuților, adecă de la vadul Holovca, spre răsărit până la drumul și fântâna Putredă în linie dreaptă, pentru că hotarnicii din 7243 nau măsurat pe cotituri.

2370 (79 odgoane) partea din lungimea târgului de la același vad a Holovcâi, spre apus până la hotarul Cobălei, afară de un sul ce înaintează până la fântâna Strahovei (38) și care nici încape a să pune la măsură, fără eșitul din trupul târgului, precum să îndreptează capătul alătura cu Șândricenii.

5400 stânjini sau 180 odgoane, cu palma înșămnată pe acest jurnal — *de 0.25 m.* — și care este mai mare *de cum* proasta potrivindusă cu învechitul obicei al pământului, precum să adiverează și din o carte a domnului Matei Ghica Vv. din anii 7262 Mai 31... prin care pomenitul domn au făcut dezlipire în o pricină de alegerea hotarelor, scriind stărostiei de Cernăuți că *stânjănul este cu palma de om de mijloc*, deci făcânduși ispițire pe hartă am găsit întocmai 3030 stânjeni pe linie dreaptă... cum și alți 2370 stânjâni pe asămine linie. Asămenea pentru curmeziș, după ce sau măsurat 1500 stânjeni în 50 odgoane lăsate spre hrana târgoveților prin dănuitoriul hrisov precum sau aratat între sămnile firești... apoi cu acelaș pravăț pe aceiași culme și cu același stânjen măsurândusă în gios dmsle post. Plaghino de la Movilița... suma de 2160 stânjeni cuprinși în hrisovul de miluire sau împlinit întocmai și pe deplin la punctul înșămnat... *în vadul Săc de la valea Suhala*, unde această măsură să întâlnește și cu glăsuirea învechitelor documenturi ce sunt pe moșia Verbiia... iar apoi năzuințele dsale post. Plaghino de ași avea tot această lățime și la capătul despre răsărit cu rășluirea Treștieni... a Popenilor... Miclăușenilor... și a Fărcenilor... Comisiia crede că giudecata numai atunci iar putea încuviința această cerere, cînd sar putea îndestula și locul târgului cu lățime de 1500 stânjeni la capătul despre apus unde este fântâna Strahovei și cînd dlui post va putea dovedi că și coasta din gios a locului dăruit au fost în deopotrivă lungime cu coasta din sus, adică atunci cînd cu măsura

3030 stânjeni începătoriu de la valea Suhăiei... și spre răsărit, n'ar mai rămânea ființa Dumenilor, cum nici figură locului dăruit, afară de aceia că dacă ispi-ocul de miluire din anii 7243 April 12 nu cuprinde mai mult de cum doi măsurii, una în lung și alta în curmeziș, apoi nici d-lui post. Plaghino nu poate dobândi astăzi mai mult de cum iarăși doi măsurii de care să și găsește îndesulul cu toată deplinăitatea pe temeiurile prescise mai sus.

— 7 — După ce sau lămurit temeiurile ce dovedesc neindolnic fântâna Putreda în albia văii Bilauca... unde este și *drumul mare* ce vine de la Ibănești și merge la Căcăceni, până la care loc trebuie a să mărgini stăpânirea dmsale post. C. Plaghino despre Trestiana și Popeni, întorcând și clinul... pe care la anii 1835 a destiințatei stălpiri cu de la sine pășirea dsale post. lau împresurat de al doilea împotriva jurnalului comisiei desființătoare lucrărilor dsale Drăghici, ce este din 13 Săpt. 1834... Comisiia sa întors a lămuri marginea din gios a pământului dăruit Broscăuților în cât să megieșește cu Miclăușenii și Fărcenii, la care proprietarii acestor moșii au înfățișat o mărturie hotarnică din anii 7266 Noemv. 16 de la spătarul Iordachi Canta, pentru întinderea moșii Miclăușenii... care hotarnică sprijinită și pe alte dovezi cuvintează că sau făcut pe temeiul altei hotarnice cu 94 ani mai veche (adică din anii 7172). și din a cării cuprindere să dezvălesc următoarele :

a) Că *fântâna Putreda* netăgăduită este în albia văii Bilauca.... de unde să desparte drumul către Căcăceni, trecând valea Bilauca spre am'azăzi .. și înaintând până în satul Căcăcenii.

b) Că locul cât se întinde întracestu drum și Valea Bilauca sau stăpânit din vechime de către Miclăușani, după cum aceasta să dovedește. . și din însuși mărturie hotarnică a vornicului de poartă Ștefan Tabără din anii 1765 Dek. 1... în care să zice că răvașul pah. Donici arătător că nu are dovezi a trece peste valea Bilauca, sau dat în mâna lui Ilie Cracalie stăpânitorul Miclăușenilor, iar nu în mâna spătarului C. Sturza stăpânitorul locului lipit de Broscăuți...

c) Că împrejurările atingătoare de împlinirea dămei de la lăcuiitorii Dumenilor cuprinsă în raportul vornicilor de Botoșani din 18 August 1798... nu sau făcut pentru mai înapoiata vreme, de cum a stălpirii lui Ioniță Ursoianul 3 logfât adecă de la 26 Săpt. 1793, când pomenitul Ursoianul a dat locul în stăpânirea Dumenilor, din care să înțelege că până la anii 1793 tot Miclăușenii au stăpânit partea din acel loc cu întinderea pe Valea Bilauca în sus. Cu toate acestea Comisiia nau putut lua de povățuire această hotarnică... pe de o parte pentru schimbarea ce să face Miclăușenilor în întinderea pe valea Bilauca... și pe de altă parte pentru că stăpânitorii Miclăușenilor au ajuns a perde din formă dreptățile ce ar fi putut avea în fondos... din care să dezvălesc următoarele :

1) Că pentru acest loc... sau înființat numerarisita della (No. 2000) în giudecătoria ținutului Botoșanii, de a cării *formă* sau găsit moșiile impricinate Miclăușenii și Dumenii.

2) Că la 20 April 1834... proprietarii Miclăușenilor... au intrat cu jaloabă de protestație la mare logofeție a dreptății.. să să opriască hotărârea dată până când dlui post. C. Plaghino să va giudeca cu ei.

3) ...Că... logofeția cea mare .. au recomănduit toată lucrarea la giudecătoria de Botoșani...

4) Că giudecătoria de Botoșani... au încredințat acest obiect asessorului ei sardarului Ioan Cocotă, ce au fost comendăruit la fața locului și recomănduit a uni acest proțăs cu lucrările de la starea locului... și au terminarisit pe d-lor proprietarii moșilor Broscăuți, Miclăușanii și Dumenii ca săși pregătească dovezile spre a le întâșișa la localnica comisie.

5) că... pe temeiul ispisocului de miluire a dlui Cost. Nicolae Vodă din 7243 April 12... care zice... „iar pe din gios să hotărâște cu Miclăușenii și cu Fărcenii“... dumnialui post. Drăghici dosând toată lucrarea de la starea locului sau apucat cu sârguință de stălpire și apoi... au răspuns gidecătoriei de Botoșani că... sau îndestulat, dândusă sfârșit în despărțirea dintre Broscăuți și Miclăușani...

Comisia a cunoscut că nici ia și nici oricare instanțe nu mai poate fi competente a lămuri în fondos pricinile ce nu priveștesc peste marginile moșiei Dumenii... cu unită socotință au încuviințat ca din piatra No. 6 unde sau hotărât a fi colțul Dumenilor după luminatul hrisov... din 1835 Sept. 23... să să tragă linie dreaptă în Vadul Săc din valea Suhaei... după hrisovul de miluire din anii 7243 April 12, și unde împreună cu această să îndeplinesc și toate semnele i măsurile altor învechite documenturi cu limpezirea hotarelor dintre Broscăuți și Verbiia.

— 8 — Cu toate acestea mai înainte de a să lămuri mărginirea hotarelor moșii Broscăuții despre Verbiia, comisia sau văzut datoare a deslega împrejurările unei țesație care la 1834 supt formă de învoială au urmat între d. post. C. Plaghino și căminarul Manolache Gavril... în cât după acest fel de împrejurări schimbatele hârtii între d. post. C. Plaghino și căminar Man. Gavril sînt desparte de caracterul cuvenit unei învoeli. Așijderea în priviirea înscrisului din 6 Aug. 1834, prin care iscălitul căminar Man. Gavril arată că au rămas mulțămît cu stălpirea făcută de d. post. Drăghici... să dezvălește că înscrisul nau rămas neprihănit.

— 9 — Actul prințipal ce desparte moșia Verbiia de cătră Broscăuți este ispisocul hotarnic a domnului Iliaș Alexandru Vv. din anii 7176 Aug. 26 scris în Eș de Stratulat Rugină cu o dezvălire a sămnelor și cu o rostire a înțelesului din acele mai rare între documenturile de asămine fire, și îndoiala propusă de d. post. Plaghino în aplicația acestui ispisoc cu stare locului nu poate proveni de cum de la multă râvnă pentru aflarea adevărului, precum să arată mai gios:

A. Dezlegarea pentru mărginirea Verbiei de Broscăuți să cu-

«prinde în chiar glăsuirea acestui ispisoc... ce rostește următoarele semne :

a) drumul Văculeștilor ce merge la fântâna răce—b) movila cu stâlpul vlădicăi Gheorghe — c) drumul Sauceniților — d) Pământurile Broscăuților unde să împreună cu pământurile Verbiei — e) Piscul Hlibocăi Ruscăi — f) Valea Hlibocăi — g) movila Sascăi — h) Vadul Sascăi în țărmurile Jijiei — i) Râțul Jijiei — k) mijlocul râtului — l) vadul săc din Suhaia — m) iazul Carasului....

Comisiia după amănunța cercetare ce au făcut tuturor sămenelor de la starea locului în ființa atât a dsale post. Plaghino cât și a dsale gheometrului Karl Ozvat, pre care lau îndemnat a face hărții îndreptările cuvenite... au descoperit următoarele :

1) ... movila (No. 47) atât cu numele ce poartă astăzi, cât și cu pietrele aflate pe dânsa, dar și cu stăpânirea vremii de 171 ani să dovedește *afilonică* și netăgăduită că este movila Vlădicăi lui Gheorghe.

2) ... piscul (No. 49) să dovedește atât cu piatra hotar ce și până astăzi au rămas întregită, cât și cu învechitul drum ce trece pe lângă dânsa pe la *Jidovini* (No. 61, 62).

3) Movila Sascăi este netăgăduită cea de la No. 51 unde și piliatra hotar este astăzi față, și de unde stăpânirea Verbiei n'au fost hărățită, pentru că din nămolul documenturilor cercetate, comisiia nau dezvălt vreo gălcevere la acestu semn Movila Sascăi.

4). Vadul Sascăi (No. 52) să adiverează atât cu pravățul Movelei Sascăi... cât și *jidovina* a drumului pogorător cătri vad, dar nu mai puțin și cu însăși glăsuirea ispisocului hotarnic a domnului Ilieș Alexandru Vv... arată că au mers tot dreptu...

5) Că *Râțul Jijiei* și *Vadul săc*... să găsească căzute supt următoarele 2 necuviințe a) pentru că de la Movile din curmătură ce este hotar *pământului lăsat spre hrana târgoveților* (No. 32) făcândușă măsurătoare curmezișului pe locul dănuit.. cu împrumutată închipuire că acolo ar fi mijlocul satului, în loc de a să mărgini această măsură în 2160 sânjani cuveniți d-sale post. după hrisovul de miluire din anii 7243 April 12, ia cuprinde soma de 2780 stânjeni, adică *un prisos de 620 stânjeni* mai mulți după stânjănul și pâlma ce sau aprobarisit cu starea locului și sau în-sămnat pe jurnalul de față potrivit cu rezoluția divanului respectiv a țării de sus din 14 Dekmv. 1834; și b) Pentru că dacă sâmnile cuprinsă în ispisocul domnului Iliaș Alexandru Vodă din anii 7176 Avg. 26 ar fi același propusă de d. post. C. Plaghino (No. 10,60,9) atuncia țitarisitul ispisoc nar fi stălpitoru moșiei Verbiei. ci mai vârtos Broscăuților, fiind că de la No. 10 ar merge în sus mărginind pe *Broscăuți și Fărcenii*. Dar apoi o așa socotință nu poate avea loc, întâiu pentru că actul domnului Ilieș Alexandru Vv. cuvintează rostit că aceasta stălpire sau făcut moșiei Verbiei. după cerirea egumenului și a tot săborul de la sfânta mănăstire Suceviței, și al doilea că astăzi nu să poate crede cum

că părinții acelui săbor au avut grija a hotărî Broscăuții, moșia străină de ei, și de aceasta nici să găsește pomenitul document în altă mână de cum a stăpânitorului Verbiei.

B. Deslegarea a doai pentru mărginirea Verbiei de către Broscăuți să cuprindă în doai acturi, și anume :

1) 7258 Maiu 10. Cartea domnului M. C. Cehan Racoviță Vv. întăritoare ghidecății urmate între stăpânitorii Verbiei și ai moșiei Fărcenii ; (atunci cu numire tot de Miclăușeni), pen'ru o moară din apa Jijiei despre care pomenitul domnu au rânduit localnică cercetare cu trădarea morii în stăpânirea părții câștigătoare.

2) 7258 Mai 31. Raportul rânduitului boeriu Ioan Iamandi biv vel jăgnicer de lucrarea ce au facut... deci prin cea dintăiu țitarisindusă din cuvânt în cuvânt toată cuprinderea ispisocului de la Ilieș Alexandru Vv. din anii 7176 Aug. 26 pe care sau razimat giudecata din acea vreme, spre încheere și rezultat să citească următoarele ziceri : „iată dară după sămnile aces'ui mai sus ispisoc, „dumniaului vel logofăt într'acest chip liau curmat cu alegerea d-sale „să mergeți Dv. acolo la iazul Carasului și să priviți cu ochii „starea locului, și din iazul Carasului să purcedeți în gios cum „merge prăvalul apii Valea Suhăi tot în gios alătura cu Miclăușanii până unde dă în Jijiea, și cât loc este între Jijiea și între „Suhăia sau hotărât săl stăpânească mănăstirea Suceviței, și de va „rămâne moara ceau făcuto *Nicolai Costin jăgniceriul* în năuntru „acestui locu, vor stăpânio călugării de Sucevița, iar de va rămâne „afară, adică din gios de unde cade valea Suhăi în Jijia. rau triabă „călugării, și va stăpâni moara *Miron Mutul*... și celelalte“. Iar prin cel al doilea actu dovedirea de la starea locului să lămurește prin următoarele ziceri : „Și moara ce au fost făcut răposatul *Nicolai Costin jăgniceriul* nu este în lăuntru între Jijia și între Suhăia, ce au fostu făcută afară în țarmura Jijiei pe hotarul Miclăușanilor din gios de gura văii Suhăi“ și celelalte. Așa dar din glăsuirea acestor două acturi, comisiia sau încredințat despre următoarele obiecturi :

a) Că iazul Carasului este pe albia văii Suhăiei, în care ispisocul domnului Ilieș Alexandru Vv. au făcut colțul din sus a moșiei Verbiei la vadul Săcu... de unde au apucat drept pe vale până în iazul Carasului... și de la care iaz a Carasului prin giudecata din anii 7254 sau hotărât a urma stăpânirea tot pe aceiași vale a Suhăi până în gura ei unde cade în Jijia..

b) Cu locul dintre Jijiea și dintre Suhăia.. nul poate dobândi d. post. C. Plaghino... pentru că tot acesta locu să găsește întărit în stăpânirea moșiei Verbiei, întâiu cu ispisocul din anii 7176 Avg. 26, și apoi cu giudecata din 7258..

C. Deslegarea a treia în mărginirea Verbiei de către Broscăuți să cuprindă iarăși cu osebite doai mărturii :

c) 7265 Noemvre 10. înștiințarea lui *Alexandru Neculce biv vel clucer* urmată către domnul de atunci, pentru cercetarea ce au

făcut hotarilor Verbiei, prin care între altele să cuprindă că râtul Jijiei este *acolo pe unde sau abătut Jijia în matca Zahornei...* ziceri din care cu toată deplinătatea să dovedește că nu din gos de gura Zahornei ce din sus de gura Zahornei sau găsit și să găsește râtul Jijiei... și pe temeiul acestei înștiințări sau dat cartea divanului de stăpânire în mâna egumenului de Sucevița, din 28 Ghenar 1774...

2) Altă înștiințare fără vileat Sept. 23 de la *Andrei Balș spatarul* și *Gheorghie Gafencu medelnicer* urmată către mare logofeție pentru cercetarea hotarului Verbiei ce sau făcut din porunca Căimăcamiei în care să arată că măsurând Verbia în curmeziși, pe trei locuri cu odgon de 30 st. sau găsit aceste misuri :

a) 1800 st. în 60 odgoane capătul despre câmpu.

b) 1800 st. în 60 odgoane mijlocul și

c) 2185 st. în 71 jum. odgoane la siliștea despre Jijia.

Deci Comisia văzind că, nu să face pomenire de stânjăn domnescu, sau întorsu a face ispitire cu însuși scara măsurilor ce sau însemnat pe acest jurnalul, cu care sau găsit întocmai 1800 st. măsura învia de la colțul Verbiei din sus statornicit cu ispisocul domnului Ilieș Alexandru Vv. din anii 1716 Avg. 26 și.. colțul Verbiei din gos statornicit cu hotarnica moșiei Căcăcenii din anii 1738 Iulii 6. . Așisderea sau găsit pe deplin 1800 st. prin mijlocul Verbiei.. unde este piatra din piscul Hlibocăi Ruscăi și până la.. movila Gaunoasa, despărțitoarea Verbiei de Căcăcenii... și în sfârșit măsura a treia la siliște despre Jijia sau găsit iarăși întocmai de la piatra mărginitoare Verbiei de către Căcăcenii după hotarnica din 1738 Iulii 6... și până la *vadul Săcu* din valea Sahăi, unde să împlinească și sumele cuprinsă prin ispisocul domnului Ilieș Alexandru Vv. din 1716 Avg. 26, și unde cu același stânjăn să împlinescu — 2160 stânjăni cuvenți dsale post. Plaghino, după hrisovul de miluire din 1743 April 12... în cât pe aceste temeiuri.. Comisia încheie că nici lăcuiitorilor din Broscăuți... nu li să poate da credință înpotrivă de atâtea acturi înfornăluite după legia țării, și dsale post. Plaghino nu i se poate da dreptate ca să păsească de la punctul însemnat pe harta cu No 39 unde cu unită cuvântare și cu întreagă putere îl măginescu *toate* dovezile, *toate* semenele, *toate* măsurile, și *toate* acturile atât a miegieșilor cât și a însuși dumisale.

—10—Intru mărginirea moșiei *Broscăuți* cu *Lozunii* și *Trebujăni* de către moșiile *Sauvenița*, *Prilipca* și *Cobâla*, comisia au luat în vedere două delle, una din 1832 Iulii 15 a fostului supus Rosienesc Gheorghie Cuciuc, și alta din 1834 Ghenar 15 a mărtii sale Ecaterina Sturza Doamnă.

Deci cât pentru aciasta din urmă dellă, de vreme ce proprietarul de acum a Trestienii cu locul numit Strahova, d. *vist. Alecu Balș* nau urmat a veni la starea locului nici vechil ași trimite... comisia au lăsat această dellă necercetată. Așisderea și

della întâia au rămas în nelucrare pentru neînfățișarea documentelor moșiei Șândricenii din partea dmsa'e Smaranda Codrianul... Iar țitarisita mai sus deilă... după pretenția dmsale post C. Plaghino, carile sau înfățișat cu dovezile cău avut, comisiia au luat de pravăț spre a sluji de supliment cătră della obștiască a lucrărilor de la starea locului... de și nici reclamația dsale post. Plaghino din 19 Sept. 1828, nici cea din 19 Dekmv. 1832 nu cuprinde rostită pritenția, mărginindusă în următoarele ziceri: „încă la luna Sept. 1827 am dat jalobă cătră cinstitul Consulat arătând că moșia mea de la ținutul Dorohoiului, anume *Broscăuții* cu siliștele ei *Lozânil*, *Trebușanii* și *locul din târgul Dorohoiului* pățimesc mare împresurare despre megieșitele moșii de prin prejur anume *Trestiana*, *Damenii*, *Miclăușanii*, *Fărcenii*, *Verbiia*, *Saucenița* *Prilipca* și *Cobâla*“, fără a se lămuri pe unde... Comisiia au primit de pravăț acea de acum arătare pe fața locului a d. post. Plaghino... dar apoi fiind că toată aceasta pritenție d. post. C. Plaghino au sprijinito cu hotarnica inchipuită ca din partea med. *O Silion*, sătrariul Izmană, Miron Gafencul uricariul și Vasile Dărăescul cu velet din 7253 Dekm 14. Comisiia au venit la înțelegere că împreună cu prihănirea documentului clivetit, să prihănescu și pritențiile răzămata pe dânsul... Comisiia sau întorsu cu cercetarea sa cătră acturile megieșitelor cu Broscăuții moșii, din a căroră glăsuire sau dezvălit următoarele:

I. Că moșia Broscăuții cu partea de sus despre târgul Dorohoiului nu sau mărgit cu siliștea Cobâla, ce cu o altă parte de loc fără altă întindere de cum lățimea Cobâlii și fără altă numire de scrisori de cum *daniia lui Ștefan Vv Tomșa* care să lămurește cu dovezile de mai gos.

a) Cu ispisocul domnului Vasilie Vodă din anii 7142 Iulie 30... în care zicând că au întărit Agafiei giupânesei lui Ștefan Brăescul și Gočului diiacul a lor driaptă otcină și cumpărătură din ispisoc de la Moisiu Movilă Vv. o săliște anume Cobâla în ținutul Hârlăului, o arată anume că ace săliște *este supt pădure*. adică nu la câmpu.

b) Cu zapisul Gočului diiacul din Lojâni fără vileat. prin care au lămurit lui Dumitraș postelnicul gumatate de săliștea Cobâla cei în ținutul Hârlăului între Șândriceni și între Prelipca, ce iau fostu driaptă cumpărătură de la gupâneasa Todosiia hătmăniasa lui Nicorița Hatmanul, cu care zicere între *Șândriceni* și *Prelipca*... pe de o parte să adiverează cuvântarea ispisocului mai sus numit, că săliștea Cobâla *este supt pădure* pentru că în faptă... spre câmpu nu să mărginește mai mult Cobâla cu Șândricenii ci cu *locul târgului Dorohoiu*; iar pe de altă parte să lămurește că daniia lui Ștefan Vvd Tomșa este însuși capul de acum a Cobâlii despre câmp, pe care iarăși au dăruit Gociul diiacul tot lui Dumitraș postelnicul, prin următoarele ziceri: „așisderea și o parte... de locu ce miau fostu mie danie și miluire de la răposatul Ștefan“

«Vv. Tomşa iar întracelaş hotar la câmpu, care nu are amestecu
«în cumpărătură ce am cumpărat no cu Stefan Brăescul Cobâla,
«ce miau fostu mie dreaptă miluire, osebit toată şi această parte
«după moartea mea iarăşi să fie dumisale otc'nă neclătiă, iar pe
«astă parte, aşa am socotitu până voi fi eu viu să mă hrănescu
„eu pe dânsa» şi celelalte. Asupra carii danii de şi nu sau văzut
deadireptul întăritură domnească, însă indoială despre legiuita ei
fiinţă nu poate mijloci.

1. Pentru că sau făcut în ştiinţa divanului ţării, adiverită
fiind de aceşti boeri *Stefan Boul* vornicul cel mare a ţării de gios,
Dabija vornicul ţării de sus, *Ilie Şăptelici* postelnicul cel mare,
Coste Moşoc slugerul cel mare, *Ioniţă Prăjescul* visternicul, *Nicolae*
Buhuş logofăt al treilea, *Gavrilaş Braescul*, *Toderaş Prăjescul*
clucer al doilea, *Ieremia Cărnul* portariul de Sučava, *Dumitraş*
Drăguţăscul părcălab Sucevei, *Rugină* vornic, *Mucri* parcalabu
şi alţii.

2. Pentru învoita primire a stăpânitorilor de Cobâla, Pri-
lipca şi Sauceniţa carii de sar fi găsit străini cu ştiinţa pentru
locul dărnuit de Stefan Vvd Tomşa Goçului şi de Gociul lui Du-
mitraş postelnicului, negreşit nar fi îngăduit acea dănuire, cu a
cării fiinţă scurtândusă Cobâla. de sâne trage cătră aceiaşi scur-
tare atât pre Prelipca, pentru că din vechime au fostu un trup cu
Cobâla, cât şi pe Sauceniţa a cărui hotarul sau început apururea
de la un loc cu Prelipca, după cum la rând să va arăta. Dar
însă nu numai că din partea stăpânitorilor de la moşiile arătate
mai sus vreo pricinuire nau urmat, ce încă din potrivă că au
cunoscut şi au înbucătătit daniia lui Stefan Vvd Tomşa prin urmă-
toarele făptuiri, adică Dumitraş postelnicul primind de lucrătoriu
zapisul Goçului de lămurire, iar stăpânitorii Sauceniţii şi a gu-
mătate de Cobâla *Gavrilaş Brăescul* iscăbind în zapisul Gociu'ui
împreună cu ceilalţi boeri arătaţi mai sus, şi încă ce este mai mult
că în urmă amândoi aceştia adică Dumitraş postelnicul şi Gavrilaş
Brăescul cu adăogirea ce au făcut pe zapisul Goçului au sfîinţit
toată cuprinderea lui prin următoarele ziceri: „Însă aşa niam în-
voit de bună voia me cu dlui Gavrilaş Brăescul «pentru acia
«parte ce scrie Goçul că este daniia de la Stefan Vvd. Tomşa
„cum după moartea Goçului să ținem frăţeşte să nu să despartă
„de Cobâla, şi eu Dumitraşcu postelnicul eu sângur cu mâna
„mea am scris“.

c) Cu cartea de hotărât a dlui Evstratie Dabija Vvd din
anii 7173 Avg. 15 poronctoare lui Andrian părcălabul de
Suciava ca să miargă şi să aliagă hotarul Cobălei de cătră Bros-
căuţi, unde puind stâlpi să facă şi mărturie, cătră care apoi a-
daoge următoarele: „iar de va fi niscai zapisă la Broscăuţi să
„le fie dat anume vreo bucată de loc Cobălei şi vor şti „şi me-
„gieşii că au ținut până acuma Broscăuţii să fie şi acum, iar de
„nu va spune în zapis să ia din hojarul Cobălii, să nu să ames-

„tece Broscăuți la hotarul Cobâlii, și fân și pâine ce să va afla pe hotarul Cobâlii a Broscăuților făcut în silă tot săl dați pe mâna lui Dumitrașcu visternicul“. Ziceri ce dovedesc cum acest domn întru știință că au iscălit mărturia în zapisul Goșului mai înainte de a domni, nau uitat după domnirea sa la rânduirea hotarnicului Andrian ai poronci rostit că în hotărătura despre Broscăuți să vază de nu mijlocescu „niscăiva zap să la Broscăuți să le fie dat anume vro bucată de loc Cobâlii“.

II. S u dezvălit că moșia Broscăuți în parte despre apus despre moșia Saucenița din vechime nu sau putut mărgini cu movila Vlădicăi Gheorghie... avânt dreptate a să pogorâ în pârăul Săcu, cum spre aceiași mijlocescu următoarele documenturi:

a) 7246 *Arhivst I.* Ispisocul domnului Grigorie Ghica Vvd (bătrânul) întărîtului lui Dumitrașco Stroiici postelnicului pe moșiile Prelipca și Cobâla în care scrie următoarele: „cum ace moșie Prelipca să gășăște hotărâtă de Vasăle Stârce vornic de poartă la veleat 7174 april 6, precum am văzut în mărturie scriind că din porunca răposatului Duca Vvd bătrânul au mers la Prelipca moșia lui Dumitrașco visternicul având pricină de cătră Saucenița moșia lui Gavril Brăescul, și au strâns mulți oameni împrejurăși cari au știut acele locuri precum liau umblat hotărâle, și dacă au îndreptat acei oameni hotărâie sau și învoit cu Dumitrașco visternicul Gavril Brăescul, pentru o bucată de loc ce au fostu asuprită cu niște stâlpi de piază dată spre Saucenița de cătăva vreme, în desine sau învoit și au împărțit în doaa și sau tocmît să ție Prelipca până în capul iazului ce au fostu jazul popii lui Finic ce au șăzut în Prelipca, și din capul iazului pre pârău în drumul Verbiei până în capul hotarului.. și Saucenițai să ție iară până în capul iazului popi lui Finic, și hăleșteul săl ție dumnelor frățește iară din gîos de iaz să fie a Saucenițanilor și din matca heleșteului merge hotarul printre lozii la coada heleșteului și sau pus stâlp de piază în piscu în miezi, ce acum lipsăște, la mijlocul pământurilor, care pământuri sau împărțit în doaa și dintracel stâlp sau pus alt stâlp la *drumul cel mare ce vine de la Dorohoiu*, acum lipsăște.. și așa înainte cuvântând hotarnica Stârcei până în capul hotarului din opcina Siretului.. iar pentru moșia Cobâla să fie următoarele: „Așjiderea dă n și întărim boerului nostru de mai sus numitului lui Dumitrașco Stroiici postelnicul, și cu seliștea Cobâla sat întreg alătura cu Prelipca tot ținutul Hărlăului precum niau arătat și dresă, și iar le este lor și hotărâtă de răposatul Dimitrie Macri biv vel ban la veliatul 7228 Mai 30, precum am văzut și mărturia scriind că din porunca mării sale lui Mihai Vodă au mers la târgu Dorohoiu“.

După care povestind țitarisitul ispisoc împregiurările urmate asupra hotărâtului lămurește sămnele cuprinsă prin hotarnică după chipul de mai gîos; și au priimit Stroiici spătarul să giure Dorohoenii și au ales șasă oameni bătrâni din târg din Dorohoiu, a-

nume : Ștefan Dărăescul, Constantin Sirnețco, Gheorghită Guțco, Patrașcu, și Andries Lișcencu și au giurat acești oameni în bisărică și au purces cu brazda în cap și au pus un stâlp de piatră în culmea dealului, de acolo au purces la vale, tot în spre apus pe din sus de fântăna Putredii, și au pus un stâlp de piatră întron dâmbu de la capul iazului lui Melenciuc din sus, de acolo pinto poeniță din luncă pe din ȝos de o fântăna și în ȝios pe pârăul Cobălii până în hotarul Șândricenilor și din fântăna Strahovei la deal, alătura cu hotarul Șândricenilor până în poiana Cobălii ; așa au aflat hotarul Cobălii despre Dorohoiu și despre Șândriceni". Cu care tot odată sau văzut de cătră comisie și originalnica hotarnică din anii 7228 Mai 30 de la Dimitrie Macri biv vel ban, Albotă clucer, Dumitraș Gafencu uricariul, Miron Gafencu uricarul, Grigoraș Ciomărian și *Iftode șoltuzul ot Dorohoiu cu 12 oameni ot Dorohoiu* însoțită și cu arătata carte de înțărîtură acestii hotarnice de la domnul Grigorie Ghica Vvd din anii 7235 luni 23.

b) 7240 *Dekevo*. 10. Mărturia hotarnică de la Sandul Albotă clucer, *Ioan Izmană vel căpitan de Dorohoiu*, Hâncul căpitan și alții, iscălită fiind și de însuși stăpânitorii moșiilor Saucenița și Prelipca, scriind cum din porunca domniei au mers de au hotărât moșia Saucenița, și că strângând boeri megieși de prin prejur și alți oameni bătrâni, alesau hotarul Sauceniței despre moșia Prilioca pe sămnile cuprinsă în hotarnica vornicului de poartă Vasile Stârcea din anii 7134 August 5... mărginind acești hotarnici moșiile Saucenița și Prelipca iarăși în capul iazului popei lui Finic prin următoarele ziceri : „și neavând nici despre o parte do-
„vadă cu scrisori, care este heleșteul popei lui Finic, aflatau
„dumnaului Dumitrașcu Stroici postelnicul un om vechiu a dumisale
„anume Andrei Horlaci din sat din Prelipca, și au rădicat el cu
„sufletul lui dinaintea noastră și a mulți oameni banii megiași, și
„neam dus la acel heleșteu carele sa 1 aflat ezat de Grigoraș ȝi-
„nerile lui Gheorghită Goroveiu portariul, cum acel heleșteu este
„a popii lui Finic, și scrie în mărturia Stărcii vornicul, cum în-
„voindusă Dumitrașcu vîsternicul cu Gavril Brăescul sau dat acel
„heleșteu cum săl ție amândoi frățește ; dar și acum neavând
„Gherghită Goroveiu nici o scrisoare de dovadă iarăși sau învoit
„cu Dumitrașcu Stroici posr. ca să ție acel hălășteu frățește, cum
„au ținut și părinții din voia dumilorsale ; și din matca celui hă-
„leșteu purcede hotarul în sus pârăului pin niște lozii ce sânt la
„coada celui hălășteu la un stâlp de piatră veche ce este în
„piscu întro mază la mijlocul pământurilor, care sânt acele pă-
„mânturi împărțite în două și dintracul stâlpu la alt stâlpu iar ce
„sau aflat vechiu la *drumul cel mare ce vine de la Dorohoiu*, care
„este la mijlocul pământurilor", și de care drum pomeneste uricul
domnului Eustatie Dabița Vvd, din anii 7173 Aug. 15... și așa înainte cuvântând până în capul hotarului din *opcina* Siretului.

Deci singure aceste două acturi păstrate unul la mâna stăpânitorilor de Prelipca și altul la mâna stăpânitorilor de Saucenița, prin care să zice că din *iazul popii lui Finic* să încep hotărârile acestor două moșii, comisiia liau socotit prea îndestule pentru a nu mai împovăra înțălăsul cu prescrierea și a altor lămuriri căci din acestea acturi să dovedește neîndoelnic :

1) Că moșiile Prelipca și Saucenița sau mărginit din vechime cu capetele în capul iazului popii lui Finic... fără să pășască mai mult spre răsărit.

2-a) Că pentru această mărginire au urmat necleветite învoeli între stăpânitorii moșiilor Saucenița și Prelipca, întâiu la anii 7174 April 6 când au hotărât vornicul de poartă Vasile Stârce și al doilea la anii 7240 Dekmv. 10, când au hotărât clucerul Albotă, și cei împreună cu el hotarnici.

3-a) Că întinderea acestor moșii cu ispisocul domnului Grigore Ghica Vvd. din anii 7246 Aug. 1 întărită fiind numai până în capul iazului numit a popii lui Finic de unde după hotarnica vornicului Stârce din anii 7174 April 5 și după hotarnica clucerului Albotă din anii 7240 Dekmv. 10, trebuie să se îndrepte capul Sauceniței în gos până în drumul Verbiei. . acel pomenit prin ispisocul domnului Ilieș Alexandru Vvd. hotărâtoriu moșiei Verbie ; apoi după alt ispisoc hotarnic a domnului Ioan Nicolae Vvd. din anii 7255 Dekmv. 11 hotărâtoriu moșiei Trestliana cu locul numit Strahova care în copie adevărită... sau văzut de comisie la opisul dat de d. căminar Gherasim Hâncul... trebuie iarăși a să îndrepta capul moșiei Prelipca pe acelaș pravăț în sus de la capul iazului popei lui Finic... până la colțul din sus a moșiei Cobăia, unde să *împreună cu Dorohoiu* ca la un punct statornicii cu ispisocu arătat mai sus, înțelegându-se că de la această linie spre apus și în cât este lățimea Cobăiei să întinde locul daniei lui Ștefan Vvd. Tomșa până unde sau pus hotarul Cobăiei de cătră banu Dimitrie Macri la anii 7228 Mai 30, cum scrie hotarnica sa, iar apoi,

III. În potriva acestor documenturi și a desvăilirilor aplicari-site, atât cu a lor cuprindere, cât și în semnele de la starea locului, comisiia au întâmpinat câteva documenturi ce să desleagă prin însuși a lor ființă, și din care acele mai de samă sunt următoarele :

A. O hotarnică de la Andriian părcălabul cu velet 7177 Octv. 26, urmată după porunca domnului Eustratie Dabija Vvd. din anii 7173 Octomv. 15... în următoarea cuprindere : „facem știre măriei tale după porunca măriei tale am mersu la o moșie a dumisale vist. Dumitrașco și a fraținăso lui Ionașco Cobăla a lui Dumitrașco și Broscăuții a lui Ionașco, și până în hotarul *Dorohoiului* anume Vasile Holungă din târgul Dorohoiu de acolo, Ilișenco de acolo și Grigorie Ioan și oameni mulți și liau socotit, deci pentru o bucată de locu a lui Ionașco zice căi a Broscăuților și a Trebușanilor și oamenii ce mai sus scrie, și nici unul nau mărturisit fără un popă

a lui și un vecin a acestui tot în partea lui Dumitrașco, nu numai scrisu ci mărturisăscu oamenii, și sau învoit și au luat acea bucată de loc înapoi fiind de Cobâla și purcede hotarul Cobâlii dintr-un stâlp de piatră ce este în dinl despre târgul Dorohoiului, alături cu Trebujăni și cu Broscăuții tot hotarul Cobâlii tot la vale și sau pus un stâlp de piatră în vale, de acolo până în ezuțul din sus, iară ezuțul din sus în partea lui Dumitrașco, de la ezuț drept peste un grindu, peste un pârăuț și am pus stâlpu de piatră drept în griadul dialului; de acolo tot drept pe costișă până în cele două moviliți din gios, și am pus stâlpu de piatră între movilițe și trece hotarul Cobâlii peste un drum ce vine la pădure și merge la câmpu până în drumul Verbiei de să împreună cu Prelipca. Hotarul Prelipcăi ține pe *dumtrumul* (sic) Verbiei până în Verbiia și sau încheiat hotarul "... dar însă de și forma acestei hotarnice, rostirile acestui hotarnic și neînțelegerea lămuririlor ce au vroit a face la starea locului și de care au fost poruncit, ar fi îndestule a trage trage prihănire împotriva legiuilei puteri cuvenite unui act, totuși comisiia sar fi îndoit încă dacă nu ar fi avut în vedere următoarele nepotriviri :

1) Ca hotarnicul Andriian a făcut această hotărâtură cu patru anii după rânduirea sa de către domnul Dabija, carele iau fost poruncit ca și producturile luate în sălă să le întoarcă stăpânitorilor Cobâlei.

2. Că hotarnicul Andrian pogoară colțul din jos a Cobâlei... cuprinzând cu totul capul Prelipcăi, neadevărul ce să dovedește întâiu cu starea locului.

3). Că hotarnicul Andriian pogorâ capul din gios a Prelipcăi până la hotarul Verbiei, neadevărul *al doilea* ce să dovedește cu pravățul a tot trupul Prelipcii..., precum vine de la Codru.

4). Că hotarnicu Andriian mărturisește că au fost frați Dumitraș Visternicul stăpânul Cobâlii cu Ionașcu stăpânitorul Broscăuților, neadevărul *al treilea* ce se dovedește cu ispisocul domnului Neculai Alexandru Vvd. din anii 7222 Fev. 18 .. prin care să arată că învechitul proprietariu al Broscăuților au fost Ionașcu Nanul iar nu Ionașcu Stroici.

5). Că hotarnicul Andriian prin mărturisirea sa arată cum frații Dumitrașcu și Ionașcu sau învoit, neadevărul *al patrulea*, ce să dovedește atât cu neiscălirea morților în hotarnica lui Andriian, cât și cu al doile poruncă de la Duca Vodă se isă în Botoșani la anii 7177 luni 23 (ad că cu 9 luni după hotarnica sa), prin care domnul Duca Vvd. au rânduit pe aceștia Andriian împreună cu Rugină șatrariul și Grigorașco Gherman ce au fost vornic ca să meargă și să hotărască satul Cobâla despre Broscăuți, dovedindusă din aceasta că nici învoială au urmat, nici hotărătura lui Andriian nau avut praviliceasca ființă. mai vârtos când în mărturisirea sa nu se vede iscălit nici un martur sau megieși, de care el povestește că au fost la hotărât, și nu numai că nu se vede

întărită această hotarnică cu un act după vreme, dar încă să găsește prihănită cu porunca domnului Duca Vvd...

B). Ispisocul domnului Alexandru Ilieș Vodă din anii 7176 Aug. 27... de și zice că Verbiia merge alături cu Saucenița până unde se împreună pământurile, însă asupra acestei ziceri mijloacesc același temeuri, cu cari sau înlimpinat pe d. post. Plaghino la propunerea ce au făcut a i să întrupa trei moșii în osăbire Broscăuții, Lozării și Trebuzăni, supt cuvânt că ispisocul de miluiri din anii 7243 April 12, zice că acest loc sau lipit către hotarul satelor Broscăuți, Lozării și Trebuzăni pe lângă care laturalnica povestire a ispisocului Verbiei nu poate covârși acea în fondos rostire a documenturilor ce cu învoirea proprietarilor sau făcut pentru mărginirea moșiilor Saucenița și Prelipca.

C). Hotarnica din anii 7253 Mai 12 de la Vasile Macri ispravnic Ioan Baștă și Ionu Vârnăv căpitan, scrisă de *Garrii Gherghel vel căpitan....* cu care pomeniții hotarnici prin semnele ce sau închipuit pe hartă.... au urcat pe Saucenița până în movila Vlădicăi Gheorghe, însă și această hotarnică să găsește împotrivoare zicerilor sale, întâi pentru că ei hotarnicii sau întemeiat pe un suret lui Nicolae Bisericanul din 7203 fără a fi arătat de pe ce uric și de la cine au fost originalul celui suret, cu care au călcat capul moșiei Verbiea în partea învechitului ispisoc de la domnul Ilieș Alexandru Vvd. din anii 7176 Aug. 27. Și al *doilea* pentru că ei de și zic că au urmat întocmai după acel suret a Bisăricanului... însă... fără... nici o cercetare au urcat moșia Saucenița la movila Vlădicăi lui Gheorghie, adică au călcat originalul domnului Ilieș Alexandru Vvd și cu făptuirea lor au calcat suretul Bisăricanului.

D). Copia măturiei de judecată și întăritura de la vornicul Mihalachi Sturza din anii 7208 Oct. 4.... de și cu a sa cuprindere mărginește moșiile Saucenița și Prelipca până în cea de acum stăpânire, *din drumul Verbiei ce merge la Dorohoiu*, însă această hotarnică să găsește prihănită de însuși a ei cuprindere, *întâi* că Vornicul M. Sturza întemeindusă pe hotarnica vornicului de poartă Stârce din 7174 April 5.... și luând de pravăț însuși semnele celui învechit hotarnic, au pășit în urmă de la iazul popii lui Finic.... și spre răsărit fără să arăte pe ce temeuri, și al *doile* că măsurând capetele moșiilor Saucenița și Prelipca în somă de 72 odgoane care câte 28 stânjeni unul alcătuiesc suma de 2044 stânjeni, adică din movila Vlădicăi Gheorghe.... până la colțul Cobălii, *despre târgul Dorohoiu....* cuvântează tot acest hotarnic următoarele: „iar de va zice vreodată Stroici că a lui a fost doaă sate, și eu liam făcut *unul* cât și Saucenița, să nu i să crează căci eu moșia lui Cobăla nu am măsurat-o ci am măsurat numai Prelipca cu Saucenița“, ziceri pe care măsură dovedește neadevărate, căci vornicul Mihalachi mai ales au măsurat și Cobăla pentru ca între arătatele doar puncturi (47—80) să împlinesc 2044 stânjeni, și pentru ca însuși Vornicul Mihalachi iarăși cuvântează că au mă-

surat până în hotarul târgului Dorohoiu, apoi atât această hotarnică cât și cea de mai sus împreună cu câte alte să găsesc mai noai, fiind nepotrivite și protivnice învechitelor hotarnice, una de la vornicul de poartă Vasile Stârce, trecută în ispisocul domnului Grigorie Ghica Vvd, împreună cu hotarnica banului Macri, și alta de la clucerul Albotă și ceilanți împreună cu dânsul hotarnici, precum la rând sau arătat, ale cărora nestrămutări este primită cu în-insuși învoirea stăpânitorilor de la moșiile Saucenița și Prelipca, și pe lângă acestea mijlocind și o altă hotarnică pe moșia Broscăuți cu Lozâni și Trebușanii de la vornicul de poartă Ștefan Tabără din anii 7274 lunie Comisia au lăsat acest obiect în dezlegarea instanțelor giudecătorești, către care urmează a să îndrepta... iar apoi împregiurările atingătoare de hotarnica vornicului de poartă Ștefan Tabără din anii 7274 lunie (iar după stilul nou 1766) pentru a cărie dosire urmând obșteasca reclamație din partea tuturor megieșilor cu dumealui post Plaghino, sau recomenduit acest obiect prin predpisaniiia respectivului divan apelativ... comis a de datorie au socotit a lămuri împrejurările acestei hotarnici pe cât au fost cu puțință a să dezvăli din alte dovezi precum să arată mai jos.

a). Că la stăpânitorii moșiei Broscăuți sau găsit mai multe hotarnice de la vornicul de poartă Ștefan Tabără, cari sau ivit după trebuința vremii, să dovedește cu cartea domnului Grigorie Alex. Ghica Vvd, din anii 1764 Oct. 29,... prin care pomenitul domn rânduind hotarnici ca să hotărască moșiile Prelipca și Cobâla a post ilie Stroici cuvântează următoarele : 1) că în trecutele zile trimetînd dmlui spatar hotarnicu pe Ștefan Tabără vornic de poartă și pe Vasile Crâstea mazil și au hotărât moșia, „dmsale Broscăuți“ și celelalte, dovadă că înainte de anul 1764 au hotărât vornicul Tabără moșia Broscăuți cu Vasile Gaște mazil *hotărătura întâi*.

b) Că iarăși au mai hotărât Tabără locul dănuit dispre moșia Dumenii înainte de 1765 Oct. 14 să dovedește cu altă carte aceluș domn Grig. Alex. Ghica Vvd din veletul arătat mai sus... prin care pomenitul domn între alți hotarnici rânduind și pe însuși Ștefan Tabără ca să hotărască locul dănuit cuvîntează următoarele : „dar vreodată ivindusă paharnicul Donici cu hotărătura vornicului Tabără au luat hotarnic pe dnealui Ilie Costachi biv vornic“ și celelalte... hotărătura a două.

c) Că în urmarea poruncii de mai sus hotărînd Ștefan Tabără același loc a miluirii dinpreună cu Ilie Buznea și Vasile Crâstea după ce sau făcut șătrariu, să-și vede astăzi hotarnica sa cu velet 1765 Dekmv 1... *hotărătura a trei*.

d) Că hotarnica din anii 7274 lunie, reclamarisită astăzi de megieșii dsale post. Plaghino... *hotărătura a patra*, au avut nu numai ființa, dar și lucrare, să dovedește din aceia că vechiul câți

după vreme sau găsit la Broscăuți au înfătoșato în copii întărită de apururi, când au fost întrebar de hotarâ, și cu dânsa numai au apărat marginile pământului stăpânit de Broscăuți, pentru că singură această hotarnică este încunghurătoare atât locului stăpânit de Broscăuți, precum mărturisăscu cei ce au văzut și o au cetit, adevă

1) Trete logofăt Ionițe Ursuianul au cetit și au prescriș această hotarnică la anii 1792 Dekembr 30, după suretul trecut la No. 8, din opisul dat de stăpânitorii de Miclăușani.

2) banul C. Varnav asăminea au cetit această hotarnică după încredințare ce face prin altă mărturie de cercetarea unei pricini urmată între Verbiia și Miclăușani la 2 luni 1795, precum sau văzut în o copie adevărită de forum K. Kr. Bucovina la 15 Mart 1809.

3) banul Ioan Varnav și Vornicul Ioan Tăutul fiind paharnic, asijderea au cetit această hotarnică la 12 lunie 1806 arătând că au luato de la vataul de Broscăuți, întărită fiind de către divanul vejiilor boeri la 27 August 1792... în a căria glăsuire se pominește atât de piatra dintre doaă movilițe cât și de balta sacă.. pe care aceste semne comisia pomenește acum, pecum că tot acum după rând au lămurit celea despre hotarnica lui Ștefan Tabără... după a căriia cuprindere unită cu pravățul semnilor banului D. Macri din 7228 Mai 30, întărită cu ispisocul domnului Gr. Ghica Vvd. din 7246 Avg. 1, mărginândusă în colțul de sus a moșiei Cobăla.. urmiază a face despărțire moșiei Broscăuți *de către târgul Dorohoi la vale și pe multe până într'o piatră ce să chiamă Bel-dimanul, ce este în piscul (31), și de acolo tot la vale piste șăș la Jijia la vadul Holofcăi (31) unde zice vornicul Tabără că sau închiet tot hotarul, rămânând scutită și viia de pe locu domnescu și pentru care mijlocește cartea domnului Scarlat Alex. Calimah Vv. din 1816 Săpt. 12. înfătoșată de d-l D. Curt spre a se apăra de pretenția d. post, Plaghino... carile la 17 August 1836 au pornit jalbă la giudecătoria țin. Dorohoi... când d-lui post. au năzuit la sămnele prihănitei mărturii ce sau făcut ca din partea med. C. Sălion, și care împreună cu mărturia făcută ca din partea banului C. Varnav, avizarisindusă de comisie, sau înapoiat de la pos. Plaghino ; tot în acest chip urmărindusă și cătră d-lui Gheorghii Cucu cu hotarnica de la Andrianu parcalabul, înapoiind și toate celelalte documenturi fiește căruia din proprietari.*

(ss) președintele giudecătoreșcului tribunal și cavalier,
Aga Asachi

— Teodor Sillion spatar arbitru d. post. C. Plaghino.

— C. Lipan spatar cu osebită socotință numai în aceii ce să atinge de capitile moșiilor Cobăli, Prilipca și Saucenița despre Broscăuți, care socotință se va alătura în starea ce li sau dat la comisie către acest jurnal.

— Ilie Gherghel comis întru tot ce să atinge de însărcinarea me după dreptatea îngăduită prin ofiția respectivului divan din 2 Noemvre (No. 7321) adecă lămurirea hotarului Verbiia împreună unit prin lucrare.

(ss) Costache Bobeica

I N S Ă M N A R E

Arătătoare sămnelor și altor lămuriri cuprinși în jurnalul de față, ce sau înființat de cătră comisia localnică cercetătoare hotarilor de la moșiile megieșite cu Broscăuții și alt pământ a d. post. C. Plaghino.

1. Movila găunoasă, 2. valea Bilauca 3. drumul mare ce vine de la Ibănești, 4. o fântână închipuită de post. Draghici că ar fi *Putredă*. 5. Piatra înfundătoare Dumenilor la colțul din sus. 6. capul iazului unde sau făcut colțul de gios Dumenilor, 7. Balta sacă, 8. Movila Carasului, 9. Iazul Carasului, 10. Râțul Jijiei, 11. Colțul din gios a Popenilor din capul iazului Șipotenilor, 12. *drumul Ibăneștilor*, 13. *Piscul cel înalt din culmea dealului deasupra dealului*, 14. Obârșia văii Săcului ce trece pe la drumul mare, unde sânt și trei ezături mici, 15. Siliștea Trebujănilor, 16. răspântie drumului mare ce vine de la Ibănești, de unde se desparte unul cătră Căcăceni, iar altul cătri Podul lui Stamate, 17-21. *drumul ce vine de la Ibănești și merge la podul lui Stamati*, 22. Heleșteul din apa Ibănesei, ce este pe giumătate din gios a Popenilor, 23. Piscul din sus de lac întru despărțirea Dumenilor de către Popeni, 24. Lacul din gios de pisc, 25. Vâlcea ce să trage din Dumeni cătră Popeni, 26. Piatra de lângă movila mare întru despărțirea Dumenilor de cătră Popeni, 27. Movila Popenilor, 28. Matca ce desparte Dumenii de către Popeni, 29. Capul unui pisc între 2 valcele ce se scurg de pe Popeni, 30. *Drumul nou ce merge la Ibănești*, 31. Moara Holovcăi, 32. Movilița din curmături de peste valea Zahorna, 33. Locul unde trece Jâjia ispisocul dănuitor moșiei Trestiana, 34. Piatra din dealul Păscariul, 35. Valea Hlubocă, 36. Piatra veche în movila din zarea dealului. 27. *dâmbul unde să împlinește măsura lungimei locului domnesc după ispisocul din 7243 April 12 de la d. Constantin Nicolae Vvd.* 38. fântâna Strahovei 39. punctul din valea Suhăi unde să împlinește măsura lățimei pământului dănuit Broscăuților, 40. Locul ce trece peste valea Bilaucăi drumul Ibăneștilor ce merge la Căcăceni, 41. drumul nou de la movila găunoasă, 42. Balta sacă, 42-44. clinul Miclăușanilor, 45. movila deasupra iazului Carasul, pomenită prin hotarnica Miclăușanilor din 16 Maiu 7266, 46. Colțu

Verbiei în drumul Văculeștilor ce merge la fântâna rece, 47. Movila vlădicăi Georghe, 48. drumul Sauceniților. 49. Piscul Hlibocăi, 50. Valea Hlubocăi, 51. Movila Sascăi, 52. Vadul Sascăi la Jăjia, 53. Râțul Jijiei, 54. Mijlocul râtului, 55. Movila Vlădicăi Gheorghe cea propusă de post. Plaghino, 56. Piscul Hlobocăi Ruscăi, 57. Valea Hlobocăi în coada ezărului Trosna, 58. Piciorul dealului ce să trage de la movila Sascăi, 59. Cotitura Jijiei unde să înpreună toate gârile din gura pîrăului Suhăi, 60. Matca Suhăi din jos de iazul Carasului, 61-62. *jidovinile* drumului vechiu, 63. jidovina drumului de la Vadul Sasca. 64. Matca Jijiei vechi de pe șăsul Verbiei, 65. gura văii Suhăi, 66. gura văii Zahorna, 67-70. *Matca veche a Zahornei, pe unde curge astăzi Jijia*. 71 gura văii Zahorna, unde intră în valea Suhaia, 72. Colțul Verbiei din gios despre Căcăceni, în valea Brăiasca din sus de drumul Pietrosului 73. movila găunoasă dintre Verbiia și Căcăceni 74. marginea Seliștei, 75. Piscul de la iazul popii lui Finic, 76. drumul Verbiei din pârăul sec, 77. Capul iazului popii lui Finic, 78. Cotitura iazului tij. 79. Margina moșiei Cobăla, despre târgul Dorohoiu, din drumul mare ce merge la Botoșani 80. Piatra din hotarnica lui Andriian părcălabul, 81. valea seliștei Broscăuților, 82. Ezuțul vechiu din fundul acelei văi, 83. Grîndul din hotarnica lui Andrian, 84. obârșia pârăuțului din seliștea Broscăuți, 85. al doilea grind. tij. 86. 2 moviliță hotar, 87. drumul Verbiei, unde să întâlnește cu alt drum ce merge în Broscăuți, 88. Coada heleștuului popii lui Finic, 89. miezul de pisc, 90. *drumul mare a Dorohoiului ce merge la Botoșani*, 91. piatra din piscul Beldiman, 92. via D. Curt făcută pe loc domnesc, 93. Doaă movilițe ale lui Tabără hotarnic dispre valea Bilaucăi, 94. hotarul Prelipcăi despre iazul cel mare, 95. seliștea Văculeștilor, 96. movilița din capul din sus a dumbrăvii. 97. vâlceaia ce curge pe supt dnmbravă, 98. drumul Broscăuților spre pădure, 99. movila mare, 100. Glodul din costișă, 101. ezătura heleșteului Săcu, 102. Vâlceaia la iazul Cobălaia, 103. diablul mic, 107. a doua vâlce pomenită prin suretul lui Neculai Bîsăricanul, 105. Seliștea Lozeni propusă de post. Plaghino, 106. Seliștea Verbiia, 107. clinul moșiei Verbiia, 108. Curmătura pârăului Braiasa, 109. locul unde a pus piatră ban D. Macri.

protocolist C. Bobeica

Obs. Copia acestui jurnal este poslăduită de judecătoria țin. Dorohoiu și se adeverește cu No. 1837 în 18 Mart 1839. de membrii presudstfei: Florescu Cornis, M. Mavrodin stol. și Cristea, reghistrator V. Gafencu.

Pecetea are această exergă: Prințipatul Moldovei giudecătoria ținutului Dorohoiu 1834 marca țării pe 2 deliini.

Jurnalul cuprinde în copie poslăduită 62 file din care 2 albe. În ale mele Surete și Izvoade ms Vol. II am copiat același jurnal,

încă de prin 1904 după altă copie identică cu aceasta, avînd însă în plus 2 acte vechi (7165 Noem. și Martie) ce le voi da mai jos privind tot Dorohoiul și 2 socotințe; una a lui Petru Asachi, agă din 1838 și alta a lui C. Lipan spatar tot din 1838.

III. 1838 Decembrie 19. (Saucenița) Socotința spatarului C. Lipan pentru întinderea moșilor Cobăla, Prelipca și Saucenița ale post. C. Plaghino.

Socotință, asupra înțelegerii dumilorsali mai sus iscăliți, dmlui *aga Petrachi Asachi*, prezidentul giudecătoriei ținutului Dorohoiului și a dumnilui spatar *Toderaș Silion*, arbitru a dumisale post. C. Plaghino, pentru moșiile *Cobăla, Prelipca și Saucenița*, că nu ar putea avea întinderea lor în lungime precum să urmează stăpânirea pâr acum, ci numai pâr în părăul Săcului și în sus spre *târgul Dorohoiului*, după linia însemnată pe hartă, la care a dumilorsale înțelegere neputîndumă uni, datoriu mă găsesc a da răspuns și dovadă la toate zisele dumilorsale, pe cari sau întemeiat înțelegerea cuprinsă prin acest jurnal și deci urmiază precum în gios să arată.

1) a. *Ziceri prin jurnal* „din povodul zapisului Gociului diiacu din Lozâni prin care au dăruit lui Dumitrașco Postelnicul giumătate din sâliștea Cobăla precum și din alte documenturi, pe care la rîndul lor să vor arăta, Dumnilor zic că *Cobăla nu se hotărăște cu Broscăușii, ci cu alt loc dăruit Gociului de Ștefan Vodă Tomșa*“.

b. *Înțelegerea mea din documenturi* : „Eu însă din cele cuprinsă prin pomenitul zapis, unde se zice: iar mai mărturisăscu cu voia mea în ce chip mam socotit pentru o prisacă, ce am eu pe acel loc, pâr la moarte me să o ȋiu eu, iar după moartea me iarăși să fie a dumilorsale; așijderea și o parte de loc ce miau fostu mie danie și miluire de la răpousatul domn Ștefan Vodă Tomșa, iarăși întracel hotar la câmpu nu are amestic în cumpărătura ce am cumpărat noi cu Ștefan Brăescul în Cobăla, căci miau fost mie dreaptă miluire; osăbit toată această parte după moartea mea să fie iarăși dumisale ocină neclătită; iar pe aceasta parte așa am socotit că pără voi fi viu să mă hrănesc eu pe dânsa“.

Din cuprinderea acestui zapis eu înțăleg că au putut să aibă Gociul acea bucată de loc danie de la Ștefan Vodă Tomșa, dar nu loc străin din cuprinsul hotarului Cobălei, ci chiar din acela hotar, pentru că însuși Gociul nu numai că nul numește străin de Cobăla, ci mai ales zice: „iarăși întru acest hotar“ (adecă al Cobălii) la câmpu; iar apoi nu mai puțin această înțelegere că adică Gociul tot ce au dăruit lui Dumitrașco postelnicul și în viață și după viața sa sau mărginit în giumătate de Cobăla. Se lămu-

rește și mai pe largu din ispisocul lui Gheorghe Ștefan Vodă din leat 7165 Mart 12 prin care întărește dania Gociului cuprinsă prin zapisul mai sus arătat, și chiar cu rostirea aceasta începută din rândul întâiu al ispisocului: „iară au venit înaintea noastră și înaintea alor noștri boiari a mari și a mici sluga noastră Gociul diac de Lozăni de a lui bună voe de nimeni silit nici asuprit, și au dăruit a sa dreaptă danie și cumpărătură giumătate de sat Cobâla ce iaste în tinutui Hârlăului, între Șandriceni și între Saucenița cu tot venitul, el au dat și au dăruit boiariului nostru lui Dumitrașco marelui postelnic pentru sufletul lui și al neamului său, ca săi fie lui veșnică pomenire“.

Așa dar înțelegândușă precum și scriu aceste doao documenturi nu cred cămi mai rămâne a se tălmăci în alt chip de cât că locul acel de prisacă și partea acea de loc oprită de Gociul pentru viețuirea sa sânt precum am mai zis pre acea giumătate de Cobâla, iar nu alt loc străin, care nici a avut vreun alt nume și nici de la 7165 (1657), de când întărește Gheorghe Ștefan Vodă dănuire Gociului, iar acum în curgire de 182 ani nu sau găsit nimene ca să zică că Cobâla sar fi lungind cu un loc de alt nume (care nume nici sar fi știut nici să știi) sau că Cobâla nu să hotărăște cu Broscăuții precum să zice.

2) *a. Ziceri prin jurnal*: „că nui îndoială despre facerea zapisului Gociului prin știre divanului, pentru că iaste un zapis iscălit de mulți boeri marturi“.

b) Înțelegerea mea din documenturi: „Cătră această zicare să vede că dumniilor au năzuit, scăpând din vedere ispisocul lui Gh. Ștefan Vodă, cu care arăt mai sus, că se întărește zapisul Gociului, căci întralt chip nar fi fost siliți să zică aceasta, de vreme ce însuși marturii iscăliți nici zic căi iscălită de divan, nici măcar căs niște divaniști“.

3) *a. Ziceri prin jurnal*: „Pentru învoita priimire a stăpânitorilor de Cobâla, Prelipca și Saucenița, care de nu ar fi știut de loc dănuit Gociului și de Gociul lui Dumitrașco postelnicul, nar fi îngăduit ace dănuire cu a cărui ființă scurtândușă Cobâla, de la sine trage către acea scurtare și pe Prelipca și pe Saucenița“.

b) Înțelegerea mea din documenturi: „Stăpânitorii numitelor moșii știind aceia ce să înțelege și acum din zapisul Gociului și din ispisocul înăritor în acelui zapis că Cobâla nu să lungește păr în Broscăuți, precum merge Prelipca și Saucenița cu vreun alt loc străin, ci numai cu a sa ființă și spre dovada acestei ziceri slujind destul învechitele documenturi ce sânt mai de o samă cu ispisocul lui Gheorghe Ștefan Vodă întăritor daniei Gociului, care duce marginea din gios a Sauceniței în capătul Broscăuților păr unde și astăzi se urmează stăpânire și care documenturi se vor arăta la locul lor, apoi nu a fost trebuința a și o primi și a nu cunoaște de bun locul dănuit Gociului.

4) *a. Ziceri prin jurnal*: „Că cartea domnului Evstratie Da-

bija Vodă către Andrian părcălabul de Suceavă ca să aleagă hotarul Cobălei despre Broscăuți, sar dovedi cum acest domn întru știință că ar fi iscălit ca martur în zăpisul Gociului mai înainte de a domni. nau uitat după domniia sa la rânduirea hotarnicului Andrian ai poronci rostul că în hotărătura să vadă de nu mijlocescu nescaiva zăpisă să le fie dat anume vreo bucată de loc din Cobăla“.

b) *Înțelegerea mea din documenturi*: „Porunca acestui domn să vede ca și alte multe porunci domnești către hotarnici, când li sau jăluit cineva că li sau împresurat moșiile, de care fire și însuși în documenturile adunate la această comisie sor găsi câteva, și de aceia nu că pot folosi cu vreo altă înțelegere dintrânsa, iar apoi cu atât mai mult nu îndrăznesc a zice că acel domn șar fi adus aminte când au rânduit pe Andriian hotarnic că el ar fi iscălit de martur în zăpisul Gociului, precum nici măcar că Dabija ce iaste iscălit în zăpisul Gociului iaste tot acesta care este și domn pentru că Dabijăști poate să fi fost mai mulți; și osăbit acesta cei domn îl vād *Evstratie*, dar acel din zăpisul Gociului se vede un *Isaia* Dabija; și de vream ce el prin porunca sa nimica nu pomeneaște nici de cele ce șar fi adus aminte, nici că el ar fi fost Dabija cel din zăpisul Gociului și cel carei domn; apoi după niște asăminea împrejurări eu neputându să gădescu aceasta rămân a zice că poronca Dabijăi Vodă este numai o simplă și obișnuită poroncă de hotărât ca toate celelalte.

5) a *Ziceri prin jurnal*: „Sau desvălit că moșiia Broscăuți în partea dispre apus dispre moșiia Saucenița din invecchine nu sau putut mărgini în movila Vlădicăi Gheorghie (N. 47), având dreptate a să pogorî în păraul Săcului (N. 7) cum spre aceasta mijlocescu următoarele documenturi“.

a 7246 Avg. 1. Ispisocul domnului Grig. Ghica Vodă întăritoriu lui Dumitrașco Stroici postelnicul pe moșiia Prelipca și Cobăla în care scrie următoarele: „cum că acea moșie să găsește hotărâtă de Vasile Stârcea la veleat 7174 April 6 precum am văzut mărturiia scriind și altele.

b) 7240 Dechemvrie 10. Mărturie hotarnică de la Sandul Albotă clucer, și alții, iscălită și de însuși stăpânitorii de Prelipca și Saucenița din a căror cuprindere sar fi lămurind că moșiile Prelipca și Saucenița nu sar fi întinzând mai mult de cât pân la iazul popii lui Finic“.

b) *Înțelegerea mea din documenturi*: „Lesne mi sau părut de înțeles că moșiile Saucenița și Prelipca nu pot fi mărginite în păraul Săcului, ci trebue să meargă spre răsărit păr în drumul ce vine din capul acestor moșii și prin capul Broscăuților, căci de sar fi și putut întimpina oare și care greutate la asăminea înțales din țitarisitele prin jurnal doao documenturi supt literale a și b, adică ispisocul domnului Grigore Ghica Voevod din 7246 Avgust și mărturiia hotarnică din 7240 Dechemvrie 10 a lui Sandul Albotă

clucer, de care sau luat povod zicerea prin jurnal că numai pe la iazul pogji lut Finic în părăul Săcului să mărginesc aceste moșii, dar aceasta să lămurește din următoarele documenturi :

1) Din uricul Văculeștilor scos de Nicolae Bisăricanul, care duce pe Saucenița alături cu Văculeștii spre răsărit, până unde să întâlnește cu Verbia.

2) Ispisocul domnului Iliaș Vodă pe Verbia din anii 1716 Avgust 27 care ia pe Saucenița, de unde au rămas Văculeștii și o duce tot alături cu Verbiia spre răsărit până dincolo de movila Vlădicăi lui Gheorghie, iar de acolo lăsând pe Saucenița merge alături cu Broscăuții.

3) Copie de pe hotarnica Verbiei din 1723 Dechemvrie 15 de la Andriaș Bașotă vtori spatar și Izmană vel șătrar, prin care asămine arată de mergiria Verbiei alătura cu Saucenița până la movila Vlădicăi Gheorghie, care copie iaste în documenturile Sauceniței, arătat prin opisul din della obștească.

4) 1723 Mai 22. Hotarnică pe Saucenița de la Vasile Macri, Ioan Bașotă și Ioniță Vârnăv prin care asămine duc pe Saucenița cu marginea din gios până la movila Vlădicăi Gheorghie, care hotarnică de și să catigorisăște prin jurnal că ar fi întemeiată pe suretul scos de Bisericanul de pe uricul Văculeștilor, care uric împinge cătră răsărit capătul Verbiei, de unde statornicește ispisocul domnului Iliaș Voevod și cu aceasta sar anerisi puterea aceștii hotarnici; dar viind la adevăratul înțeles nar fi treaba noastră să dezbater unde stau Văculeștii sau de unde să începe Verbiia, de vream ce să veade că ispisocul lui Iliaș Vodă e pe Saucenița alături cu Verbiia și o duce departe cătră răsărit din capătul Văculeștilor rămas dincolo de movila Vlădicăi Gheorghie; și fiind că trebuința noastră este să știm numai unde stă colțul din gios al Sauceniței, apoi *filonică* pentru despărțirea Verbiei de Văculești este zădarnică; și de aceia trebuie să se pue *vasis* pe această hotarnică, care dusă fiind de ispisocul domnului Iliaș Vodă alătura cu Verbiia, nici trece de la movila Vlădicăi până unde cheamă ispisocul pe Saucenița, ci arată că au găsit stăpânire Sauceniței numai până în movila Vlădicăi.

5). 1792 Dechemvrie 30. Hotarnica Ursoianului pe Saucenița cu asemene glăsuire pentru marginea din gios.

6). 1796. Hotarnica banului Matei Milo și a stolnicului Ianachi Codrescu, tot pe Saucenița.

7). 1773 Mart 1 (1765). Hotarnica medelnicerului Cost. Vârnăv și a altor boiari din porunca domnului Ion Grigorie Alexandru Ghica Voevod, au hotărât moșia Saucenița despre Prelipca și arată prin a sa hotarnică că au văzut și hotarnica Stărcei vornic de poartă din zilele Ducăi Vodă și hotarnica lui Ioan Izmană și Sandul Albotă clucer, după a căroră vedere începe a zice de la rândul al 15 fața întâia: „care mărturii văzându-le și noi că sânt încredințate și iscălite de amândoi răzășii am mârșu și noi după

aceste mărturii hotarnice, fiind față și o parte și alta, fiind și alți oameni buni, cari sau întâmplat față și fiind multe pricini între șătrariul Toader și între postelnicul Ilie Stroici luând câteva pietre hotară ce au fostu puse hotară vechi mai înainte întinzându-să cu stăpânire unul de câtră altul, am mârșu întâi în capul hotarului la câmpu despre răsărit, cercetând în frica lui Dumnezeu după mărturiile hotarnice ce au arătat și o parte și alta, începându-să hotarul de la câmpu dinspre răsărit, unde să împreună cu capul hotarului Sauceniței și a Prelipcăi în hotarul Broscăuților, la un drum ce vine din sus prin capul hotarului am pus doao pietre hotar, o piatră ce desparte Saucenița de Prelipca și o piatră ce sau pus pe lângă acea piatră de sau făcut fundul Sauceniței de sau despărțit în capăt cu Broscăuții; și de acolo drept spre apus piste o așezătură de podiș și în deal unde să vede stâlp de stâlp sau mai pus o piatră și acolo tot drept spre apus întraft podiș deasupra capului iazului, ce să numește iazul popei lui Finic sau pus altă piatră hotar, care acest iaz scrie întramândoa mărturiile hotarnice că sau învoit săl ție frățește, și sau priimit și hotarul să fie din capul iazului în sus a Prelipcăi, care acest hăleșteu săl ție frățește, precum au ținut și moșii din vac, și de acolo purcede hotarul pe malul hăleșteului în susul pâraului din Săc în Săc pân în capătul hotarului despre apus“.

8). 1797 Hotarnică pe Prelipca de la căminariul Iordachi Crupenschi și păharnicul Ioan Cristea, care potrivit cu hotarnica din 7273 a medelnicarului Cost Vărnăv și alți boiari țitarisiți mai sus lămurește capătul Prelipcăi și a Sauceniței tot în drumul despărțitor și astăzi a moșilor acestora de către Broscăuți.

Din cuprinderea și glăsuirea documenturilor mai sus arătate să dezvălesc dovezile următoare.

a). Că pe temeiul hotarnicilor pân la No. 6 (care toate sânt în documenturile Sauceniței), marginea din gios a Sauceniței merge spre răsărit pân la movila Vlădicăi Gheorghie.

b). Că din hotarnica medelnicerului Costandin Vărnăv cu alți boiari din 7273, care iarăși iaste în documenturile Sauceniței, și din hotarnica căminarului Iordachi Crupenschi din 1797 pe Prelipca, ce iaste în documenturile Prelipcăi, margine pe din sus a Sauceniței merge împreună cu Prelipca peste pâraul Săcului până în capătul Broscăuților, unde urmiază și astăzi stăpânire.

v) Că hotarnica medelnicerului Vărnăv, începândă că având în mână boerii hotarnici hotarnica Stărcii și a lui Albotă au urmat întocmai după a lor cuprindere și pe temeiul acestor hotarnice au stălpit cu pietre hotară, pe unde au trebuit, precum acum să arată prin acea hotarnică.

g). Că hotarnica medelnicerului Cost. Vărnăv ce iaste din feat 7273 Mart 1, și hotarnica lui Ștefan Tabără pe Broscăuți, reclamarisită acum de toți megieșii Broscăuților și neînfașoată de dmlui postelnicul Plaghino, iaste din leat 7274 Iuli, cu paisprezece

1uni mai în urmă hotarnica lui Tabără pe Broscăuții de cât a medelnicerului Cost. Varnav pe Saucenița.

d) Că din această împregiurare se crede că dacă cu hotărâtura lui Varnav nu sar fi urmat după hotarnica Stârcii și a lui Albota (care să tălmăcesc acum prin jurnal că ar mărgini Saucenița și Prelipca în păraul Săc) fără îndoială face o împresurare Broscăuților simțitoare, fiind că la capătul Sauceniței din gios să întinde lungimea din păraul Săc până unde au stâlpit medelnice-riul Varnav capul hotarului Sauceniței despre Broscăuți, peste 900 stânjani, apoi o așa împresurare oare sar fi putut primi de stăpânitoriul Broscăuților și mai ales a să și statornici cu hotărâtura lui Tabără care numai după 14 luni sau făcut în urma hotărâturii medelnicerului Varnav.

e) Că nu numai nu sau strămutat hotărâtura medelnicerului Cost. Varnav cu hotărâtura lui Tabără, dar încă sau statornicit fiind într'o glăsuire hotarnica lui Tabăra cu a lui Varnav, despre aceste moșii și de atunce în curgire de 74 ani se urmează până astăzi neștrămutata stăpânire, pre lângă aceste mai văzândușă și jaloba ce au priimit comisiia de la dmlor proprietarii de Prelipca care să află la dellă, cuprinzătoare că la dmlui post. Plaghino, proprietarul Broscăuților sar fi gășind copie de hotarnica Stârcii încredințată de vel logofăt și cu pecetea domnească înfă-țoșând spre această dovadă un opis iscălit de dmlui stolnic Mi-halachi Mavrodin de documenturile Broscăuților ce sau încredin-țat dmsale stolnicului de răposatul baron Ioan Crâstea (aflândușă vechil Broscăuților), când au rădicat planul Broscăuților dmlui stolnic Mavrodin, fiind că dmlui postelnic Plaghino nau vroit să înfățoseze nici această copie după cerirea comisiei, zicând și pen-tru aceasta că nu o are ca și pentru altele ce i sau mai cerut, despre care arată jurnalul.

După toate aceste împrejurări socotința mea este că dove-zile din documenturile păstrate la proprietarii moșilor Cobăla, Prelipca și Saucenița pentru lungimea acestor moșii către Broscă-uți, numai cu alte documenturi mai vechi și mai puternice sar pu-tea anerisi, iar fără niște asămine documenturi Broscăuții nu pot a să întinde peste hotarnica lui Tabără care de nu o au și înfă-țoșato dumnealui postelnicul, dar copiile aflate pe la megieși și mai ales din copia înfățoșată de vechilul dumisale căminar Spiri-don Pavlu, precum să arată prin jurnal, nu numai că nu au ră-mas comisiei îndoiala de adevărata cuprinderea ei, dar sau și slu-jit cu al ei temeiu la unele din locuri, afară de moșiile Cobăla, Prelipca și Saucenița, precum prin jurnal să arată.

1838 Dechembrie în 19 zile.

C. Lipan spatat

IV. 1838 Decembrie 23. *Prestavlenia* agăi Petru Asachi în cheștia jurnalului, cum și asupra socotinței spatar C. Lipan.

„De pe *pristavlenia* dumisale agăi și cavalier Petru Asachi din 23 Dechemvrie 1838 cu No. 399 urmată către *presudstvia* giudecătorescului tribunal a ținutului Dorohoiu, priimită de acesta în aceeași zi supt No. 5992 a registrului de intrare“.

Gios iscălitul prezident acestui tribunal, plinind însărcinarea pusă asupra cu săvârșirea localnicei comisii lămuritoare hotarălor de la moșiile megieșite cu Broscăuții, și alt pământ stăpânit de către dumnialui postelnicul Costachi Plaghino, la care am fost comandăruit; cu cinste însoțesc pe lângă aceasta însemnatele mai gios acturi cu explicația atingătoare de iale, și care să cuprind în această de față *predstavlenie*.

1). Jurnalul comisiei de toate descoperirile și lămuririle ce sau cules prin cercetarea de la starea locului și care unul din boerii arbitri, dumnialui spătariul C. Lipan a iscălit cu oșăbită socotință în atâta numai cât să atinge de stăpânirea moșiilor *Saucenița*, *Prelipca* și *Cobâla* despre dumnialui postelnicul Costachi Plaghino.

2). Socotința pomenitului mai sus boeriu,... suptiscălitul nu s'ar găsi cu dreptate a face nici cea mai mică pomenire, dacă acest boeriu în calitate de arbitru ar fi urzit o socotință întemeiată de-a dreptul pe sarcini și pe a sa înțelegere apărătoare dreptăților, fără a rădica sarcina criticărisirii unora din lucrări, ce se cuprind în jurnalul comisiei. și la care dumnialui arbitru na fost competent, pentru că această dreptate atârnă numai de instanțele giudecătorești, dar însă pentru că această socotință este în faptă o replică scrisă cu mâna scriitorului, *din Saucenița*, apoi suptiscălitul fără a mă atinge întru cât de puțin de înțelegerea boerului arbitru, găsesc de datorie a întâmpina acele pe care dumnialui le numește *scăpări din vedere și îndoeli*, adică :

a) Pentru puncturile 1. 2 și 3 din socotința boerului arbitru, la care dumnialui cheamă spre dovadă cartea domnului Gheorghe Ștefan Vodă din anii 7165 Mart 12, se alăturază însăși acea carte în copie legalizată prin care se vede că comisia na scăpat din vedere pomenita carte; însă în priivirea daniei domnului Ștefan Vodă Tomșa către Gociul nici cum această carte nu poate avea înrăurire, pentru că le pomeneste numai de giumătate moșiia Cobâla, pe care Gociul au avuto de o dată și *dănuire* și *cumpărătură*, adică *dănuire* de la Nicoriță ce au fost hatman, iar *cumpărătură* de la giupâneasa acelui Nicoriță hatman, care după moartea soțului ei, neținând în samă zapisul dănuirii au luat de la Gociul plata și iau făcut alt zapis de vânzare; și pentru aceasta actul domnului Gheorghe Ștefan Voevod numește pe acea giumătate de Cobâla că iaste și *dănuire* și *cumpărătură*, neavând nici o înclinare cu dania domnului Ștefan Vodă Tomșa, cum aceasta să do-

vedește și cu alăturata învoială a vornicului Gavril Brăescul din 7165 Noembre 4, în cât scăpare din vedere pe care o zice dumnialui boeriul arbitru, *este o goală clevetire pentru jurnalul comisiei.*

b) După punctul 4 la care dumnialui boeriul arbitru se îndoește cum iscălitul vornic Dabija din zapisul Gociului este tot acelaș ce în urmă au domnit și au trimes pe Andrian parcalabul să hotărăscă Cobâla de către Broscăuți, socotesc că toată îndoiala, de care dumnialui arbitrul este cuprins, de sine sar fi delegat, dacă sar fi îndemnat de *perierghie* a vedea iscălitura dumnului Dabija Vodă, în care se păstrează o asămănare cu iscălitura sa când a fost vornic mare, așa adică precum să privește pe zapisul Gociului, în cât aceasta e un realnic adevăr, carele nu să poate întemeia numai pentru atâta că nu sau apropiat de înțelegerea boeriului arbitru, precum dumnialui însuși mărturisăște prin socotința sau *replica* ce au dat.

3). Alăturez harta de starea locului închipuită de geometrul ștatului dumnialui *Carl Ozvat*, despre care nu e fără o întreagă mahniciune, mă găsesc nevoit a împărtăși presustviei următoarele :

a) Că dacă cinstea unui funcționar de sine cere o neclevetită urmare, povățuită de adevăr și ferită de părtinire, apoi dumnialui Ozvat... în calita de geometrul ștatului nau răspuns nici la haractirul chemărilor sale nici la încrederea guvernului ce lau numărat cătră funcționarii ștatului, pentru că în loc de a face o hartă întru asămănare cu starea locului, precum adevărul matematic învață, dumnialui Ozvat au lăsat multe din puncturi fără a le însemna, iar altele după a sa plăcere leau închipuit pe hartă acolo unde nici odinioară nau avut ființă.

b) Că în urma acestor necuviinți, comisiia dorind a scuti pe d. Ozvat de o comprometație deschisă, nau cruțat sfaturile cele mai de cuviință pentru întocmirea hărții, puindui în vedere că afară de prințiipiile moralicești ce trebuie să încunjure făptuirile unui funcționar, dumnialui Ozvat... să găsește chemat cu răspundere cătră divan... însă precum nici un rezultat nu sau putut dobîndi de la nătângia domnului Ozvat ; apoi comisiia sa găsit nevoită ai cere lămurire înscris...

c) Că în urma acestor cerșite lămuriri, dumnialui Ozvat spre a nu răspunde categoric au făcut îndreptările neapărate supt privigherea cinovnicului comisiei, dar totodată aflând îndemănatică vreamă șau ras iscălitura de pe hartă...

d) Că în urma tuturor acestora făptuiri, comisiia stăruind prin însuși dumnialui post. C. Plaghino al aduce la comisie. Dumnialui Ozvat arătândușă la comisie au încredințat că peste câteva ceasuri va veni să iscălească, dar însă nu sau mai văzut niçi până astăzi, împrejurări după care au rămas harta neiscălită...

4). Cătră aceste alăturez della obștească întrupată în 605 file...

5). Mai alăturez osăbite 6 delle : a) a post. C. Plaghino, No. 327.

b) A moșiei Miclăușanii No. 2000, c) a post. C. Plaghino

contra megieșilor săi No. 707 ; d) a *Epitropiei pământescului ospital pentru despresurarea moșiei târgului Dorohoi* No. 462. e) a moșiei Trestiana No. 1282. f) a post. C. Plaghino contra lui D. Curt pentru o vie No. 7. Care toate aceste 6 delle urmează a sluji de suplimint cătră della obștească, și totodată mai am cinstea a însămnna următoarele :

a) Că documenturile moșiei Verbiia... sau încredințat la vechilul dsale căminarului Andrei Spiridon Pavlu. b). Că *trei* documenturi înfătoșate de căminariul Gherasim Hâncul pentru moșia Trestiana să alătorează aici, pentrucă stăpânitorul acei moșii dlui vist, Alecu Balș, părăsind della au lăsat și pomenitele acte, despre care având primită adeverința suptiscălitului apoi *nevoe este* a mă siguripsi cu o contra chitanție.

c). Că 2 documenturi a dsale post. C. Plaghino căzute supt clevetire de *plastografie...*, cum și alt document a dsale Gh. Cuciuc cu asămine catigorie au apucat a li să înapoi cu avizul ce sau desămnat pe ele.

În cât după așa împrejurare rămâne a să cere de cătră locurile compitente o dată cu hotarnica vornicului de poartă Ștefan Tabără din anii 7274 Iuni.. pentru care dumnealui post. C. Plaghino, au dat răspuns că nu o are.

Aga Asachi

prin lucrare, Costachi Bobeica

pentru întocmai, pitar Hristescu.

V. 7165 Noembrie 4 (1656) Iași.— **Gavril Brăescul se învoește cu fratele său Dumitrașco (Stroici) post. să fie pe din două satul Cobăla.**

Adică eu Gavril Brăescul scriu și mărturisesc cu acest zapis al meu cum având eu giurățate de sat de Cobăla moșie părintască, ce iaste la ținutul Hârlăului, iară giurățate au fost a Gociului, diacul de Lozâni. Intraceiași Gociul sau sculat și au dăruit partea lui giurățate de sat din Cobăla dumisale *fratelui nostru lui Dumitrașco postelnicului*; după aceia socotind și noi că *ne iaste frate*, neam învoit și neam tocmit întracesta chip să ținem împreună giurățate de sat să fie dumisale Dumitrașco postelnicul și giurățate să o ținem noi. Pentru aceia de acmu înainte nime dintre noi sau dintre oamenii noștri să nu mai aibă a scorni pâră, căci neam tocmit noi în de noi; și la tocmala noastră au fost dumnealui Ioniță Prăjescul vistiarnic și Toader Postelnicul și Savin... și Toa-

der Jora sulgerul si Cârcul portar, și mulți alți boiari și feciori de boiari din Curtea mării sale lui Vodă; și pentru credința am și iscălit, și eu Constantin Macri am scris ca să știe.

u las vlet. 7165 Noembri 4

Gavril Brăescul vornic.

Ioniță Prăjescul vist.;— Toader postelnic, T. Jora sulger,

Cârcul portar.

Pentru întocmai cu originalul aflătoriu în scrisorile lui Gheor-
ghe Cuciuc, proprietariul moșiei Cobâla.

1838 Noemvre

Aga Asachi.

VI. 7165 Mart 12 (1657) Iași.— Gh. Stefan Vodă întărește Go-
ciului diao de Lozeni stăpânire pe giumătate de Cobâla.

Io Gheorghe Stefan Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldaviei, iată au venit înaintea noastră și înaintea a lor noștri moldovenști boiari a mari și mici sluga noastră Gociul diiacul ot, Lozăni de a lui bună voe de nimeni silit nici asuprit, și au dat și au dăruit a sa dreaptă danie și cumpărătură giumătate de sat de Cobâla, ce iaste în ținutul Hărlăului între Sândriceni și între Saucenița cu tot venitul și el au dat și au dăruit boiarului nostru lui Dumitrașco marelui postelnic, pentru sufletul lui și a niamului său ca săi fie lui veșnică pomenire. Iară lui iau fost acea giumătate de sat Cobâla întâiu dreaptă danie și dănuire de la răposatul Nicoriță ce au fost hatman; după aceia giupăneasa lui Todosiia hătmăneasa, ea nau vrut săi dănuiască lui acea giumătate de sat și au mers și au cerut ea de la dânsul bani; pentru care făcând tocmală și așezare iau dat doao sute de taleri bani gata în mânuile giupănesăi Tudosiicăi hătmăneasa, după cum niau arătat noao și scrisoare de la dânsa și de la alte neamuri ale ei după tocmală; pentru aceasta săi fie și de la domnia mea boiarului nostru lui Dumitrașco Postelnicul acea giumătate de sat de Cobâla ce iaste între Sândriceni și între Saucenița cu tot venitul dreaptă ocină și danie și miluire și uric și întăritură; așa să se urmeze; nimene să nu clătească în veaci sau să să amestece. Insumi Domnia mea am poroncit.

scris în Iași la anul 7165 msța Mart 12 zile.

Ionașco Rusul vel logofăt

(I. p. domnești)

„Pentru întocmai cu originalul aflătoriu între documenturile dumnisale Gheorghe Cuciuc, proprietariul moșiei Cobâla.

1838 Dechemvre 23.

Aga Asachi.

Obs. Toate aceste 4 acte nu se găsesc trecute în copia, ce

se păstrează la Primăria Dorohoiului, eu le-am dat după copia scrisă în 1904 de elevii mei V. D. Aramă și Oanea Vasile de pe un alt exemplar (Surete ms II. 457—518.

VII 1844 Sept 28 Dorohoi. Socotința arbitrilor Lascarachi Mihailachi spatar în privința hotarălor Dorohoiului dinspre Broscăuți post. C. Plaghino. (regeste)

În alegerea acestor hotară au fost rânduiți următorii: D. Ral-et agă din partea post. C. Plaghino, proprietarul Broscăuților ; aga Pan. Balș din partea luminării sale domnița Elena Balș născută Sturza, proprietara Trestienii ; aga Ilie Gherghel și stol. Mihai Mavrodin din partea simpărtașilor din Popești, pitar N. Cristescu din partea Prelipcăi spatar Leon Braun, gheometrul țin. Botoșani, din partea divanului ca să aprobe planul rădicat de inginerul Ozvat prin cercetare și aplicare pe teren.

După ce se cercetează actele aduse de părți (din 7223 Febr. 18 și 7253 Dec. 14 aduse de post. C. Plaghino) și Epitropia aduce hotarnica lui St. Tabară din 7274 și hrisovul de danie din 7255 a lui Ion Neculai Vodă către Alistarh Hrisoscoleu ; se constată că : „moșia Trestiana nu are nici un fel de megieșie de la Jijia veche spre apus între moșia Târgului Dorohoi și între moșia Broscăuți, căci moșia Trestiana din învechime este mărginită la vadul Holovcăi în Jijia veche fără a trece peste Jijia spre apus ca să să poată megieși cu târgul Dorohoiului...“.

Părerea lui L. Mihalachi este ca hotarul să meargă „din Jijia veche din podul Holovcăi (litera A. No. 31), drept spre apus peste apa Jijiei la piatra din piscul lui Beldiman (Lit. B. No. 91) și tot pe culme pân la sfârșitul acestui deal“.

Cât despre a ști „unde a fost piatra veche“ unde să desparte Broscăuți de Dorohoi și de Cobâla se vor cerceta ulterior actele acestor moșii.

VIII. 1850 Aug. 18. Socotința hotarnicului C. Mille caminar în privoana de hotar între târgul Dorohoiului și Trestiana luminării domnița Elena Balș. (regeste)

Se aprobă planul ingineresc al moșiei Târgului Dorohoi rădicat de A. Mavrodin inginerul ținutului „Dispărțirea între moșia Târgului și moșia Trestiana din învechită vreme a fost apa Jijie. curgătoare astăzi, peste care moșia Trestiana nu s'a fost întins“.

Se hotărăște dar ca „apa Jijiei să fie hotar despărțitor între moșia Trestiana și moșia târgului Dorohoiului din dreptul pietrei 1, ce este dispărțitoare Trestienii de Broscăuți, și în sus pe apa

Iijiei pără la N. 14, unde se întâlnesc amândouă moșiile cu moșiia Păscarii“.

IX. 1850 Aug. 20. Socotința oām. C. Mille hotarnio în privința hotarului dintre moșia târgului Dorohoi și Șendriceni lui Gh. Gherghel (regeste).

De și moșia târgului Dorohoiul nu are nici un document mărginilor graniței despre Șendriceni, s'a luat în samă a se păzi hotarul despărțitor pe linia cum s'a urmat din învechime și anume: „din colțul despre miazănoapte a locului numit Strahova (N. 11), linie dreaptă la vale spre miazănoapte piste o vâlcea și la dial pe podiș peste obârșia unei văiugi și piste dialul Țiganului păr la poalele acelu dial (N. 12) iar de acolo linie cam cheziș în spre apus peste trei craci de părău până la N. 13 în colțul moșiei Păscarii unde stă și moșia târgului cu colțul din sus“.

X. 1850 Aug. 21. Socotința oām. C. Mille hotarnio în privința hotarului dintre moșia târgului Dorohoiului și dintre Cobâla a post. C. Plaghino. (regeste)

Hărțile moșiei Târgului fiind răzlețite s'au cercetat numai actele moșiei Cobâla : hotarnica ban. D. Macri din 7228 Mai 30 ; hotarnica din 7253 Dec. 14 a Broscăuților rădicată de Silion med. și Izmană șătrar care arată aceste semne : „din piatra ce este în dealul lui Beldiman (N. 2) drept spre apus la vale alături cu hotarul târgului peste baltă și la deal la un stâlp de piatră lângă drumul cel mare și de acolo tot drept spre apus peste obârșie și la deal în sus tot drept până la piscul cel înalt ce este în culmea dialului spre apus, unde s'au găsit piatră“.

Intru cât privește însă fixarea pe teren a acestor puncte din hotarnica lui Silion, C. Mille face socotința deosebită și închee astfel „Socotința mea este că așa precum piatra pomenită în hotarnica Cobâlei de asupra Trebujănilor este și astăzi în ființă (N. 4) pără unde Cobâla stă cu capătul de la răsărit, apoi din pomenita piatră să să tragă linie cam cheazăș păr la N. 15, și de acolo linie dreaptă la N. 5 în culme dialului, iar de acolo tot înainte pără întro vâlce (N 16), care linie vine în pravățul dâmbului de la capătul iazului lui Melinciuc (N. 9) potrivit hotarnicei Cobălii“.

XI. 7228 Mai 30. Hotarnioa Cobălei despre moșia târgului Dorohoiu, rădioat de D. Macri ban.

Milostive și luminate Doamne să fii măriia ta sănătos.

Facem știre mării tale că după poronca Mării tale acest târg Dorohoiul printro jalobă au jăluit mării tale Târgoveții de Dorohoi pe *Stroici spatar* pentru o bucată de loc din hotarul târgului cel impresoară cu hotarul Cobălei, și noi după prealuminată poroncă Mării tale am strânsu oameni buni și megiași din sus și din ȝos anume : Dumitraș Gafenco uricariul și Albotă clucerul și Toader Buleandră ispravnicul sfinții sale părintelui Vlădică lui Calistrat, *Durac si Ilie vornicii de Dorohoiu* și cu toți târgoveții și Toader diiaconul de Broscăuți; începând hotarul Cobălei dintrun stâlp de piatră, ce iaste în costișa de către hotarul târgului Dorohoiului, deasupra Trăbujănilor purcegând hotarul Cobălei spre apus ; de *aici merge hotarul Cobălei alătura cu al Dorohoiului*. Și dând pricină Stroici spătar cum merge hotarul Cobălei pe un loc, iar târgoveții au dat samă cum că este pe alt loc, și nau avut nici despre vreo parte ispisoaace să le arăte din seamne în seamne hotarul, nici altă dovadă nau avut, noi am socotit și leam zis lă-savor să giure oameni bătrâni și *să meargă cu brazda în cap pe unde le mergu hotarale*; și au zis și Stroici spătariul să giure Dorohoenii. Deci am socotit și am ales șasă oameni bătrâni din târgul Dorohoiului, anume Ștefan Durnescul și Costandin Șirnenco și Gheorghe Guțco, și Pătrașco și Andrieș. Lișcenco și au giurat acești oameni în bisărică *și au purces cu brazda în cap* și au pus un stâlp de piatră în culmea dealului ; de acolo au purces la vale tot spre apus pe din sus de fântâna Putredă și sau pus un stâlp de piatră întrun dâmbu, în capul iazului lui Melenciuc; de acolo printro poeniță din luncă pe din ȝios de o fântână și în ȝios pe pârăul Cobălei până în hotarul Șandricenilor și din fântâna Strahovei în deal alătura cu hotarul Șandricenilor până în poiana Cobălei. Așa am aflat tot hotarul Cobălei *despre Dorohoi* și despre Șandriceni.

leat 7228 Mai 30

Robul mării tale

Dimitrie Macri biv ban

Gligore Ciomărtan Albotă clucer

Andrei Șoltuz de Dorohoi.

Dumitraș Gafenco uricar, Miron Gafenco uricar.

Gheorghe Guște ot Dorohoi, Ilie vornic cu 12 oameni din Dorohoiu.

5508

720 mai 30

XII. 1764 Noem. 2 Iași. Gr. A. Ghica Vodă dă hrisov la mâna târgoveților de Dorohoi să fie apărați despre Iordachi Hrisocoleu agă.

Cu mila lui Dumnezeu Io Grigorie Alexandru Ghica Voevod. domnul țarei Moldovei.

Facem știre cu acestu hrisovu a domniameale tuturor cui să

cade a ști că sau părăt de față la divan înaintea domnii mele și a tot sfatul nostru toți oamenii ce sîntu lăcuitori în târgu Dorohoiului, cu dumnialui *Iordachi Hrisoscoleu biv vel agă* fiul răpousatului Alistarhu Hrisoscoleu, biv vel visternic jăluind domnii mele toți târgoveții de târgu Dorohoiului asupra dmsale agăi lui Iordachi Hrisoscoleu cum că părintele dmsale răpousatul visternic Alistarhu în vremea domniei sale Ioan Vodă Neculai isprăvindusă de la domnia sa Ioan Vodă Neculai un hrisovu de danie *pe tot locul târgului Dorohoiului* cătu loc au fostu dreptu domnescu și dat târgoveților până la acea vreme, de alți domni, și luând visternicul Alistarhu la mîna sa acel hrisov domnescu de danie, și după miliia domniisale Ioan Vodă, întinzîndusă cu acel hrisov săși stăpîniască și să ia dejmă numiților târgoveți din toate, după cum să ia și de pe la alte moșii, și numiții târgoveți neputînd suferi o strîmbătate ca aceasta, au fost multă gălăvă și pricină, și viind ei atunce aicea la divanul domnescu, au datu jalobă fericitului întru pomenire răpousatului unchiul domniei mele Grigore Ghica Vodă, și după jaloba lor cercetîndusă pricina aceasta cu divanul domnii sale fiind și visternicul Alistarhu față la acel divan și cetîndusă și hrisovul domniei sa e Ioan Vodă, așa sau găsit cu tot sfatul divanului că strîmbătate li sau făcut târgoveților de Dorohoiu cu daniia ce au făcut Ioan Vodă, și domnia sa răpousatul Grigore Vodă după cercetare și hotărîrea divanului vrînd ca săi odihnească cu dreptatea lor, au datu târgoveților altu hrisovu în potrive hrisovului domnii sale Ioan Vodă Neculai, hotărînd ca să trăiască târgoveții în pace și în apărare de către visternicul Alistarhu să nui supere nici o dată cu nemica *nici cu boerescu sau cu bezmănu de casă, nici cu dejma din țarină sau din fînațe sau dintraltă ceva* fără decît numai din pîne mare să dea o parte de dejmă. Care hrisov li sar fi întărit și de la alți domni mai dincoace, și așa au trăit nesupărați cu nemica.

Dar la vremea după aceia viind un târgovăț dintre dînșii aice la divan, ca să înoiască acele cărți pentru locul târgului și visternicul Alistarhu tot avînd acel hrisov de danie a domnului Ioan Vodă la mîna nădăjduind că va stăpîni vrodată cu dînsul, și fiind boiar mari și cu stare la acea vreme au umblatu după acel târgovețu și cu mijloace iau luat dresăle locului de a mîna, și de atunce și până acmu nezcînd nemică, și acel hrisov de danie fiindule de nu lau mai ivitu până acmu, acum sau sculat fiul răpousatului visternicului Alistarhu, dumlui aga Iordachi și știîndui că cărțile le sau luat de amănă și nau cu ce să răspunză, iar să întinde ca să stăpîniască locul târgului Dorohoiului și nu numai că liau luat dejmă din toate, ci liau strămutat locul de nu au unde își paște dobitoacele, ce încă unora leau luat și bezmănul de prisacă; și la aciasta de iznoavă acum cu toții viindu diau dat jalobă domnii mele, cerșinduși dreptate, arătînd căci

fiind târgoveți birnici și petrecători din pîrînții și strămoșii lor la acel loc în drum mare, și acum fiind trăitori pe moșie boeriască nu pot suferi și le este cu mare supărare, ca din pricină ca acesta pot a să și răsiți. Am poroncit domnie me de sau scos și la divan înaintea domnii mele, fiind și aga lordachi de față. Și stînd însumi domnie mea dimpreună cu tot sfatul domnii mele, de am cercetat pricina aceasta am întreat pe dmlui aga lordachi ce are să răspundă și mai dijmuitau pe târgoveți vreodată sau că li ia bezmă de casă de cînd era acel hrisov de danie; dumnealui altu cuvîntu de răspundere nau avut, făr de cît neau arătat hrisovul dumisale Ioan Vodă, cel de dania locului întru care arată și semnele pe unde sau hotărât, și zicîndu pentru că nu liau luat dejmă și bezmă de casă, ei ar fi avut tocmală cu pîrintele dmsale dii aducea podvodă și pentru aceia le învoia. Dar târgoveții cu toții au încredințatu cu sufleteul lor înaintea domnii mele, cum că ei podvoade pentru această pricină nu iau adus, nici sau supărat pînă acum avînd dresă domnești de apărare la mîna lor făr de cît în'tro vreme cînd trăia visternicul Alistarhu pentru altă facere de bine ce liau făcut fiind visternic mare au adus o bute de vin iar cu alta nu să știe săi fi făcut vreo slujbă pentru această pricină a locului. Și cerșindui domnia mea dmsale agăi lui lordachie ca să ne arate vreo dovadă di iau dejmuit vreodată cu acel hrisov, dmlui sau pîrintele dmsale întratăța ani ce au trecut la mijloc dmlui nici o dovadă nau arătat de stăpînire, făr de cît numai acel hrisov de danie de la Ioan Vodă. Dintru care sau cunoscut că târgoveții înaintea hrisovului lui Ion Vodă au avut aceste hrisove domnești la mînă; pentru aceia au răbdat vist. Alistarhu și au tăcut pînă acum cît și fiul dsale, că de nar fi avut dresă ca aceale la mînă, cum putea să tacă sau să sufere întratăția ani pînă acum, și acum să se scoale peste atăția ani săi supere pe numiții târgoveți nu este cu dreptate. Și mai ales tocmai cînd nu neam fi adiverit domnie mea că au avut și cărți domnești de apărare tot nu găsim domnia mea cu dreptate a să supăra lăcuiorii aceștia târgoveți pînă întratăta de vreme că și pricinuește supărare și răsipă atător lăcuiori ce petrecu dintru începutul lor acolo.

Dreptu aceia iată că liam dat acestu hrisov a domnii mele, prin care hotărâm domnia me că de acum înainte toți târgoveții de Dorohoi să trăiască în pace și în apărare de cătră aga lordachi Hrisoscoleul nici odată să nu să supere mai multu cu altă dejmă din țarină sau din fînață sau din prisăci cu stupi sau cu bezmă de casă, sau din grădină sau dintraltă ceva, ce volnici să fie a trăi și a să hrăni pe locul tîrgului unde lea fi voia, și ași paște dobitoacele după cum au trăit și sau hrănit dintru început și pînă acmu despre nime să naibă nici o supărare sau opreală ori cîtu de puțin. Făr de cît vor da și ei dejmă de a zece și din pîne mare, adică numai din grâu, cum și pentru fân, de vor face pe locul tîrgului de prisosință afară peste trebuința dobitoa-

celor lor, atunci și pe acel fân cât vor face mai mult pentru aliș-verișul lor vor plăti dejmă după obiceiul, iar cu altă cu nemică să nu să supere de cătră aga Iordachi sau de cătră alții de pe locul târgului ori cât de puțin. Aciastă milă am făcut domniia mea cu numiții târgoveți de Dorohoiu și poftim și pre alți luminați domni ce vor fi miluiți de Dumzău în urma noastră cu domniia acestei țări să nu li să strice sau să le strămute mila și apărarea ce am făcut domniia mea ce mai vârtos să le întăriască pentru a domniilor sale vecinică pomenire.

1764 Noem. 2

Io Grigore Ghica Voevod

l. p. domnești

R R R R

1764

Ștefan Roset vel logofăt procitoh

Lăscărachi Roset treti logofăt procitelnomu

XIII. 7274 Iunie (1766) Hotarnica locului dăruit din trupul moșiei Dorohoiului dat miluire cătră Broscăuții lui C. Sturza spatar.

Facem știre cu această mărturie a noastră hotarnică că din luminată poronca Prea Înălțat Domnului nostru măria sa Grigorie Alexandru Ghica Vvd poruncindune ca să mergem la satul *Broscăuții* în ținutul Dorohoiului și să cercetăm pietrele hotară ce sau fost pus de dmlui C. Silion medelnicer și cu alți boiari ce au fost hotarnici dând miluire din hotarul târgului Dorohoi Măria sa Cost. *Mihai Vodă răposatului Sandul Sturzăi ce au fost vel logofăt*; și arătând dmlui Cost. Sturza vel spătar fiiul dsale răposat. Sandul Sturza ce au fost logofăt cum că o samă de pietre sar fi fărmat și sar fi și scos și la hotărătura *Dumenilor* a dsale cătră dmnei păhărniceasa și a dsale *Darie Donici* rădicând hotarnic pe Calistru arhimandritul și pe un vornic de poartă, au intrat cu hotărătura *Dumenilor* în hotarul târgului în bucata cea de miluire a răposatului Sturza logofăt, nefăcând știre dsale Cost. Sturza vel spătar ca săși trimeată vechil cu scrisorile, au luat o bucată de loc, și din poronca gospod cercetând noi în anul trecut și dmlui Darie Donici fiind față nau avut cu ce răspunde și cunoscândușă că rău au intrat hotarnicul dovedindusă din o hotarnică a *Dumenilor* din let...Avg... în care hotarnică arată că nu trece hotarul *Dumenilor* peste valea Bilaucăi sau lepădat petrele; acum poroncindumisă ca să să îndirepteze după hotarnica veche pietrele am lăsat câțiva oameni din *Broscăuți* și pe *Vasile Durăscul ce au fost șoltuz în Dorohoi* și am mers la o piatră veche despre hotarul târgului ce iaste în malul *Jijiei lângă iazul ce să numește al Holovschii* și din piatra aceasta merge hotarul spre răsărit pe coștișe peste pârăul Zahariei, și la deal peste capul unei vâlcele pe

podiş am găsit o piatră fărîmată, şi am pus şi o altă piatră lângă drum dinapoi şi aceasta caută parte peste podiş şi peste o vâlcea din gios de un iaz vechiu pe subţ un seciu şi iarăşi peste o vâlcea la deal în podiş am pus piatră şi aceasta caută în movila *bortoasă* şi din movila *bortoasă* spre răsărit pe podiş şi peste o vale până la fântâna Putredă, şi din fântâna Putredă purcede cu Dumenii în gios pe valea Bilavcâi pe marginea apei heleşteului până în iaz, unde se întâlneşte cu Miclăuşenii, din capul iazului Dumenilor despre apus purcede hotarul drept la deal cu Miclăuşenii până într'o piatră ce am pus în podiş între doao moviliţe şi de acolo spre amiază la drumul *ce vine de la Ibăneşti* şi peste drum am pus o piatră întrun dâmb lângă iazul bălţii seci şi de acolo podişul alături cu drumul într'o moviliţă aproape de drum, şi din moviliţa aceasta drept la movila cea mare ce iaste în zarea dealului am pus piatră; şi de acolo la vale spre apus peste *Valea Carasăi* într'o piatră veche, ce este pusă în buza piscului şi aceasta caută într'o piatră veche ce iaste în malul Suhăi şi de acolo rămân Miclăuşenii, şi purcede cu Verbia mănăstirii Suceviţei ce iaste de ţinutul Hărlăului şi trece hotarul peste Jijia de purced Moşenii tot a d-sale spătarului cu Verbia, şi de acolo drept la dial într'o moviţă cei zic Sihna iaste piatră veche şi de acolo peste vale Hliboca Ruscăi în pisc iaste piatră veche, şi de acolo în podiş între ţarina Lozenilor şi a Verbiei iaste piatră; şi de acolo spre amiază lângă drumul Sauceniţei într'o moviţă iaste piatră, şi de acolo purced Lozenii cu Sauceniţa pe drum spre apus la o piatră ce iaste pusă între doao moviliţe, şi de acolo la vale pe o vâlcea purced Trebujăni cu Prelipca şi de acolo peste drum tot spre apus purced Broscăuţii cu Cobâla în piatra ce iaste în costişă şi de acolo tot spre apus într'o piatră veche în costişa ce se desparte Broscăuţii de Dorohoi şi de Cobâla şi de acolo purcede la vale în Dorohoi pe multe până într'o piatră ce să chiamă Beldiman ce iaste în pisc, şi de acolo mai la vale peste şes la Jijia la vadul Holovcâi şi aici sau încheiat hotarul Broscăuţilor şi Trebujănilor şi a Lozenilor şi bucata cea de loc ce este danie din hotarul Dorohoiului şi aşa am isprăvit hotarale acestei moşii de giur împrejur.

Leat 7274 Iunie . .

Vasile Curt vel şatar. Ştefan Tabără vornic de poartă
„poslăduindusă cu cea adevărată sau aflat întocmai.

Ion Ursoianu 3-a logofăt

1792 Dec. 30.

XIV. 1775 Sept. 9 Iaşi. Gr. Alex. Ghica Vodă rânduieşte pe Proca Roman vel căpitan la Dorohoi, fixându-i atribuţiunile şi leafa.

Eu Grigorie Alexandru Ghica Voevod, bojieiu milostieiu gospodaru zemli Moldavscui, datam carte domniei mele boiarului nostru Proca Roman pre carele lam socotit domnie mea şi lam

făcut vel căpitan la Dorohoi, drept aceea să fie volnic cu cartea domniei mele ași purta de grijă căpitanăia lui și a odihni pre toți locuitorii acei margini despre toată supărarea și strămbătățile ce vor avea, și poroncesc domnia mea și voaǎ vornicilor i voaǎ lăcuitorilor de prin satele de la acea margină, viinduvă numitul căpitan săl cunoașteți de căpitan și săi dați ascultare la toate cele ce var da poronci și învățături din poronca domniei mele, iar carele sar arată împotrivor poronci iam dat voe pe unii ca aceea săi certe pe fieștecarele după vina sa și înștiințând și pe domnia mea pe unii ca aceea și mai cu grea urgie se vor pedepsi. Iar carele din lăcuitori nu se vor odihni cu gudecată căpitanului să vie aicea și să afle dreptatea lor de la divanul domniei mele; așijderel și pentru venitul căpitanului să aibă ași căuta și a lua după obiceiul vechiu. Poruncim domnie me și dumnalor ispravnicilor de Hârlău la cele ce sântu obișnuite vechi ale căpitaniei să nu se amesteci și să le e deplin după obiceiul vechi. Aăasta.

u Ias leat 1775 Septemvre 9
prociť. hatman.

XV. 1785 Aug. 2. **Diata răposatului pitar Ilie Holban.**

De vremea ce întâmplare cea viitoare, astea nevăzută și însuș îngerilor necunoscută pentru că numai la D mnezău toate sânt cunoscute; drept aceea eu *Ilie Holban vel p tar*, sãn lui *Toader Holban biv vel armaș*, am socotit mai înainte până a nu mă cuprinde sfârșitul vieții mele și până îmi sint mințile întregi și sănătoasă, să fac diată, și să dovedesc gândul meu, cătră moștenitorii mei cel aleși, cu care voesc să chivernisască ei averea mea, mișcătoare și nemișcătoare, după petrecerea mea din viață, ce întâi mă rog lui Dumnezeu ca unui milostiv, sămi iarte mulțimea păcatelor mele, celea ce am greșit ca un om întraăastă lume, mă rog și tuturor creștinilor, cui ce voi fi greșit, să mă erti, și de mine încă să fiiă ertați toți, câți în vor fi greșit și veri ce rău miar fi făcut.

Făcutam împărțeala fiilor miei de părți de moșia ce am i din bucate, i din bani și din toate alte acareturi ce am, ca după moartea mea să naibă pricină între dânșii, 1785 Avgust 2.

— Datam fiului meu celui mai mare anume *Vasile*: a triia parte din giumătate de sat din *Buda* la ținut Cernăuților, care moșia în iaste di pe moșul meu Ioan Stroescul biv vel jicnicer, și iam mai dat și din bucate, 8 boi și 4 cai și 6 stupi.

— Datam fiului meu anume *Toader*, iarăși a triia partea din giumătatea de sat din *Buda*, și iam dat și lui 8 boi, 4 cai, 6 stupi cum și pentru o livadă de pomi, ăau făcut cu osteniala și cheltualia sa, alții din frați întru nimic să nu se amestice la acea livadă care sau dat în parte lui *Toader*.

— Datam fiului meu *Ilie*, iar a treia partea din gîmătate de sat de *Buda* și sau plinit pol sat de *Buda*, la trei feçori, parte din sus și iam mai dat lui *Ilia* 8 boi și un cal, și iam mai dat și 80 lei bani și 10 stupi.

Datam fiului meu lui *Andrei* 3 vist(ernic) a șasa partea din sat din *Vlădeni*, la ținut *Sucevei*, pe apa *Molniții*, care moșia ni iaste cumpărătură de la niamul soțului meu *Ioniță*, feçor lui *Ghe-deoan Ciomârtan* călugăr, cu vad de moară pe pârâu *Vlădesc*, și iam mai dat iar la *Vlădeni* și părțile de moșii, ce am cumparat de la *Drăcești*, și iam mai dat și la *Prut* gîmătate de *Poenile* lui *Talpă*, unde am dat și fiului meu *Ștefan*, și iam dat și bani 300 lei, iară doi sute lei iam dat de la mine, partea lui ce am dat și altor fii, și o sută iam dăruit, și după moartea mea cea a mai rămâne iarăși săși iai.

— Datam fiului meu *Ștefan* a șasa parte din *Pelipăuți* și gîmătate de *Poianile* lui *Talpă* la ținut *Cernăuțului*, pe apa *Prutului* de cumpărătură de la niam soțului meu, de la *Vasile* feçor lui *Toader* armaș, ce să hotăraște din sus cu *Molnița* și iam mai dat 8 boi 2 cai 10 stupi și 50 lei bani.

— Datam fiicii mele *Marandii* cu ginerele meu *Vasile Morțun* cum arată în ȝos anume: una ȝubă de aclaz, cu flori de fir în șetrangi, blănită cu jder; una sucnă de aclaz, cu ačaste sau cheltuit 50 de lei, una cămeșă cu fir 12 lei, o părechi de paftale de argint cu colan de dram, cu brău de Șam cu capetile de hir, un inel de aur cu piatră, un inel de argint, cu piatră, patru sahani de aramă, șase talgeri de cositor, un ibric și cu lighin, una tigai de aramă, un șfeșnic de alamă, una scaltușcă cu șipuri, una cămeși și izmene de burangic cusutea cu fir, care sau cumpărat 50 lei 2 năfrămi șasă lei, șasă fețe de perni cumpărate, una față de celi mari, una scoarță de celi turcești, una scoarță de țară, un oghial și un mindir, prostire mari, șărveti, ștergari, nafrămi, și altea mărunțușuri. Bucate sau dat 8 boi de plug, șase vaci cu vițai, 6 epe cu mănzi, 30 de stupi, una cocie cu bobou, patru telegari și hamuri leșăști și hățuri. Aceste toate am dat zăstri fiicii mei *Marandii*, iară partea de moșiea aicea din părțile din *Moldova*, nu iam dat, fiind că iam dat zăstri mai multă, de cât fiilor mei de mai sus numiți, ce dar eu când am logodit pe fiica mea *Măranda* cu gineri meu *Vasile Morțun*, fiind că atunci s-au fost luat de la *măna Turcilor* ținut *Hotinului*, la vreme *Moscalilor*, am socotit săi dau, partea de moșiea din moșiile ce avem la ținut *Hotinului* și la *logodna* fiicii mele, sau dat partea la *Costiceni*, în ținut *Hotinului*, iar apoi după cea au rămas ținut *Hotinului* iar la stăpânirea *Turcilor*, am socotit și iam dat a patra parte din *Stroești*, care mergi din pârâu *Stroeștilor* până în apa *Prutului*, iar peste *Prut* în iasta parte, la a șasa parte de *Pilipăuți*, și cu poenile lui *Talpă*, să nu să amestece, unde am dat fiului meu *Ștefan*; nici peste poiana *Stroeștilor* la vadurile de moară, să naibă triabă, iar când vor

eși moșiile din ținut Hotinului la stăpânire noastră atuncea la Stroești să naibă treabă fiicămea cu ginerele meu ce să meargă la Costiceni, unde iam dat la logodnă partea ei, și fiii mei sori împărți frățăști cu moșiile din ținut Hotinului, iară fiică mea a ră-mânea cu partea din Costiceni.

— Iară fiului meu *Gheorghii* cari au murit la Țarigrad, iam făcut partea de moșiea, iam dat niște locuri de casă și de dugheni în târgul Cernăușilor, care și eu le am de la părinții mei fiind că sau dus de la mine de acasă fără de voia me, și mergând la Țarigrad sau însurat și au murit de cămă. iară încaș pentru sufletul lui fiindu-mi milă, iam făcut și lui parte, că *iam făcut o sfântă biserică la târgul Herții, cu care biserică am cheltuit 1500 lei*, însă. la acești bani au fost și a lui 380, adică 180 au avut a lui bani ia mine; iară 200 lei i sau venit și lui parte, de la casa mea după cum am dat și celoralanți fii ai mei partea, iar 1120 lei am pus de la mine la acea sfântă biserică, ce sau făcut pentru sufletul lui, și deosebit iam mai dat și 2 cai când au venit de la Țarigrad, cu *mujdeaoa* lui Calimah Vodă.

— Aceastea voesc să facă moștenitorii mei după moartea mea, precum cu dreptatea minții mele am rânduit și limba mea au: grăit înaintea acestor mărturii vrednici de credință; cari sau aflat față, și sint mai gos iscăliți, și ori care din moștenitorii mei care iam zis mai sus, sau din gudecători sau din boeri, sau din cei bisericești, sau din cei lumești, sar ispiti am străca, diata această, să aibă a da samă și răspuns la înfricoșata zioa aceia a răsplătirii înaintea gudecătorului celui drept și nefățarnic Domnul nostru Is. Hs. Dumnezeu cel adivărat, și asămene aceștii scrisori am făcut la fieștecare din fii ai mei și leam dat la mână câte una.

Ilie Holban vel pitar

» după cearirea pitar Ilia Holban sau adiverit diata această. cu al noastră iscălitură 1785 Av. 14.

Gavriil Mitropolit

I. p. domnești lcu. MX. KCT. CT. vv 1793.

boerii ce sânt în ce adivarată mărturie: Dimitrie Sturza vel log. Iordachi Canta vel logofăt martur; Matei Canta vel vist. martur; Iordachi Canta spatar, Costin Catargiul vel spatar, Theodor Balș. spatar.

» prin poronca Înălțimei sali am iscălit eu la toate filele Constandin 3. logofăt procitelnomu.

XVI. 1794 Iunie 17. *Scrisoare de inchinare bisericilor din Herța la sfeti Ionu ot Kuruceșme din Țarigrad.*

Eu cea mai gos cu însuși mâna mea iscălită *Elenco* fiica raposat, *Gheorghie Holban*, cău fost başcapuoglu, înștiințare fac. cu această scrisoare a me, pentru ca să fie știut că raposat tatăl

meu, depărtându-se de aicea de la patriia sa, la Țarigrad, undi căsătorindusă au petrecut pân la sfârșit vieții sale, apoi părintele său raposat Ilia Holban biv vel pitar, înștiințându-se că fiul său adică tatăl meu sau săvârșit au ales din parte sa de moștenire a tătanimiu și au zidit o biserică durată în târgul Herța, *pe moșia răzășească*, unde se cinstește și să prăznuește hramul sfântului mare mucenic și purtător de biruință Gheorghie spre pomeniri părintelui meu; la care biserică au afierosit mulți din creștini oareșcare acareturi, adică o casă în târgul Herța *ce să dă cu chirie boerilor ispravnici*, și altea doi casă și o dughiană de lemn tot acolo mai dau și breasla ăubotariilor pe tot an câte 20 lei cum pe largu să arată la osebit zapisele acestor venituri; acum dar viind și eu aicea am apucat pe unchi, frații tătanimiu anume, dmlui Andrei Holban biv vel stolnic, Vasile Holban jicnicer, Theodor Holban biv vel pitar, ca săm dea partea de avere tatălui meu și dmlor miau arătat că din partea sa sau cheltuit cu arătata biserică, eu încă știind că tatăl meu sau îngropat la Țarigrad, la biserica prorocului, și înainte mergător Ioan, ce iaste la Kuruceșmea, am afierosit această biserică, cu toate acareturile sale, cătea pân acum are, și cu câte va mai câștiga, ca luând preoții de la proroc Ioan veniturile bisericii mele, sfinți Gheorghe din Herța, să aibă a pune numele tătanimiu, și al nostru la pomelnicul cel mare. ca să să pomenească peste an, la sfântul jărtfelnic, cum și la zioa îngropării în toți anii să i să facă colivă și obișnuitele pomeni, și acum cu dare aceștii scrisori de afierosire am dat și una sută lei bani gata, din care să să facă început pomenirilor. deci spre încredințare și păzire în veci a acestei din toată inima mea afierosire, mam iscălit cu mâna mea, puind și pecete înainte marturilor ce sau întâmplat.

l. pecetii Eleanco Holban 1784 Iuni 17 dni.

l. pecetii domnești : 160. MX. KCT. CT. b b. 1793.

„Văzindusă de cătră noi la divan împreună cu această și însuși diata răposatului Ilie Holban biv vel pitar din anii 1785 August 14, adiverită cu iscălitura răposat Gavril Mitropolit țării al dumniiorsale veliților boeri din vremea aceea, din care cunoscându-se ca această scrisoare de afierosire iastea urmatoare dieții și că privești spre sufletescul folos, sau adeverit cu al noastre iscălituri :

1794. Iuni 17.

Ioan Canta vel logofăt martur :

„după noima dieții fiind această am

iscălit Șerban sulger

Constandin 3. logofăt procitelnomu

XVI. Iulie 28 Iași. Hrisov gospod de întărituri pe acareturile bisericei din Herța.

În Mihail Constațin Suțiu Voevoda, cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldaviei.

Înștiințare să face cu acest hrisov al domniei noastre, pentru biserica din târgul Herța, unde să cinstește și să prăznuește hramul sfântului mare mucenic și purtător de biruință Gheorghie, că prin jaloaba ce au dat domniei mele *Eleanco Holban*, fiica răposatului *Gheorghie Holban* cău fost bașcapuoglan, nepoată pitarului *Ilii Holban* au arătat că după cea au venit aicea au apucat pe unchii săi frații tătănisău, anume *Adrei Holban* biv vel stolnic, i *Vasile Holban* jăcnicer, și *Toader Holban* biv vel pitar, ca săi dea partea de avere tătănisău, și iar fi dat răspunsu că din partea aceluia sau cheltuit cu arătata biserică, și știind ea că tatăl său *Gheorghie Holban*, sau îngropat în Țarigrad, la biserica sfântului *Prooroc* și înainte mergătorului și boteză: orului *Ioan*, ce iastea la *Kuruçeșmea* au afierosit această bisărică cu toate acareturile sale, câte până acum are, și cu câte va mai câștiga, că luînd preoții de la sfetea *Ioan* veniturile bisăricei sale din Herța, să facă căzutele pomeniri cum pe largu arată scrisoarea ei de afierosire, ce iaste din anul acesta 1794 Iunie 17: după care rugându-se dumniaei domniei mele ca să întărim afierosire această cu al nostru domnescu hrisov, domnia mea am rânduie scrisoare ei ca să să cerceteze de al nostru cinslit și credințios boeriu, dumnealui *Ioan* Canta vel logofăt de Țara de ȝos, și văzând dumnealor la divan atăt scrisoarea de afierosire cât și însuși diiața pitar *Iliie Holban* din anii 1785 Augus 14 adiverită cu iscălitura raposat *Gavriil* mitropolit țării, și a domniilor sale veliților boeri din vremea aceea din care cunoscându-se că acea scrisoare de afierosiri, iastea următoare dieții, și că privești spre sufletescul folos, au adeverit, dumnealui scrisoarea cu iscălitura dumisale: apoi sau cercetat și cea acareturi are bisărica această, și cu cea scrisori și diresă și mi sau arătat aceastea scrisori: adică, *Iniăi* o scrisoare de la răzăși de moșia *Ținteanii*, ce acuma se numește *Herța*, anume *Vasile Țintă mazil*, *Ioniță Țintă*, *Ursul Țintă*, i *Anisiia* lui *Ursul Țintă*, i *Gheorghe Țintă*, i *Arsăni Țintă*, i *Balan*, i *Grigorie Țintă*, i *Catrina*, i *Neculaiu Țintă*, i *Savin Țintă*, i *Chiriac Țintă*, i *Stefan Țintă*, i *Roman Țintă*, prin care dau danjie locul țințirului acestii numite bisărici, adică din talpa bisăricei în fiște care parte înpregiur câteia treizăci stânjăni gospod, adeverită fiind scrisoarea, de dumnealui ispravnic de Herța; fiind din anul acesta 1794 Iunie 24.

Al doilea altă scrisoare, iscălită de *Gheorghia* proin protopop *Herții*, i hagi *Dimitrie*, i Apostol *Băcalul*, i *Gheorghie Lazăru*, *Theodori Necolao*, toți *Epitropi* acestei bisărice, prin care arată că biserica această are danie o casă în târgul *Herții* pe locul dumisale logofătului *lordachi Ghica*, cu întăritură de la domniea sa *Alexandru*.

Mavrocordat Voevoda, al doile casă tot în Herța, iarăș daniie de la Nastasia Hândăgiasă, ȣimeia lui Ivan Sârbul, iară pe locul dumisale logofăt Ghica, și o dugheană de scânduri pe roate mișcătoare, făcută cu banii bisăricii - și *altă casă de școală lângă biserică*, făcută iarăș cu banii bisăricii; și pe lângă aceste arată numiții epitropi, că închinarea acestii sfinte bisărici la sfântul prooroc Ioan, iaste cu a lor bunăvoie și primire; adeverită fiind scrisoarea această cu iscăliturile dumilorsale boerilor ispravnici de Herța, din anul acesta, luni 27; *Al treilea* altă scrisori a lui Neculai starostele de ciubotari, cu toată briasla ciubotarilor de Herța, prin care afierosăsc venitul ce iastea a breslilor, legat prin cartea acealor de mai nainti ispravnici de Herța din leat. 1794 Fev. 29, adeverită fiind scrisoare de dumnealor boerii ispravnici ai domnii meli la leat. 1794 luni 27, cum mai pe largu arată aceleș scrisori de sus arătate, care sau văzut de domniia mea, din care încredințându-ne că închinare acestii sfinte biserice la sfântul prooroc Ioan, de la Țarigrad ot Kurucișme, sau făcut cu bună voea stăpăniților ctitori, și că acareturile de mai sus arătate sint drepte a sale.— Iată dar și domniia mea prin acest al nostru domnescu hrisov, dăm și întărim sfintei biserici, a sfântului slăvitului prooroc înainte mergătorului și botezătorului Ioan, de la Kuruceșmea, pe acest al său metoh bisărica sfântului Gheorghie din târgul Herța, cu toate veniturile și acareturile sale, câte până acuma au câștigat și cu câte deacuma înainte va mai câștiga, din milile luminaților domni, și a creștinilor care vor bine voi a să face ctitori pe care să le stăpânească în veci și strângându-le Epitropii la vremea bine cuviințoasă, să aibă a le trimete pe tot anul de doaă ori pe an, nestrămutat la sfântul prooroc Ioan în Țarigrad; asupra cărora să fiia hrisovul dmniei mele aceasta de întăritură, statornic neclintit și nerușiiț în veci, care sau întărit cu al noastră domniască iscălitură și peceti.

Scrisusau hrisovul acesta la scaunul domniei mealea, în orașul Iașii, întru cea dintâi domnie al noastră la Moldavia în anul al doile.

la anii 1794 Iule 28 dni.

1. p. domnești 160. MX KCT. CT. bb. 1793

Constantin 3 logofăt procitelnomu.

XVII. 1794 Iuli 28. Hrisov gospod de miluire bisăricel din Herța câte 400 lei pe an din banii răsurilor de la țiganii gospod.

160 Mihail Constantin Suțu Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn țărî Moldaviei.

După deosebită răvnă ce avem domnia mea cătră a lui Dumnezeu svînte lăcașuri, biserici și mănăstiri, a căror chivirnisire, fiind atârnată la mila și ajutorul creștinilor, domnia mea precum

pentru altele, nam trecut cu vedere și pentru sfânta bisărică din târgul Herța unde să cinstești și să prăznuești hramul sfântului mare mucenic și purtător de biruință Gheorghie, ce iastea închinată de cătră ciitorii ei la sfântul prooroc înainte mergătorului și botezătorului Ioan, care fiind la marginea țării, și încă necuprinsă cu tot căzutul și trebuințosul ajutor spre mai bună întemeiere po-doabei sale; Domnia mea osăbit de altea mile; cătea până acum o am ajutat, nam lipsit și acum a nu o ajuta cu oareșicare al noastră domnească osebită milă, și iată prin acest al nostru domnesc hrisov, facem obicei de milă și hotărâm prin acest al nostru domnesc hrisov, ca pe tot anul să aibă a lua câte 400 lei, adică patru sute lei din adunarea banilor răsurilor ce să string la patru dăjdii a ȝiganilor gospod, câte cinci parale de leu, care bani săi ia de la naziriul ȝig. gospod de doi ori pe an, adică doi sute lei la sfântu Ghiorghia și doi sute lei la sfântu Dumitriiă, iară ceaialalți bani ai acelor răsuri să rămână pentru leafa vornicului de ȝig. i pentru lofofăț vornicii, i pentru ocolași, i alți slujbași ai ȝiganilor gospod, după vechiul obicei. Deci dar poruncim domniia mea, nazirului și epistatului de ȝig. gospod, de acum înainte pe tot anul nestrămutat să aveți a da acești patru sute lei, la epitropia acestii sfintei biserici ot Herța, la rânduitele vremi spre agiutorire sa, la care poftim domniea mea, cu dragosti și pe alți frați luminați domni, ce vor fi în urma noastră la domnia acestii țări, să nu supere sau să strămute această puțină milă, ce am făcut domnia mea, cu acest sfânt lăcaș ce mai vartos adăogând să în-întărească pentru al domniilor sale cinste și veonică pomeniri, și pentru ca să păzască acest obicei de milă în veci sau dat acest al nostru domnesc hisov, întărim cu al noastră domnească iscălitură și pecete; scrisusau hrisovul acesta la scaonul domniei mele în orașul Iași, întru cea dintâi domnie al noastră la Moldavia, în anul al doile la anul 1794 Iuli 18 drîi.

XVIII. 1794 Iuli 1. Mortasăpiaa târgului Focșani ot ținutu Putnil.

Ia Mihail Constandin Suțul Voevoda, cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldovei,

După deosebita răvnă ce avem domnia mea cătră sfintele lui Dumnezeu lăcașuri bisăricești și mănăstiri, a căror chivirnisală fiind că razimă numai la agutorul creștinilor, iată oăsbit de altea al noastre domnești mili cu care am miluit pe sfânta biserică din târgul Herții, unde să cinstește și să prăznuește hramul sfântului marelui mucenic și purtător de biruință Gheoghie, am mai miluito domnia mea și cu mortasăpiea târgului Focșani, ce iastea la ținut Putnei, din care târgu să aibă a lua venitul mortasăpiei câteia doizeci și patru bani de toată vita. cal, iapă, bou vacă, ce să va vinde întracel târgu, care venit măcar că au fost a vămii domnești, dar domnia

mea lam dat danie și miluire, aceștii sfințe biserici spre mai bună statorniciă și întemeeria sa deci dnilor epitropii aceastii sfintei bisărici cu cartea domniei mele această să fie volnici a lua acest venit, de acum înainte și în veci, iar vameșii carvasararii gospod, întru nimică să nu să amestice la venitul acesta; la care poruncim Dmv. starosti pe Putna să dați tot chipul de ajutor vechilului, ce va rândui epitropii acestii bisărici spre a lua venit acesta de la ori fiștecarele după vechiul obicei. această poruncim.

1794. Iuli 1 dni.

I. p. domnești Io. MX KCT CT. Bb. 1793.

Constantin 3 logofăt procitelnomu

XVIII. 1794 August 2. Mortasipia târgului Tuzăra ținut Orheiului.

Io Mihail Constandin Suțu Voevoda cu mila lui Dumnezău domn țării Moldaviei.

După deosebita râvnă ce avem domnie mea către sfințele lui Dumnezău lăcașuri bisărici și mănăstiri a căror chivirnisăli fiind că razimă, numai la ajutorul creștinilor, iată osebit de alte al noastre domnești mili cu care am miluit pe sfânta biserică din târgul Herții, unde să cinstește și să prăznuește hramul sfântului marelui mucenic și purtătorului de biruinți Gheorghie, am mai miluito domnie mea și cu mortasăpia târgului Tuzăra ce iaste la ținut Orheiului i Lăpușna; din care târgu să aibă a lua venitul mortasăpii câte doizăci și patru bani de toată vita, cal, iapă, bou, vacă, ce să va vinde întracel târgu, carele venit măcar, că au fost a vămii domnești, dar domnia mea lam dat danie și miluire, aceastii sfintei bisărici, spre mai bună statornicire și întemeiere sa, deci dar epitropii acestii sfintei bisărici, să fiia volnici cu cartea domniei mele această, a lua acest venit de acum înainte și în veci. Iară vameșii și carvăsărarii gospod întru nimică să nu să amestice, la venit acesta, la care poruncim Dmv. sărdari de Orheiu să dați tot chipul de ajutoriu vechilului ce vor orândui epitropii aceastii bisărici, spre a lua venit acesta, de la ori fiștecarile după vechiul obicei. aceasta poruncim.

1794 Avgust 2 dni.

Ioc p. domnești, Costandin 3 Logofăt procitelnomu.

XIX. 1794 Avgust 5. Mostăsăpie târgului Folești sau Kelearsă ot ținut Iașii,

Io Mihail Constandin Suțu Voevoda, cu mila lui Dumnezău domn țării Moldaviei.

După deosebita râvnă cea avem domnie mea către sfințele lui Dumnezău lăcașuri, bisărici, i mănăstiri, a căror chivirnisăli, fiind

că razămă numai la agiutorul creștinilor, iată osebit de ăltea al noastre domnești mili, cu care am miluit pe sfânta biserică din târgul Herții, unde să cinstește și să prăznuești hramul sfântului mare mucenic și purtătorului de biruinți Gheorghie, am mai miluito domnie mea și cu mortasăpiia a târgului Foleștii, ce iaste la ținut Orheiului i Lăpușna, din care târgu să aibă a lua venit mortasipii câte doîzeci și patru bani de toată vita, cal, iapă, bou, vacă, ce să va vinde întracel târgu care venit măcar că au fost a vămii domnești, dar domnie mea lam dat danie și miluire aceastii sfintei bisărici, spre mai bună statornicia și întemeiare sa, deci dar epitropii aceastii sfintei bisărici să fiia volnici cu cartea domnii mele ačasta, a lua acest venit de acum înainte și în veci, iar vameșii și carvasarii gospod, întru nemică să nu să amestice la venit acesta, la care poroncim dumnevoastră sârdari de Orhei, să dați tot chipul de agiutor vechilului ce vor răspundi epitropii acestii bisărici spre a lua venitul acesta, de la ori fiește carele după vechiul obicei ačasta poroncim.

1794, Avgust 5 dni.

I. p. domnești Iw. MX KCT CT b. b. 1794.

Costandin 3 Logofăt procite!nomu.

XX. 1794, Iuli 30. Hrisov de milă din vamă i din ocnă i 20 luidi poslușnol i trii dugheni și doi crăcime ot Herța să fiia sentit

Iw Mișail Costandin Suču Voevoda cu mila lui Dumnezău Domn țării Moldovei.

Cel mai întâiu temeiu de laudă și adivărată arătare a sufleteștii cunoștință de milostivire a eghimonilor domni, iaste facere de bine, căci numai ačasta rămâne și după moartea neuitată și aduce vecinică pomenire, mai ales când să urmează, spre agiutoriul sfintelor dumnezăești lăcașuri, biserici și mănăstiri, pe ačasta dar ca pe o mai trainică toț cei mai denainte noastră luminați domni sau silit di apurare a o ave cu sâneș, precum și domniia mea, din ciasul ce Dumnezăiască pronie niau încoronat cu stema domniei acestor doi bine credincioase țări de apurare neam silit a nu o dipărta de la noi. Drept aceia între alte sfintea dumnezăești lăcașuri, bisărici si mănăstiri, din țara aciasta, ce din al noastră domniască osăbită milă sau agiutorat, luatam domnie mea aminte și pentru bisărica din târgul Herții, ce din temelie iasteu sldută de răposat. *Ilie Holban* biv vel *pitar* cu cheltuiala fiului său Gheorghie Holban biv capuoglan čau murit la Țarigrad, la care bisărică să cinstește și să prăznuește hramul sfântului mare mucenic și purtător de biruință (Gheorghie), pe care bisărică măcar că mai pe urmă mulți din creștini, o au agiutorat cu cele cea leau mai dat mânia, dar acum prin jaloba ciau dat domniei mele, atât ctitorii, și epitropii săi, cât și toți târgoveții de acolo, sau rugat ca făcân-

du-ne și noi ctitori, să fiiă împărtășită bisărica aciasta și cu osăbit al noastre domnești mile, a căroră ceriri fiind potrivite cu însuși al noastră osăbită râvnă ce avem cătră sfintele dumnezăești lăcașuri, nu o am trecut cu vedere, și iată osăbit de trebuincioasele veș-minte și altea lucruri împodobitoare, a sfiutei biserici, ce de la domniasca noastră chemare sau dat, hotărâm domniia mea prin acest al nostru domnescu hrisov, și facem obicei de milă, acestii svinte biserici, că în toată vremea și deapaurure să aibă a lua din vama cea mare gospod câte doizăci de lei pe toată luna, care să fie pentru făclii, i lumănări de ciară, untdelemn și tămăia, și să ia pe fieștecare trei luni o dată la începutul lunii, așjdere și din venitul Ocnii, din banii cămării gospod să aibă a lua câte una sută cincizăci lei la zioa hramului pe tot anul nestrămutat, deosăbit să aibă a scuti doizăci liudi poslușnici a bisericii, care să fiiă oameni străini ce nau avut nici un amestec de bir cu țara aciasta, care oameni având la mână lor adiverința dregătorilor din cea vreme au venit de piste hotar în țara aciasta, hotărâm domniia mea întru nimica să nu fiiă supărați nici de banii slujbii agiutorinților cum nici de altea ori cea dări, și angării vor fi pe alți lăcuitori. Așjdere și trei dugheni, doi cărciume ce va ave bisărica aciasta, drepte a sale în târgul Herța, hotărâm domniea mea, ca întocma asămine să nu fiiă supărat, nici de vre un fel de dare sau havalea. Deci dar poroncim domnie mea vameșilor de la carvarsara, cămărașilor de ocna ca ori în credință, ori în vânzare de va fi vama și ocna, de apurare să avem a da acești bani, din banii cămării gospod nestrămutat, și viți fi scăzuți la samă, și pentru ca să păzască în veci năstrămutat și neclătit acest obicei de milă, sau dat de cătră domniia mea acestei sfinte bisărici acest al nostru domnescu hrisov, întărit cu al noastră domniscă iscălitură și pecete. La care poftim domniia mea, cu dragoste și pe alți frați luminați domni, ce vor fi în urma noastră la domnie acestii țări, să nu strice aciastă puțină miluire, ce spre sufletescul folos am făcut domnia mea, cu acest sfânt și dumnezăescu lăcaș, precum nici domniia mea nam stricat milele altor luminați domni, ce mai vartos adăogând să întăriască pentru al domniilor sale cinsto și vecinică pomenire. Scrisusau hrisovul acesta la scaonul domniei mele în oraș Iași, întru cea dintâi domnie a noastră la Moldavie în anul al doile.

la anii 1794 Iuli 30.

I. p. domnești (I^o MX. KCT. CT. bb. 1793).

I^o Mihai Costantin Suțu Voevod.

Costantin 3 Logofăt procitelnomu.

XXI. 1794 Săptembre 23. Hrisov de miluire bisăricii a 20 sălăşe de ȱigani rudari.

Îo Mihail Costandin Suŭul Voevod cu mila lui Dumnezeu domnul űării Moldaviei.

Aűutorul űi chivirnisire svintelor lui Dumnezău lăcaşuri, bisărici űi mănăstiri fiind atârnată la mila creştinilor, domnie mea dea purure cu deosebită răvnă am fost űi sântem, űi pe cât am găsît cu cale, űi au fost prin puűinűă, deapurure nam lipsît a nu milui űi aűuta de obşte svintele lăcaşuri a lui Dumnezău, deci dar între alteli luatam domnia mea aminte űi pentru bisărica de la târgul Herűa, unde să cînsteűi, űi să prăznueűi hramul svântului mare mucenic űi purtătoriu de biruinűă Gheorghie, care bisărică iaste închinată de ctitorii săi, mitoh bisăricii din űarigrad, de la Kurucişmea, unde să cînsteűe űi să prăznueűe hramul svântului slăvitului prooroc înainte mergătorului űi botezătorului Ioan, spre a căroră chivirnisire űi buna podoabă spre deapurure slujire svintei űi dumnezăeűii leűurghii, osăbit de alte al noastre domneűi mili, iată prin acest al nostru domnesc hrisov, liam mai miluit domniia mea űi cu doîzăci sălăşe de ȱigani rudari, dintru ai noűtri dreptűi ȱigani domneűi, ce nau fost daűi nimănuî pără acum, űi au fost supuűi între *lingurarli* pămănteni anume : Gavril sîn Chirica Coman, i Murguleű sîn Chirica Coman, i Artenie sîn Chirica Coman, i Gheorghie Ciurar cii zic űi *Coroer*, Lupul sîn Gheorghie, Niűă sîn Gheorghie Coroer, Onică Ciurar, i Toader sîn Onică, i Luca scripcar, i Sandul Cobzariul, i Grigorie Rudar, i Leontie Rudar cei zic űi Ciobul, i Vasile sîn Lupe, i Spiridon sîn Ioniűă, i Roman Bursuc, i Apostul sîn Pleűa, i Calia Rudariul, i Lune sîn Nasturu, i Simionu Sprinciană, i Fănucă brat lui űtefan ; toűi aceűtia cu femeile űi cu toűi copii lor, să fii a svintelor bisărici de mai sus arătate dreptűi robi în veci cu tot rodul ce sau născut űi să va naűte dintru ei, Asupra căroră să lea fie hrisovul domniei meali acesta de miluire statornic neclătit űi neruşeit, nici odinioară în veci. Care hrisov sau întărit cu al noastră domnească iscălitură űi pecete, la care poűtim domniia mea cu dragoste űi pe alűi fraűi luminaűi domni, ce vor fi în urma noastră la domnia acestii űări să nu strice aciasta puűină miluire, ce am făcut domniia mea, cu acestea svintea dumnezăeűii lăcaşuri, ce mai vârtos să întăriască cu adăogire pentru al domniilor sale cînste űi vecinică pomenire. Scrisusau hrisovul acesta la scaunul domniei mele în oraşul Iaşii întru cea dintăiu domnie al noastră la Moldavia, în anul al doile.

la anii 1794 Săpt. 28 dni.

Îo Mihail Costandin Suciul Voevoda

1. p. domneűi. Constandin 3 logofăt procitelnomu.

XXII. 1794 Oct. 28. **Carte de epitropii asupra dumnialui hatmanul Costachi Ghica, i stolnicul Andrei Holban.**

Să face știre cu aciasta cartea a domniei meale, că biserica din târgul Herța ce iastea făcută pe locul său întru care se cinsteste și să prăznuiaște hramul svântului mare mucenic și purtătorul de biruință Gheorghie, iastea metoh svintii bisărici din Țarigrad, de la Kurușmea, unde se cinsteste și să prăznuiește hramul svântului, slăvitului prooroc înainte mergătorului și botezătorului Ioan, fiind închinată de ctitorii săi anumea Elena fiica răposatului Gheorghe Holban baș capuoglan (care aceala iastea îngropat acolo în Țarigrad) deci fiind că numita biserică din Herța are câteva acareturi date de ctitorii săi, și de alți creștini, fii svintei mari biserici a răsăritului, și deosăbit fiind și domnia mea cu deosebită râvnă către svintele lui Dumnezeu lăcașuri, bisărici și monastiri, miluim aceste svinte bisărici dintru al noastre oareșcare domnești mile, cum pe largu să cuprind la arătatele hrisoavele domnii mele, care trecândușă la conșica bisericii, sau adiverit cu punerea domnești noastre peceți, asupra căroră fiind trebuință de a să rândui epitropi purtători de grijă pentru de a fi *pămîntea* deapurare Domniea mea am socotit și am ales pe al nostru cinstit și credincios boeriu dumnialui *Costachi Ghica hatman* i pe dmlui *Andrei Holban biv vel stolnic*, pe care îi rânduim epitropi purtători de grijă, cu deplină puteri și îi volnicim, ca să aibă a ceri și a lua toate veniturile și milele ce sânt rânduite prin domneștile noastre cărți și hrisoave; la fișticare vremea rânduită și fiind totea trebuincioasele podoabe, și lumânări și alte cheltueli a bisericei ot Herța, cât baui vor mai primi să aibă ai triimite la proestosul svintei mănăstiri de la Kurușmea, pe tot anul de doi ori pe an, ca să s folosască și acelaș svânt și Dumneziesc lăcaș din domneștile noastre mili. Spre ačasta dar sau dăt aceasta al noastră domniască cartia, întărită cu al noastră domniască iscălitură și peceati, sau dat la scaunul domnii mele în orașul Iașii, întru cea dintăiu domnia al noastră la Moldavia, în anul al doilea.

la anii, 1794 Oct. 28 dni.

Iw Mihail Constantin Suțul voevoda

l. peceții domnești (Iw. MX. KCT. CT. bb. 1793.

Constantin 3. logofăt pocitelnomu.

XXIII. 1795 Ghenar 7. **Mortasăpia târgului Fulticenii.**

Iw Mihail Costandin Suțu Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldoviei. După deosebita râvnă ce avem domnie me cătră svintele lui Dumnezeu lăcașuri, bisărici și monastiri, a căroră chivernisală fiind că razimă numai la așutorul creștinilor, iată osăbit de altea al noastre domnești mile cu cari am miluit pe svânta biserică din târgul Herța, unde să cinsteste și să prăznu-

este hramul svântului mare mucenic și purtătorului de biruință Gheorghie, am mai miluito domnia me și cu *mortăsiția târgului Fulticeii ot ținut Sucevei*, din care târgu să aibă a lua venitul mortăsiției câte douăzeci și patru bani de toată vita, cal, iapă, bou, vacă sau catâr, ce să va vinde întracel târgu, care venitu măcar că au fost a vămii domnești, dar domnie me lam dat danie și miluire acestei svinte biserici să fie volnici cu cartea domnii mele ačasta a lua acest venit de acum înainte și în veci, iar vameșii, carvasararii gospod intru nemică să nu se amestece la venitul acesta, la care poroncim domnie me dmv. ispravnicii ținut Sucevii să dați tot chipul de așutor, vechilului ce vor rânduî epitropii acestii biserici spre a lua venitul acesta de la ori fișticările după vechiul obicei. Ačasta poroncim.

1795. Ghenariu 7 dni.

I. p. domnești, Iw MX. KCT. CT. bb. 1793.

Costandin 3. log. procitelnomu.

XXIV. 1795 Ghenar 17. *Mortăsiția Dorohoiului*

Iw Mihail Costandin Suțul Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldoviei.

După deosebita râvnă ce avem domnie me către svintele lui Dumnezeu lăcașuri, biserici și monastiri, a căroră chivernisală, fiind că razimă numai la agiutorul creștinilor, iată osebit de alte al noastre domnești mile cu cari am miluit pe svânta biserică din târgul Herții, unde se cinstește și să prăznuește hramul sfântului mare mucenic și purtătorului de biruințe Gheorghie, am mai miluito domnie me și cu *mortăsiția târgului Dorohoiu ot ținut Dorohoiului*, din care târgu să aibă a lua venitul mortăsiției câte douăzeci și patru bani de toată vita cal, iapă, bou, vacă sau catâr ce să va vinde întracel târgu, care venit măcar că au fost a vămii domnești, dar domnie me lam dat danie, și miluire acestii sfinte biserici, spre mai bună statornicie și întemiere sa, deci dar epitropii acestii sfinte biserici, să fie volnici cu carte domnii mele ačasta a lua acest venit de acum înainte și în veci iar vameșii, carvasararii gospod întru nemică să nu se amestece la venitul acesta, la care poroncim dmv. ispravnici din ținut Dorohoiului, să dați tot chipul de așutor vechilului ce vor rânduî epitropii acestii biserici, de a lua venitul acesta de la ori fișticările după vechiul obicei, ačasta poroncim.

1795, Ghenar 17.

I. p. domnești, Iw MX. KCT. CT. bb. 1793.

Costandin 3. log. procitelnomu.

XXV. 1795 Ghenar 18. **Dania locului bisericeii Sf. Gheorge din Herța din partea logofătului Iordachi Ghica.**

Gheorghi Ghica vel logofăt înștiințare fac cu această scrisoare iscălită de mine, că răpausatul Ilie Holban biv vel pitar, făcând o biserică durată pe moșia me târgul Herței, spre pomenirea sa care este închinată la biserica din Țarigrad de la Kurucesmea unde să prăznuește hramul sfântului Ioan *ce este a înălțimei sale Mihail Constandin Suțul voevoda*, și fiind hotărât și înălțimea sa ca un ctitor ca acea biserică din târgul Herța să o zidească de piatră spre mai multă pomenire, eu încă din dumnezăiasca râvnă fiind îndemnat, iată prin această scrisoare dau danie acestei sfinte bisărici din târgul Herța tot locul pe care este binaoa bisericeii cu țințirumul cât va fi pentru trebuința îngropării morților, care să fie pentru ertare păcatelor noastre, și nici o dată vechilii miei să nu aibă a ceri bezmân de la locul acesta, ce am dat acestii sfintii bisericii, și spre statornicire acestii danii am iscălit scrisoarea aceasta cu însuși mâna me.

1795 Ghenar 18.

Iordachi Ghica vel logofăt.

Neculai Rosăt logofăt martur.

Costachi Ghica hatman.

Iordachi Rosăt vel vist. martur.

1. p. domnești : Iw MX KCT CT. b. b. 1793.

Constandin 3 logofăt procitelnomu.

XXVI. 1795 April 8. **Mortasiplia târgului Kișnovului.**

Iw Mihai Constandin Suțul Voievod cu mila lui Dumnezeu domnitor Moldaviei.

După deosăbita râvnă ce avem domnia mea către svintele lui Dumnezeu lăcașuri, bisărici și mănăstiri, a căror chivernisală find că razimă numai la ajutorul creștinilor, iată osăbit de altele al noastre domnești mile cu care am miluit pe sfânta biserică din târgul Herței unde să cinstește și să prăznuește hramul sfântului mare mucenic și purtătorul de biruință Gheorghie, am mai miluito Domnia mea și cu mortasăpia a târgului Chiș(i)novului ce iaste la ținutul iarăși a Chișinovului i Lăpușnăi, din care târgu să aibă a lua venit mortasiplia câte doizăci și patru bani de toată vita cal, iapă, bou și vacă ce să va vinde întracel târgu, care venit măcar de au fost a vâmii domnești, dar domnia mea lam dat danie și miluire acestei sfinte bisericeii spre mai bună statornicie și intemeeria sa. Deci dar Epitropii acestei sfinte bisăriceii să fie volnici cu carte domnii mele aceasta, a lua acest venit de acum înainte și în veci, iar vameșăi și carvasararii gospod întru nemică să nu să amestece la venit acesta, la care pōroncim dmnia me si Dv. sardari de

Orhei i Lăpușna să dați tot chipul de așutor vechilului ce va orându-
epitropii acestii biserici spre a lua venit acesta de la ori fiește-
carele după vechiul obicei. aăsta poruncim.

1795 April 8 dni.

I. p. domnești Iw MX KCT. CT. b. b. 1793

Constantin 3 logofăt procitelnomu.

XXVIII. 1795 April 5. Mortasipia târgului Strocești.

Iw Mihail Costandin Suțul Voevod cu mila lui Dumnezeu
domn țării Moldovii.

După deosăbita răvnă ce avem cătră sfintele lui Dumnezeu
lăcașuri, biserici i mănăstiri, a căroră chivernisală fiind că razimă
numai la așutorul creștinilor, iată osăbit de alte al noastre dom-
nești mile cu care am miluit pe sfânta biserică din târgul Herța,
unde să cinstește și să prăznuește hramul sfântului mare mude-
nic și purtătorului de biruință Gheorghe am mai miluit domnie me și
cu *mortasipia a târgului Stroceșii*, ce iaste la ținut... din care
târgu să aibă a lua venit mortasipiei câte doizăci și patru bani
de toată vita, cal, iapă, bou i vacă, ce să va vinde întrăcest târgu,
care venit măcar că au fost a vămii domnești, dar domnia mea
lam dat danie și miluire acestii sfinte bisărici spre o mai bună
statornicie și întemeiare sa, deci dmlor. epitropii acestii sfinte bise-
rici, să fie volnici cu carte domnii meli aăsta a lua acest venit
de acuma înainte și în veci, iar vameșii și carvasararii gospod în-
tru nemica să nu să amestece la venit acesta, la care poroncim
domnia me și dmv. să dați tot chipul de așutor vechilului ce
vor rândui Epitropii acesteii biserici spre a lua venit acesta de la
orifieștecarile, după vechiul obicei, aăsta poruncim.

1795 April 5 dni.

I. p. domnești Iw MX KCT CT b. b. 1793.

Costandin 3 logofăt procitelnomu.

**XXIX. April 14. M. C. Suțul Vodă dăruiește bla. Sf. Gheorghe
din Hărlău venitul din vatra târgului Doroholului, loc domnesc.**

Iw Mihail Costandin Suțul Voevod cu mila lui Dumnezeu
pomnul țarei Moldoviei.

Strălucită poruncă iaste domnilor ași însoți oblăduirea cu ro-
durile bunătaților ca să cuprindă cu milă lucrările cuviincioase și
mai ales sfintele lui Dumnezeu bisărici, spre a le rămâne numile
nemuritoare de a purure pomenindusă întru toți vecii. Drept aceia,
și domnia mea răvnitor fiind a urma celor dinaintea noastră oblă-
duitori, carii sau silit ași lăsa în urmă izvoară de bunătați, prin
cât neau fost cu puțință nam trecut cu viderea datoria ce sau căzut

din partea noastră spre a agiutura cuviincioasele locuri, dintre cari fiind și biserica din târgul Herții, unde să cinstește și să prăznuște hramul sfântului mare mucenic și purtătorul de biruință Gheorghe, spre care trebuință ceșind a să agiuta cu oareșcare milă pentru mai bună statornicire ca în toată vremea de obștie să să săvârșască întrânsa dumnezeeștile slujbe, osăbit de alte agiuturi ce am făcut domnia me acestei sfinte bisărici, iată că mai afierosim și vatra târgului Dorohoi ce iaste drept a noastră domnească și hoțărâtă mai dinainte vream de către locul din pregiurul ei, după care vatră a numitului târg, să aibă această bisărică ași lua venit după rânduiala ce să urmează și la alte târguri ce sânt date altora de cătră alți luminați domni. Adică întâi pe tot vinul și rachiul ce vor vinde în crăme târgoveții creștini *i jidovi* și alții să aibă a plăti câte doi bani de toată vatra de vin, și câte un ban de toată oca de rachiu. Al doile dohotul numai a numitei bisărici să să vândă. Al treile gospodarii cei ce vor fi șezători la fața uliților să plătească câte opt zeci parale un gospodar pe an pe toată ușa, iar cei ce vor fi șezători pe la mahalale să plătească câte un leu de un gospodar pe an și nefiind silit de către biserică fără voe lor ca să lucreză, ci să aibă a da banii iar fimeile cele sărace și fără de feciori să nu de nimică. Al patruile câte scaune de carne vor fi pe vatra târgului să aibă a plăti cum plătesc și la alte târguri. Așijderea din 50 de stupi, să aibă a lua un stup de sămânță și toamna săl rădici din prisacă, iar find mai puțini de 50 să ia câte una para de stup. Iar la vânzarea peștelui, a lumânărilor i a pânei să fie târgoveții slobozi fără a nu plăti nemica. Deci precum să cuprinde prin acest al nostru domnesc hrisov să aibă numita biserică prin Epitropii săi ași lua venitul di pe vatra numitului târg Dorohoi, ca de pe ai sa dreaptă ocină ce sau afierosit de către domnia mea și hrisovul acesta al domniei mele să fie de întăritură și cu a noastră iscălitură și pecete. Poftim dar Domnia me cu dragoste și pe alți foști luminați domni, pe care sf. Dumnezeu îi va rândui în urma noastră domni acestei țări, să nu surpe nici să strice această puțină miluire ce am făcut eu această sfântă biserică, ci mai ales adăogând să întărească pentru a domniilor sale cinste și veșnica pomenire. Scrisu-sau hrisovul acesta la scaunul domniei mele în Iași, intru ce dintă domnie a noastră la Moldavia în anul al treilea.

160 Mihai Costandin Suțu Voevod. la an 1795 April 14.

I. p. domnești.

XXX. 1795 April 21. Donația moșii Vârful Câmpului.

Facem știre cu acest hrisov al domniei mele tuturor cui să cade a ști, că find că cu pliroforie niam înștiințat domnie mea că *Vârful Câmpului, ce iastea la ținutul Sucevei, fiind moșia dreaptă a noastră domnească*, să cuprinsă de cătră răzășii în-

preğurași și nici domniei mele să pricinuia dobândă nici acei ce cu neștiință, încunghiasă această moșie să câștiga. Drept aceeaia după osăbitea mili și dani, cu care am miluit, domniia mea, pe svântă bisărică din Târgul Herța, unde să cinsteaște și să prăznuește hramul svântului mare mucenic și purtătorului de biruință Gheorghe, iată o mai miluim domnie mea și cu această mai sus numită moșie Vârvul Câmpului ci iaste la ținutul Sucevii, care o facem desăvârșit danie și miluire svintei, bisărici, acestei de la care să aibă aș lua obișnuitul venit din toate după vechiul obicei, și fiind că această moșie Vârvul Câmpului, să hotărăști dispre răsărit cu moșia Saucenița, și despre apus să disparte de altea moșii prin apa Sireatului, iară despre amiazăzi cu moșia Ionășanii și spre miazănoapte cu moșia Dobronăuții ; am dat poruncă ca să să trimită boiarii domniei mele hotarnici, carei să facă hotarnica moșiei aceștie, și pentru ca să fiiă această miluire nestrămutată și nerușeita în veci, am dat de cătră domnia mea acestei svintea bisărici, acest al nostru domnesc hrisev întărit cu al noastră domnească iscălitură și pecete, la care poftim domnie me cu dragoste și pe alți frați luminați domni ce vor fi în urma noastră la domnia acestii țări să nu străce sau să strămute această danie precum nici domnia me nam stricat milile altor luminați domni, ce mai vârtos adăogând cu scrisori să întărească pentru al domniilor sale cinstea și večnică pomenire ; scrisau hrisevul acesta la scaunul domniei mele în orașul Iași, întru cea dintâi domnie al noastră la Moldavie, în anul al treile.

la anul 1795 April 21 dni.

Io Mihail Costandin Suțul Voevod.

l. pecetii domnești Io MX KCT CT b. b. 1795.

Costandin 3 logofăt procitelnomu.

Obs. Documentele de la n".... se găesc copiate în o condică mare legată: „în această condică să cuprind 92 adică noăzeci și două file *scrisă* și *albe*. 1848 Sept. 2 Iancu Stamate“.

Scrise sunt filele 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 și 10 fața întâia. Tot restul de file sunt *albe*.

Copiile sînt toate adiverite de Constantin 3 logofăt, care și copiază cu mîna lui doc, 15, 16, 17, Copiile sînt scrise de 4 scriitori deosebiți. Cred că legătura s'a făcut în 1840, iar copiile sunt din 1795, căci nu cuprind toate actele bisăricei din Herța, date ulterior.

XXXI. 1795 April 25. M. C. Suțul Voevod dă hrisev Sf. Gheorghe din Herța, rezumând toate daniile anterioare prin hrisea-vele date, în număr de 16 buoăți.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Mihail Costandin Suțul Voevod domn țării Moldaviei.

Înainte domnii mele viind al nostru cinstit și credincos boiariu, dumnealui *Costachi Ghica hatman* ; dmlui stolnic Andrei

Holban Epitropii Sfintei biserici din târgul Herței, ot ținutul Cernăuțului, carea biserică iaste închinată de ctitorii săi a fi metoh sfintei bisărie de la *Kuruçesmea din Țarigrad*, unde să cinsteste și să prăznuiască hramul sfântului slăvitului Prooroc înainte mergătorul și botezătorului Ioan, făcutau cerere către domnia mea ca spre mai bună statornicie și înlesnirea cautării și strângerea veniturilor și milelor ce au aceste sfinte și dumnezești lăcașuri, să să facă de către domnia mea un deosăbit al nostru domnesc hrisov, întru care să să cuprinză *toate* scrisorile de danie și de afieorosire ce au, ca în acelaș hrisov să iconomisască strângerea tuturor veniturilor fără să fie primejdie de a să rățăci sau a să piarde vreo scrisoare. Care cearire și domnia mea găsinduo cu cale am orându-it la al domniei mele cinstit și credincios boiaru dumnialui Ioan Cantacuzin marele logofăt de ȧara de gios ca cercetând toate scrisorile să facă osăbit un singur hrisov cuprinzător a toate, unde stându dumnialor la cercetare și alegere cuprinderii toturor scrisorilor, *întăiu* am aflat *diata* lui *Ilie Holbăn biv vel pitar* din anii 1785 Avgust 2¹⁾ întru care să cuprinde că după ce împarte averea sa mișcătoare și nemișcătoare fiilor săi, între altele arată și pentru fiul său *Gheorghii Holban*, cum că iau făcut parte de moșie și iau dat niște locuri de casă și de dugheni în târgul Cernăuților, ce și el *Ilie Holban* leau avut de la părinții săi, dând pricină acestui fiu al său că sau dus de acasă fără voia sa, și mergând la Țarigrad acolo sau însurat și au murit de ciumă; iară încă și pentru sufletul lui fiindu milă iau făcut a lui partea de sus arătată, și iau mai făcut și o biserică la târgul Herța, cu care biserică au cheltuit..... lei, în care somă arată că au fostu și a lui *Gheorghie* lei, adică lei ce avea lăsați la tatăl său și lei, sau venit și lui parte de la cumpărătură, iar lei arată *Ilie Holban* că au pus de la sine la acea sfântă biserică, ce au făcut pentru sufletul său *Gheorghe Holban*, căruia arată că iau mai dat și *doi* cai, cum pe larg arată aceiași diată a lui *Ilie Holban pitaru*, ce sau văzut adiverită de iscălitura răposatului *Gavriil Mitropolitul*, și a veliților boiari din vremea aceeaia.

Al doilea. O scrisoare din anul 1794 Iunie 17²⁾ iscălită de *Ilinca Holban* fiica lui *Gheorghe Holban* ce au fost *baș Capuoglu*, prin care arată cum că știind ea cum că tatăl său sau îngropat în Țarigrad la biserica sfântului Prooroc înainte mergătorului și Botezătorului Ioan, ce iaste la *Kuruçesmea* au afierositu acolo această biserică cu toate acareturile sale câtę până acum are, și cu câte va mai câștiga, ca luându preuții de la sfântul Prooroc Ioan ot *Kuruçesmea* veniturile bisericeii sale sfteti *Gheorghie* din Herța, să aibă a pune numele tatăsău și al său la pomealnicul cel mare, ca să să pomenească peste an la sfântul jertfelnic, cum și la zioa îngropării

1) Vezi mai sus pagina 66.

2) Vezi mai sus pagina 68.

În toți anii, să se facă colivă și obișnuitele pomeni și mai arată că împreună cu această scrisoare de afierosire iau dat lei banf gata ca să facă începutul pomenirilor, cum pe largu arată aceiași scrisoare ce sau văzut adiverită cu iscălitura cinstuitului și credincios boiarului domniei mele dumnealui Ioan Cantacuzin vel logofăt....

Al treilea, un hrisov al domniei mele de întăritură asupra acestei afierosiri ce face Ilinca Holban ³⁾, și pe *alte* scrisori de danie ce au dat creștinii la această sfântă biserică, adică *întăiu* pe o scrisoare de la răzeșii de *moșia Ținteniei*; *ce acum se numeaște Herța*, anumea Vasile Țintă mazil, Ioniță Țintă, Ursu Țintă, Catrina lui Neculai Țintă, Anisia sora lui Ursu Țintă, Gheorghe Țintă, Arsenie Țintă, Balașa lui Gligoraș Țintă, Savin Ținta, Chiriac Ținta, Ștefan Ținta și Roman Țintă prin care dau danie locul țințirului acestei sfinte bisearici, adică din talpa bisearici în fiește care parte împrejur câte treizăci stânjani gospod, adiverită fiind scrisoarea de ispravniciei de Herța, care scrisoare iaste din anul 1794 Iunie 24.

Al doilea, o altă scrisoare iscălită de proin protopopul Herței, Hagi Dumitru, Apostol Bacalul, Gheorghe Lazar; Teodor Neculau, toți epitropi acestei sfinte bisearici, prin care arată că bisearica aceea are danie o casă în târgul Herței, pe locul dumisale logofătul lordachi Ghica, cu întăritură de la domniaa Alexandru Mavrocordat Vvod; și al doilea casă tot în Herța, iarăși danie de la Nastasiia Hadângeasa, femeia lui Ioan Sârbul, iarăși pe locul dumisale logofătului Ghica și o *dugheană de scânduri mișcătoare*, făcută cu banii bisearicii, și altă *casă de școală* lângă biserică, făcută iarăși cu bani bisăricii și pe lângă acestea mai arată numiții Epitropi că închinarea acestei sfinte biserici la sfântul prooroc Ioan iaste cu a lor bună voe și primire, adiverită fiind scrisoarea aceea cu iscălitura ispravnicului de Herța, fiind tot din leat 1794 Iunie 23.

Al treile, scrisoarea lui Neculai starostele de cibotari cu toată breasla cibotarilor din Herța prin care afierosesc venitul ce iaste al breslei lor, legat prin cartea acelor de mai înainte ispravnici de Herța, din anul 1794 Februarie 28, adiverită fiind scrisoarea de ispravniciei din Herța, tot din acelaș an 1794 Iunie 23, care mai pe larg arată aceleași scrisori de sus arătate, care sau văzut de domnia mea; din care încredinșându-ne că închinarea acestei sfinte bisearici la sfântul Prooroc Ilie dIn Țarigrad ot Kuruceșmea sau făcut cu bună voia stăpânitorilor ctitori și că acaretele de sus arătate sânt drepte ale sale, Domniia mea prin aceștiași hrisov am dat și am întărit sfinte bisearici a sfântului slăvitului prooroc înainte mergătorului și botezătorului Ioan de la Kuruceșmea pe acest al său metoh biserica sfântului Gheorghe din târgul Herța cu toate veniturile și acareturile sale câte până acum au câștigat și cu câte de acum vor mai câștiga din milele luminaților domni și a creștinilor.

3) Vezi mai sus pagina 70.

cari vor binevroi a să face ctitori, pe care să le stăpânească în veaci; și strângându-le epitropii la vremea bine cuviincioasă să aibă ale trimete pe tot anul de doao ori pe an, nestrămutat la sfântul Prooroc Ioan în Țarigrad, cum mai pe larg arată același hrisov întărit cu iscălitura și pecetea domniei mele în anul 1792 Iulie 24.

Al patrulea. Tij alt hrisov al domniei mele de miluire acestei sfinte bisearici ot Herța, ce iaste închinată de ctitorii săi la biserica sfânt slăvitului înaintea mergătorului și botezătorului Ioan din Țarigrad ot Kurucișmea, făcându-i obicei de milă ca pe tot anul să aibă a lua câte 400 lei din adunarea banilor răsurilor ce să strângu la patru dăjdii a ȣiganilor gospod, câte cinci parale de leu, care bani săi ia de la nazirul ȣiganilor gospod câte de doao ori pe an, adică doao sute lei la sfete Gheorghe și doao sute lei la sfete Dimitrie, iară ceilalți bani acelor răsuri să rămăe pentru leafa vornicului de ȣigani, pentru logofătul vorniciei, pentru ocolaș i alți slujbași a ȣiganilor gospod după vechiul obicei, prin care hrisov să poruncească nazirului și epistatului de ȣigani gospod ca pe tot anul să aibă a da nestrămutat acești câte patru sute lei la Epitropii acestii biserici ot Herța, la orânduitele vremi spre ajutorirea sa, cum pe largu arată același hrisov, care iaste întărit cu iscălitura și pecetia domniei mele din anul 1794 Iulie 28 zile⁴⁾.

Al cincile. O carte gospod de la domnia mea de miluirea bisericii sfeti Gheorghie ot Herța, cu *mortasipia târgului Focșanii*, ce iaste la ținutul Putnei, den carele să aibă a lua venitul mortasăpiei câte doaozăci și patru bani de toată vita, cal, iapă, bou, vacă ce să va vinde în acel târgu, care venit măcar că au fost a vămii domnești, dar domnia me lam dat danie și miluire acestei sfinte bisărici, care venit să aibă Epitropii al strânge la vreama, cum pe largu arată același hrisov întărit cu iscălitura și pecetea domniî mele la leat 1794 Iulie 1 ⁵⁾.

Al șăsălea. Altă asemenea carte tot aceeași sfinte bisărici, de miluire cu mortasapia târgului *Tuzira* din ținutul Orhei-Lăpușna, (cu porunca ca vameși și carvasărarii să nu o supere cu nemica), tot a-săminea ca și cea de sus arătată din leat 1794 Avgust 2 ⁶⁾.

Al șaptelea. Un hrisov tij de la domnia mea de miluire acelor siinte bisărici din târgul Herța, ce iaste închinată la biserica sfânt-slăvitului prooroc înainte mergătorului și botezătorului Ioan din Țarigrad ot Kurucișmea, cuprinzătoriu că osebit de trebuincioasele veșminte și alte lucruri împodobitoare a sfintei bisearici, cede la domniașca noastră camară sau dat, am hotărât domnia mea și făcut obiceiău de milă acei sfinte bisearici ca în toată vremea și deapururi să aibă a lua din vama cea mare gospod câte doaozăci lei pe toată luna ca să fie pentru făclii, lumânări de ceară,

4) Vezi mai sus pagina 71.

5) Vezi mai sus pagina 70.

6) Vezi mai sus pagina 72.

undelemn și tămăe, și să ia pe fiește care trii luni odată la începutul lunii. Așijdere și din venitul Ocnei din banii cămării gospod să aibă a lua câte una sută cincizăci lei, la zioa hramului pe tot anul nestrămutat, deosăbit să aibă a scuti doaozăci liuzi poslușnică a bisericii, care să fie oameni străini ce nau avut nici un amestec de bir cu țara aciasta; care oameni având la mâna lor adeverința diregătorilor din ce vream au venit în țara aceasta de peste hotar, hotărăm domnia me ca întru nemica să nu fie suparați nici de banii agiutorințelor, cum nici de alte dări și havalele ce vor fi pe alți lăcuiitori. Așijderea și trei dugheni și doao crășmece va avea biserica aceasta dreapte ale sale în târgul Herța am hotărât domnia mea ca întocmai asămene să nu fie suparate nici de vreun feliu de havale; prin care hrisov am poruncit domnia mea cu întocmai asămene să nu fie suparate cu nici de vreun feliu de havale; prin care hrisov am poruncit domnia me vameșilor de la cărvarsară, i cămărășilor de ocnă ca ori în credință—ori în vâinzare de va fi vama și ocna de-a pururi să aibă a da acești ban din banii cămării gospod nestrămutat, și vor fi scăzuți la samă, cum mai pe larg să cuprindă la acelaș hrisov, ce iaste întărit cu iscălitura și pecetea domnii mele din leat 1794 *Iulie 30* 7).

Al optulea. Alt hrisov al domnii mele de miluirea acestei sfinte bisărici din Herța cu doaozăci salașe de țigani anumea : Gavril sin Chirica Coman, Murguleț sin Chirica Coman, Artenie sin Chirica Coman, Gheorghe Ciurariu cei zic Coroeriu, Lupu sin Gheorghie, Niță sin Gheorghie Coroeriu, Onică Ciurariu, Toader sin Onică, Luca Scripcariu, Sandu Cobzariu, Gligorie Rudariu, Leonte Rudariu cei zic și Ciobul, Vasile sin Lupan, Spiridon sin Ioniță, Roman Bursuc, Apostol sin Pleașcă, Călin Rudariu, Lunei sin Nas-tur, Simion Sprinceană, Fănică brat lui Ștefan; toți aceștia cu femeile și cu toți copiii lor să fie a sfintei bisearici de sus arătate, direpți robi în veaci cu tot rodul ce sau născut și să va mai naște dintru dânșii, cum mai pe larg să cuprindă la același hrisov ce iaste întărit cu iscălitura și cu pecetea domnii mele din leat 1794 *Septemvrie 25* 8).

Al noulea. Altă carte gospod tot de la domnia mea dată aceleiași sfinte biserici, miluire cu mortăsăpia târgului Fălticeni de la Ținutul Sucevei, tot asămenea arătând cuprinderea ca și celelalte de sus arătatele cărți de mortăsăpie (câte 24 bani de vită din vama domniască (care carte iaste din leat 1795 *Ghenar 7 zile* 9).

Al zăcilea. Altă asemenea carte a domnii mele de miluire aeeleiași sfinte biserici cu *mortăsăpia târgului Dorohoiu de la ținutul Dorohoiului*, tot asămenea având a sa cuprindare (câte 24

7) Vezi mai sus pagina 74.

8) Vezi mai sus pag. 76.

9) Vezi mai sus pag. 77.

bani de toată vita, cal, iapă, bou, vacă sau catâr), ce iaste tot din-tracelaș an și lună 1795 *Ghenar 17 zile*¹⁰⁾.

Al unsprezecelea. Altă osăbită scrisoare de la al nostru cinstit și credincios boeriu, dumnilui Iordachi Ghica vel logofăt, prin care așa arată dumnilui că fiind îndemnat din dumnezăiasca râvnă au dat danie aceiași sfinte biserică din Herța, tot locul pe care iaste binăua bisericii cu țințirumul cât va fi pentru trebuința îngropării morților, cum și pe largu arată aceiași scrisoare din anul 1795 *Ghenar 18*¹¹⁾, adevărită cu iscălitura dumisale logofătului încredințată și cu osăbită iscălitură a cinstiților și credincinșilor boiari a domnii mele, dumnilui Neculai Rosăt biv vel logofăt, dumnealui Costachi Ghica hatman, dumnilui Iordachi Rosăt vel visternic, ce sau întâmplat marturi.

Al doisprezecelea. Altă carte a domnii mele de miluire a sfintei bisarici din Herța cu mortasăpia târgului Chișinăului ot ținutul Lăpușnei tot în asăminea cuprindere ca și cele de mai sus arătate (câte 24 bani de vită mare) fiind dintru acest an 1795 *April 8*¹²⁾.

Al treisprezecelea. Tij altă carte a domnii mele de miluire a sfintei bisarici cu mortasăpia târgului Stroești tot cu asăminea cuprindere (câte 24 bani de vită), fiind din acest an 1795 *April 5*¹³⁾.

Al patrusprezelea. Un hrisov al domnii mele prin care am dat acestei sfinte bisarici danie și am *afierosit vatra târgului Doro-hoiului, ce au fost direaptă al nostru domnească, hotărâtă ma tnainte vreme* de pe care vatra târgului să aibă această sfântă biserică ași lua venitul după rânduiala cum să urmează și la alte târguri ce sânt date altora de către alți luminați domni, adică *întăi* pe tot vinul și rachiul ce vor vinde în crăme târgoveții creștini, jidovi și alții să aibă a plăti câte *doi* bani de vatra de vin, și câte *un* ban de toată vatra de rachiu; *al doilea* dohotul numai al numitei bisarici să să vânză; *al treilea* gospodarii ce vor fi șăzători la fața ulițelor să plătească câte optzăci parale un gospodar pe an pe toată ușa; iară cei ce vor fi pe la mahalale să plătească câte un leu de gospodariu pe an, nefiind siliți de cătră bisarică fără voia lor ca să lucreze, ci să aibă a da bani, iară femeile ceale sărace și fără feciori să nu dea nimica; *al patrula*, câte scaune de carne vor fi pe vatra târgului să aibă a plăti cum plătesc și pe la alte târguri; așijderea din cincizăci stupi să aibă a lua biserica un stup de sămânță, și toamna săl rădice din prisacă, însă fiind mai puțin de cinzăci să ia câte o para de stup; iară la vânzarea peștelui, a lumânărilor, a pânei să fie târgoveții slobozi fără a nu plăti nimica, cum pe largu arată același hrisov, ce iaste întărit cu iscălitura și pecetea domnii mele din anul acesta 1795 *April 14*¹⁴⁾.

10) Vezi mai sus pagina 78.

13) Vezi mai sus pagina 79.

Al cincisprezecelea. Alt hrisov de la domnia mea prin care osăbit de altă milă și danie cu care am miluit domnia mea pe această sfântă biserică din Herța; iam mai dat danie și afierosire de istov moșia Vârful Câmpului ce iaste la ținutul Suceavei, care au fost dreaptă domnească a noastră, și măcar că împregurașii o împresurasă cu nedreptate, dar domnia mea ca pe o moșie dreaptă a noastră domnească am dezbatuto prin boerii ce am trimes la fața locului și după ce am luato întru a noastră domnească stăpânire am dato danie și afierosire sfintei bisearici de sus pomenită care această moșie Vârful Câmpului despre răsărit să hotărăște cu moșia Saucenița, și despre apus să desparte de alte moșii prin apa Șiretiului, iară despre miazăzi să hotărăște cu moșia Ionășanii și despre miazănoapte să hotărăște cu moșia Dobrinăușii; de pe care moșie Vârful Câmpului să aibă sfânta biserică a lua obișnuitul venit din toate de a zăcea după obiceiul și după ponturile ce sântu în visterie cu pecetea gospod, cum mai pe largu arată același hrisov care iaste întărit cu iscălitura și pecetea domniei mele ce iaste din leat 1775 April 21¹⁵⁾.

Deci pe toate acestea de mai sus daruri și afierosiri dăm și întărim sfintei acestei bisearici din Herța în veaci stăpânire și deplină putere neclintită; asupra căroră fiind trebuință de a se rândui epitropi purtători de grijă, domnia mea am socotit și am ales pe ai noștri cinstiți și credincioși boiari, pe dumnealui Ghica hatman, pe dmlui Andrei Holban biv vel stolnic, fiecare prin deosăbit hrisov al domnii mele (*al șasăsprezelea*), din trecutul an 1794 Octombrie 28¹⁶⁾, iam orânduit pe dumealor Epitropi purtători de grijă cu depline puteri, volniciți ca să aibă a cere și a lua toate veniturile și milele ce sânt rânduite prin domneaștile noastre cărți și hrisoave la fiește care vreamă rânduită și făcând toate trebuincioasele podoabe și lumânări și alte cheltueli ale bisaricei ot Herța, câți bani vor mai prisosi să aibă ai trimite la proestosul sfintei bisărici de la Kuruceșmea, unde iaste închinată metoh pe tot anul, de doao ori pe an ca să să folosască și același sfânt și dumnezăesc lăcaș din domneaștele noastre mile. Care numiții boiari epitropi din poronca domnii mele am orânduit și vameș spre înlesnirea străngerii veniturilor și a milelor pe credincios boiarul domnii mele dumnealui *Stefănachî Țicău* biv vel jîtniciariu, carele să aibă a ținea condica curată de toate veniturile și întâmplătoarele cheltueli, ce prin știrea dumnealor boerilor Epitropi se vor face. Și pentru ca să să păzască și să se urmeaze toate aceste mai sus arătate sau dat la mâna domnilorsale boiarilor epitropi acest al nostru domnesc hrisov la care poftim domnia mea cu dragoste și pe alți frați luminați domni, care din dumnezăiască pronie vor fi orânduiți în urma noastră cu domnia acestei țări să nu surpe aceste pușini mile ce am făcut domnia mea cu aceste doao sfinte

15). Vezi mai sus pagina 80.

dumnezeiești lăcașuri ce mai vârtos adăugându-le cu sporire să le întărească pentru a domniilor sale cinstită și veačnică pomenire. Și spre aceasta iaste credința a însăși Domniii mele Noi *Mihail Suțul Voevod*, și credința a prea iubiți fiilor domnii mele *Ioan Voevod*, *Grigorie Voevod* și *Alexandru Voevod* și credința a cinstiți și credincioși boiarii divanului domnii mele, dumnealui *Ioan Cantacuzin* vel logofăt, i dumnealui *Costin Catargiul* vel vornic, i dumnealui *Drăcachi Depaste* vel vornic, i dumnealui *Neculai Roșăt* vel vornic; i dmlui *Todirașco Balș* vel vornic, i dmlui *Săndulache Sturza* hatman i părcălab Sucevei, i dmlui *Costachi Gerachi* vel agă, și dmlui *Anastasachi Caliarhi* vel postelnic, i dmlui *Iordachi Ruset*, vel visternic, i dmlui *Mihai Sturza* vel spătar, i dmlui *Mihalachi Luca* vel ban, i dmlui *Costachi Ghica* vel comis, i dmlui *Iacovachi Arghiropol* vel cămăraș, i dmlui *Iordachi Mavro* vel căminar, i dmlui *Vasile Lăcusteanul* vel păharnic, i dmlui *Costantin Carp* vel sârdariu, i dmlui *Andrei Holban* vel stolnic, și credința tuturor boiărilor domnii mele a mari și mici.

Scrisusau hrisovul acesta la scaunul domnii mele în orașul Iași întru cea dintăiu domnie a noastră la Moldavia, în al treilea an, în anii de la mântuitorul Hristos, 1795 April 23.

Io Mihail Suțul Voevod.

XXXII 1804 Mai 15. Alex. C. Muruz Vodă trece cătră mon Sf. Spiridon din Iași biserica Sf. Gheorghe din Herța cu toate veniturile aflerosite ei, între care și vatra târgului Dorohoiului.

Cu mila lui D-zeu Noi Alexandru Constantin Muruz Voevod Dom țării Moldovei.

Se face știre, că cu D-zeescu ajutoriu, domnind de al doilea rând întru această țară a Moldovei, au dat cătră domnia mea jalobă un oareși-care neguțitoriu arman Ovanез Apiczade, arătând și înștiințând că un văr a lui, Hogea Bogoz Apiczade, având a lua trei-zeci mii lei de la pre luminatul Domn Mihail Suțul Voevod, a luat de la pre luminarea sa pentru acești bani cu desăvârșită vânzare, biserica ce iaste în Herța, împreună cu târgul Dorohoiului, și cu cele-lalte averi a ei, și că numitul vărul său lau orânduît Epitrop din partea sa, ca să stea să vânză numita biserică, prin Sultan mezat, și au cerut prin jaloba sa să i să dea țidulă gospod; care jalobă orânduinduse la cinstiți boiarii Divanului Domnii mele, ca să să facă cercetare cu amăruntul, atât pentru scrisoarea de Epitropie a numitulu Apiczade, și pentru cele ce să arată în jalobă, și pentru biserică, cum și pentru averile aceastei bisearici. Și după poronca domnii mele cercetând dmlor veliți boiari cu adâncime pentru toate, au făcut arătare cătră domnia mea, cum că numita biserică din Herța, împreună cu cele înființate a sale avu-turi, la 1794 Iunie 17, sau făcut metoc a bisericei Sfântului mer-

gătorului înainte Ioan, ce iaste la Kuruceşme, dănduse danie de Ilinca Holbăneasa, fiica lui Gheorghe Holban ce au stătut baş-ca-puoglan, şi că sau întărit această danie tot la acel an luna lui Iulie 28 zile, şi de prea luminatul Mihai Suţul Voevod, domnind întru această vreamă întru această ţară, şi că pe lângă alte avuturi ce avea mai înainte această biserică, a mai miluito şi Domnia sa cu târgul Dorohoiului şi cu môtăsăpia acestui târg, şi cu alte câteva môtăsăpii de pe la alte târguri, încă şi cu môtăsăpia de la târgul Focşanii. Dar această môtăsăpie de la Târgul Focşani fiind cu câţiva ani mai înainte încă la 1784 Septemvrie 20, dăruită cu hrisov gospod de domnia sa Alecsandru Constantin Mavrocordat Voevod fiicei domniei seale, luminatei Domniţe Ralu Mavrocordat, şi cerşinduse de domnia sa, nu sau căzut a se lua de biserica Herţei, căci după pravili, şi obiceiurile pământului, cele mai vechi hrisoave sunt mai tari şi puternice de cât cele făcute mai în urmă; deci după această orânduială şi hrisovul domnului Alixandru Mavrocordat Voevod ce iaste pentru această môtăsăpie a Focşanilor, are mai multă tărie şi putere, de cât aceasta ce au dat domnia sa Mihai Vodă, pentru aceasta môtăsăpie la biserica Herţii, mai arată domnialor boiarii că au văzut şi zapisul domnului Mihai Vodă, prin care vinde bisearea aceasta la neguţitorul Hagi Bogoz Apiczade, pentru *trei-mii lei*, cei iaste datoriu, scris fiind acel zapis la 1801 Oct. 1, în care mărturisesc trustelile beizadelile Domniei-sale, cum şi cartea de epitropie ce au dat numitul Hagi Bogoz Apiczade scrisă fiind la anul 1802 Septemvrie 23, prin care face vechil pe vârul său Ovanes Apiczade, ca să stăpânească numita biserică şi avuturile ei, şi să urmeze după a sa orânduială, arătând cătră Domnia me aceste cercetări, şi arătări a dmlor sale veliţilor boeri, şi cu întregime luând sama, şi cu căzută râvnă, şi cuviincioasă sprijinire ce să cuvine la cele dumnezezeşti şi la sfintele lăcaşuri, negăsind a fi nici după lege, nici după plăcerea lui D-zeu, a se da dajnică biserica Herţii la neguţitori şi mai vârtos fiind şi ne pravoslavnicu, şi fără cuviinţă, şi urât a se vinde lăcaşul lui D-zeu în ivală, strigându-se prin oraş şi preţuinduse (făcându-se şi aceasta o ră pildă cătră alţii) lucru hulit de cătră oameni, vrednic de toată judecarea. Lângă aceste socotind Domnia me că şi veniturile dintre avuturile acestei biserici iaste mai temelnic, şi cu curgerea anilor merge spre sporire, prin sprijinirea şi ajutorul a pravoslavnicilor luminaţi Domni, cu ajutorul şi dăruirile ce fac iubitorii de D-zeu creştini, şi cu buna purtare de grijă a iubitorilor de D-zeu epitropi, şi cu ce spre toată credinţă, vrednicie, şi silinţă acelor orânduieşti la biserica aceasta a Herţii, şi la averile ei, şi că dintru această poate a se face vre un ajutor, şi folosire la vre una din bisaricele obştiei. Am făcut Domnia me cuviincioasă înştiinţare, că de va voi cineva dintru cei de aice, sau din boeri, sau din mănăstiri, sau din biserici, să ia asupra sa această biserică a Herţei, cu avuturile, şi cu veniturile sale, şi să plătească datoriile ce se

cer, și ne vrând nimine ; am socotit să să lipească această biserică a Herței cu toate cele ce are, la biserica Sf. Dimitrie ce este la Kurușmea, și au fost primit epitropii acei bisearici, ca să plătească banii ce are a lua Apiczade, și doao mii șapte sute lei, ce sânt datorie la cei ce ținea biserica Herței, și să ia biserica Herței cu toate ale sale, (afară de mortăsapia Focșanii ce este dată luminată domniței Ralu Mavrocordat, după hrisovul de danie a Domniei sale Alexandru Const. Mavrocordat Vv.). După care această așezare în trecutul an 1803 în luna lui Decembrie sau făcut și hrisov gospod al Domniei mele, dar mai arătându-se și alt datornic al Domniei sale Mihai Vodă, cu vreo *doao-zeci mii lei*, anume Efstatie Petru Pencovici sudit austriecesc, cerșind și acesta ca să plătească dintru această bisearică, ca unul ce o avea amanet pentru acești bani, și ținea în mâinile sale scrisorile bisearicii. Deci, văzind epitropia Sf. Dimitrie de la Kurușmea că sau îndoit datorie ce trebuia a să plăti din biserica Herții, sau lăsat de a primi asupra lor, și de a lua bisearica Herții, neputând a plăti atâta maresumă de datorie, și pentru această pricină au rămas nepusă în lucrare orânduiala ce să făcuse prin hrisovul Domniei mele.

În vremea ce să făcea aceste, întâmplatusau ca și obștea neamului creștinesc din Țarigrad a vedea cea de obște patrierșască școală a Țarigradului, neavând cuviincioasă orânduială spre sporirea învățăturilor și folosirii ucenicilor, cu toate că are nu puține venituri, pentru ceale trebuincioasă cheltueli, a plății dascalilor și hranei ucenicilor, și adunându-se la un loc atât Preosfințitul Patriarh, și Sf. Sobor, și toți cei întâi ai neamului și făcând căzuta socotință pentru mai bună starea acestei școli, toți de obște am găsit cu cale, și de trebuință a muta școala de la Fănarul Țarigradului la Kurușmea, fiind sat prea chibzuit pentru învățători, și găsindu-se loc acolo bun de zidirea unei case, și de alcătuirea scoalei, și cerșind trebuința a se cumpăra acest loc cu mare sumă de bani, și neavând de unde da această sumă, după multă socotință negăsind alt prilej și lesnire pentru săvârșirea acestui folositor lucru, fără numai să economisască această sumă de bani, din darul de pe moșia Hotărnicenii, ce sau fost făcut la această școală a Țarigradului, de fericitul întru veșnica pomenire părintelui Domniei mele, D-sa Constantin Muruz Vv, întârit prin hrisovul gospod al înălțimei sale, și făcându-se această hotărîre prin patriarșești și sobornicești cărți, au scris către Domnia mea, poftind ca să primim și noi această hotărîre, și să dăm obștea neamului creștinesc această trebuincioasă sumă de bani, ca să nu rămâie neîmplinit acest deobște-folositor lucru, și întru nimică întrebuițat folosul din Hotărniceni, în vreme ce nu se face la această școală nici un rod de învățătură, precum au fost până acum, pentru că nu au fost bine chibzuită. Drept aceasta, văzind și Domnia mea această deobște poftire și hotărîre, și rugămintele, am scris la prea luminatele beizadele frațir Domniei mele, Dimitrie Muruz Vv. Panaghiotache Muruz Vv., și

Țibutul fiul nostru Constantin Muruz Voevod, ca să să silească a lua acest loc trebuincios pentru zidirea școalei, plătind banii ce să cer, numai ca să să săvârșască cea de obște cerire ce să face, pentru folosința neamului nostru. Și luminarea lor cu mare râvnă făcând tot chipul, au rescumpărat acel loc cu mare sumă de bani, pe care l-au și dat la obștia neamului, luând pe acest loc Hotărnicenii, după hotărârea ce sau făcut mai înainte de toți, și după patrierșască și sobornicească scrisoare de întăritură, trecând dar moșia Hotărnicenii după chipul cel mai sus arătat, la stăpânirea luminatelor beizadele frații și fiilor Domnii mele.

Mai cercetând Domnia mea am aflat, că din venitul ce ave moșia Hotărnicenii la ace vreme, sau fost orânduit de fericitul întru pomenire părintele Domniei mele, să să dea o parte și la spitalul ce era să să facă din nou, în Monăst. Sf. Spiridon din Iași, orânduit întru acest chip; iar cealaltă jumătate luândo episcopii spitalului de aici, să îndatorească a întîmpina trebuințele cheltuielilor de peste an a deosebitului spital, ce să va zidi întru această mănăstire pentru odihna și răpausul a celor mai cinstiți dintre bolnavi, sau străini, sau neputincioși, a suferi strămtoareală și nevoie în spitalul obștiei, sau cari întralt fel se vor întâmpla scăpătați, nesuferind Domnia mea nici de cum a rămâne nelucrată și fără de folosire orânduiala ce au făcut prea fericitul părintele Domniei mele. Socotitoam datorie neplătita, ceia ce fericitul nu au apucat a face spre oareși care mângăere de obște celor pătimiși, după eel cu iubire de oameni și de D-zeu cuget ce au fost pus, ca să împlinim noi, învrednicindune de a lua părintesc scaunul acei de D-zeu păzitei țări a Moldaviei, și puind gând ca să facem cu a noastră cheltuială întru această mănăst. a Sf. Spiridon, o casă pentru bolnavi; și voind a da mai cu înmulțire acel mai înainte orânduit venit din Hotărniceni, și fără nici o amestecare și mai cu statornicie. Am socotit Domnia mea a fi mai cu priință, să să deie numita biserică a Herții cu toate averile și veniturile sale la acest nou spital ce să va face în mănăst. Sf. Spiridon, în locul acei părți de Hotărniceni, pentru care am scris și Domnia mea către luminatele beizadele îndemnându-i să să îndatorească a plăti banii ce ave a lua Apicoglu și Pencovici, ca să scape biserica Herții din străinele mâini, și câștigându-se, să să deie danie la spitalul ce se va zidi de către noi; ca să ia veniturile și milele a acestei biserici, și să fie pentru grija săracilor și a neputincioșilor, și pentru pomenirea fericitului nostru părinte și a noastră, și primind luminarea lor această îndemnare, sau însărcinatu cu toată suma a acelor datorii, din care sumă luminatul Beizade Dimitrie Muruz, scoțind bani, au plătit doaa părți, și luminatul Beizade Panaghio-tachi au plătit o parte, și doaa părți au plătit iubitul fiu al Domnii mele Constantin Muruz (după care analogie și pentru cumpărarea locului pentru școala Țarigradului, asemenea au numărat banii fiește carele beizade) și cu acest fel ce sau zis mai sus, au plătitu

și lui Apiczade, și lui Pencovici suma banilor ce au avut a lua, și au trimis către Domniia me scrisori de izbrânire ce au luat de la fiește carele, luând deosebită scrisoare de la Domniia sa Mihai Suțu Vv. în care arată că nu are nici o împărțire din această biserică a Herții, nici din avuturile, nici din veniturile acestei biserici, nici însuși prea luminarea sa, nici iubiții fii, nici urmașii pre-luminărei sale.

Deci sfârșinduse această pricină după a noastră voință, și spitalul zidinduse de către Domniia me, luând de la luminatele beizadele biserica Herții cu toate ale sale, am dato danie la acest nou spital, în locul părții acei din Hotârnicieni, bine voind Domniia me, ca să și mai înmulțim folosința acestei miluii, ce dintru început sau fost făcut de fericitul părintele Domnii mele, și săl și mai înlesnim, de la loc curat și fără de amestecătură, și slobod, și cu puțință a se spori, cu ajutorul iubiților de D-zeu și de bunătăți, și prin grija și silința a epitropilor Sf. mănăstiri și a spitalului. Întru acest fel acum cu ajutorul lui D-zeu sfârșind și zidirea spitalului ce sau fost cugetat atunce de fericitul Domnu părintele Domnii mele și părintescul dar ce sau fost făcut la acel spital mai sporindul și întemeindul prin chibzuiri și dare de mai mult venit întru încredințarea mai cuviincioasă deosebită câștigătoare și mai cu folos.

Aducând înaintea Domnii mele pe D-loru epitropii Sf. Spiridon, și dândule în mânuile D-lor sale *cinci spre-zece mii lei* dintru a noastră Domnească camară, pentru zidirea a acestui nou spital, și orânduind ca să fie D-lor purtători de grijă la zidire, și epitropii ai acestui spital, am dat la D-lor și hrisoavele și alte scrisori a bisericii Herții, dând și stăpânire a acestei biserici cu toate averile și veniturile sale, și poruncind să poarte de grijă pentru buna orânduială a bisericii precum se cade, și pentru mai înbunătățirea acaretelor și pentru sporirea și strângerea veniturilor, ca să fie pentru cele trebuincioase a acestui nou spital, și D-lor luând această bună veste, și primind această facere de bine și purtare de grijă a zidirii, au și început cu mare sirguință și râvnă; — *Drept aceasta puind în orânduială*, ce sau arătat toate aceste de mai sus, am dat și acesta al nostru Domnesc hrisov, prin care întărind, și întemeind, dăruirea ce sau făcut mai înainte de fericitul părintele nostru, și cea de către Domniia me cu sporire de bun cugetu spre schimb; hotărâm ca biserica Herții cu toate ale sale, (afară de mortasăpia Focșanilor) care mai înainte sau fost pus zălog, de D-sa Mihai Suțu Vv. la numiții neguțitorii Apiczade și Pencovici pentru banii ce era luminarea sa datoriu, și apoi sau răscumpărat de luminatele beizadele, frații și fiul Domnii mele, prin ajutorul ce lau dat Domniia me, la plata datoriiilor către acei neguțitori, și făcându-se câștigare a luminărilor sale, iar de acum prin schimbul părții din Hotârnicieni, viind la stăpânirea spitalului ce sau ziditu de către Domniia me, în Sf. mănăstire a Sf. mănăstiri,

ce are întru a sa cuprindere spitalul, stăpâninduse după economia și orânduiala epitropilor Sf. Spiridon și a spitalului, de cătră care are sa să aleagă cel după vremi egumen, sau purtătoriu de grije la această biserică. Iar cele înființate acareturi ce are numita biserică a Herții acum, sunt aceste ce mai ȝos se scriu.

a) Tot locul pe care se află zidirea bisericei și toată ograda ce iaste trebuincioasă pentru îngroparea morților, dat danie de răposat. logof. Gheorghie Ghica, la anul 1795 Ghenar 18.

b) Trei case; adecă doă pe loc reposat. Logof. Gheorghie Ghica, dăruite fiind de alții spre pomenire, iar una aproape de biserică care este școală, și făcută cu cheltueala bisericei.

c) Una dugheană mișcătoare pe roată.

d) Venitul de la rufetul ciobotarilor ce sau datu danie de înănsuși acest rufetu.

e) *Patru sute lei* milă pe an din răsurile ȝiganilor gospod, care se ia de doă ori pe an, adecă ȝumătate la Sf. Gheorghie, și ȝumătate la Sf. Dimitrie, cu hrisov al preluminatului Mihai Suțul Vv. din anul 1795 Iulie 28.

f) Mortasăpia de la târgul Tuzora ot ținutul Orheiului, prin carte gospod tot a acestui Domn, și tot dintru acel an, August 2.

g) *Doă-zeci lei*, pe toată luna de la carvasaraoa vămii gospod pentru făclii, unt de lemn și tămăie la biserică, și una sută cinci-zeci lei la ziua hramului bisericei, luânduse de la camara gospod din venitul Ocnei, și 20 doă zeci scutelnici poslușnici bisericei, și încă să scutească de va ave trei dugheni și doă cărciume în târgul Herții, iarăși cu hrisovulu acestui Domn din 30 Iulie, tot a celui anu.

h) *Doă zeci* salașe de ȝigani, cu hrisovul acestui Domn din 28 Septemvrie tot a anului acelaia.

i) Mortasăpia de la târgul Folticenii prin carte gospod tot a acestui Domnu din anul 1795 Ghenarie 7, care întru acest an sau vândut trei sute lei pe an.

f 3 j) Mortasăpia târgului Dorohoiului prin carte tot a acestui Domn, din 17 Ghenarie, tot a celui anu.

k) Mortasăpia târgului Kișinăului la ținut. Orheiului, prin cartea tot a acestui Domn, de la 18 Aprilie, tot a celui anu, și sau vândut întru acest an în șase sute cinci-zeci lei.

l) Mortasăpia târgului Stroeștii, prin cartea tot a acestui Domn, din 5 April, tot al acestui an.

m) Vatra târgului Dorohoiului cu tot venitul ce are de să ia venit, după cum și de la alte târguri ce sau rânduit la alte obraze, de cătră alți luminați Domni, dată iarăși prin cartea a acestui Domn din 14 Aprilie tot al acestui an, care împreună cu mortasăpia tot a acestui târg sau vândut acum drept *una mie* lei întrun an, iar moșia Vârvul Câmpului, cu toate că sau fost dat danie la această biserică de numitul Domn prin hrisov, dar sau șters din numărul averilor bisericei, pentru că pe urmă pornind jalobă D-lui Stoln.

Ioan Cheșcu pentru această moșie, făcându-se gudecată sau arătat prin anaforaoa D-lor sale veliților boeri scrisă d'n anul 1795 Decembrie 12, și întărită de Domnia sa Alexandru Ioan Calimach Vv. și iar prin hrisovulu Domniei sale din anul 1798 Aug. 10 se arată că numita moșie, este dreaptă a d-sale Stoln. Ioan Cheșcu, iar nu domnească.

n) Doaă sute lei din Ocnă prin hrisovul Domniei mele din anul 1803 Noembrie 2.

Și din toate aceste arătate, adecă mortăsăpii, și Târg. Dorohoiului, și din Ocnă, din vamă i din rásurile țiganilor, întracesc an curgătoriu, sau făcut suma venitului, doaă mii noaă sute patruzeci lei; drept aceasta hotărâm și întărim Domnia me, ca toate aceste ce sau pomenit a bisericii Herții, să fie spre ajutorul și trebuincioasa cheltuială a bolnavilor ce vor fi în spital. Poftim și pe cei ce vor fi în urma noastră luminați Domni în scaunul Domniei a acestei țări, să bine voească a da această milă la acest spital așutorind ighemonicește, și sprijinind toate aceste, ca să ne învrednicim toți împreună Dumnezeeshilor rásplătiri. Spre aceasta am dat acesta al nostru domnesc hrisov, cu credința a însumi Domnii mele Noi Alexandru Constantin Muruz Vv, și a prea iubiți fiilor Domnii mele Constantin Vv., Dimitrie Vv. și Nicolae Vv. așjiderea și credința Preosfințitului Mitropolit al Moldaviei Chirio chir Veniamin, a iubitorilor de Dumnezeu, chir Gherasim Episcop Romanului, chir Meletie Episcop Hușului, și a D-lor sale veliților boeri ai Divanului, D-lor Costachi Ghica vel Logofăt de țara de jos, i Ioan Razul vel Logofăt de țara de sus, i Nicolae Balș vel Vorn. de țara de jos, i Alexandru Ianculeo vel Vorn. de ara de jos, i Gavriil Conache vel Vorn. de țara de sus, i Dimitrie Sturza vel Vorn. de țara de sus, i Dimitrie Ghica vel Vorn. al obștiei, i Alecsandru Mavrocordat Hatman, i Luca vel Post. i Nicolae biv vel Post. epistat cămărei, i Iordachi Roset vel Vlst., i Alecsandru Balș vel Aga, i Grigorie Ghica vel Vornic de Aprozi, i Dimitrie Bogdan biv vel Spat. Epistat comisiei, i Neculae Balș vel Spat., i Vasilie Roset vel ban. i Neculae Dimache vel Caminari, și credința tuturor boerilor Domnii mele a mari și mici, ca să fie încredințare și de večnică întăritură.

Scrisusau acest hrisov în scaunul Domnii mele în cel de D-zeu păzit oraș al Iașului, întru al doilea an al Domnii noastre al doilea, la anul de la Hristos 1804 Mai 15.

Noi Alexandru Muruz Voevod.

Stigilulu Domnescu cu șnuru de matase și cutie de argint.

Contra semnat
Iordachi Roset vel Visternic.

XXXIII. 1820 Decembre. **Catagrafia Dorohoiului**

Birnici:

Sava Prilogeanu, Ostafie Moisa, Mihalachi Răileanu, Nichita a Aniței, Sămion Răcilă, Toader Tiron, Stefan a Prodanei, Ion Guțic, Sămion Pricop, Gheorghe a Aniței, Ioan a Babei, Vasile Văcariu Sămion Ciobanu, Toader Prilogeanu, Anton Cheptânariu, Toader a Anisiei, Sămion zet Prilogeanu, Toader Cheptânariu, Ilieș Murariu, Ioan Ciubotaru, Tănasă Stratin, Iordachi Bălan, Neculai Păscariu, Vasile Ciubotariu, Mihalachi Morariu, Ioan Călușăreanu, Ioan a Parascăi, Sava Solonariu, Sămion Moșneagu, Matei Dulgheriu, Tănasă Solonariu, Petre Ostafie, Toader a Petrei, Ioan Prilogeanu, Sămion a Ilincăi, Mihai Vătămanu, Gligore Ghiniță, Ioan Bălan, Ioan Vătămanu, Tănasă Răcilă Cost. Stratin, Chirilă a Grigoroaei, Iftime Mihai, Gavril Chihulca, Vasile Gavrilă, Gheorghe Cornea, Iordach Cioată, Maței Sârbu, Sămion Gavrilă, Iosaf Tatul, Matei Dulap, Sămion Sârbul, Ioan Săcrieriu, Grigore Budeanu, Tănasă a Sandului, Dumitru a Sandului, Ioan a Simionesei, Grigoraș Oltea, Ioan Solonariu, Ioan a Lucăi.

„ din acești 60 de birnici, 7 sânt frunțași, 10 mijlocași, iar 37 sânt codași, *bez.* 5 liude nevolnici, săraci și *ertați*; toți aceștia au 123 vite mari, 9 cai și 170 oi.

Breslașii Sămeșiei: Iacov Motan—Ion Calancea—Darie Cucioreanu—Acsinte zet Munteanu—Ion Filip.

Neușitorăși ot Dorohoi: Ion Botoșăneanu, Ion Furmagiu, Grigore Ciubotar, Onofrei Ciubotar, Toader Crețu, Toader a Radului, Antrei Crășmar.

Bresle: a) *Cioclii bisăricii Sfântului Nicolae*: Matei Ciubotar, Mihai Herțanu, Vasile Dubălaru, Leonte Ciubotar, Vasile Furmagiu, Iordachi Cojoca, Grigore Popovici, Dum. Vântu.

b) *Liudi tot acestei bisărici*: Iordachiu *sin* Apostol, Roman Ungureanu, Nedelcu.

c) *Cioclii ai bisăricii Oșpeniei*: C. Șoltuzu, Ioan Onofrei Șoltuzu, Iordachi *sin* Onofrei, Axinte Vântul, Ioan Vântul, Manole Cojocu.

d) *Liudi tot a acestei bisărici*: Ioan Morțun, Andrei Horobat.

e) *Liudi mănăstirei Gorovei*: Ioan Culicean ciubotar, Iancu Ciubotar, Iosep Ciubotar, Timoftei Culiceanu, Pintilie Ciubotar.

f) *Lumânărari isprăvnițești*: Ilie Ciubotar, Dumitrachi Bărbieriu, Alexandru Croitoriu, Toma sânt ego (fiul său), Costandin Crășmariu.

g) *a Beșlegei*: Gheorghe Ciubotariu, Petrea Ciubotariu, Ioan Casap, Neculai Rotar, Sămion Casap, Ioan Ungureanu, Dumitru Culiceanu, Toader Irimenico, Toader Dulgheru, Neculai Cojocariu, Toader Ungureanu, Stefan Ivașco, Vasile zăt Răileanu (*din bir*).

h) *a dumisale Zoița Potlog*: Petrea Rusu, Mihai *sin* Andrei,

Ioan Cimpoeșul, Neculai Rusul, Chirilă *zet* Rusu, Lupu Ilaș, Vasile Rusu, Pricope Ilaș, Grigoraș Buzilă, Alexandru Moșneagu, Miron Dulap, Costachi Munteanu, Gheorghe Vieriul (din bir), Anton Gogață (din bir).

i) *a dumisale Ilie Caftangiu* : Ioan *sin* Macovei, Vasile Rusul, Macovei Moșneagul, Dumitru *sin* ego (fiul său), Ilaș nepot lui, Vasile Lozneanu, Grigoraș Țintilă, Ioan Ciubotariu, Iancu Ciubotariu.

j) *a dumisali Vameșului Teodosachi* : Costachi Căldărușă, Iftime Căldărnașă, Lupu Ungureanu, Ioan Ungureanu, Mihalachi (toți aceștia după cărțile visteriei).

k) *a Doricăi monahia* : Costandin a Vieriței, Ursu Mățoaei, Gheorghe a Mutencii.

l) *a Căpitanului Arhanghel* ; Neculai Jitariu, Gheorghe Ungureanu, *in* (alt) Gheorghe Ungureanu, Vasile Ungureanu (toți aceștia după hrisov).

m) *a Căpitanului Pascal* : Dămian Rusu, Toader Ciubotariu, (toți după carte gospod).

n) *a Polcovnicului Mihalachi* : Ioan Vezetiu, Gavril Butnariu, Vasile Pânzariu, Onofrei Livărariu, Grigore (toți după carte gospod).

o) *ai Sărdariului Crupenscht* : Toader, Pintilie Prilogeanu, Tudosăe *sin* Nechita, Vasile Ivașcu, Tănăsă Chihae.

p) *ai Marghioalei Vărnăvoaei* : Vasile Cojocariu, Ioan Papuc.

r) *ai Căpitanului Șiscale* : Vasile Cojocariu, Simion Butnariu, (toți după carte gospod).

s) *a dumisale Spatar. Alecu Balș* : Vasile Bordiiianu.

ș) *a Căpitanului Pavăl* : Vasile *zet* Pintilie Ciubotar.

t) *a mănăstirei Sf. Spiridou din Ioși* : Gheorghe Harabagiu (cu cartea Epitropilor).

ț) *ai iconomului Gheorghe protopop ținutului* : Mihai Hancu, Gheorghe *zet* Apostol, Pavăl Dinșăs, Gheorghe Cojocar, . Leonte Purice.

u) *a protopopului Vasile* : Ion Bălan, Iacob Morariu.

v) *ai preulului Chirilă i doao preutesă* : Dumitru Rusu, Iacob Rusu, Ioan Ungureanu, Gheorghe Burduj (toți în loc de argați).

z) *ai hatmanului Răducan Roset* : Căpitan Dumitrachi Ința.

x) *ai lui baș beșleagasi din Iași* : Toader Țigănariu.

y) *a lui Odrîțchi* : Grigore Crășmariu.

W) *a Căpitanului Dumitru Costrăș* : Gheorghe Crășmariu.

aa) *a Spătariului Cost. Ruset* : Ioniță Cilibiu.

bb) *a lui Ioniță Gherghel* : Țonea Silitrariul (din bir),

cc) *a lui Chinargiu de la vamă* ; Panaite Căpitan, Vasile Botezatu, Ioan Crețu Botezatu (aceștia cu cartea Sfintei Mitropolii).

dd) *ai Căpităniei de târg* : Ioan Bălănițchi, Onofrei, Petre Rusu.

Adunarea sumelor ; 60 birnici, 5 breslași ai Sămeșiei, 7 negustorași birnici, 120 bresle, fac peste tot 192, *bez.* afară de 20 haimanale burlaci și calici.

Preuți și alți slujitori ai bisericilor :

1) La biserica Sfântului Nicolae: Iconom Gheorghe, Protopopul Vasile, preutul Dimitrie, preutul Ioan, diaconul Grigorie, dascalul Ioan, Ștefan Pălămar.

2) La biserica Adormirii Maicii Domnului: preutul Chirilă, preutul Ioan, Costandin psalt, dascalul Costandin, Tanasă pălămar. Peste tot 204 persoane.

Obs. În dosul paginei stă scris: „toți aceștia șădu pe moșie domnească și a dumisale vornicului Ioniță Sturza, locu de câmpu, strâmtorați foarte, pentru cele trebuincioase ale hranei lor, chivernisala și alijverishul birnicilor cu cărătura de piatră și lucrul rănurilor, starea lor foarte proastă.

Ruptași noi: Ioniță sin Tanasă Șoltuzul, ot Dorohoi (din sluga boerască), Ștefănachii Chepșa ot Dorohoi.

Ruptele visteriei: Țone Silitranel ot Dorohoi (din negușitor)

XXXIII.—7175 Sept. 5 (1666). *Iași. Iliiaș Vodă rânduiește cercetare pentru morile din Dorohoi.*

În Iliiaș Alexandru Voevod. bojieiu milostiiu gospodaru Zemli Moldavscui. Scriem domnie mea la boierul nostru C. *Andriian parcalabul și vornicii de Dorohoiu* dămuvă știre deacă veți vedea cartea domniei mele, iar voi să strângeți oameni buni megiași și slugi domnești și meșteri cari vor putea pricepe precum să așaze moara *Polcovnicului Andronic* să nu îneca moara lui *Dumitrașco visternicul*, ce să socotiți să îmble și moara *Polcovnicului și moara lui Dumitrașco vistiernicul*; precum veți socoti cu oamenii săi așezați pe dreptate; și precum veți afla să le faceți și scrisoare să nu mai aibă ei price pentru acele mori andesine. Și precum veți așaza să ne faceți și noă știre Za toe pișem. (De aceasta scriem).

u las leat 7175 Săpt. 5.

Saam gospodinș veeal. (Însuși Domnul a poruncit).

l. p. gospod.

XXXIV.—7229 Sept. 11 (1720) *Iași. Mihai Racoviță Vodă dăruiește ban. D. Maori un vad de moară în apa Jijiei, lângă biseroa domnească.*

În Mihai Racoviță Voevoda, bojiu milostiiu gospodaru zemli Moldavscui adec domnia mea mam milostivit și din osăbita a noastră milă am dat de am miluit pre cinstit și credincios boieru nostru dmlui Dumitru Macri biv vel ban starostele de Cernăuți cu un vad de moară pe apa Jijia cu amândoaă țarmurile apei la siliștea țargului Dorohoiului, ce este hotarul domnesc din sus de biserica cea de piatră gospod și din gos de pod, însă nefind vad vechiu săși facă moară pe unde a socoti pre vad nou pentru a lui dreaptă slujbă ce slujește domniei mele și țării cu dreptate. Drept aceia ca săi fie de la domnia mea dreaptă ocină și miluire lui și fecorilor lui și a toată seminenția lui și uric de danie și întări-

tură cu tot venitul stătător în veci... u l'as vlt 7223 Sept 11 tre-
tiago gospodstva.

Io Mihai Răcoviță Voevod

Axintie uricar.

Note. În jurul acestei cărți de danie se găsesc între hârțile caselor Anast. Bașotă din Iași (azi Gimnaziul Ștefan cel Mare) alte opt documente și anume :

¹⁾ 7235 *Apr 13 Iașt (1727)*. Grigori Vodă Ghica întărește lui D. Macri biv vel ban dania lui Mihai Vodă Racoviță din 7229 „slujind și domniei mele cu dreaptă slujbă și credință”.

²⁾ 1758 *Mai 21 Iași*. Gr. Ion Calimah Vodă judecă pricina dintre Iordache Hrisoscoleu biv vel vist. și C. Macri jîtniciar, dând câștig acestui din urmă :

„...și după cătăva vreme stricândusă moara au ramas de nu au mai putut ca să o facă. Acum jîtniciarul Macri vroind ca să-și facă moara în locul unde au fost și moara moșului său și apucândușă și de lucru, dmlui Iordachi Hrisoscoleu biv vel vist. Iau propit zicându-i ca să nu facă moară că are și dmlui danie pe Dorohoiu, afară din vatra târgului de la răpausat domniiasa Ion Vodă Mavrocordat... și la aceasta întrebândușă și pe dl'or veliți boeri ca să arăte *care danii sânt mai statornice și mai intemeiate*, dum-nialor așa au dat răspuns că deapaură daniile cele mai vechi de cât cele mai noae sânt mai întemeiate și mai statornice....”.

³⁾ 1768 *Mai 29*. Scrisoare de învoială prin care Iordache Hrisoscoleu vist dă voe lui C. Macri jîtniciar să-și facă moara din sus de pod „...dar fiind că pricinuește târgului stricăciuni cu vărsarea apei și podul încă fiind din sus nu poate să stea au cerșut de la mine cu poftă ca să-i învoesc să facă moara din sus de pod, fiind că moșia Dorohoiului iaste dată danie părintelui meu de răposatul Ioan Vodă Mavrocordat și după pofa dumisale iam învoit ca să-și facă moara din sus de pod, însă cu această așezare ca să nu pricinuiască nici o stricăciune morii mele ce vroiu so fac iarăși pre apa Jijiei mai gos...”.

Celelalte cinci scrisori privesc procesul ce s'a încins între târgoveții de Dorohoi și proprietarii morii lui Macri, că se înecau unele pe altele și divanul dispune că acea moară să rămâe care va fi mai veche, căci în acel vad nu pot încăpe două mori.

(Surete ms. XII, 137—144).

XXXV. 1763.—*În sama vestieriei din 1765 găsim următoarele sume globale pe sama ținutului Hârlău i Dorohoi.*

Un șfert ce sau scris la luna lui Iunie după tabela ce au dat zloțașii „810 galbeni au dat Hârlăul i Dorohoiul”.

— un șfert îndoit ce sau scos pentru plocoanele baeram-Jâcului după tabelele ce au dat zloțașii :

„ 727 galbeni 3 potronici, Hârlău i Dorohoi”.

— un șfert a ruptelor visterii ce au dat pe 2 luni Iunie și Iulie.

Hârlăul și Dorohoiul nu figurează cu nici o dajdie.

— la slujba mucarului ce sau scos la Iulie după tabelele zloțașilor.

„ Hârlăul i Dorohoi : 7929 lei, bani 65 ; însă :

7129 lei 45 bani suma birnicilor ; 259 lei 30 bani mori și crășme ; 220 lei preuți i diaconi ; 88 lei 50 bani țigani ; 33 lei mazili i ruțașii ce nu sîntu în dajdii ; 173 lei 80 bani mazili cu dare ; 23 lei 90 bani mănăstirile ot Hârlău bez mănăstirile de Boțoșani“.

— Răsurile ce sau dat boerilor, dumilorsale boerilor ce au fostu zloțași pe la ținuturi cu slujba mucarului și altor boeri și giupănese sārache.

„ 690 lei Hârlău i Dorohoi ; însă 100 Iordachi Canano medelnicer, 150 medelnicer Iordachi ispravnic de Cernăuți, 80 Popa ispravnic, 50 vel căpitan de Dorohoi, 80 Cost. Cogălniceanu stolnic, 150 Manolachi Clucer vornic, 150 Vasile Abaza șatrar“.

— Slujba deseatinei după cum sau rînduit de la Cochii vechi într’acest an :

„ 3080 ughi Hârlău i Dorohoi, față cu 40603 ughi din toată țara

— Un șfert ce s’a scos la luna lui Octombre după tabelele zloțașilor.

„ 670 ughi Hârlăul i Dorohoiul“.

— Doai șferturi ce sau scos pe ruptele visteriei, însă un șfert obișnuit pe 2 luni Oct. și Noembre și un șfert pentru menzil.

„ Hârlăul și Dorohoiul nu figurează cu nici o cifră.

— Un șfert și giumătate ce sau scos pentru cheltuelile menzilului după tabelele ce au dat zloțașii :

„ 668 ughi Hârlăul i Dorohoiul“.

— Doai șferturi ce sau scos la luna lui Dechembrie după tabelele ce au luat zloțașii :

„ 653 ughi 4 potronici Hârlăul i Dorohoiul“.

— In socoteala dobânzilor plătite pe la ispravnicii de ținuturi, Hârlăul și Dorohoiul figurează cu aceste sumi :

„ 30 lei pentru 1000 lei dați paharnicului Răducanu ispravnic de Hârlău ; plătit lui Iordachi Hrisoscoleu agă la ajutorință.

„ 10 lei pentru 475 lei țij, lui Costachi Capichihae.

— dobânzi date ispravnicilor de la ținuturi pentru bani, dați la șfertul îndoit pentru ploconul baeramîlacului :

„ 121 pol Hârlăul i Dorohoiul (din cari 100 lei pe 4768 prodosie, 21 pol lei pe 1083 din Iunie).

— dobânzi ce sau dat pe banii ce sau luat din mucarer :

„ 293 lei Hârlău i Dorohoi (din cari 60 lei prodosie, 180 lei pe 1500 împrumutați de la medelniceriul Gheorghe la Mart pe 5 luni ; 53 lei pe 2647 din baeramul).

— dobânda ce sau dat ispravnicilor pe banii ce li au trecut dați mai mult la visterie din mucarer i pe banii ce au dat pentru cumpăratul cailor de menzil.

„ 40 lei Hârlăul și 2420 mucarer“.
 — dobânda ce sau dat ispravnicilor pe banii ce leam trecut
 din Septembrie:
 „ 10 lei Hârlăul pe 1598 lei“.
 (Vezi Surete ms. III. 576).

XXXVI. Cătră 1775. **Din o veche condioă a visteriei; Canano Iordachi medelnicoer**

Hărlău i Dorohoi.

1578	lei 60	bani	suma ținutului pe 574 ug.=galbeni).
789	„ 30	„	banii zaherelei câte 55 parale
52	„ 74	„	banii giudecătoriei câte un potronic de ug.
5	„ 31	pol.	havaît lui <i>vîtori</i> și <i>treti</i> vesternic.
2425	lei 75	pol.	bani fac.
șau dat :			
1449	lei 99	bani	au dat <i>prodosie</i> .
500	„ —		rânduiala dumisale visternicului.
30	„ —		dobânda pe prodosie de April.
30	„ —		dobânda pe 1500 lei șau dat la Mart.
140	„ 103	pol „	ce trec dați mai mult.
3	„ 99	„	ce au greșit Vasile Purece de au încărcat mai mult.
20	„ —		la Mart cu 17 potronici la samă.
			rășura căpitanului de Dorohoi pe Mart i
			1 April, bez câte 5 lei ce sau dat răsură zloțașilor.
40	„ —		emiclic șașului i șahodarilor pe 40 zile
			șau șaolat pe margine pentru teștițe.
2	„ 80	„	emiclic la 2 liude neferi a lui tufecci bașa pe 4 zile.
20	„ —		cheltuelala drumului la Ștefănești i Crasna-leuca pe April.
15	„ —		la căpitan de Ștefănești pentru pod ot Crasna-leuca.
20	„ —		la 4 levinți pe April.
8	„ —		birul timirașilor.
52	„ 74	„	giudecătorie.
5	„ 31	pol.	havaetul lui ftori visternic
45	„ —		pentru facle pe o lună.
2423	„ 96	„	fac peste tot.

Scutelnicii

120	lei —	bani,	60 liude dumisale vel visternic.
28	„		30 liude dumisale Iordachi Canta vel spatar
20	„ 10	liude	dumisale C. Canta paharnic
8	„ 4	liude	Iordachi Canano medelnicer

8	„	4	liude C. Vârnăv medelnicer
8	„	4	liude Sandu Sturza Clucer
6	„	3	liude Stefan Donici sluger
8	„	4	liude Zosim sluger
6	„	3	liude Ioan Iamandi jicnicer
6	„	3	liude C. Macri jicnicer
6	„	3	liude Ioan Vârnăv jicnicer
4	„	2	liude Gheorghe Arapul șatar
4	„	2	liude Ioniță Arapul șatar
4	„	2	liude Toader Isăcescul șatar
4	„	2	liude Sandu i Constandin sin V. Balș
4	„	2	liude Neculai Aslan postelnic
4	„	2	liude Pahomie Crupenschi
10	„	5	liude medelnicerul Macri
4	„	2	liude medelnicerul Stamati
6	„	3	liude logofetesei Hurmuzechioaei
4	„	2	liude jignicer Cariofil
4	„	2	liude șatar Gorovei

276 lei 30 bani iar peste tot fac 2709 lei 7 bani și trec dațã
mai mult 283 lei 56 pol bani.

Obs. Condica pare a fi între anii 1775 | 80 după rangurile
boerilor amintiți aiciã.

1

XXXVII. 1811 Mai 31. Căminariul Ioniță Bașotă cumpără la-
mezat ou suma de 550 lei, dughenile lui Vasile Băcalu din
Dorohol, ca unuia ce-i împrumutase 500 lei încă din 1809 Avg.
20 o sumã de bani ou dobândã din zece unsprezece sau 5 lei de
punã pe lunã. Șoltuzul de Dorohol.—Tanasã—îndeplinește for-
mele mezatului.

Iată actul de stăpânire :

„ Fiind că acest Vasile Băcalu au făcut cerere și rugămintea
ca să i se dea o bucată de loc *din locul domnesc* săși facă casã,
deci iată te rânduim pe dta Tanasã Șoltuz, însă din doșul târgului
de la Vatavu dsale stoln. Iordachi Crupenschi în gos și din pâ-
rãul ce este acolo în gos osăbindusã 6 stânjani ce ai dta acolo,
de acolo în gos nefiind loc fără de pricinã să dai și acestora o
bucată de loc cât i se va socoti pentru trebuința lui măsurândusã
în stânjani și prin țidula aceasta să ne arăți ca să i să dea carte
de stăpânire la mânã. 1794 Mai.

In dos : „Din porunca dmlor sale cinstiți boeri ispravnic
miau poruncit ca să mergu și să dau, o bucatică de loc lui Vasile
din locul domnescu neprins de nime : după poroncã am mersu și
iam dat *cinci pol* stânjeni gospod de loc, care loc din gos să ho-
tărășre cu locul lui Gheorghe Alțița, iar din sus să hotărăște cu
locul lui Tanasã Șoltuz. Mai 8 (1794).

In dos: „După cererea ce au făcut înaintea noastră acest Vasile de aici din Dorohoiu ca să i să dea o bucată de loc din locul domnescu, care rânduindusă pe Tănase Șoltuzul, ca din locul ce se va afla fără de pricină și nestăpânit de nimine să i se dea o bucată de loc; care prin țidula ce sau rânduit ne-au înștiințat că i sau ales cinci stânjeni pol fața locului și 12 stânjeni lungul din ȝos, care loc din ȝos să hotărăște cu locul lui Gheorghe Alțițe, iar din sus cu locul lui Tanasă Șoltuz i pentru care i sau dat aiciastă scrisoare cu care să aibă al stăpâni în pace și nesupărat de nimene făcânduși casă și orice va vrea pe dânsul ca pe nn loc drept al său, neavând nici o pricină.

1794 Mai 9,

ss. Veisa; ban Vârnav.

XXXVIII. 1816 Sept. 12 (regeste). **Casele Zoitel Potlog.**

Cartea lui Sc. Alex. Calimach Vodă prin care întărește Zoitel Potlog stăpânire pe casele, ce le-a cumpărat lângă biserica domnească a Sf. Nicolae, cum și 6 pogoane vie la dealul Beldiman, așezate pe loc domnesc, toate acestea cu 5000 lei, de la Chirica Gracul și fiicăsa Safta, soția postelnicului Iordachi Leca.

Obs. Din condica documentelor com. urbei Dorohoi, No. 6.

XXXIX. 1823 Febr. 10 (regeste).

Târgoveții creștini și jidovi din Dorohoi fac jalobă la domn că unii și alții din târgoveți au făcut binala pe locul slobod, unde se vînd vitele, și care cuprindea 90 stânjeni lungul pe 40 stânjeni latul; deci cuprindea o suprafață de 17902 m. p. 4400.

În jalba lor arată: 1) că medelnicerul C. Dimitriu a încălcat 40 stânjeni cu îngrăditura locului caselor sale, 2) Spatarul Gh. Lățăscul a încălcat 4 stânjeni; iar feciorul logofătului Chirica altă parte. Cer „să nu se îngăduiască a face binala pe acest loc, ci să rămînă cum a fost și până acum”, căci altfel „nu ne rămîne de cit să ne mutăm cu totul din acest tîrg”.

(Din condica de documente a com. Dorohoi, No. 10).

XL. 1803—1820—1831. **Trei statistici ale Dorohoiului, tîrg și ținut.**

A. Ocolul tîrgului	1803	1820	1831	
Birnicii ot Dorohoi	130	liuzi	192 liuzi	243 liuzi
Liuzii negustori otlam	7	7	—	
Breslașii spat. M. Costachi	2	—	—	
„ căm, Ion ță Bașotă	2	—	—	
Liuzii Sameșiei	5	27	—	
Pomârla lui Bașotă	211	160	215	

Breslașii ottam	17	47	—
— Pomâ-la lui Patrașco	—	42	—
„ lui Volcinschi	—	24	18
Ibăneștii clîrosului	376	256	277
l. Belibou ot „	1	—	—
Crăstineștii	—	77	100
Dămilenii Buznii (de jos)	172	12	21
Breslașii	—	4	2
„ lui Murguleț ottam	9	22	40
Dămilenii Cristii (de sus)	70(10 f. bir)	38	37
Breslașii ottam	10	17	2
Comănești	80	97	98
Suharău	—	149	125
Cotu „	55	55	76
Breslașii lui N. Cerchez ottam	5	—	—
Sfărcăuții	120	106	65
Lișna	35	66	38
Mlenăuții Manole	84	71	58
Breslașii ot „	4	21	—
Mlenăuții răzeși	10	13	11 (mazili)
Orofteana răzeși	35	35	56
Hudeștii mari	360(10 f. bir)	434	227
Popenii Cracalie	30	20	6
„ Vârgolici	12	32	11
„ Mavrodin	—	24	35
Breslașii „ „	2	—	—
Căștele	10	—	—
Odaia Liveni	—	—	29
Jidovii prin sate	17	23	32
	1875 liuzi	2006	2442

Obs. In condica liuzilor din 1803 nu ni se dau alte specificări, de cît că 20 erau fără bir.

In 1820 din numărul de 2006 liuzi, erau birnici 1589, bresle 273, (din cari 23 jidovi) fără bir 49, tagma b'sericească 95.

In 1831 din numărul de 2442 liuzi erau 1178 birnici, 195 fără căpătăiu, 19 mazili, 18 ruptași, 32 jidovi orândatori.

B. Ocolul de sus, (Prutul)	1803	1820	1831
Conceștii de sus	60	67	—
Breslașii ot „	4	—	—
Conceștii de jos	58	51	82
Breslașii ot „	4	17	—
Bagiura	70	75	81
Darabanii	74 (4 f. bir)	125	159
Cornești	56	46r	548
Teioașa	70	102	86

Breslașii ot „	2	—	—
Păltiniș (cu odaia)	150	121	111
Ivancăuții	65	61	66
Cuzlăul	35	46	55
Crăinicienii	60	65	76
Horodiște	30	42	57
Isnovățul	35	—	74
Rădăuții	40	65	91
Hudeștii mici	120	130	143
Bivolul cu bejenari	68	103	95
Coțușca	65	118	83
Crasaleuca (odaia)	55	84	49
Mitocul	120	116	117
Breslașii ot Mitoc	—	15	—
Ghireni (liuzi)	3	—	8
Hotcăuți	—	26	23
Odaia Niculiții	—	—	26
Odaia Ghereni	—	—	14
Câșla Bogdan	—	13	—
Adășenii	—	25	17
Câștele	—	53	—
Jidovii prin sale	19	20	42
Total .	1261	1608	1611

Obs. la 1803 erau numai 8 fără bir din totalul de 1261 liuzi.

În 1820 din totalul de 1608 liuzi erau bresle 211, bejenari fără bir 78, tagma bisericească 75, jidovii 20, birnici 1221.

În 1831 din totalul de 1611 liuzi erau birnici 1269, bejenari hrisovoliți 14, oameni fără căpătău 173, mazili 4, ruțași 7, parte bisericească 102, jidovi 42.

C). Ocolu Bașăulul	1803	1820	1831
Pomârlenii clirosului	55	—	—
Vornicenii „	150	210	223
Milianca	130	119	145
Tătărașenii	80	74	89
Drăgușanii	80	111	123
Săvenii	90	120	128
breslașii ot „	20	—	—
Sârbii cu breslașii	9	61	114
Hăneștii	75	67	102
Moara lui Scobihorn (liuzii)	15	—	—
Vicolenii Negruți	12	21	6
„ Isăcescu	6	—	—
Movila Ruplă	55	52	40
Răpicieni	85	84	62
Lehneștii	15	17	29

Volovățul	16	22	34
Borole	2	22	26
Odaia Lupașcu	3	—	—
„ Stihi	3	—	—
„ Turculeț	3	—	—
Jidovii prin sate	11		
Brătenii	(40 Hârlău)	64	63
Câșla Ichimeni	—	14	—
Teșcureni Timuș	—	5	47
„ Crăciun	—	6	—
Câșla Liveni	—	13	23
„ Buneni	—	19	27
„ Domușăni	—	13	10
Vlăsinești	—	133	120
Liuzii post. Marcu	—	5	—
„ Cam. Iftime	—	2	—
Casa isprăvniciei Cornoae	—	5	—
Ioan Harițchi	—	1	—
Câșla Bivolari	—	5	11
Liuzii Isăcescu St.	—	3	—
„ Toader	—	3	—
Plopenii sat	—	3	4
Buneni	—	27	6
Odaia „	—	7	—
Dolniceni	—	36	5
Lehneștii Odaia	—	12	6
Rășca	—	14	—
Șărbăcuța „	—	6	6
Serpenița „	—	7	2
Domușeni „	—	7	9
„ „	—	18	6
Jivreteni „	—	15	9
Balinți „	—	4	3
Ichimeni „	—	4	7
„ „	—	—	3
Știubeeni „	—	43	10
Tăutești „	—	6	7
Gârbeni „	—	8	4
Borzăști „	—	4	5
Plopenii „	—	8	6
Zahoreni	—	12	19
Joldești	—	—	3
Avrămeni	—	13	4
Ghitcăuți odae	—	4	2
Ciorteni „	—	5	5
Nichiteni „	—	5	21
Total	910	1520	1563

Obs. În ocolul Başăului s'au dezvoltat în cursul a 30 de ani o sumă de odăi şi căşle cu populaţie flotantă, care era urmarea stărilor economice ale mării proprietăţi de pre atunci. Unele din ele au devenit sate stabile; altele au dispărut. Numărul acestor căşle şi odăi era de 40 în aceste plasă.

D). Ocolul Coşula	1803	1820	1831
Derţca clirosului	156	137	124
Hilişău Curt	140	19	90
breslaşii ot „	2	8	—
Hilişău Gafencu	125	57	99
Buhaiul	85	—	—
Şândricenii Gherghel	60	48 (de sus)	44
Şândricenii de jos	—	39	33
breslaşii ot „ sus	5	6	11
Eşiţii lui Bosie	25	21	17
Trestiana i Strahova	66	111	74
Broscauţii	120	165	141
Cobălele	58	30	30
Ghiţescu	—	—	33
Prelipca	60	71	—
Teleman	—	—	12
breslaşii ot „	2	—	—
Horlăcenii	22	12	29
breslaşii ot „	2	—	—
Văculeştii	150	186	154
Brăeştii de sus	60	65	99
breslaşii ot „	9	13	—
Brăeştii de jos	38	18	68
breslaşii ot „	—	20	—
Popenii	35	26	37
breslaşii ot „	9	9	32
Verbia clirosului	50	— (odaia Hătienii)	—
Levărdă	35	42	59
Cerviceştii	50	—	—
breslaşii ot „	17	—	—
breslaşii ot Matieni	6	17	54
Jidovii prin sate	13	36	36
Costăneştii	—	90	29
Pristeşti	—	14	13
	<u>1399</u>	<u>1225</u>	<u>1292</u>

E). Ocolul Berhometele.

Slobozia lui Talpă	—	21	28
Călineştii	—	21	22
Căndeştii	—	101	124

Părau Negru	—	52	94
Slobozia Holban	—	41	—
Vlădenii	—	18	18
Sănăuții	—	51	66
Stăneștii	—	24	23
Tureatca	—	87	140
Mihoreni	—	70	192
birnicii ot Tâgu Nou	—	20	143
		Total	506
Adunarea sumelor :	1803	1811	1831
ocolul târgului	1875	liude 1589	1321
ocolul de sus (Prutul)	1253	” 1284	1269
ocolul Bașăul	910	” 1262	1356
ocolul Coșulei	1399	” 1231	1229
ocolul Berhometele	—	506	539
Târgul Dorohoiului	—	192	213
Târgul Nou	—	20	143
mazili	15	10	37
ruptași	5	4	34
ruptele visteriei	3	1	1
jidovi	150	150	149
apoi bresle fără bir :			
slujitori isprăvnicești	96	223	802
postelnicii	10	22	37
preuți	145	196	225
diaconi	21	31	49
Total	5882	liuzi 6721	7404

Obs. Intru cât astăzi țin. Dorohoiului cuprinde și vechiul ținut al Herței, ce aparținuse Cernăuțului, și care n'a avut o lungă durată administrativă, dau în complectare și catagrafia ținutului Herței pe anii 1803 și 1820 întru cât cea pe 1831 lipsește pentru târgul Herța.

	1803	1820
Fundul Herții	85 (6 fără bir)	70
Movila răzășească	57	91
Pilipăuți clirosului	182	161
Oroftiana	51 (3 fără bir)	75
Eștiți din Molnița	26 (4 fără bir)	47
Molnița	41 (3 fără bir)	42
Ștreanga	45 (2 fără bir)	43
Sânihău	179 (12 fără bir)	180
Godinești	65 (2 fără bir)	83
Mamornița	39 (5 fără bir)	47
Lucovița de sus	41	39
Slobozia „	35 (2 fără bir)	42

Lucovița de jos	27 (2 fără bir)	23
Novoselița	45 (5 fără bir)	80
Buda de sus	27 (10 fără bir)	48
breslașii pit. Holban	8	—
Buda de jos	35 (6 fără bir)	76
breslașii sârd.		
Holban	7	—
Beceștii	65 (10 fără bir)	63
Mogoșeștii	73 (4 fără bir)	61
Fundoae Holban	47 (6 fără bir)	35
Culiceni	67	45
Târnauca	154 (20 fără bir)	236
liuzi și breslașii	30	—
Proboțeștii	171 (20 fără bir)	135
Ținteni	23	30
Hreățca Epitropiei	58	109
Herța târgoveți străini	99 (6 fără bir)	204
mahalagii	108	—
„ jidovi	300	339
mazili	2	—
ruptași	10	—
ruptele visteriei	4	11
slujitori isprăvnicești	44 (fără bir)	78
postelnicei	6 „	18
preuți	49 „	49
diaconi	7 „	13
jidovi prin sate	24	62
	2424	2665

XLII. 1851.—**Sama sfatului orășănesc a târgului Dorohoiu pe 6 iuni (Iulie—Decembrie anul conținut 1851).**

A. Venituri.

- 19.500 lei pe 6000 vedre rachiu, spirt saușuki câte 3 lei 10 parale de vadră (se scad 16888 lei 111 bani pentru că venitul s'a încasat numai 4 luni, căci de la 1 Noembri s'au dat i ratuzele în antrepriză).
- 1.850 lei pe 5000 vedre vin ce sau *tăhminuit* că ar intra, câte 10 parale de vadră, osăbit *măhălitul* vaselor de la 30 vedre în sus, 5 lei de vas, și *cotăritul* câte 2 parale de vadră (sau încasat cu 507 lei 107 bani mai mult).
- 750 lei pe 500 vedre păcură (dohot), câte 60 parale de vadră (se scad 594 lei 108 bani, căci s'a încasat numai pe 4 luni).

1.000 lei			din venitul cântariului (se scad 339 lei 102 bani căci sa încasat numai 4 luni).
300 lei			de la tăetoarea vitelor (se scad 150 lei tij)
250 "			pe 2000 vedre bere <i>tahminuite</i> că ar intra într'un an (se scad 166 lei tij).
3.914 lei 12 bani			zecimile dajnicilor târgului și a mahalalelor (se scad 2888 lei 62 bani care i-a primit poliția orașului, în plata lefilor până la înființarea eforiei).
27.564 lei 12 bani			suma după buget.
527 "	107 "		adunați mai mult.
28.091 "	119 "		
21.027 "	93 "		scăderi față cu sumele bugetului.
7.064 "	26 "		sumă totală.
adaos 610 "	99 "		de la isprăvnicie din veniturile eforicești până la 1 Iulie, <i>când s'a înființat Eforia</i> .
29 "	30 "		Poliția orașului de pe biletele de drum.
7.704 "	35 "		
856 "	35 "		din avansul ficărei suml.
8.560 "	70 "		
5.718 "	42 "		câștiul pe Noem. și Decem de la antreprenorii iraturilor pe analoghie a 830 galbeni pe an (câte 37 lei galbenul, cursul fiscului).
13.678 "	112 "		

Această este suma primului buget al Eforiei orașului Dorohoi pe 6 luni de zile, de la 1 Ianuari—31 Decembrie 1851.

B. Cheltueli.

Prevederi, economii, plăți.			
2.400	1.200	1.200	leafa secretarului, care a primit 100 lei pe lună în loc de 200 lei prevăzut.
1.200	700	480	leafa comisarului, care a primit câte 80 lei pe lună în loc de 100.
600	600	—	leafa unui scriitor a 50 lei pe lună ; slujba a făcut-o secretarul,
480	300	180	odagiul s'a plătit câte 30 lei pe lună în loc de 40 lei.
480	240	240	condicarul.
480	380	100	un slujitor (de la 15 Oct.).
2.880	1.905	975	opt fanaragii, (necomplecți tot timpul și pe vară li s'a plătit câte 20 lei pe nume în loc de 30 lei după buget).
100	(spor)	100	cotarul până la vânzare iraturilor.

400	(spor)	400	casierul câte 100 lei pe lună ; dar s'a pus leafă 75 lei pe lună.
720	540	180	2 hornari câte 30 lei pe lună (de la 1 Octombrie).
1.000	49.67	905.53	chiria casei și mobilele.
200	132.22	87.98	canțelaria câte 18 lei 40 bani pe lună.
200	200	—	facere din nou a 10 fanare.
240.15	240.15	—	birul a 6 ciocli câte 39 lei pe nume.
949.105	660.85	289.20	luminarisirea pe un an, dar economie s'a adus că au fost numai 20 fanare, iar 10 nu s'an făcut.
10	6	4	100 buletine pentru alegerea mădularilor eforiei.
14.700.90	14.700.90	—	Comanda de pompieri 10 oameni, cai, uneltele și furajul pe an ; nu s'a înființat.
26.560.99			
<i>Sporuri :</i>			
83	118	—	83 118 leafa cantaragiului.
18	50	—	15 50 chiria cântarilor.
5	24	—	5 24 frânghiia la cântare.
44	91	—	42 91 5 condici pentru eforie.
18	—	—	18 lemnul la 3 rohatce.
47	110	—	47 110 2 peceti pentru Eforie.
40	—	—	40 — un tom din Regulament.
7	116	—	7 116 legatul.
18	28	—	18 28 reparații fânarelor vechi.
1	64	—	1 64 2 coturi de lemne.
6	—	—	6 — un tacâm oci de tenechê.
7	78	{	7 78 { „cheltuială făcute cu scândurile cum-
7	60	{	7 60 { parate în trebuința așăzăturii popo-
			nețelor la <i>luminația din 28 Aug.</i> “.
5	—	—	5 — o condică de expediție.
18	69	—	18 69 6 cofe legate cu fher.
5	—	—	5 — 80 bilete de drum.
7	60	—	7 60 condici de poliție să treacă biletele, de pe care urmează a plăti câte 50 parale de unul.
6	—	—	6 — o vadră de stejar.
50	96	—	50 96 reparația a 6 săcale.
269	93	—	269 93 o încăpere pentru adăpostirea unel-
			telor pojărnicești.
55	—	—	55 — un stângen lemne foc.
250	—	—	250 — cheltuiala secretarului cu ducere să-
			milor în Capitală.
26560	90+1474	97—21919	39=6116 18

Adunarea sumelor

13678 112 bani încărcăturile
 6116 28 „ scăderile
 — 7562 84 „ rămân capital în casa Eforiei către a-
 nul 1851.

Această samă a Eforiei pe cele dintăiu 6 luni este întărită de divanul obștesc în 31 Maiu 1852 (Suțu, Crupenschi, C. Ghica, Gr. Beldiman vornic, faneu Cantacuzino, Pogor spatâr, Grigore Cuza, Leon, A. Dănici, Iordachi post).

XLIII. 1846 - 1851. **Vidomostile de venitul zăciuirilor ce sau dat de dajniei tîrg. Dorohoi de la 1 Ghenar 1846—1 Iulie 1851**

Pe 1846 2687 lei 1 ban
 1847 5753 106 bani zeciuiala dajnici'or
 1848 5753 106 tij
 1849 4530 tij
 1850 4530 tij
 1851 2265 pe 1/2 an 1851 (1 Ghenar—1 Iulie)
 25519 lei 93 bani 93 bani fac peste tot

Cheltueli

	1846	1847	1848	1849	1850	1851
1) 4 fanaragii a 240 lei pe an	960	960	960	690	960	(480)
2) iluminarisirea tîrgului	726	726	726	726	726	(363)
3) plăta foii sătești	25	25	25	25	25	(12.6)
4) comisarul a 40 lei pe lună pe 4 luni (an. I)	160	960	960	960	960	(480)
5) 2 sacale	—	80	—	—	—	—
6) meremetul fanarilor	—	30	—	—	—	—
7) cumpărarea unei tulumbe	—	3330	—	—	—	—
	1871	6081	2671	2671	2671	1335.60
	17300,60					

Perilipsis : 25519 93 venituri pe 5 ani și jumătate
 17300 60 cheltueli „ „
 8219 33 rămîn în casă

XLIV. **Condițiile veniturilor iraturilor tîrg Dorohoi 1851—1854 Noem. 1. (regeste)**

- 3 lei 10 parale de toată vadra de holercă. rum, spirt care va intra spre vinzare (a adus 1057 vedre lei 3435—36 parale).
- 10 parale pe vadra de vin.
- 2 parale pe vadră la cotiul vaselor.
- 5 lei mătălitul de vas, ce se coboară în beciu, mai mare de 30 vedre.
- 5 parale de vadra bere.

f) 60 parale la vadra de păcură (dohot) se vinde cu 820 galb. lui Simon Bacalu și Aizic Zaharia din Mihaileni.

g) 20 parale la un cîntar de 44 oci pentru orice obiect ce se va cîntări.

h) 10 parale la 100 ocă sare.

i) 10 parale la 44 ocă făină grău, popușoi, legume.

j) 10 parale la 40 ocă de fher.

Obs. Contractul se încheie la 18 Noem. 1851

(isc.) Avram sin David

Simon sin Ilie

D. Burghelie prezident

Mih. Stefanovici

XLV. 1851. Tabelă de lucrătorii de zidărie, ce se află în orașul *Dorohoi*.

a) 8 *teslari*, din cari 6 maestri (Iordachi Crășmariu 35 ani, Toader a lui Ion Chelar, 35 ani, și Gheorghe a Babei 40 ani), și 2 lucrători (Gheorghe a Telibăniței, 30 ani, Toader a lui Iacob Rusu 35 ani).

b) 2 *pietrari*, din cari 1 calfă (Toader Ciubotar, rus 55 ani) și 1 maestru Iacob zet (ginere) lui Ioan a Irinei, rus, 36 ani) din Cordun.

c) 1 săpător în piatră (Herșcu zet Avraam buiungiu) din Marmorița, Vasile a lui Neculai a Nechitei 32 ani, Vasile Rotar 45 ani și Stefanachi Grosul 40 ani.

Obs. Deci din 11 meseriași, 8 erau Moldoveni, 2 erau Ruși și 1 Jidov. Toți erau *raele*.

XLVI. 1851. Iulie — Septembrie **Contabilitatea sfatului orășănesc de veniturile și cheltuielile întrebuințate de la 18 Iunie, când s'a înființat Eforia, și până la Sept. 1851.**

Pe Iulie

A. Venituri.

57 lei	90 bani	pe 722 vedre bere cîte 5 parale pe vadră.
185 "	102 "	pe 743 $\frac{1}{4}$ cîntare făină. cîntărit de Iancu Cantarajiu cîte 10 parale tetiariu.
57 "	108 "	pe 22350 ocă sare cîte 10 parale pe sută.
610 "	99 "	de la isprăvnicia ținutului, bani adunați de pe feluri de obiecte prinse din iraturile acestui târg.
19 "	24 "	pe 12 vedre și opt ocă păcură.
929 "	63 bani	

pe August

128 "	93 "	pe 515 tetiare de făină
10 "	75 "	pe 4254 ocă sare
11 "	45 "	pe 91 vedre bere

17 lei	30 bani	pe 11 vedre pol păcură
881 „	30 „	pe 271 vedre una pol ocă rachiu
1049 „	33 „	

pe Septembrie

1057 „	60 „	pe 25 vedre, jum. ocă rachiu
139 „	63 „	venitul cîntariului
375 „	36 „	de pe vin
14 „	105 „	de pe bere
8 „	48 „	de pe dohot
2172		

B. Cheltueli

pe Iulie

472 „	60 „	localul închiriat de la jidovul Ioină Cibotariu
46 „	96 „	leafa cantaragiului Iancu sin David (16 Mai—28 Iunie).
16 „	78 „	chirie a 2 cântare luate de la Froim balcalul pe pol an.
30 „	18 „	mărunte obiecte
40 „	39 „	pe 5 condici
38 „	30 „	pe 2 mese, 2 scaune lungi și un dulapaș în părete
16 „	39 „	pe 3 bariere de făcut
79 „	24 „	pecețile, și 1 tom Reglementul
54 „		leafa odagiului și a barierului
36 „		leafa revizorului
830 „	18 „	

pe August

33 „	6 „	mărunte condee
94 „	60 „	leafa a 2 bariere și odagiul
16 „	51 „	reparația fanarelor din oraș
28 „	96 „	leafa cantaragiului
36 „	— „	leafa revizorului
360 „	— „	leafa d-lui Gh. Ciornei, cît a fost scriitor secretar pe 2 luni

pe Septembrie

18 „	69 „	pe 6 cofe legate cu cercuri de fier (sic)
7 „	60 „	privazuri și stecle la planurile benalelor ce s'ar face din nou
5 „	— „	tipărire a 80 bileture de drum trimese redacției
7 „	60 „	condica dată poliției p. bilete pasajerilor
27 „	24 „	p. mobilele canțileriei
6 „	— „	pe o vadră de stejar
50 „	96 „	repararea la 6 secale
5 „	30 „	o lădiță p. lumânările fanarelor din oraș

200 lei	—	bani	leafa	secretarului
100 "	—	"	leafa	casierului
14 "	65	"	cheltueli	de canțilerie
30 "	—	"	leafa	odagiului
60 "	—	"	leafa	a 2 barieri câte 30 lei pe lună
40 "	—	"	leafa	revizorului
269 "	93	"	șură	p. uneltele pojarnicilor
942 "	17	"		

XLVII 1856. Dosar de actele bis. domnești sf. Nicolae (Dosar 66).

1) 1674 *Noem.* 25. Zapisul lui Vasile Verescul.

2) 7268 *Febr.* 2 (1760). Carte de blăstăm a Episc. Dosoftei de Rădăuți pentru vādul morii.

3) 7273 *April* 18 (1765). Zapisul lui Luca Murariu pentru moara bisericii.

4) 1764 *Noem.* 26. Copie de pe hrisovul lui Gr. Ghica Vodă privitoare la locul de danie locurilor din tîrgul Dorohoiului.

5) 1802 *Mai* 16. Actele pentru moara bisericeii și balta Crivdei.

6) 1802 *Iulie* 3. Cartea lui Chirica log. și Ilie Zota caminar pentru biserică.

7) 1816 *Noem.* 16. Cartea isprăvniciei de Dorohoi către căpitan Pavăl și cătră Ion Șoltuzul să măsoare locul pe care și-au făcut casă Grigore Pleșa.

8) 1817 *Mai* 11. Scarlat Alex. Calimah Vodă dă carte ca să nu se tragă apă din Jijia la moriștele de supt tîrg ca să nu pătîmească lipsă de apă moara bisericii.

9) 1820. Condică șnuruită cu averea bisericii.

10) 1824 *Sept.* 11. Carte mitropolitului Veniamin că Grigore Pleșa poate să-și facă binaoa pe locul bisericii.

11) 1834 *April* 30. Scrisoare iconomului Vasile cătră Epitrop

12) 1835 *Ghenar* 31. Izvod de averea bisericeii, iscălit de căminarul Gavril fostul epitrop.

INDEX

- Abaza Vasile șatrar 100
aclaz 67
 Adrian parcalab de Suceava 51
 afilonică 35, două — puncturi 31,
 — temeuri 14
 agiutorința (dare) 100; slujba,—75
 Adjud 5
 Alexandru Iliaș Vodă 18
 Albotă Sandul clucer 2, 12, 41,
 45, 51, 52, 61
 Albul spatar 16
 Alțița Gh. 10
 anaforoa 9
 Andrei, șoltuz de Dorohoi 61
 Andrian C. parcalab de Dorohoi
 16, 28, 42, 46—parc. de Su-
 ceava 39
 Andronic polcovnic 98
 Antonie Mitropolit 14
 Apicoglu 92
 Apiczade Ovanes 89, 90, 93
 „ Bogoz hoge 89, 93
 Apostol bacal 70, 84
 Arapul Gh. șatrar 102
 „ Ioniță șatrar 102
 Arghiropot Iacovachi camarăș 89
 Arhanghel căpitan 97
 Aron-Vodă 18
 Arhire căpitan 6
 „ D. Cost. spatar 15
 Asachi P. Agă prezident giudecă-
 toriei de Dorohoi 46, 49, 55
 Aslan Nec. post. 102
 assessor giudecătoriei de Botoșani
 34—de Dorohoi 23
 Axinte uricar 39
 Babiș, unde a fost casa—16
 Bacalu Vasile ot Dorohoi 182
 Balcinul, vâlcea 26
 baeramlăcul 99
 Balica hatman 13, 14, 19
 Balcovățul 17
 Balica D. comis 23
 Balș Alexandru agă 95;—visternic
 37, 57, 18
 Balș Andrei spatar 37, 97
 „ Neculai spătar 95; vornic ță-
 rii de jos 95
 Balș Panaite agă 59
 „ Sandu 102
 „ Teodor spatar 68;—vornic 89
 „ Vasile 102
Bârnova mânăstire 5, 7, 18
 baș 68
 Barnovschi Miron Vodă 14
 Bașotă Anastasie hatman 5, 18, 99
 „ Andrieș 2 spatar 52
 „ Ioniță 44. 52;—caminar 102
 Beldiman Gr. vornic 65, 112; pia-
 tra ce se cheamă—46,
 beșleagă; baș—la Iași 97;—la Do-
 rohoi 96 Bilauca '(vale) 22, 27,
 28, 33, 34, 64,
 Bisericanul Nec. 44, 52
 biv (din bivșii)=fost
 bleștăm; carte de—14.
 Bobeica C. protocolist 47—57
 bobou; o cocie cu—67
 Bosie V. comis 17
 Bosie Ștef. vornic 39
 Borăleanu uricar, suretul de—59

- Bogdan D. biv vel spatar 95
 Botoșani 48 asesor la giudecătoria de - 34 geometrul de-59 drumul cel mare ce vine de la-26
 Brăescul Gavril vornic 171, 56, 57
 „ Agafia 38, 16,
 Brăescul Ștefan 38, 116
 „ Vasile 16
 Brăești 10
 Bran A. Leon. gheometrul de Botoșani, 3, 59
 brazdă, să meargă cu—în cap .2, 41, 61; a purces cu—în cap 61
 Broscăuți 2, 3, 10, 11, 15, 22, 23, 27, 28, 36, 42, 44, 64, 65; pământul dăruit—33, 34, loc lipit de—33; semnele hotare ale—în număr de 109, 47, despărțire între târg Dorohoiul la vale și pe muche până într'o piatră ce se cheamă Beldimanul, 11, 46; scrisorile s'au răsărit 10, 11, 12; condica de documentele—8
 Bucovina forum K. Kr, 14, 46
 Buda 66, 67
 Buhuși Nec. log. 39
 Buleandă T. ispravnic 2, 61
 burangic 67
 Busuioceni 10
 Buzne Ilie 22, 28, 45
 Căcăceni, 14, 18, 24, 26, 28, 33, 34
 Caftangiul Ilie 97
 caimacami 37
 Caliarhi Anastasie postelnic 89
 Calimah Gavril mitropolit Moldovei 35, 68, 69, 83
 Calimah Ion Vodă 68
 „ Ion Grigore Vodă 29, 99
 „ Ion Alexandru Vodă 95
 „ Scarlat Alex. Vodă 46, 103
 Calistru arhimandrit 64
 „ vlădică 2, 11, 12; ispravnicul vlădicăi—2
 camaraș de ocnă 75
 Camenița târg 68
 Cananău Iordache med. 100, 101
 Canta Iordachi spatar 33, 68, 101; vel log. 68
 Canta Ioan vel log. 69, 70.
 Canta Matei vist. 68
 Canta Costachi pah. 101
 Cantacuzino Ioan vel log. 84, 89, 112
 capichihae la Țarigrad 100
 căpitan de Dorohoi; vel—100
 capuoglan; baș-68, 70, 77, 86, 90
 Carasul iaz 22, 24, 35, 36, vale 65
 Cârcul Eremia, portar de Suceava 29, 58
 Cariofil jicnicer 102
 Carligătură, ținut 11
 Carp C. sardar 89
 carvasara 75, 79, 86, 87
 Catargiul Costin spatar 68;—vel vornic 89
 Cautăș Luca, 10
 ceaș 101
 Cernăuți, județ, 20, 66; ispravnic de—100, staroste de—32, 98
 Ciurariu Gh. 76, 86
 Chelearsă (Folești) 73.
 Chepsa Ștefan 98
 Cheșco Ion stol. 15, 95
 „ Simion uricar 3
 chinargiul de la vamă 97.
 Chirica log. 107.
 Chirilă preut 97.
 Chișegul Alex. serdar 5
 ciohodar 101.
 Ciomărtan Grigore 61.
 Chișinev, târgul 79, 87; ținutul—79, 81
 Clucer Manolachi vornic 100
 Cobăla 6, 7, 13, 16, 17, 25, 28, 30, 37, 38, 42, 49, 55, 65,—este la țin. Hârlăului 50,—supt pădure 16, 38, între Șendriceni și Prelipca 38,—între Șendriceni și Saucenița 58, colțul—drept

- Dorohoi 44 ; hotarul — începe dintr'un stâlp de piatră ce stă în deal drept târgul Dorohoiului 43 ; —părau 2 ; —poiană 2.—de sus 16,—de jos 15
- cochii vechi, (mezat). 100
- cocie—67
- Cocotă Ion sârdar 22 34,
- Codreanu Smaragda 5, 17 38,
- Codrescu Iordachi stolnic 52
- Cogălniceanu C. stolnic 100
- Coman Chirica 76, 86
- „ Arteni 76, 86
- „ Gavril 76, 86
- „ Murguleț 76, 86
- Conachi Gavril vor. țării de sus 95
- Corlăteni 6
- Coroer Gh. 76, 86
- „ Ioniță 76, 86
- „ Lupul 76, 86
- Costachi Veniamin mitropolit Moldovei 95
- Costachi capichia 100
- „ Ilie biv vornic 45
- „ Elena domniță, născ. Sturza 59
- „ Costachi spatar 23, 102
- Costandin 3-a logofăt 68, 69, 71, 72 73, 74, 76, 77, 78, 79, 80, 82, spătar 15. clucer 15.
- Constantinuță log. 22
- Costin Nec. jicnicer 36 ; a făcut moară, 36
- Costin Miron log. 14.
- Costrăș D. căpitan 97
- cotăritul 109
- Cozma 1
- Cracalie Gheorghe 6, 31
- „ Ilie 33, 41
- Casnaleuca 101
- Cristea Ion paharnic 53,—baron 54, asesor 48
- „ Vasile mazil 45 ; —ruptraș 22, 28, 45.
- Cristescu Nec. pitar 59
- Crupenschi Iordachi stol. 102 ; —pah. 102 căminar—53 ; serdar, 97 ; —în divanul obștesc 112
- Cuciuc Gh. supus rosienesc 6, 7 16, 37, 57, 58, 77
- Cucu Gh. 46
- Curt Dimitrie 7, 46, 57
- „ Vasile șatra 65
- Curuceștea 71, 77, 83, 85, 86 ; —la Țarigrad cu biserica hramul Sf. Ioan botezătorul 69, 70 ; —ce este zidită de M. Suțu Vodă 79, 85, 86 ; fiind sat prea chibzuit pentru învățători a se muta școala de la Fanarul Țarigradului la—91
- Cuza Grigore 112
- Dabija Isaia 51
- „ Eustratie vornic 56, 59, dabile 18
- Dabija Eustratie vornic, 56, 59 Vodă 42, 51, 91, 93
- Dărdăescu Ștefan 2, 41
- „ Vasile 38, 28 (biv șoltuz), 22, 26,
- Dasiadi Cost. 6
- datorie ; pentru — ce au avut Frangoli la M. Costin 14
- departament ; desființatul — al. pricinilor străine 3, 9.
- Depasta Dracachi vornic 89
- dezpozariși (a—) 11.
- deseatina 100
- diac. 13.
- Dimache Prohira vorniceasă 14, 67, „
- „ Nec. vornic 14
- Dimitrie Hagi, 70, 84.
- Dimitrie C. Arhire spatar 6
- divanul apelativ I
- dobândă „din zece unsprezece“ 102
- Dobranăuți 2, 82, 88
- doclad 3, 8, 9
- dohot (păcură) 109
- Donici Alexandru 112
- „ Darie poh. 22 28, 33, 41, 64-
- „ Ștefan sluger 102
- „ Lupu 18
- Dorohoi 2. 3. 4. 78. 87 ; căpitan

de—92 vel căpitan de—22, 41, 66, 100, vornic de—61, 98 (Ilie), giudecătoria de—18. 57, gheometrul de—22, beșleagă din—96 (are 31 liuzi) parcalab de—28. soltuz de—22 (biv—) 28, 41, 61, sfat orășănesc de—109 ocolul—15 eforia—s'a înființat la 1 Iulie 1851. 110, biserici din—88. 96 ; Sf. Neculai domnesc zidită de Stefan cel Mare are 7 slujitori, 3 liuzi și 8 ciocli 20. 96. 98 ; biserica Ospenia are 5 slujitori, 2 liude și 6 ciocli 96. 98. Sameșia de—96 isprăvnicia de—96. locuitori de târg de—22. 61. 62, 63 ; V. Bacalu din—102 ; St. Durăescul din—61, Gh. Guște din—61 ; Vas. Durăescul șoltuz—64 ; Vas. Halunga din—42 ; Ilișenco din—42. birnici erau 204 în—98. ocupația locuitorilor din—98 drumul cel mare al—1, 40, drumul cel mare al—ce merge la Botoșani 48, fiind din strămoși trăitori aice la drumul mare 63 ; petrecători părinții noștri la drumul mare 63 ; catagrafia—din 1820 cuprinde 60 birnici, 5 breslași, 7 negustori birnici, 20 haimanale, 98. rupele visteriei din—98 rușai noi din—98. oameni bătrâni din—să giure 2, moară la—în apa Jijiei 28 lumînărari din—96. bezmănul Dorohoiului 62 ; ce dare să dea târgoveții din—62 ; bezmănul de casă 62 ; dejmă din țarină 62 ; dejmă din fasole 62, dejmă din păduri 62, au a da dejmă de a zecea din pae, din orz, din fân, ce vor face de prisosință 62. Moșia târgului—65 ; pământ lăsat spre hrana târgoveților din—20.

35 ; are 5400 stînșini lungime locului domnesc ; 3030 st. lungime spre Cobăla, 32.—are 50 odgoane sau 1500 strănjani 31, 32 ; o vie pe locul moșiei—7 ; din locul târgului 38 ; locul lăsat spre hrană târgoveților din—care 180 odgoane lungul și 50 odgoane latul 31 ; strămbătăți ce li s'au făcut în moșie târgoveților din—62 ; o bucată de loc domnesc a lui V. Bacalu 102 ; boerii statorniciți în—cer ca moșia târgului—să fie a lor 21 ; loc deslipit din trupul moșiei târgului—26,31 ; o parte de loc dăruit din moșie—12 ; danie pe moșia târgului—62 ; danie pe tot locul târgului—62 ; dănuirile Trestiane și a Broscăuților sint rășluiri din trupul moșiei—20, dând miluire C. N. Vodă Mavrocordat, din hotarul târgului—răposat Sandului Sturza vel logofăt la 7243, 10. 22, 64 ; pământul dăruit din târg—cătră Broscăuți 22 ; tij cătră Dumeni 22 ; moșia târgului—este dată danie părintelui meu Alestarh Hrisoscoleu de Ion Vodă Mavrocordat 99, C. Balș să-și stăpînească pământul dăruit din moșie—23 ; hrisoavele de dănuire cari sânt mai tari : cele vechi ori cele nouă ? 99, cu moșia—a fost miluită biserica St. Gheorghe din Herța 90 ; a dat bisericei St. Gheorghe din Herța și mortasipia târgului—90, i a afierosit vatra târgului—20. 81, 87 ; moșia târgului—a fost domnească și a d-sale vornic I. Sturza 22, 64 ; moșia—a fost răpită cu vicleșug despre stăpînii Trestianii 21. hrisoavele târgului—fiind răsuflăte 20. 21. 60. 63 ; moșia n'are nici un document

- pentru hotarele sale despre Șândriceni 66 ; târgoveții de—aveau hrisoave la mână înainte de dănia lui Ion Vodă Mavrocordat 63, Alistarh Hrisoscoleu cu mijeloac viclene le-a luat târgoveților din—hrisoavele de la moșie 62 ; hotarele moșiei—18 ; hotarele Cobălei despre Dorohoi 2, hotarele Cobălei încep alături cu al moșiei—2. 61. colțul Cobălei despre—44, hotarul Cobălei despre—începe de la un stâlp de piatră ce stă în deal 43 ; împresurarea moșiei târgului—despre Cobăla 2, 34 ; hotarul merge în sus spre—49 ; merge până în hotarul moșiei—42. 45. Iocul târgului—are 1500 stânj. la capătul despre apus 22, piatra Beldiman despre moșie—drept Broscăuți 10, 20, 23, 46 ; târgoveții de—să se apere despre stăpânitorii de Trestiana 21 ; însemnare pe o veche Evanghelie scrisă pe piele din 7009 Aug. 15 21. Jijia a fost hotar între moșia—și între Trestiana 21, 59.
- Dorohoi**, ținut, are 5 ocoale : *Târgul* cu 21 sate ; *Prutul* cu 25 sate, *Bașăul* ,cu 56 sate, odăi și câșle. *Coșula* cu 23 sate și *Berhometele* cu 11 sate, 103 seq.
- Dosoftei** Epis. Rădăuți 21.
- Drăghici** Man post. 9. 22. 23. 24. 27. 28.
- Drăgușcul** Anița 11.
- „ Dumitru parc. Sucevii, 39
- Duca** Gh. Vodă 1, 14, 20, 40, 43, 52.
- Dumeni**, I, 7, 9, 10, 11, 22, 23, 24, 28, 34, 45, 64, 65, (iaz),
- Dumitrașcu** med 42, 103 ; vist, 71, 98, post. 38, 49, 50, 57,—portar de Suceava 18.
- Dumitrașcu** parcalab 16,
- Dumitrașco** Paraschiva 16.
- Durac** vornic de Dorohoi 61.
- Durăscul** Ștefan 61.
- Durăscul** Vas. șoltuz în Dorohoi 64.
- emiclic 101.
- epistat cămării 95.
- epistat țișanilor gospod 72.
- ezerul cel mare 5, 7 — al mân. Bârnova 17, 18,
- Fărceni** (Miclăușeni) 6, 7, 14, 22, 28, 33, 34, 36,
- figodichie 9.
- Finic** popă, iazul—40, 44, 51, 52,
- Floare, comis 48.
- Focșani**, mortasipia — 82, 92, 93
- Folești**. 74.
- forum* K. Kr. Bucovina 46, 16.
- Folticeni** 78, 87.
- Frangole** Pantelimon 14.
- Gafencu** Gh. med. 37.
- „ Dim. uricar 2, 12, 41, 61.
- „ Miron uricar 22, 26, 38, 41, 61.
- Gafencu** Vasile registrator 47.
- Gavrilașco** log 20.
- Gavril** (Lupul) hatman 14.
- Găște** Vas. mazăl 41.
- Gealepul** 12.
- Ghica** Cost, 112 ; comis. 891 hatman 77, 79, 85, 86 ; vel logofăt țării de jos, 79, 86, 89, 95.
- Ghica** Grigore, vornic obștiei 50.
- Ghica** Iordachi log. 70, 84.
- „ Grigore Vodă 1, 11, 13, 14, 15, 26, 40, 41, 45, 51, 63, 64, 99.
- Ghica** Alex. Grigore Vodă 14, 22, 23, 45, 52, 61, 64, 65.
- gheomitricească scară,—32.
- Gheorghe** proin protopop Herței, 70, 84, 97.

Gheorghe med. 100.
 Gheorghe Episcop de Rădăuți 15.
 Gheorghe parc. de Hotin 18.
 Gherachi Cost. agă 89.
 Gherasim Episc. Roman 17, 18.
 Gherghel Ilie comis 47, agă 59.
 „ Cost. ban 17, 18.
 „ Ștefan spatar 15 jîtnicer 15.
 Gherghel Gavril vel capitan 44,
 ban 6.
 Gherghel Mihail caminar 29.
 „ Ioniță comis 6, 97.
 „ Enache spatar 17, 18.
 Gherman Gr. vornic 43.
 „ Teodor 15, 19.
 Gheșul Ion ban 6, 15.
 giubea 67.
 giura (a) 41, 61
 Gociul de Lozeni, diac 12, 13, 16,
 38, 49, 50.
 Goești 11.
 Gorovei Ion, șatrar 102; vel că-
 pitan de Dorohoi 22.
 Gorovei, mănăstire 96.
 Gorgul 15.
 Gracul Chirică, 103.
 grindu 43.
 Guțco Gh. 2, 41, 61,
 Guște Gh. vornic Dorohoi 61.
 Hăbășești 14.
 Hacıu Vas. vornic de poartă 1.
 Hâncul Gherman caminar 4, 7, 18,
 57.
 Hâncul căpitan, 41.
 Hădângeasă Anastasia 71, 84.
 haractima 25.
 caracteristice 261.
 Hărlău, ispravnic—100; ținut 1,
 16, 40.
 Harmantă Maria 19.
 havaet 101.
 Haubiș Ion gheometru 22,
 havalea 75.
 heleșeu 1.
 Herța, Ispravnic de Herța 71, 84; Jîdnica Vasile 42.
 Răducan ispravnic—100 ținutul—
 are 25 sate 108 târgul — ce

este pe moșia mea 79, 86, bis
 sf. Gheorghe din — a zidit-o
 din temelie răposat Ilie Holban
 biv vel pitar 71, 72, 74, 82—
 pe moșia răzășască 68, 69. E-
 pitropia lui Sf. Gheorghe din
 —metoc a lui Sf. Ion din Ku-
 ruceșmea la Țarigrad 90; și a-
 fierosită bis de la Kuruceșmea 69
 70, 71, 72. 73, 74, 75, 76, 78,
 79, 80, 81; să se vînză bise-
 rica Sf. Gheorghe din—la sul-
 tan mîzat 89, e urât a se
 vinde locașul lui Dumnezeu 90,
 biserica din — cu toate venitu-
 rile sale 94, biserica din—are o
 dugheană de scînduri pe roate
 mișcătoare și o casă de școală
 lângă biserică 71, 84, și o casă
 ce se dă cu chîrie boerilor is-
 pravnici 69; breasla ciobotari-
 lor din Herța 69; Neculai sta-
 roste în 71, 84; să se dea
 bisericii Sf. Gheorghe din—71,
 84,— la spitalul Sf. Spiridon
 din Iași.
 Hliboca Ruscăi 35, 65, 31.
 hodul 9.
 Holban Andrei biv. vel. stolnic 69,
 77, 89.
 „ Gheorghe biv capuoglan
 68, 70, 74, 77, 83, 85, 86, 87,
 90.
 „ Elena 68, 69, 70, 77, 83,
 85, 86, 87, 90.
 „ Ilie biv. vel. pitar 66 (dia-
 ta), 67, 68, 69, 79, 83, 86, 87.
 „ Maranda 67.
 „ Ștefan 67.
 „ Vasile jîtnicer 66.
 „ Toader armaș; 65; biv.
 vel. pitar 69.
 Holovca, iaz 64, 65, pod— 5;
 valea —59, moara — 31.
 Hotărniceni 91, 93.

- Hotin 5, 17. când s'a fost luat ispisoc de miluire 24, 33.
de la mâna Turcilor 67, după Izmană Ioan şatrar 22, 25, 26,
ce au rămas iarăşi—la mâna 38, 52, 60. vel. căpitan de Do-
Turcilor 67; când vor eşi mo- rohoi 41.
şile din ținutul—la stăpânirea Jder 67.
noastră 68; parcalab de—18. Jidovi din Dorohoi 81, 87, jidovi
Hrisocoleu Alistarh Vel. vist. 24, prin sate 103-108.
31, 59, 62. jidovină—1. 35, 28.
„ Iodachi aga 62; vist. Jijia; malul—13, 28, 64, moară
99, 100; ban 14. pe apa—13, 36 râtul—22, 35,
hrisov, — mai vechi de danie 37, râtul — este acolo pe unde
sunt mai tari de cât cele mai s'a abătut apa — în matca Za-
nouă 90; sobornicescul — 91 hornei, 37. Jijia a fost hotar în-
tre Dorohoi şi Trestiana 59.
Hristescu pitar 57. Jora Teodor sulger 58.
Hurmuz gealepul 12. Lăcusteanul Vas. pah. 89.
Hurmuzăchioae logofeteasa 102. Lăpuşna, ținut 73, 74.
Iamandî Ioan jicnicer 36, 102. Lăţăscul Gh. spatâr 103.
Ianculeu A. vornic ţării de jos 95. Lazăr Gh. 70, 84.
Iaşi 3, 15, 34, 75, 89; Bis. Sf. Leca Iordachi post. 103.
Spiridon din—3, 27 epitropia pă- „ Safta 103.
mântescului ospital din—3, 4, 7, lege, s'a giudecat cu—ţării 20.
8, 17, 20,—22 (Eşi) l'am făcut Lemnic Ierotei arhimandrit 7, 8, 21.
noi (A. C. Muruz Vodă) cu Leon 112.
a noastră cheltuială întru a- levinţi 101.
ceastă mănăstire a Sf. Spiridon Lipan Cost. spătar 46, 54. 55.
din—o casă de bolnavi 92, i s'a Lişcenço Andriaş 2, 61.
afierosit biserica Sf. Gheorghe Lişcenço Patraşco 2, 61.
din Herţa cu toate veniturile liudi neferi 101.
sale 92. judecătoria țin.—18, Lozani 10, 11, 13, 25, 37, 38, 44,
Ibăneasa 20, 119. 49, 50, 65.
Ibăneşti, măgura—5; drumul cel Lozna 6, 7, 17.
mare ce vine de la—22, 24, 28. Luca post. 95.
idiotisme 30. „ Mihalachi ban 89.
33, 65. Lupul Vasile Vodă 14, 16, 29, 38,
Ilie vornic cu 12 oameni din Do- 19 şi fratele său Gavril hatman.
rohoi. 2, 61. Macri Costachi diac. 58, medel-
Iftode 41. nicer 102, jicnicer 14, 19, 39,
Iliaş Alexandru Vodă 7, 10, 15, 99, 102.
19, 28, 29, 34, 35, 36, 44, 52. „ Dumitru ban, 2, 41, 42, 45,
Ilişcenço din Dorohoi 42. 46, 60, 61, 98 (ispravnic de Cer-
Ioan Grigore 42. năuţi) 99.
Ionăşani 82, 88. „ Vasile ispravnic 44, 52.
Ionaşco 42. măgură 5, 19 (Ibăneşti).
Iordachi med. ispravnic de Cer- mănălitul (vaselor), 109.
năuţi 100;—postelnic 112. Manolachi Gavril caminar 6, 13,
raturi 112. 14, 34.
săcescul Teodor şatrar 22, 102.

- Mavro Iordachi caminar 89.
 Manoil Ioan 11.
 Manoil Irina 11.
 masştabu 32.
 Mărica vorniceasa 14.
 marşeruta 26.
 Mavrocordat A. N. Vodă 18, 43.
 „ Nec. Ioan Vodă 18, 25,
 62, 99.
 „ Nec. Cost. Vodă 10,
 13, 22, 24, 27, 33, 34.
 „ C. Alexandru Vodă 71.
 89, 90.
 Alex. hatman 95.
 Mavrodin Mihai stolnic 48, 54, 59.
 „ Manolachi stolnic 6, 18.
 „ Toader stolnic 6, 18.
 Mavrodineşti 18.
 Melinciuc iaz. 2, 41, 60.
 Meletie Episcop Huşilor 95.
 menzil 100.
 mezat ; sultan—102.
 Miclăuşani 6, 7, 13, 14, 22, 28,
 34, 46, 65,
 Miclăuşani 27.
 Mihalache polcovnic 97.
 Mihalachi Lascarachi spatâr 59.
 Mihne Radu Vodă 13.
 Mihul Andrei diac. 20.
 Mile Cost. caminar 19.
 Milo Matei, ban 52.
 Mironescu Mih. caminar 6, 118.
 moară, 98.
 moarte de om 2 (şugubină).
 Molniţa, apa 67.
 mormânt ; epitropia Sf.—5.
 mortasipie 72, 73, 79, 85, 86, 87.
 Morţun Vasile 67.
 „ Maranda 67.
 moscali ; la vreme—67.
 Moţoc Coste sulger—39.
 movilă ; bortoasă 65, — Vladica
 Gheorghe 44, 51—găunoasa 22,
 25.
 Movilă Ioan log. 15.
 Movilă Moisa Vodă 13, 14, 15,
 16, 38.
 „ Miron Barnovschi Vodă 14.
 Movilă Eremia Vodă 18.
 mujdeaoa 68.
 mucarer 100.
 Munteanu Ion 14—Tofana 19.
 Muruz Cost. Vodă 91, 92.
 „ C. Alex. Vodă 95.
 „ C. Cost. beizade 95.
 „ C. Dem. „ 95.
 „ C. Nicolae „ 25
 „ Dumitru „ 92
 Muschetoaea valea—22, 28.
 Mutul Miron (Costin) 36
 naframă 67.
 Nacul Ionăşcuţa 12, 11.
 „ Măriuţa 11.
 Nanul Ionaşco 43.
 nazirul ţiganilor gospod. 7,
 Neagul Vas. uricar 20.
 Neculai staroste de Herţa 71, 84.
 Neculai Alexandru clucer 36.
 Neculai pitar, epistat cămării 95:
 neferi (liude —) 101
 Nicolaeist. 13.
 Nicoriţa hatman 38, 55, 58.
 „ Todosiica 38, 55, 58.
 obârşia 26.
 ocnă, camaraş de — 75 ; venitu-
 rile—în vânzare ori în credinţă 75.
 odgon. un—a 28 stânjeni 44 ;
 —de 30 stânjeni 31.
 Odriţki 97.
 Onutul 20.
 opis (perilipsis) 8.
 Orhei, ținut 73, 74 ; sardar de—
 73.
 ostrăpisoc 2.
 opcina Siretului 40.
 ostavnoi rosienesc 6.
 otnoşenia 5
 otcina 29
 ozerul Trosna 15.
 Ozvat Karl inginer 8, 29, 35, 56-
 (gheometru)
 paftale 67
 palmă proastă, domnească, de om
 de mijloc 32
 pamentea 77

- Pârvul biv șatar 20.
 Pascari 5, 7, 11, 18, 31, 60,
 Pascal capitan 97.
 Pârvul Andronic 19, 29
 Pătru Vodă Șchiopul 15, 19.
 Patrașco 41.
 Pavăl capitan 97.
 Pavlu Andrei Spiridon caminar
 7, 8, 15, 25, 57.
 Neculai caminar 15.
 Pencovici P. Evstatie 91, 92, 93
 perilipsis (opis) 8.
 perierghie 56.
 Pilipăuți 67.
 Pepelea diac. 18.
 Plaghino Cost, postelnic 6, 7, 8,
 9, 10, 11, 12, 22, 23, 24, 25,
 27, 30, 33, 34, 36, 37, 38, 44,
 49, 50, 55, 56, 59.
 plastografie 18, 57.
 podpisca 4, 5, 117.
 podvoade, a adus în—o bute de
 vin 63.
 Pogor spatâr 112.
 pol (jumătate) 102.
 pomeșnița 6, 17.
 Pop ispravnic 100.
 Popeni 5, 6, 7, 18, 19, 22, 24,
 33, 34.
 Popești 59.
 poponețe la luminație 111.
 poslădui (a—) 3.
 poslușnici, liudi—75
 Potoschi 19.
 Potlog Zoița pomeșnița 6, 7, 96,
 are case lângă bis. domnească
 Sf. Neculai 163.
 potronic 99; are 10 bani vechi; 12
 potronici fac un leu vechiu.
 povod (vezi podvod) 17, 49.
 Prăjescul Ioniță vist. 57 139
 postav de Suceava 18.
 Prăjescul Toader șatar 39,
 pravățul 26.
 predpisanie 8, 17.
 predstavlenie 55
 protimisire 19
 prestavlisi (a—) 8
 Prelipca 6, 7 10, 37, 38, 40 43,
 44, 49, 51, 55, 59, 65 16, 15 (de
 ocol. Dorohoiului) 28. capul-26.
 Prelipca=Cobăla de jos 16.
 Prestae 2
 „ Maria 18
 Prodan 15, 16
 predsudstvia judecătoreiei 55
 prințipium 10.
 prodosie 101
 protocolist 47
 propinații au fost hărăzite Sf. Spi-
 ridon în 5 articole nu fondo-
 sul 20, 21.
 Purece Vasile 101
 Putna, stărostie de—77
 Putreda, fântâna—2, 22, 23, 24, 27,
 33, 65.
 Racoviță Mihai Vodă 2, 12, 14,
 20, 64, 98.
 „Mih. Cost. Cehan Vodă 15, 36
 Rădăuți Episcopia 11, 12 21.
 Răducan pah. ispravnic de Herța
 100.
 Ralet D. agă 59
 răsuri 72, 100
 Razul Ion logofăt țării de sus 95.
 resiproc 24.
 Roman Proca, capitan de Doro-
 hoi 65.
 Romașco, heleșteul lui—2.
 Roset Iordachi vist. 79, 89, 91.
 „ Costachi spatâr 97.
 „ Neculai log. 79; vornic 89.
 „ Lascarachi 3 log. 64.
 „ Ștefan vel. log. 64.
 „ Vasile ban 95.
 „ Răducan hatman 97.
 Roznovanul Nec. 5—log. 24.
 rudari, țigani—76, 86.
 Rugină Stratulat șatar 34, 43;—
 vornic de poartă 39.
 „ Pavel armș 11, 12.
 Ruginoae Anița 11, 13.; când au
 pribegit din țară 11.
 rupele visteriei 99.

- Rusul Ionașco log. 58.
 Saca, balta 22. 30,
 Săcul, părau 49.
 sahanе de aramă 67,
 samă 11; au luat pe sama dom-
 niei moșia Ruginoaei 11,
 Sarbul Ioan 71, 84.
 sardari de Orhei și Lăpușna 71,
 82, 86, 87.
 Sasca, vad și movilă 35, hotarele
 —13.
 Saucenița, 1, 6, 7, 16 28, 35, 37,
 38, 41, 44, 49, 50, 51, 55, 65,
 82, 88, scrisorile — s'au răsă-
 rit 15.
 scaltușca 67.
 școposul 26.
 Scorpan 3.
 Sihna 65.
 silichizmos în idiotismul limbii 30
 Silion Cost. med. 22, 25, 26, 30,
 38, 46.
 „ Iancu 3.
 „ Teodor med. 64; spatar 46,
 Simenco C. 2, 41.
 Siret 82, 88.
 stâlp 1.
 Stefan Vodă cel Mare 16.
 Stamati Iancu med. 8, 82, 102;
 podul lui—28.
 Stârcea Vasile vornic de poartă, 7,
 19, 20, 41, 40, 44, 45, 51.
 „ Isac care a pradat casa
 lui Gavrilaş log. 20, 29.
 Stârcea Miron 29.
 Ștefan Gheorghe Vodă 13, 14, 16.
 50, 55, 58,
 Ștefănești 101.
 Strahova, 2, 4, 7, 10, 18, 32, 37,
 60.
 Stroici Ionașco 6, 15, 47.
 „ Ilie post 53.
 „ Dumitru post. 1, 2, 16, 25
 40, 51, spatar 61, 12, vist. 1, 2.
 Stroescul Ion jicnicer 66.
 „ Grigore ban 6, 13.
 Stroești. 67, 80, 87.
 Sturza Cost spatar 22, 28, 33, 64.
 logofăt 31.
 „ Dem. vornic 95, log. 68.
 „ Alexandru agă 4; vist. 5.
 „ Mihai spatar 89, vornic 44.
 „ Ecaterina domnița 4, 77.
 „ Ștefan log. 3.
 „ Sandul clucer 102, hatman
 și parcalab de Suceava 89;
 vel. log. 25, 64, vornic 11, 13,
 22, 30.
 „ Sandu Ioan Vodă—10, 24.
 Suceava, ținut, 67, 78, 82, 86, 88,
 parcalab de—39, 51, 89 portar
 de—18, 39.
 Sucevița, mănăstire 35, 36, 65,
 11, 15, 25; egumen—19, 37;
 au acoperit niște chilii și tra-
 pezariei la—11
 sucnă 67.
 sudit austrieceșc 91.
 Suha, vale 33, 34, 36, 65.
 suflet luat față de—11.
 Suhaia 32, 35.
 Suțu Mihai Vodă 23, 30, 70, 71,
 72, 77, 74, 75, 76, 77, 78, 79,
 80, 81, 82, 84, 85, 86, 87, 88,
 89.
 „ Neculai 112.
 „ Ion 89.
 „ Grigore 89.
 „ Alexandru 89.
 Șaptelelici, Ilie post 39.
 Șmit Hristian maior 37.
 Șândriceni 2, 5, 6, 16, 17, 18, 38,
 50.
 Șerban sulger 69,
 Șarbănești 20.
 șatrangе 67
 șatar 20.
 Șirnenco C. 61.
 Șiscală capitan 97.
 Șipoteni iaz 29.
 șoltuz de Dorohoi 28.
 Tabară Ștefan vornic de poartă 22,
 24, 28, 33, 45, 53, 65.

- Țalpă, poenile lui—67
 Țahminui (a—) 109
 Tanasă șoltuz ot Dorohoi 98, 102
 Tăutu I. vornic 15; pah. 15
 Teoctist mitropolit 16
 teftițe 101
 Teodosachi vameș 97
 Teodoosă Neculai 70, 84
 Teodosul Iordachi comis 4
 Timuș popă 2
 Toader diacon 2, 61
 Toader V. armaș 67, șatrar 51, post. 57, parcalab 19
 Tomșa Stefan Vodă 19, 42, 49, 55, dania lui — către Broscăuți 38,₁
 trapezarie 11
 Trebușani 2, 10, 11, 12, 26, 37, 38, 42, 44, 65
 Trestiana 4, 5, 7, 10, 18, 25, 28, 33 Jijia este hotar între Dorohoi și—24, 59.
 treti (al treilea) 101
 Trosna, ozerul—15
 tufecci bașa 101
 Turia 17
 Tuzăra, târg 73
 Țarigrad, 18, 69, 85, 86, 87; școală obștească patriarșască de la — făcută de C. Muruz Vodă 91; plata dascalilor și hrana ucenicilor de la școală — 91; Fanarul—91
 Țesație 11 34,; au făcut—11.
 Țicău Stefan jicnicher 88
 Țica Ionașco 17
 Tiganul, deal 60
 Țimiraș 101
 Țintă, spița lor 70, 84, 86.
 Ținteni, ce se chiamă acum Herța 70, 84
 Țivil, 42
 Țone silitranel 98
 Țughi 100
 Țungurească, țara—19
 Ureche Nicolae 16
 Ureche Safta 16
 „ Grigore vornic 16
 Urechioae Anița 11
 Ursoianul Ioniță 3 log. 33, 46, 65
 Uricarul Ioniță 3 log. 23
 Vadul sec, 34
 Văculești, 6, 7, 35 (drumul—)
 Vărceii 52 v. Fărceii 14, 27.
 Vârful Câmpului 81, moșie dreaptă domnească a lui M. Suțu Vo—dă 81, 88, 94
 Vărgolici D. sardar 5, 8.
 Varnav Ioniță capitan 44, 52; jicnicher 102, ban 15
 Varnav Vasile ban 46, 53, 101.
 „ Costachi med 52, 102, ban 23, 27, 29, 30.
 Vărnăvoae Marghioala 97
 Vasile protopop 97
 Vasileu Cost. med 6
 văzum, 1, 2.
 vechil 6
 vechilimioa 5
 vecini 19, 43
 Veisa Vasile spatar 4, 103
 veliți boeri 14.
 Verbia 1 (drumul—), 6, 7, 10, 15, 28, 34, 36, 37, 43, 44 (drumul ce merge la Dorohoi) 25, 26, 32, 46, 65.
 vidomostie 112
 Vlădeni 17, 67
 Voicovici vel pitar 5
 vornic de poartă 1, — de politie 95;—al obștii 95,—de Dorohoi 94—de Botoșani 33
 Voronețul mănăstire 15.
 vtori (al doilea) 101
 Zaharia, păraul—64
 Zaharia, 101
 Zahorna 31, 37.
 zloțași 99
 Zosimi sluger 102

TABLA DE MATERII

6975	Oct. 2 (regește) Pentru Cobâla	16
7009	Aug. 15. Evanghelie scrisă pe pergament pentru biserica St. Nicolai din Dorohoi	21
7091	Aug. 25. (regește) Pentru Verbiă	15
	(După 7091. Aug. 25). Pentru Verbiă	15
7101	Mart 12 (regește) Pentru Popeni	18
7106	Febr. 25 (regește) Pentru Popeni	18
7129	Noem. 18 (regește) Pentru Șendriceni	18, 31
7134	Ghener 7 (regește) Pentru Miclăușani	13
7134	April 30 (regește) Pentru Fărceni	14
7139	Sept. 2 (regește) Pentru Fărceni	14
7139	Mart 23 (regește) Pentru Miclăușani	13
7139	Aug. 26 (regește) Pentru Prelipca	15
7139	Aug. 27 (regește) Pentru Prelipca	15
7141	Aug. 2 (regește) Pentru Prelipca	16
7142	Iulie 30 (regește) Pentru Cobâla	16, 38
7146	Iunie 27 (regește) Pentru Prelipca	16
7147	Iunie 27 (regește) Pentru Prelipca	16
7149	Febr. (regește) Pentru Popeni	19
7150	Mart. 25 (regește) Pentru Miclăușani	14
7150	April 6 (regește) Pentru Miclăușani	14
7158	Febr. 10 (regește) Pentru Dumeni	29
7158	April 14 (regește) Pentru Popeni	19
7159	Mai 16 (regește) Pentru Prelipca	16
7160	Sept. 22 (regește), Pentru Prelipca	16
7165	Noemb. 4 (regește). Pentru Cobâla	16, 57 (întreg)
7165	Mart 12 (regește), Pentru Lozăni	13, 50, 58 (întreg)
7165	Mart 12 (regește) Pentru Cobâla.	16, 55
7165	Aug. 8. (regește), Pentru Miclăușani	14
7168	Ghener 29 (regește) Pentru Cobâla	17
7172	Mai 9 (regește) Pentru Popeni	19, 33
7173	Oct. 15 (regește), Pentru Cobâla	42
7173	Aug. 15 (regește), Pentru Cobâla	39, 41
7174	April 5 (regește) Pentru Prelipca	42, 44, 51
7174	April 21 (regește) Pentru Miclăușani	14, 42
7175	Sept. 5. Iași. Pentru morile din Dorohoi	98
7175	Febr. 9 (regește) Pentru Popeni	19

7176 Sept. 4 (regeste) Pentru Popeni	19
7176 Sept. 27 (regeste) Pentru Popeni	19, 29
7176 Iunie 10. (regeste) Pentru Popeni	19
7176 Aug. 27 (regeste) Pentru Fărceni	14, 34, 37, 44, 52
7176 Aug. 27. (regeste) Pentru Verbia	15
7176 Aug. 27 (regeste), Pentru Broscăuți	10, 44
7177 Oct. 26 (regeste) Hotarnica Cobălei	42
7177 Iunie 23 (regeste) Pentru Cobâla	43
7178 Mai 10 (regeste) Pentru Popeni	20
7184 Aug. 5 (regeste) Pentru Saucenița	41
7201 Mai 30. (regeste) Pentru Lozâni	12
7208 Suretul Bisericanului pentru Verbia	44
7222 Febr. 18 (regeste) pentru Broscăuți	43
7224 Dec. 9 (regeste), Pentru Șendriceni	18
7224 Mai 14 (regeste), Pentru Popeni	20
7224 Iunie 20 (regeste), Pentru Fărceni	14
7228 Mai 30 (regeste), Pentru Cobâla	42, 60 (întreg)
7229 Sept. 11 Iași. Morile lui D. Macri pe Jijia	98
7234 Mai 29 (regeste) Hotarnica Lozânilor	12
7235 April 13 Iași (regeste) Dania lui D. Macri	99
7238 Mart 2 (regeste), Pentru Broscăuți	11, 13
7238 Iunie 11 (regeste) Pentru Fărceni	14
7238 Iunie 14 (regeste) Pentru Fărceni	14
7238 Iuli 6 (regeste), Pentru Căcăceni	37
7239 Iuli 12 (regeste), Pentru Saucenița	15
7240 Dec. 10 (regeste) Pentru Saucenița	41, 51
7243 Ghener 15 (regeste), Pentru Broscăuți	11
7243 April 12 (regeste) Pentru Broscăuți	10, 13, 23, 24, 28, 30, 44
7244 Aug. 12 (regeste), Pentru Broscăuți	13, 26
7246 Aug. 1 Iași. Pentru Prelipca și Cobâla	1, 16, 40, 46, 51
7249 April 12 (regeste) Pentru Dorohoi	23
7253 Dec. 14 (regeste) Pentru Dorohoi	22, 25, 30, 38
7253 Dec. 15 (regeste) Pentru Verbia	52
7253 Mai 12 (regeste) Pentru Saucenița	44, 52
7254 Mai 1. (regeste) Pentru Verbia	15
7255 Dec. 11 (regeste) Pentru Strahova,	18, 31, 42
7258 Mai 10 (regeste) Pentru Verbia	36
7258 Mai 31 (regeste) Pentru Verbia	36
7265 Noem. 10 (regeste) Pentru Verbia	36

<i>Fără veleat Sept. 23.</i> (regeste) Pentru Verbia	37
7266 <i>Noe. 16.</i> (regeste) Pentru Miclăușani	33
1758 <i>Mai 21.</i> Iași (regeste) Pricina p. moară pe Jijia la Dorohoi	99
7268 <i>Oct. 4.</i> (regeste). Pentru Saucenița	44
7268 <i>Noem. 7.</i> (regeste). Pentru Dumeni	29
7269 <i>Iunie.</i> (regeste). Hotarnica Dumenilor	29
1763. Sama visteriei pentru Hărlău și Dorohoi	99
1764 <i>Iunie 30.</i> (regeste). Pentru Fărceni	14
1764 <i>Oct. 29.</i> (regeste). Pentru Prelipca	45
1764 <i>Noem. 2.</i> Gr. Ghica Vodă judecă pe Dorohoeni cu Iordachi Hrisoscoleu	61
1764 <i>Noem. 2.</i> (regeste). Pentru pricinile dintre Dorohoeni și Trestiana	21
1765 <i>Oct. 14.</i> (regeste). Pentru Dorohoi	22
1765 <i>Dec. 1.</i> (regeste). Pentru Dorohoi 22, 23, 26, 27, 28, 33, 45	
7273 <i>Mart 1.</i> (regeste) Pentru Saucenița	52
7274 <i>Iunie.</i> Hotarnica Broscăuților 28, 45, 53, 64 (întreg)	
1768 <i>Mai 29.</i> (regeste). Invoială pentru moara de pe Jijia la Dorohoi	99
(1775) Samă de visterie	101
1775 <i>Sept. 9.</i> Iași. Gr. Ghica Vodă rânduește vel Căpitan de Dorohoi pe Roman Proca	65
1779 <i>Mai 4.</i> (regeste). Pentru Fărceni	14
1792 <i>Dec. 30.</i> (regeste). Pentru Broscăuți	46, 52
1793 <i>Sept. 26.</i> (regeste). Pentru Dumeni	33
1794 <i>Mai 8.</i> (regeste). Pentru locul lui V. Bacalu	102
1794 <i>Iulie 1.</i> Mortasăpia Focșanilor	73
1794 <i>Iuli 28.</i> Mile bis. Sf. Gheorghe din Herța pentru açareturi	70
1794 <i>Iuli 28.</i> Mile bis. Sf. Gheorghe din Herța din răsuri . . .	71
1794 <i>Iuli 30.</i> Mile dată bis. Sf. Gheorghe din Herța	74
1794 <i>Aug. 2.</i> Mortasăpia târg. Tuzora	73
1794 <i>Aug. 5.</i> Mortasăpia Foleștilor (Chelearsă)	73
1794 <i>Sept. 28.</i> Dania a 20 robi țigani bisericei Sf. Gheorghe din Herța	76
1794 <i>Oct. 28.</i> Epitropia bis. Sf. Gheorghe din Herța	77
1795 <i>Gen. 7.</i> Mortasăpia Folticenilor	77
1795 <i>Ghen. 17.</i> Mortasăpia Dorohoiului	78
1795 <i>Ghen. 18.</i> Log. Iorgu Ghica dăruiește bisericei Sf. Gheorghe din Herța	79

1795 Mart 24. (regeste). Pentru Dorohoi	23, 29
1795 April 5. Mortasapia Stroeștilor	80
1795 April 8. Mortasapia Chișinăului	79
1795 April 14. M. C. Suțu Vodă dăruiește moșia târgului Dorohoi bisericei Sf. Gheorghe din Herța	80
1795 April 20 (regeste). Pentru Dorohoi	23, 30
1795 April 21. Donația Vârful Câmpului	81
1795 April 25. M. C. Suțu Vodă întărește toate veniturile din danii ale bisericei Sf. Gheorghe din Herța	82
1795 Iunie 2. (regeste). Pentru Verbia	46
1795 Iunie 10. (regeste). Hotărnicia Dorohoiului	23
1796. (regeste) Pentru Saucenița	25
1796 Iunie 10. (regeste). Mărturie	29
1797 Hotărnicia Prelipsei	53
1803 1820 1831, Trei statistici ale ținutului Dorohoiului	103
1804 Mai 15. A. C. Moruz Vodă dăruiește moșia Târg. Dorohoi mănăstirei Sf. Spiridon din Iași	89
1806 Iunie 12. (regeste). Pentru Broscăuți	46
1816 Sept. 12. (regeste). Casele Zoitei Potlog	103
1816 Sept. 12. (regeste). Pentru Broscăuți	46
1819 Mart 21. (regeste). Pentru Broscăuți	12
1820 Dec. Catagrafia Dorohoiului	96
1823 Febr. 10. (regeste). Binalele făcute pe locul slobod din Dorohoi	103
1834 Mart 1. (regeste) Jurnal	27
1834 Aug. 4. (regeste) Jurnal.	27
1835 Sept. 23. (regeste). Jurnal	27
1838 Mai 25. (regeste). Jalba Dorohoenilor	21
1838 Dec. 18. Jurnalul Dorohoiului	3
1838 Dec. 19. Socotința spat. Lipan	46
1838 Dec. 23. Predstavlenia lui P. Asachi	55
1844 Sept. 28. Socotința lui Lascarachi Mihalachi	59
1846/1851 Vidomostie p. Dorohoi venituri și cheltueli	112
1850 Aug. 18 Socotința lui C. Mille pentru Trestiana	59
1850 Aug. 20. Socotința lui C. Mille pentru Șendriceni	60
1850 Aug. 21. Socotința lui C. Mille pentru Cobăla	90
1851. Sama sfatului orășenesc	109
1851/1854. Iraturile Dorohoiului	112